اووه ګامه مزل

(يُونليک)

دَ سياحتي هر اړخيزه سېل او دَ پښتون سېلاني دَ ادراکي مشاهدو په رڼا کې...
(دَ ملائيشيا ، سنګاپور ، تهائي لېنډ ، ايران ، ترکي ، سري لنکا او دَ انډونيشيا سفري حال)

افضل شوق

Ketabton.com

له اړخه دَ

سکام ادبي اکيډمۍ کوئټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ

کتاب	اووه ګامه مزل
ليکوال	افضل شوق
کمپيوټر آپرېټر	محمد طارق فېروز
لاسي عکسونه	ميرا جان (ژوب)
ټائيټل	ډاکټر باقي دُرانی
دَ مصنف لاسي عکس	مارسېلا ډيخا (بارسلونا - سپېن)
دَ چاپ کال	جولائي ۱۹۹۲ع
دَ چاپ شمېر	۵۰۰
خپرونکې اداره	سکام ادبي اکېډمي کوئټه
بيه	۲۰۰ کالداري

سمسور رويب پاڼې پينځم کليزې په وياړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب دَ کتاب (دَ کتابي برخې)

زړه ته راتېر ملګري او جدید پښتو شاعر ښاغلي سهېل جعفر په نوم

انتساب دَ کتاب (دَ برېښنائي برخې)

دَ هر هغه پښتون په نوم ، چې نه یوازې ځان دَ پښتو په تول درنوَي ، بلکې دَ پښتون قام دَ سرلوړی، په نېک نیت ځانته په انساني نړی، کې ځانګړې بڼه غوره کولو په خاطر خپل فکري ځغل دَ علاقایت ، مقامیت او مکانیت له محدودو رُجحاناتو او سوچونو څخه دَ لا محدود انساني نړئیز آفاقیت په لور ساتل خپل پښتنتي ننګ ، پت او اصل مرام ګڼي –

افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه ...

- دَ خپل محترم اُستاد رب نواز مایل ، چې دَ هغه دَ راهنمائي په سوب زه نن شاعر او ادیب یم –
- دَ ابراهیم عطائي ، چې دَ ځینو تاریخي حقائقو وضاحتونه یې راته وړاندي کړو –
- دَ ډاکټر خدائیداد خان ، چې نه یوازې یې په سُوچه پښتو لیکلو وَ پارَولم بلکې کومک یې هم راسره وکړو –
- دَ طاهر آفریدي ، چې ماته یې نه یوازې دَ سفرنامې لیکلو مشوره راکړه بلکې دَ چاپ کولو وعده یې هم راڅخه واخیسته –
- دَ سعید ګوهر ، چې ګټورې مشورې یې راکړې –
- دَ سهیل جعفر ، چې په ګټورو مشورو باندې یې زه نن دَ دې کتاب خالق کړم –
- دَمحمود ایاز ، چې دَ کتاب په پروف ریډنګ او چپائي کې یې کومک راسره وکړو
- دَ محمد طارق خان فیروز ، چې په ډېره مینه او اخلاص یې دَ دې کتاب کتابت په کمپیوټر وکړو –
- دَ میرا جان ، چې په ډېره مینه یې دَ دې کتاب دَپاره لاسي عکسونه جوړ کړو –
- دَ ډاکټر باقي دُراني ، چې دَ کتاب دَ ټائیټل په جوړَولو یې زما دَ دغه یُون لیک مسوده درنه کړه –
- دَ رامبلاس سټریټ بارسلونا سپېن نامتو مصورې مارسېلاډیخا ،چې دَ کتاب دَبېک ټائیټل دَپاره یې زما عکس په لاس جوړ کړو –
- دَ سید محمد انور شاه ، چې هر قسم تکنیکي کومک یې راسره وکړو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

- ځو خبرې ...
- دَ سهېلي لمر ختيځې ايشيا په زړه کې
- دَ مونکي ګاډ په جنت کې
- دَ تهائيانو په کرانګ تهيپ کې
- هلته... چرته چې سترګې ژغېږي
- دَ جمال په دُرشل کې
- دَ جنت څخه لرې جنت
- هلته لمر دَ شپې راخېږي
- خوب مې ليدو ... خو ، ويده نه وم
- له ښکلا څخه تر ښکلا پورې
- دَ سېلاني په خير ... خپل ځاني سفري تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خدائي نه شوه بربنډه

چې مې زړه غواړي الوت ته
نو ، لاسونه مې وزَر شي
او په بڼه دَ مارغه شم
دَ هوا په اوږو کښېنم
او آسمان ته په ختو شم
بيا چې څو په ما کې وَس وي
الوځمه
الوځمه
هن تر دې ... چې ستړې شمه
او وزَر مې دواړه شل شي
بې وسي راسره مل شي
هم په سترګو تياره راشي
هر څه زما وړاندې فنا شي
په فضا کې معلق شم...
په دې خيال ، چې
لويه ربَه !
څونې پورته دی ،
دا عرش ستا
دَ انسان له خاورين فرشه ،
چې مزل کې دَ پېړيانو
فاصله نه شوه رالنډه
ستا خدائي نه شوه بربنډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو خبرې ...

دَ نقشې له رُویه دَ انسانانو دَ پاره جوړه شوي دغه نړۍ چې په وړو او غټو ټاپُوګانو باندې اړه لري ، که یوې خواته په یوه لمر روښانه ده نو بلې خواته دَ جوړښت، رنګونو او موسمونو په اړه ځای ځای بدله او ځانګړې هم ښکاري - دا توپیر څله تر منځ راغلی دی؟ ... ولې دَ یوه ټاپُو انسانان دَ بل ټاپو دَ انسانانو څخه ، نه یوازې په ښکاره کړو وړو اه په ګوُنو بدل بدل دی بلکې په سوچ او فکر ، خوُی او بُود ، ژبو او ژوند کولو کې بېخي ځان ځانته... چرته په ازل کې دَ ژوند ونډې وېښلو په وخت زه او زما په چاپېر کې راغونډ کړل شوي انسانان تش په ژوند (دَ ساه په اړه) راسپارلو خو نه یُو غولول شوي ؟ که هو.. نو بیا دَ پرون په مقابله کې نن موږ څله دَ اخلاق او کردار په اړه ، نه یوازې خپل غوره حېثیتونه بائیلو بلکې دَ پرمختګ تعمیري جذبه او دَ نورو قامونو سره دَ مثبتي سیالۍ کولو سوچ هم نه لرو - که یَه... دا سې خبره هم نه ده ، ګوا انسان په فطرت یو رقم دي او ټول ټال له خاورو څخه جوړ شوي دي.. نو بیا دا خبره مزغو ته راځي چې څله بیا زموږ دَ هوارو او ډېرینو سیمو خلګ په تېره پښتانه دَ نړۍ دَ نورو قامونو په سر هیڅ ګټل کېږي ؟

هو .... دا هغه سوچونه دي ، چې زه یې په شاعر ځان سېلاني کړم – اوس شاعري په خپل ځای ، خو پښتني هوډې زه په دې خبره مجبوره کړی یم ، چې دَ څلورنیمو ورځو په دې بې باوره ژوند کې دَ خپل مانده وَس په سمه هغه ټولې بندې دروازې خلاسې کړم ، چې له مودو راهسې په ټکولو په یو بل باندې ځکه نه شوې راخلاسي چې تر منځه روابط نه لري - چرته رواجونه دَ لارې خنډ جوړ شوي دي ... چرته نسلي او لساني توپیر منځ ته راغلی دی او چرته مذهبي کرَ کې ... لاري تر منځ جوړې دي ، خو دَ خورو ازغو او ځېژو کاڼو سره سره دومره دېوالونه په کې ولاړ دي ، چې دَ دوؤ ګامونو لاره به مزل لنډَولو کې نیم عمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوُري – کرَکه څله .... محبت څله نه ...؟ کېدلی شي ، دَ دې خبرې څواب هم هغه وخت وَمومم چې کله زه دَ نړۍ په ورستني ټاپُو باندې ګامونه کښېږدم ... منم چې کار ګران دی او دَ دې خارمړي ژوند هم هیڅ نه ده معلومه ، چې کله رسی وَشلوي – خو بیا مې هم په خپل سر دَ زړه سره داقول دی ، چې وَس به تر آخري ساه پورې نه ورڅخه ګرانوَم - او خدائی پاک دي وکړي ، چې په خپل دې نبک مشن کې بریالی شم –

په " اووه ګامه مزل " نامي سفرنامې کې چې ما دَ لیکلو کوم اسلوب خپل کړی دی ، هغه دَ یو عام سېلاني دَ طرزِبیان څخه بېل په دې وجه دی چې زه له اصله شاعر یم - او شاعر دَ ژوَر نظره سترګو لرلو پرته که دَ مصلحت څخه کار نه هم اخلي ، خو ذوق یې بیا هم شاعرانه وي - ګوا حقائق هم په افسانوي او ډرامائي انداز ښېږي - نو ځکه ما هم وَس کړی دی او هغه ټولې پېښې او خبرې مې په ښکاره ، مګر په شاعرانه انداز نوشته کړي دي ، چې زه ورسره مخامخ شوی یم او یا په ما باندې راغلې دي - زما په فکر، که لوستونکی وَغواړي نو دَ سېل دَ حال احوال سره سره په ما باندې راغلو پېښو په رڼا کې دَ هغو هېوادونو په حقله خپلې رائیې هم غوره کولی شي ، کوم چې ما ښېخي دَ نېږدې څخه لیدلي دي –

دعوه نه کوم ، خو دا به وَ وایم چې په دې سفرنامه کې دَ لیدل شوؤ هېوادونو په حقله ما ځینې داسې تاریخي او معاشرتي حقائق هم راغونډ کړي دي ، چې دَ مخه هیچا کېدلی شي ځکه نه وي څېړلي ، چې په یوه نا یوه وجه به قلم ورسره ملګري نه وي کړې - او ما داسې ځکه کړي دي ... ولې ، زه غواړم چې دا نړۍ او په نړۍ باندې خور وور معاشرتي ژوند دَ حقائقو په رڼا کې نه یوازې وَوینم بلکې پښتو لوستونکو ته یې هم وړاندې کړم - مطلب دا ، چې زه اراده لرم ، چې دَ سېل سره سره دَ سېل حالونه (نبغ په نبغه) لیکل هم جاري وَساتم-

.... افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سهېلي لمرختيځې اېشياء په زړه کې

تاثراتي لنډيز ---

" دَ خبرو تر حده اسلام خو په هر اسلامي هېواد کې شته ، ګوا په جامو مسلمانان او يا دَ شپې او ورځې دَ پرله پسې لمونځونو دَ پاره جوګه په مُوسلو ولاړ مسلمانان .... چې په عملي ژوند کې دَ انسانيت په اړه تول مانده لري - نو وَ به وايم ، چې که دَ سُوچه مسلمانۍ کردار او بې ساري اخلاق خبره منځ ته راځي ، نو دَ ملائيشيا دَ سپېڅلو خلګو (مسلمانانو) مثال نه ورکول دَ حقيقت څخه سترګې اړَول دي - مګر دا بېله خبره ده چې دَ دې ځاى دَ خلګو زړې رواجي جامې څُوکه څُوکه خپل مشرقي طرز بائيلي او مغربي انداز په تېزۍ خپلوي لګيا دي"   (شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

" شعرونه "

دَ خپل رُوح له اضطرابه
راته داسې ځرګندېږي
چې هم ته هغه رانۍ یې
چې دَ زړه له سلطنته
دَ خلوص په قافله کې
زما دَ سترګو تر څوکاټه
هره شپه راوړې وَ ماته
په ځولۍ کې ډېره مینه
او دَ سرو ګلو هارونه ،
خو چې څنګه بیا سهار شي
نو دَ درَستې شپې خوبونه
تېر له تا سره وختونه
په ما وَلیکي شعرونه
(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)

دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل کوالالمپور په لویه دروازه چې څنګه ور دننه شوم ، وَ دربېدم ، شاوخوا مې په دې پراخه او ښائیسته غونډې لابي کې وَکتلو او بیا خپل ښي لاس ته جوړ دَ استقبالیې Reception کاؤنټرونو په لور روان شوم - لا نه وم ورته رسېدلی چې دَ کاؤنټرونو تر شا په نیمه خلاسه دروازه کې ولاړې انجلۍ ته مې پام شو ، چې په ما کې یې سترګې داسې اچوَلي وې لکه ما چې پېژني .... او بس چې څنګه کاؤنټرونو ته وَ رسېږم ، نو دا به ژغ راباندې وکړي - ځکه خو مې له اوله ګامونه دَ هغې په لور چسپ شوي ؤ - ژغ یې نه راباندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو ، خو چې تر څو پورې دَ کاؤنټرونو سره جوخت ولاړ وم نو دې راته کتلو - دلته مې دَ خوُنې دَ پاره کارډ کولو ، هلته مې سوچ په دې انجلۍ کې بند ؤ .. او په وار وار مې ورته کتلو هم – خلاس وښتنه ، په تندي باندې ټیکه او په ژیړې هندي جامې کې دا سې ښکاره کېدله ، لکه جوړه چې دَ مودو راهسې زما په تمه ولاړه وي - بس که حېرت وړی وم ، نو دې خبرې ته چې ګیړدۍ غنم رنګې ځېرې یې حال نه وئیلو - ګوره چې دا اوس زما په رنځ اخته شوې وه او که مې په تن پراخو پښتنې جامو ته حېرانه وه - په مزغو چې به مې څومره زور ورکړو ، معامله به هومره کړکېچنه شوه - مګر ناشوُده خو یې هغه وخت وکړو ، چې زه څنګه له دې ځایه دَ لفټ په خوا روان شوم ، نو دې دروازه شاته پورې وهله او دوه ګامه مخته راغله - بیا نه یم خبر چې دې په کاؤنټرونو باندې ولاړو Malay انجونو سره څه خبرې کولې ؟

خبره دا وه ، چې زه په دې فائیو سټار هوټل کې ځکه اوسېدو ته راغلی وم ، چې دَ انټرنېشنل کونسل آن مېنېجمنټ آف پاپولېشن پروګرام ICOMP په څورلس ورځنې نړیوال ورکشاپ کې ، چې دَ زیاتې آبادۍ په کشالو باندې ؤ ، دَ پاکستان دَ غړې په توګه مې ګډون په کې درلودو - کوم چې په دولسمه جنورۍ ۱۹۹۲ع ګوا بل سبا سهار پېئیل کېدو - خو دې وخت زه دَ هوټل په ۲۳م پوړ کې په ۲۳۰۱ نمبر کوټې کې ناست په ټېلي ویژن کتو کې بوخت وم ، چې اووه نیمې بجې شاوخوا ته ډاکټر ثریا ابراهیم رشید نامې ښځې په فون خبرتیا راکړه ، چې نن ماځستن په اتهه نیمې بجې به دَ ټاکل شوي پروګرام په سمه دَ ICOMP په درنه ډوډۍ کې دَ ګډون دَ پاره له هوټل څخه روانېږو .. او وئیل یې که تاسو مهرباني وکړئ ، څه لس منټه دَ مخه لاندې لابي ته راشئ ، نو ښه خبره به وي - ما ورته وئیل...ٚ هو ، حتماً به درځمٚ او بیا په تیاري بوخت شوم –

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته زه دَ هوټل په لابي کې دَ ډاکټر ثریا او ځینو نورو دَ ورکشاپ په سلسله کې راغلو ملګرو سره ولاړ دَ سفر حال مې ورته تېرَولو - ګوا داسې دَ کراچۍ څخه تر بنکاک پورې په یَو جهاز کې او بیا له بنکاک څخه تر دې ځایه په بل جهاز کې راغلم - غرض دا چې، څه وئیلي ، څه اورېدلي ، چې څوکه څوکه سړي او ښځې ، چې دَ بېلو بېلو هېوادونو سره یې اړه لرله هلته غونډ ېدل شروع شول-

اتهه نیمې بجې یوه سړي په مورې باندې ژغ وکړو ..." ګاډیانې تیارې دي ، راځئ چې ځو ..."

بیا چې څنګه روانېدو ، نو ګورم چې هغه انجلۍ په هغه نیمه خلاسه دروازه کې بیا هغسې ولاړه او په هغه رنګه راته ګوري.... مګر څله ؟ دا سوال مزغو له ځکه راغلو، چې دې وخت خو زه په پښتني جامو کې هم نه وم - رښتیا خبره دا ده ، چې سوچ مې په کې بند شو او بیا درسته لاره نه شوم پوهی چې څنګه او په کومو لارو وېګنان تر Titi Wangsa نامي ځای پورې وَرسېدو - بس چې له وېګنه کښته کېدمه ، نو لومړی نظر مې په مخامخ دوؤ بورډونو باندې ولګېدو - په یوه باندې لیک ؤ "نیلایان ریسټورېنټ" او په بل "سلامت دیتانګ" ګوا "ښه راغلې" - دلته داسې ښکاره کېدو ، لکه تر لرې لرې پورې چې مېله لګېدلي وي- په سرو ، ژېړو او شنو بلبونو کې عجیبه غوندې دَ شاعرۍ موسم او دَ مستۍ مُوډ ؤ ، چې څنګه مخته تلو ، رڼاګانې زیاتېدلې - بیا څه مخته لکه مورې چې کشتۍ ته وَ ختو -ولې چې اوس دَ لرګي په دَړو باندې روان وو او دواړو خواؤ ته اوبه څرګېدلې -په هر مېز دَ یوه نا یوه هېواد پرچۍ پرته وه - ځان مې دَ پاکستان تر مېزه وَرسَولو ، چې څنګه په چوکۍ کښېنستمه ، نو یو سړي راباندې ژغ وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زما نوم نسیم دی ، زه دلته په پاکستانی سفارت خانې کې تهرډ سېکرټري یم "
بیا راسره داسې غاړې وتو لکه زه چې دَ ده سکه ورور وم او حالونه مو یو بل ته سره تېرَول شروع کړو - اوس که یوې خواته ما له ده سره خبرې کولې ، نو بلې خواته مې ګېرچاپېره سترګې هم غړَولې – عجیبه غوندې ښائیسته ځای ؤ ، آسمان خو بالا دَ رېستورېنټ په بام راڅخه پټ ؤ ، لاکن نور هر لور خلاسه خلاسي وه –
کله چې ټول مېلمانه کښېنستو ، نو نورمیان نامې ښځه مخامخ دَ واړه ټاپُو په رنګه جوړ ستېج ته وره غله او دَ " سلامت دیتانګ " وئیلو ورسته په ملې (Malay) ژبه کې دَ هرکلی سندره دَ سازونو سره وئیلو ته چمتو شوه - نور خو نه ورباندې پوهېدمه، بس چې کله یې دَ نړیوال ورکشاپ دَ غړو یعنې دَ مېلمنو نومونه یې اخیستلو، نو یو ځل مې خپل نوم هم تر غوږه شو – بیا له دې سندرې ورسته په ستېج باندې ډله ډله انجونې او هلکان چې قامې جامې یې اغوستې وې راغلو او خپل رواجي رقص یې پیئل کړو - اوس دلته څُلو خواړه خوړلو او هلته سترګو دید کولو ، چې یو وخت مې یوه ښکلې Malay پېغله ، چې کټ مټ دَ شهزادګۍ په بڼه سازه کړل شوې وه دَ سترګو شوه او سوچ مې په کې بند په دې خبره شو، چې هغه شهزادګۍ له یوه مېزه دویم ته او له دویمه دریم ته او دغه رنګه کرار کرار زموږ په خوا را روانه وه - دا یوازې نه وه ، یو کېمره مېن هم ورسره ؤ، چې دَ شهزادګۍ تصویرونه یې دَ هر راغلې مېلمه سره اخیستلو- نو ځکه چې څنګه څنګه یې زما په لور فاصله رالنډَوله ، هومره هومره مې زړه واکې ورته شلولې - بیا چې زموږ تر مېزه راورسېده ، نو کېمره مېن راته وائی ...
" سر ! تاسو مهرباني وکړئ ... دَ یو تصویر دَ پاره له دې انجلۍ سره وَدرېږئ "
څنګه انجلۍ زما لاس په لاس کې واخیستو او څنګه یې دَ ځان سره وَدرَولم ... ؟
نه یم خبر ، خو چې بیرته په چوکۍ کښېنستمه ، نو نسیم صاحب راته وائي ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ستا دغه تصویر به سبا یا بل سبا سفارت خانې ته رالیږل کیږي "
په ما لکه ګوزار چې وَشي ، له ځلې مې یَو دم ورته وَوتو " ولې ؟ " او اوس به مې لا بدن دَ بېلابېلو امکاني خطراتو له سوبه بَڑي نیولو ، چې نسیم زما په حالت وَخندلو .. وئیل یې ...
ه پرېښانه کېږه مه - دا دَ انټرنېشنل پروټوکول یوه لازمي برخه ده - ګوا دَ سرکاري مېلمه یوازي ځانته تصویر دَ ریکارډ دَپاره په داسې موقعو کې اخیستل بې عزتي ګڼل کیږي - ځکه ورسره یو داسې شهزادګۍ له څنګه ته دروَي "
دې خبرو مې نه یوازې له ځایه ښوربدلی زړه بیرته په ځای کړو ، بلکې په خپل حېثیت هم پوهی شوم - بیا تر یولس نیمي بجو پورې دَ شپې رنګارنګ محفلونه وو، چې دَ ترېو سترګو تنده یې راماتوَله .. او بیا چې له دې ځایه ولاړېدو ، نو نسیم صاحب راته په کلکه وَوئیل ... چې
" څنګه ورکشاپ په ۲۵مه جنورۍ سرته وَرسېږي ، نو زموږ دَ خوا به ګاډی درشي ، او دوې درې ورځې به زموږ په مېلمستیا کې تېرې کړئ "
خدائی شته ، چې دَ ده په دې ستډېر خوشحاله شوم –
*****
دې وخت دَ سهار اتهه نیمې بجې وې او دَ هوټل په رېستورېنټ کې مې خوړل څېښل کولو ، چې یو سړی دَ خپلې خوا راغلو او "ګوډ مارننګ" کولو سم دستي دَ ما سره په مخامخ چوکۍ کې کښېسنتو ...
" ماته ډاکټر کنول وائي ... زه له انډیا څخه په دې ورکشاپ کې دَ ګډون کولو دَ پاره راغلی یم "
که څه هم ده دا خبره په انګرېزۍ کې وکړه ، خو ما ورته په اُردو ژبه کې په خپله باره کې حال ورکړو - په دغه شناخت زه تر ده او دائی تر ما زیات خوشحاله شو او بیا یو خواته خوراک ، بل خواته خبرې ، چې دَ برایه شپې له تاؤده محفله راپئیل شوې او دَ نن دَ ستېي ټوؤر په فېصله حتمي شوې –

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه نیمې بجې زه او ډاکټر کنول ټکټونه په لاس کې دَ Bestasy Travel وَ بس ته وَ ختو - په بس کې څه نور سړي او ښځې هم وې ... بس چې څنګه دَ هوټل له ګېټ څخه دَ جالان راجه لاؤټ په تور سړک مخته روان شو ، نو دَ ډرائیور شاته سیټ کې ناست ګائیډ خُلې ته مائیک وَنیولو –

" سلامت دیتانګ ... هېواد ملائیشیا ، چې دَ ۱۳ ریاستونو Confederation نوم دی ، آبادي یې دې وخت ۳ ـ ۱۸ ملیونه ته رسېدلې ده - دلته ۵۰ فیصده مسلمانان ، ۳۰ فیصده چینیان ، ۱۰ فیصده هندوان او داسې نور نور مېښته دي - ۹ ریاستونه موروثي باچهان لري او دَ دغو نهو باچاهانو په خوښه هر ریاستي باچا پنځه کاله په ملائیشیا باندې باچهي کوي - کوالالمپور چې دې وخت یې موږ په جالان اسماعیل باندې روان یُو ، دَ ملائیشیا دارلحکومت دی "

بیا چې څنګه دَ جالان اسماعیل او جالان امپانګ دَ چوک څخه تېرېدو ، نو ګائیډ وئیل ...

" دا کینړ لاس ته چې کومه ښائیسته ودانۍ تاسو وینئ .. دا ملائیشیا ټوؤرسټ انفارمېشن کمپلېکس دی ، چې لویه دروازه یې جالان امپانګ ته خلاسېږي "

ګائیډ چې په کوم کوم لور زموږ توجه اړَوله ، هلته په جدید طرز جوړې ودانۍ ولاړې وې ، چې دواړو اړخونو ته یې زرغونې ونې او شنه چمنیان ښکاره کېدو - خو ما دَ ګائیډ خبرې هم په ډائرۍ کې نوشته کولې ... وئیل یې ،

" ملائیشیا یو آزاد خیاله اسلامي هېواد دی – دلته مذهبي آزادي ده - که تاسو یو کال دلته تېر کړئ ، نو خپله به وَ ګورئ ، چې دلته دَ مسلمانانو دَ اخترونو پرته چائینیز نیو ائیر ، کرسمس او دیوالي هم په ډېر خوند لمانځل کېږي "

ګائیډ چې څنګه دا خبره سرته وَرسَوله ، نو بس دَ سیګنل په سره لائټ وَدرېدو - دا یو چوک وو او څلور طرف ته روډونه ښکاره کېدو - دَ نوي ماډل موټرانو سره سره موټرسائیکلان هم زیات ښکاره کېدو ، چې جوړه جوړه انجونې او هلکان وربandې ناست وو - له دې څخه سړی اندازه لګولی شي ... چې ملائیشیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره خپل واکه اسلامي هېواد دی ، چې مينه په کې جُرم نه او مئين په کې واکمن ....

چې بس څنګه دَ شنګرېلا هوټل سره ورته دغه چوک څخه مخته روان شو ، نو ګائيډ دَ اوبو ګلاس په غاړه اړَولو ورسته خبرو ته يو وار بيا ملا وَتړله ...

" کوالالمپور ته " ګارډن ستي آف لائټس " وئيل کېږي - دې وخت موږ دَ Equatorial Hotel سره تېرېږو او هغه مخته هلټن هوټل دی - نو ما خبره کوله ، چې که په تاسو کې څوک دا دَ رڼاګانو ښار دَ شپې خواته کتل غواړئ ، نو هغه دي مونږ سره تماس وَنيسي "

دَ دنګو دنګو او ښائيسته ودانيانو په دې ښار کې موږ مخته روان وو ، چې يو وخت ګائيډ وئيل ...

" زموږ ښي لاس ته دا غټ دَ سايه وان په رنګه جوړ سټېډيم نګارا دی - او دا بل چې مخته په څه فاصله ښکاري ، مرداکا سټېډيم دی - او اوس چې موږ تاسو کوم ځای ته وړو ، هلته لېک ګارډن، ورسره نېشنل مونامنټ او بيا آسيان پارک .... درې واړه ځايونه دَ کتو وړ دي "

ښه ډېر وخت ورسته بس دَ نېشنل مونامنټ نامي ځای سره وَدرېدو ، ټول سړي او ښځې دَ بس څخه راکښته شولو او په دې وړه ، مګر ښائيسته غوندې دُنيا کې يوې بلې خواته وَويېشل شولو – ما او ډاکټر کنول هم يو خواته مخه وکړه - دلته دَ يو ښائيسته او غټې ودانۍ پرته دَ فوارو په مابېن کې دَ کاڼو په يو غټ بلاک باندې دَ عسکرانو بُتان دَ اوسپنو څخه داسې جوړ کړل شوي دي ، چې وربانديې دَ بُتانو ګمان لږ او دَ ژوندئيو باور زيات کېدو - دا بُتان په کال ۱۹۶۶ع کې دلته لګول شوي ؤ - او بله خبره دا ، چې دلته ډېر زيات سره او سپين خلګ چې دَ بېلو هېوادونو سره يې اړه لرله ګرځېدو - څه تصويرونه مې واخيستو او مخته دَ Asean Park په لور روان شولو - له دې ځايه ډېره ښائيسته لاره ورَغلې وه – په آسيان پارک کې هر لور دَ شنو چمنيانو په منځ کې دَ نادره آرټ ځينې چُونړ کړل شوې نمونې دَ نمائش دَ پاره ايښول شوي وې - دَ ځينو سرونو او ښرو پرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیاتره داسې کاږه واږه شیان، چې دَ لرګیانو او له کاڼو څخه جوړ ؤ ، چې ورته په لومړي کتو یې سترګې کمال ته نه رسېږي – دا ټول شیان دَ آسیان نامې نړیوال تنظیم دَ ملګرو هېوادونو، لکه سنګاپور، تهائی لېنډ، فلپائن، برونائي ، انډونېشیا ، او ملائیشیا دَ فنکارانو دَ آرټ نمونې وې -
دَ آسیان پارک څخه چې زه او ډاکټر کنول دواړه دَ روډ په دې بل اړخ لېک ګارډن خواته روان ؤ، نو دَ یوې انډین ښځې په کتلو ما ته دَ هوټل دَ لابي هغه انجلۍ چې ډُوکه ډُوکه یې زما په زړه کې کور جوړولو ډېره راپه زړه شوه - ځکه خو مې بیا بیا تر شا ورته کتلو - خبر دلته هر لور لکه ځنګل چې وي او په منځ کې یې ښې ډېرې اوبه ډم ولاړې وې - دا یَو غټ کړوُم وو، په دې کې خلګو وړې وړې کشتیانې چلوَلې - او دَ قدرت له ننداړو څخه یې خوندونه اخیستلو - ګوا چا په یوازې ځان او دَ ژوند دَ ملګري سره - فطرت په سُوچه بڼه کې سترګو ته ښکلاګانې ښکاره کولې - دَ دې ښنې او ځنګلي سیمې ځینې برخې دَ کتو وړ وې - لکه په قدرتي چاپېر کې جوړ دَ هوسیانو ځای ، دَ رنګارنګ ګلونو او دَ ونو ګڼ باغ ، دَ ۵۰۰۰ بېلا بېلو مارغانو ځانته ښائیسته علاقه – مګر خلګو تر ټولو زیاته دلچسپي دَ تنکو عبدالرزاق ، چې دَ دې هېواد خلګ ورته " دي فادر آف ډویلپمنټ " هم وائي دَ ژوند په هغو نخښو او شیانو کې اخیستله چې ده تر استعمال لاندې راوړي ؤ ... لکه کور، لائبرېرۍ ، جامې او نور نور - مورږ به لا نور هم ګرځېدلې وای ، که وخت راسره وی –
دولس بجې بس مخته روان شو او ډېر ژر دَ یوې ښائیسته غټې ودانۍ مخته وَدرېدو ، ګائیډ وئیل...
" بخښنه غواړم ، دې تکې سپینې ودانۍ ته تاسو بې دَلاس لیک اجازت نامې نه شئ دننه کېدلی - ولې چې دا پارلیمنټ هاؤس دی - هغه مخامخ ولاړ هسک ټاور هم دَ دې هاؤس برخه ده - که څه هم په ملائیشیا کې باچهي نظام دی ، خو دَ انګلېنډ په رنګه .. ګوا دَ ملک وزیراعظم دَ قامي اسمبلۍ یعني Dewan Rakyat په اکثریتي خوښه ټاکل کېږي - دغه رنګه په هر ریاست کې ریاستي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمبلیانې وجود لري چې ځان ځانته وزیر اعلی تاکي - دَ دې پرته سبنټ ، ګوا Dewan Negarat هم شته ، چې دَ غړو چُونړ یې باچا سلامت خپله کوي ˮ
بس بیا مخته روان شو ، چې یو وخت موږ په جالان تون باندې جوړ پخواني ټیمپل سره په اړخ تېرېدو ، نو ګائیډ وئیل...
ˮ لکه څنګه چې مخ کې ما تاسو ته وئیلي ؤ ، چې آزاد اسلامي هېواد دی... نو دَ دې مثال دا ښائیسته دَ هندوانو مندر هم دی - چې یَو وخت درست وران شوی ؤ - لاکن ګورنمنټ په خپل خرڅ په کال ۱۹۸۵ع کې بیرته جوړ کړو او څه ۲ - ۱ ملیونه ډالرونه یې ورباندې وَلګولو ˮ
دَ دې ښائیسته تاریخي هندو ټیمپل په بام بې شمېره ښائیسته او رنګ برنګه بُتان داسې جوړ کړل شوې ؤ ، چې دَ لرې څخه هم ښکاره کېدلو - ما که څه هم دې وخت مندر ته کتلو ، خو په مزغو کې مې دا خبره راغلې وه چې دا مندر به نه وای... که په موږ کې جوړ وای ... هو ، ځکه خو مې دَ بامیان بُت او ځینې نور غېر محفوظه تاریخي ودانیانې او پلارنې آثار له خیاله ډېر ژر په کنډراتو کې بدل بدل پرېښېدو - او بیا چې څنګه دا مندر دَ سترګو څخه پټ شو ، نو په ډاکټر کنول کې په خوب ویده هندو راویښ شو او وئیل یې ...
ˮ دې مندر ته چې مې وَکتلو ، نو زړه ته دا خبره راغله ، لکه دلته چې ډېر پخوا هم هندوان پاته شوي وي ˮ
ما وئیل ...
ˮ هو ، ډاکټر صاحب.. ، تاریخ هم داسې واي ، چې په کال ۱۲۰۰ع کې دَ ملاکه ملې باچهي مخ کې دا سیمه چې ځنګل ؤ دَ هندوانو او بدها منونکو تر واک دلاندې پاته شوي وه - او بیا اسلام خورېدلو ورسته دلته په کال ۱۵۱۱ع کې Dutch ګوا دَ نیدرلېنډ خلګ هم راغلي دی – ولې چې دا سیمه دَ لمرختیځ او لوېدیځ دواړو خواؤ خلګو دَ پاره مهمه وه - ګوا دَ سېلانیانو او سوداګرانو لاره په دې ولات باندې سپره وه ˮ

(c) ketabton.com: The Digital Library

موربېخبرې کولې ، چې بس دَ جي پي او او سېنټرل مارکيټ څخه تېر شو او چائينا ټاؤن شاپنګ ائيريا نامي خوش رنګه ځاى ته وَرسېدو –

چائينا ټاؤن دَ جالان پټانګ ، جالان سلطان او جالان باندر په مابېن کې دَ چينيانو يوه ګڼه علاقه وه – يو پراخ روډ له يوه سره تر بله سره پورې له رنګا رنګه سايه واني ربړهيانو څخه داسې ډک ؤ، چې لاره په کې نه کېدله - دلته زياتره خوراکي شيان خرڅېدلو - ځاى په ځاى له سرونو سره ، مګر پخې کړل شوې هېليانې او وَچ کړل شوي ماهيان راځړېدلو - او بيا خود لکه چې دې خلګو ملخان او دَ اوبو موريانې او نور خسمانان هم په خوند خوړلو، چې په هره پنځمه يا شپږمه ربړهۍ کې پاخه پراته ؤ – دلته ښځې دَ سړيانو څخه يو په لسه زياتې وې - ډاکټر کنول چې په عُمر څه راڅخه غټ وو ، ګوره چې زړه يې څله وَتخنېدو، چې وئيل يې...

"زړه مې غواړي چې دَ دې ښائيسته او نازکو انجونو دَ لاس يَو شئى وَخورم" ځواب مې ورکړو...

زما خو زړه ته نه کېږي.... که يې خورې ، نو خوره يې ... زه به درته وَدرېږم"

بيا مې تر لاس وَنيولو او دَ پخو ملخانو وَ ربړهۍ ته مې وَدرَولو...

"دا وَخوره"

ده چې دَ چشمکو تر شا ورته وکتلو ، نو اوس به يې يَو څه وئيلو، چې دَ ربړهۍ وَ بل اړخ ته ولاړې چيني انجلۍ ورته وائي ...

"وايه ... !څومره غواړې ؟"

په ډاکټر لکه ټک چې وَشي. يو دم يې شاته ټوپ کړو او وائي...

ياره !دا دي څه خسمانانو ته وَدرَولم"

او بيا تر برېټو دلاندې تر ډېره پورې موسېدو - چائينا ټاؤن ، يو خو خپله دَ سېل ځاى وو او بل ورسره جوخت دَ کوالالمپور تر ټولو غټ او ښائيسته مارکېټ ، چې سېنټرل مارکېټ په نامه پېژندل کېدو ، هم زيات خلګ ځانته ورکښَولو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بجې خواته نېشنل آرټ ګېلري ودانۍ ، ماجت نګارا ، انډیا ماجت او دَ ښار ځینې بازارونه راښکاره کولو سره سره مو،ږ پنځه بجې هوټل ته وَرسَول شولو - که څه هم ستړې وم ، خو ماځیګرې مې دَ هوټل په لابي کې تېر کړو - بیا دَ ماښام ډوډې خوړَلو ورسته ، ما غوښتلو چې ژر سترګې وَلګوم - ولې چې سبا ته دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ وه - نو ځکه تر څه وخته مې ټي وي کتله او بیا دَ وید ېدو په نیت په پلنګ باندې وَ غزېدم – خو چې څنګه مې سترګې سره ورتلې ، نو سوچونو بیرته دَ هوټل لابي وَ انجلۍ ته مخامخ وَدرَولم ... او له خیاله ما ځینې پُوښتنه وکړه ...

" خبرې ولې نه کوې ؟ "

دې راته وئیل ، چې ...

" ګونګۍ یم ... ژبه نه لرم "

او بیا دَ لاس په اشارو راته ګډه شوه - دا سوچ څه ؤ ، جې زما دَ سترګو څخه خوب وَ تښتېدو او ښه مې په یاد دي ، چې تر ډېره وخته پورې خوب نه راتلو –

*****

دَ ټېلي فون په زنګ مې سترګې راخلاسې شوې - ګهړۍ ته چې مې وَکتو ، نو دَ سهار پنځه بجې وې ... حریان پاته شوم ، چې دې وخت دَ چا ټېلي فون کېدلی شي ؟ خېر، چې دَ ټېلي فون رسیور مې دَ غوږو سره وَنیولو ، نو دا هغه ثبت شوی Awaking call وو ، چې پرون سهار یې هم زه زما په خوښه په اووه بجې ژغوَلی وم - مګر پرون چې دا کال څومره خوږ او ښه راباندې لګېدلی ؤ ، نن هومره راباندې وَ غمېدو - یو دم مې رسیور کښېښولو او په سر مې بړستن راواړَوله ... خو مجال ؤ، چې خوب راغلی وی - ولې چې خشم مې خوب تېښتولی ؤ - که څه هم دَ بې خوبۍ دَلاسه مې بدن ویده ؤ ، خو سترګې مې نه سره ورتلې- چې ښه په ځان پوهی شوم چې زیاته خوب نه کېږي ، نو رسیور مې راپورته کړو او آپرېټره مې په لائن راویستله...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" اوس څو بجې دي " ما پُوښتنه وکړه
پنځلس منټه بالا پنځه بجې ... ولې خبر خو دی ؟"
خبر خو نه دی ، بس دا حال راکړه ، چې زما دَ Awaking Call وخت څو بجې وو "
"سر يَو منټ "
او څو لمحې ورسته يې ژغ بيرته زما تر غوږو شو ...
" اووه بجې سر ! "
که څه هم دا په سر سر راته ژغېدله ، خو دلته زما دا حال ؤ ، چې اېله مې وَس نه په رسېدو ، ګنې تر غاړې به مې نيولې وای –
" ښه ، چې دَ ويښېَدلو وخت مې اووه بجې ؤ، نو دا زه دي په پنځه بجې څله راوَژغولم ؟ "ما پُوښتنه وکړه -
دا څه چپ غوندې شوه ... اوس به يې لا څه وئيلو، چې بيا مې وار ورباندې وکړو ...
"عجبه خلګ ياست "
دې په ماته څُله بخښنه وَغوښتله او دَ خپلې ورانۍ دَ پاره يې دَ پښېمانۍ اظهار هم وکړو – لاکن لا زه وم، چې مزغو مې ټکهار درلودلو ...
"ستا په دې سورې سورې خو ، نو اوس ماته خوب نه راځي "
او په خشم مې ټېلي فون بند کړو او بيرته مې سترګې پټې کړې - زياته به دَ يوه نا يوه سوچ په نيلې باندې سپرېدمه ، چې بيرته دَ ټېلي فون ګهنټۍ وَ ګرنجېده ...
" سر ! ستا دَ بې وخته ويښېَدلو دَ پاره زه يَو ځل بيا بخښنه غواړم "
که څه هم له خشمه ورته خوُځکېدمه ، خو په پسته ژبه مې ورته وَوئيل...
"څه خبر دی... بل وار خيال کوه"
او بيا ...." خوب نه درځي ؟" دې په نرمه پُوښتنه وکړه
" يَه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دا ˝ یَه ˝ څه وو ، چې انجلۍ په وړې او پستې خندا کې راته وَوئیل ...

˝ غم مه کوه ... زه به دي وخت در تېر کړم ˝

ما وئیل ˝ هغه څنګه ؟ ˝

˝ هغه داسې ، چې تر اووه بجو پورې به خبرې درسره کوم ˝

په ما دَ دې دا خبره داسې ښه او خوږه غونډې وَلګېده او دَ نه غوښتلو پرته مې هم ورته څُله ویړه کړه ...

˝ ښه ښه وایه ˝

زما خبره لا تر سره نه وه رسېدلې ، چې دا راته وائي ...

˝ که زه دا وَوایم ، چې دا هر څه ما له کسته وکړو ، نو .... ؟ ˝

˝ له کسته ؟ ˝

دا توری څه وو ، چې اېله مې رسیور دَ لاسه وَ نه لوېدو ...

˝ مګر څله ؟ ˝

دې په وازکې غونډې انداز وئیل ...˝ هغه ځکه ، چې ...˝ او بیا یې مخته خبره په خوږه خندا کې داسې سر ته وَرسَوله ....

˝ زړه راته وئیل .. هغسې هم یوازې یم ... راشه چې تا راویښ کړم او څه خبرې درسره وکړم .... او بس دا دی راویښ مې کړې ˝

دَ دې خبرې ورسته ، لکه هغه چې زما دَ ځواب په هیله چپ شوه او دلته زه نه پُوهېدم، چې څه ورته وَوایم ... خو څه وخت ورسته هغې سړه واخیستله او راته وائي ...

˝ یَو منټ ˝

ګوره چې دَ چا فون وو او یې دَ چا Awaking Call آن کولو - په دې چپه چپیا کې ما له تندې ښخه خولې وچې کړې ... لږ مې همت سره په یَو ځای کړو او چې څنګه دا په لائن راغله، نو مې ورته وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه ، که داسې خبره ده ، نو بیا خو دي ډېر ښه وکړو ، چې دي راوېښ کړم ...
هووون ښه ، نو په دې خبره سر راخلاص کړه ، چې تا زه لیدلی هم یم که بس
مازې...."

لا به مې خبره مخته کښنَوله ، چې هغې زما خبره ماته کړه ...

" ولې نه ، ما نه یوازې لیدلی یې ، بلکې ډېر ښه دي پېژنم هم ... هو ، په دې چې دَ
هوټل دَ آپربېټر مخې ته دَ هرې خوُنې چارټ پروت وي – او بیا زه خو کله کله ...
زما مطلب ، چې اول ځل مې وَلیدې، نو دَ یَو ټُرک ځوان ګمان مې درباندې
وَشو، خو بیا چې ستا دَ خوُنې چارټ مې وکتلو، نو هغه ته ټُرک نه بلکې
پاکستانۍ وختې او نوم دي ... دا دی"

دا ژغېدله او ما هان ... هون ورته کولو ، خو چُړت مې هلته په لابي کې په
کاؤنټرونو ولاړو انجونو کې ، کله یوې انجلۍ خواته تلو او کله بلې ته ... او پرته
له داسې سوچونو مې هم دَ دې خوارۀ ژغ تر شا پټه څېره نه کړه سهي - بیا عجبه
خبره دا هم وه ، چې Awaking Call دَ دې انجلۍ په خوارۀ ژغ کې ثبت شوی ؤ -
خیر دغه رنګه دَ دې انجلۍ خوږو خبرو او زما په خوُشو سوچونو کې دَ سهار
اووه بجې شوې –

*****

دغه ورځ دَ ورکشاپ دَ افتتاحي ناستې او Tea Party ورسته غرمه یولس بجې
خواته دَ ډاکټر ایم - اې - ستار، چې دَ ICOMP ایګزېکټېئیو ډائزېکټر هم ؤ ،
په مشرۍ کې دَ ورکشاپ لومړۍ غونډه سم دَ لاسه دَ نېشنل پاپولېشن اېنډ
فېمیلي ډویلپمنټ بورډ LPPKN ملائیشیا چې دَ هوټل ګرېنډ کانټینېټل څخه
په څه فاصله دَ یوې هسکې پلازې په دویشتم پوړ باندې ؤ ، په حال کې پئیل
شوه - دې وخت دَ ورکشاپ ملګري په یوه غټه دائره کې ناست وو - دَ
پېژندګلوۍ ضرورت ځکه نه شو پېښ ، چې دَ هر ملګري مخته په مېز باندې دَ
هغه نوم او هېواد تختۍ پرته وه - ډاکټر ستار، چې په "ورلډ پاپولېشن
پالیسي " باندې خپله مقاله وړاندي کوله ، نو په یوه نا یوه اړه به په کې دَ

پاکستان ذکر خامخا راتلو ... لکه دا چې ˝ دَ پاکستان دَ آبادۍ دَ زیاتوب شرح دَ حېرت وړ ده ˝ - لنډه دا ، چې څنګه به دَ پاکستان ذکر راغلو ، نو دَ ورکشاپ ښځو او سړیانو به ما ته داسې په حېرانتیا وَ کتلو ... لکه دا هر څه هر څه چې هلته په پاکستان کې زما له وجې کېږي - او بیا دَ مقالې ورسته دَ سوال ځواب سېشن پئیل شو - په دغه توده څېړنه کې دَ الازهر یونیورسټۍ دَ ډاکټر مراد په دې ورکشاپ کې ګډون ، که یوې خوا ته زه حریان کړې وم ، نو بلې خوا ته دې سړي فېمیلي پلاننګ په قرآن ، سنت او نورو مذهبي اړو داسې ثابتَولو ، لکه دا پروګرام چې پئیل کړې مسلمانانو وي - دغه ورځ دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ دَ چیني ملګري ˝ین یاؤ زانګ˝ په پرله پسې چپیا ، دَ بنګله دېش دَ ˝باقي سرکار˝ دَ پنډو چشمکو دَ شیشو تر شا په حېرت حېرت یوبل خواته کتلو ، دَ انډین˝ډاکټر کنول˝ په څالاکۍ ، دَ ګانا دَ ˝کوفي˝ نامي تور یار په پُوښتنو ، دَ LPPKN ملائیشیا دَ ˝چوا ˝ په ډېرو ژغېدلو ، دَ نائجېریا دَ ˝مارګرېټ˝ دَ هیڅ نه منلو ، دَ کینیا دَ ˝ماریه موسومي˝ په خندلو راخندلو ، دَ ماؤریشئیس دَ هندوي پېغلې˝ سوبهراتي˝ په غور اورېدلو ، او دَ مالدیپ دَ ˝احمد خلیل˝ په بې ځایه تنقیدونو کې ماځیګر پنځه بجاؤ شوې–

ګوا ، یَو وار بیا زه وم او زما دَ تږو سترګو تنده ، چې دَ هوټل په لابي کې دَ هغې ښکلې څېرې وَ دیدن ته نه یوازې مضطربه وې بلکې شاعر زړه هم دَ فراق په تراخه اور کې داسې سوځېدو ... لکه ما چې په مودو مودو مینه ورسره کړې وي ....

منم ، چې مئین نه وم ورباندې ، خو زړه مې ځیني صبر کېدو هم نه ....

˝ دا هر څه ګوره چې څه وو ؟ ˝

دَ دې سوال ، که به مې هر څو په مزغو زور ورکړو ، خو ځواب یې په ګوتو نه راتلو - هرڅه هرڅه ، خو دَ زړه په تختۍ مې دا نظم بیا بیا دَ ˝ هما ˝ په نامه داسې نوشته کولو ، لګیا وم ....

˝ اې په خپل حُسن غاوړې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا هم کړي دي وزرَې
په مثال دَ هما غوندې
ځکه
نه کړې په ما سیوری
داسې نه
چې زه باچا شم
او زړګی دي کړم تر لاسه
(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)
*****

ماښام دَ باقي سرکار او ډاکټر کنول سره دباندې دَ ښار په سېل وَوتم - په تنګ تنګ کې دَ هوټل سره په څه فاصله " یوهان پلازه " ته وره غلو - دَ پلازې په هر پوړ کې دوکانونه جوړ ؤ ، چې زیاتره ملې او چینائي انجونو چلولو - دَ دُنیا هر شئی په کې خرڅېدو - دَ رنګا رنګه رڼاګانو ، رقم رقم څېرو سره سره دَ دې مارکېټ دغه له شمېره وَ تې دوکاندارې انجونې په رنګینو جامو کې ، چې سکرټونه او پېنټونه یې اغوستې وو دَ ښکلا دَ سېوا کولو اصل سوب ګڼل کېدې -غرض دا ، چې دَ ګودر دَ ماځیګري تنده ورباندې ښه ماتېدله - کله یو دوکان ، کله بل دوکان ، کله چاته خندلې ... چا راته خندلې او کله چا سره سترګې اړ باسلي – دغه رنګه تر څلورم پوړه پورې په لفټونو کې وَ ختو - دلته یَو وخت په خیال کې څنګه ما دا لفټونه او " موؤنګ سټېئیرز " دَ خپل هېواد په یو شاپنګ پلازه کې وَ لګولو ، نو سم دستي دَ بجلی دَ پټ پُټانې احساس زما دغه دَ ویښو خوب بې تعبیره غوندې کړو او زړه راته وئیل ، چې ...

" کرار کښېنه نادانه .... چرته چې بجلي په خپل حال نه وي ، هلته دَ رڼاګانو او مشینې ژوند تصور کول لېونتوب دی

دَ شپې چې تر ډېره وخته پورې ناست وم ، دَ لېونو غوندې به کله په لفټ کې بالا خوُنې ته وره غلم او کله به لاندې لابي کې دَ مطلوبې اندېین انجلۍ دَ کتو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمه .... بیا دَ وخت دا ظلم لا ېېل ؤ، چې دولس بجو خوا ته ما دَ نا اُمېدۍ ورسته ځنګه په لفټ کې قدم ږدلو ، نو هلته دَ کاؤنټر تر شا هغه انجلۍ راښکاره شوه - خو راغبرګ ځکه نه شوم ، چې یو ګام مې په لفټ کې ایښی ؤ - ما وئیل ... ځه خېر دی بیرته به را کوُز شم ... مګر چې څنګه بالا خوُنې ته ور دننه شوم ، نو دَ ټېلي فون زنګ ګړنجېدو ... او بیا بیرته لاندې ځکه نه راغلم چې دَ هوټل آپرېټرې زه په ټېلي فون باندې تر نیمې شپې پورې اخته ساتلی وم -

*****

وخت مخ په وړاندې روان وو او تاریخونه اوېښتو - ګوا ورځ په ورکشاپ کې، ماځیګریان او ماښامونه دَ ښار په چکرونو کې ښه په خوند تېرېدلو ، لګیا ؤ- یعنې په کوالالمپور کې مې زړه دومره لګېدلی ؤ، چې ورځخه دَ بیرته تګ احساس به زه په ګنټهو ګنټهو پرېښانه ساتلم - مګر کولی مې هیڅ نه شو، ولې چې دَ وخت دَ نیلي باګې چې به مې څومره په خپل ځای باندې درَولو دَ پاره راټینګولې ، نو دا نیلی به په هومره چسپاندۍ مخته په ترپکو روان ؤ- مخ مخ ته ښکلې ننداري وې او شا شا ته سپېرې دُوړې - او دغه خو وجه وه ، چې په ستړیا نه پوهېدم .... بس کله یَو ځای کله بل ځای - ګوا هر وخت په لیدو کتو کې بوخت ښکاره کېدم - چې زړه مې بیرته خپل ځای ته څله نه راتلو ؟ که څه هم هغه دَ روسلینا نامي پېغلې چې دَ LPPKN سره یې اړه لرله ، خبره ، چې ...

" شوق په طبعیت سېلانی دی ... هر وخت کله په یوه روډ (جالان) کله په بل روډ باندې لیدل کېږي "

دَ ورکشاپ دَ ۱۷مې جنورۍ ۱۹۹۲ع لومړۍ دوې غونډې په دې اړه ډېرې اهمې وې ، چې هر ملګري دَ خپل خپل هېواد په باره کې دَ خانداني منصوبه بندۍ په اړه مقاله وړاندې کوله - خو چې کله زما مقاله پائی ته وَ رسېده. نو عبدالباقي سرکار ته دَ مقالې اورَولو دَ پاره بلنه ورکړل شوه - ده چې څنګه مائیک اوچت کړو ، نو دَ مقالې اورَولو دَ مخه یې ماته برګ برګ وَ کتلو او پئیل یې له دې خبرې وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بنګله دېش چې له پاکستان څخه دَ هندوستان په کومک یَو خپل واکه هېواد جوړ شو ، نو تاسو خبر یاست ، چې موږ ته څه راپاته شوي ؤ.....؟ "
ده به اوس یوه ناواړه خبره کوله، چې ځان مې تر ده لومړی کړو ...
" ولې باقي صاحب ! چرته ستا اشاره خو ستا دَ ملک دَ باد و باران او سمندري طوفانونو په خوا نه ده ؟"
دا خبره څه وه، چې ټولو وَخندلو او باقي سرکار هم غاښونه سپین کړو .... ځواب به یې په نره راکولو ، چې راملي بن عثمان ، چې دَ LPPKN ملائیشیا ډائرېکټر جنرل ؤ ، مېز وَټکولو او خواست یې وکړو .....
" نو پرسنل اټېک پلیز "
بیا که څه هم درسته ورځ په یو بل باندې " پرسنل اټېکونه " وَ نه شو ، باقي سرکار دَ خپلو پنډو عېنکو تر شا ګړۍ ګړۍ داسې راته په قهرناکه نظر کتلو را کتلو ، لکه ما چې یې په زخمونو مالګې دُوړَولې وي –
سبا سهار دَ ریاست ترینګانو په دوره دَ دوؤ شپو دَ پاره تلو... خو عجبه ناپېښه دا وه ، چې هغه دواړې انجونې ، لکه چې خبرې وي .... ځکه خو یوې په لابي کې په دیدنونو موږ کړم او بلې بالا په خوُنې کې دَ ټېلي فون په خوږو خبرو - هرڅه هرڅه ، خو خبره بیا هم هغه رنګه وه - یعنې چا ، چې خبرې راسره کولې .. هغه دَ سترګو وړاندې نه راغله او چا ، چې سترګې په سترګو کې راته بیا بیا اچوَلې .. هغې خبرې نه کولې - که څه هم ما ډېرې هلې ځلې وَکړې ، خو بریالی نه شوم -
*****
دَ ۱۸مې جنورۍ سهار نهه بجې په دوؤ مرسډیز بسونو کې ، چې سیټونه یې دَ جهاز له سیټونو کم نه وو ، دَ ترینګانو ریاست په لور روان شولو - چې څنګه بسونه دَ کوالالمپور په قطبي خوا مخه وکړه ، نو ریاست Pahang ښار Bentong زموږ لومړی منزل وو- دَ ښائیسته پراخ سړک دواړو خواؤ ته ، که څه هغه هواره مځکه وه او غرئیزه علاقه ، ورباندې تر لرې لرې پورې شنېزه او ګڼې درختې ښکاره کېدې - په لاره کې وړې او غټې آبادیانې هم مخې ته راتلې - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورونو په اړه يې خاص خبره مخې ته دا راغله ، چې يَو ، خو يې کورونه واړه او دَ لرګيانو له دَړو او بانسونو څخه جوړ شوي وو او بل، هيچرته مې دَ خوُنو شاوخوا ته دېوالونه تر سترګو نه شو - خونې له مځکې څخه درې څلور فټه بالا جوړې وې او دَ دغو خوُنو دلاندې چې کوم خالي ځای ؤ ، هلته يا خو چرګې او يا بُوزې او پُوسونه تړل شوي ؤ - دلته په ښځو کې دَ مخ پُټولو رواج نه ؤ ، ټولې لوُڅ مخ ګرځېدلې - ايراني او عربي وزمه وړوکي دُسمالونه يې په سرونو پېچلې ؤ - اوږده پراخ سکرټونه او پنجابي لنګ يا هندي ساړۍ ته نيږدې نيږدې جامې يې په تن وې - سړي زياتره په تورو خوليانو کې ليدل کېدو -

يَو وخت بسونه دَ Bentong ښار څخه يو څه رادې خوا ، ياني په لنډه لار (بائې پاس) باندې څه مخته په Karak هائې وې روان وو مزل يې لنډَولو - دَ Karak ښار شاته پرښَولو ورسته Maran او بيا Temerloh نامې ښارونه هم شا ته پاته شولو - او دې وخت موږ دَ رياست Pahang ساحلي ښار Kuantan په لور مخه کړې وه – دَ قدرتي ننداره څخه خوندونه اخيستلو سره سره په بس کې دَ ناستو ملګرو ګپه هم خوږه وه - چا ټوکې کولې ، چا خندلو ، يو نيم په سنجيده خبرو چمتو وو او چا به دَ نورو دَ خبرو څخه خوندونه اخيستلو سره سره يوې بلې خواته حريان حريان کتلو- غرض دا ، چې ماښپښين خواته بسونه په Kuantan کې دَ South China Ocean يعنې دَ سهېلي چينائي سمندر په څنډه جوړ Merlin Resort Inn نامې رېسټورېنټ ته وَرسېدو - دا رېسټورېنټ خاص دَ سمندر په غاړه دَ ښائيسته کاڼو او لرګيانو څخه داسې جوړ کړل شوی ؤ ، چې سور سمندر مخامخ ښکاره کېدو- او سمندر څخه لږ رادې خواته ، ګوا دَ سمندر دَ غاړې او دَ رېسټورېنټ په منځ کې خلاسه مځکه يا خو په شنو چمنيانو نيول شوې وه ، يا بيا سوئمنګ پولونه په کې جوړ شوي ؤ – چرته چې سره سپين خلګ ، چې زياتره په کې ښځې وې لمبېدلو - ځينې ښځې او سړي دَ Sun Bath کولو په نيت په اوږدو سپينو چوکيانو باندې پراته ؤ - موږ ته نيږدې مخامخ دوې ښځې ، چې ځيګرونه يې لوڅ بربنډ وو پرتې وې – نو ځکه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل په برانډه کې ناستو خلکو بلې خواته لړ لړ او هغو ښځو ته زیات کتلو - خو دَ الازهر یونیورسټۍ ډاکټر مراد خلیل په وار وار غوږونو ته لاسونه وړلو او وئیل یې ...

" دومره آزادي هم انسان ته نه ده په کار .... "

مګر په ډاکټر کنول دا خبره ، لکه چې بده وَلګېده ، چې په ځواب کې یې ورته وَوئیل...

" ډاکټر صاحب ! په دې کې نو اوس څه بده خبره ده ، دېر څه خو یې پټ ساتلې دي"

لنډه دا ، چې چا په پټه څُله تماشه کوله او چا وربانديې خپلې رائیې ورکولې - هن تر دې چې ، دَ زموږ دَ ډلې ښځو هم یو بل ته په غوږونو کې خبرې کولې او بیا بیا یې ورته کتلو - دَ غرمې ډوډۍ خوړلو ورسته ټول ملګري په پارکونو یا دَ سمندر په غاړه دانه وانه شول - ښه مې په زړه دي چې دلته یو وخت دَ پېغلې سوبهراتي دَ تندي ټیکې او خلاسو وېښتانو ما ته دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل دَ لابي هغه انجلۍ رایاده کړه ، چې زما په زړه کې یې ځای جوړ کړی ؤ –

چې له دې رېسټورېنټ څخه بسونه روانېدو ، نو نری نری باران هم ورېدو - یَو خواته باران او بلۍ خواته شنه مځکه او دلته په بس کې دَ ما سره لا دا ظلم بېل ، چې سوبهراتي زما دَ ښی لاس په دوؤ سیټونو کې دَ کهړکۍ دَ خوا په سیټ کې دَ Lous دَ انجلۍ سره داسې کښېنستله ، چې دَ خبرو کولو په وخت به یې خلاس وېښته په څېره باندې داسې را ایله شولو ... لکه جوړه چې په سپوږمۍ باندې نرۍ اوریځ راغلې وي - نو ځکه خو مې سترګې دَ هغې په لور کږې شوي وې او تر ډېره مې ورته کتلو - خو یو وخت چې دَ هغې راته پام شو ، نو مخ یې په یوه جټهکه هغې بلې خواته داسې واړَولو ، لکه زما په سترګو کې چې سور اور وي او دا په ژوندي ځان ستی کوي - او بیا چې به یې په هېره یا له کسته کله مخ راواړَولو ، نو لکه ټپي زمرۍ ، چې ایله یې وَس نه رارسېدلو ، ګنې په مخ به یې منګولې رالګولې وی - دَ سوبهراتي په دې خاموش ظلم مې فېصله وکړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه له ترینګانو څخه راغبرګ شم، نو دَ هغې انډین انجلۍ سره به خبري کوم –
او په داسې سوچونو کې یو وخت دَ ریاست ترینګانو لومړی ښار Kemamen
څخه مخته تېر شولو –

ماځُستن اتهه نیمې بجې خواته بسونه ترینګانو ښار ته ورسېدو – دا یو غټ ،
ښائیسته، دَ وړو او غټو ودانیانو ښار ؤ - ځای په ځای چمنیان او هر لور پراخ
پراخ سړکونه جوړ ؤ - دلته موږ دَ دوؤ شپو دَ پاره دَ ښار په منځنۍ برخه کې په
هوټل ډیسا ، چې په یوه زرغونه غوندې غوڼډۍ باندې جوړ وو کې کښته کړلی
شولو - دَ ماځُستن ډوډۍ خوړلو ورسته ملګري ډله ډله په لانونو کې کښېنستو
- زموږ ډله چې په کې دَ فېمیلي پلاننګ بورډ کوربنه لیلاوتي دَ خپل
معصومیت سره ، ډاکټر ثریا دَ شوخۍ سره ، ډاکټر کنول یو وار بیا دَ خپلې
ځالاکۍ او رنګینو ټوکو سره ، او زه دَ خپل شوق سره، زما دَ خوُنې په خلاس
کاریډور کې په چوکیانو کښېنستو- او تر یولس نیمو بجو پورې دَ شپې په
خبرو او ټوکو ټکالو اخته ؤ –

*****

سهار نهه بجې موږ په بسونو کې وَ "وسیما دارالایمان" ته وره غلو - په دې
نوي ډؤل جوړې غټې ودانۍ کې دَ ترینګانو ریاست دَ انتظامیې دفترونه ؤ .... دَ
وزیراعلی او سټېټ سېکرېټري دفترونه هم هلته ؤ –لومړی ناسته مو دَ سټېټ
سېکرېټري سره په کمېټي روم کې وَشوه –او بیا ورپسې وزیراعلی دفتر ته
ورَغلو- دَ ملاقات ورسته موږ یو ښائیسته هال ته ور وړلی شو - هلته زموز په
مېلمستیا کې وړوکی لاکن خوندَور تقریب وَشو - دَ تقریب ورسته هر مېلمه ته
وزیراعلی ترینګانو په خپل لاس دَ زېړو یعنې Bross جوړ ځیزونه نخښه کې
ورکړل شو - هلته حال دا ؤ، چې ریاستي وزیراعلی دَ خپل ساده او درانه خوُی
او بُود له کبله هر مېلمه سره جلا جلا خبرې کولې - بیا دَ دې شاهي ډوډۍ خوړَلو
ورسته دَ اووؤ ملکونو مېلمنو، چې زه هم ور ګډ وم ، دَ ټېلي ویژن ټیم سره دَ
وزیراعلی په مشرۍ کې دَ ورکشاپ دَ اهمیت په حقله مرکه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې مرکه کې دَ ورکشاپ په حقله دَ خبرو او حکومتي انتظاماتو دَ ستائینې سره سره ځینې داسې خبرې هم منځ ته راغلې ، چې په کې په یوه نا یوه اړه دَ دې هېواد خلګ وَ ستائیلي شو - لکه
" دا خلګ بې ساري مسلمانان دي "
دَ نرانو سره سم یې ښځې هم ژوند کولو ته جوګه دي"
" هر وخت موسکني او خندني ښکاره کېږي "
او وَ به وایم، چې ملائیشیا ته راغلی هر سړی نه یوازې دا هر څه محسوسولی شي بلکې دَ سترګو وړاندې یې لیدلی هم شي -
یوه نیمه بجه موږ یو نرسري هوم ته دَ ستېټ سېکرېټري په مشرۍ کې دوره وکړه - دلته دَ څلورو کلونو څخه کم ماشومان دَ روزنې دَ پاره په بېلو بېلو لوبو کې بوخت ساتل شوي ؤ - ځوک مې ښکل کړو ، ځوک مې واخیستو او دَ چا سره مې بازۍ وکړې .... دغه رنګه مې دَ خپل وړوکې زُوې قامیار خان تنده پرې ماتوَله- دَ ماشومو فرښتو له دې جنته موږ دَ دستکارۍ یَو اداري ته وره غلو - هلته ټول کارونه انجونو ، چې واړه رومالونه یې په سرونو پېچلي وو کولو - یو ځای رخت جوړېدو ، بل ځای رنګېدو او دریم ځای یا خو ټاپې ورباندې لګېدلې یا بیا دَ هرې انجلۍ په لاس کې درې درې بُرشان دَ بېلو رنګونو وو ، چې دَ مشین غوندې تېز تېز چلېدلو او په رختونو باندې یې نقش نګاري کوله - دَ خندنئیو څېرو له دې ځانګې موږ یوې بټۍ ته یُو وړل شولو - دلته لکه زموږ دَ هېواد دَ سندهي اجرک ، دغه رنګه ټوکران په ایښېدلو اوبو کې رنګول کېدو او بیا یې دَ وړو بلاکونو په کومک ټاپې ورباندې لګولې - دا دَ ملائیشیا بوتیک، دَ ګائیډ له قوله ، په دُنیا کې ډېر زیات خوښَول کېږي - او بیا موږ له دې ځایه دَ ژېړو او سپینو زرو شیان جوړَولو کارخانې ته بوتلل شولو - کارخانه خو یې نه کړه راښکاره، خو دَ فلم په ذریعه یې دَ ځینو شیانو دَ جوړَولو عمل راښکاره کړو - او چې له دې ځایه راوتو ، نو هر میلمه ته یې دَ ژېړو څخه جوړې چاړې ورکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خو دومره په مینه ، چې ماته چاړه راکولو په وخت زړه حلق ته راغلو - او زړه راته وئیل چې دا خلګ دَ ژوند په هر ډګر کې په زړونو منګولې لګوي –
مازیګر چې بسونو دَ هوټل ډیسا په لور مخه وکړه ، نو ترینګانو دریاب ته ورته جوړ سېنټرل مارکېټ سره ډاکټر ثریا بس وَ دروَلو ، ماته یې را ږغ کړو ...
" شوقه ! په دې مارکېټ کې ستا دَ کتو دَ پاره ډېر شیان دي – که غواړې نو کښته شه شاپنګ وکړه "
ما وئیل .... "هو"
او بیا مې ډاکټر کنول دَ لاسه وَنیولو او په نه ساعت کې دواړه کښته شولو - موږ چې څنګه کښته شولو ، نو څه ګورم چې لیلاوتي هم راکښته شوه او درې سره ملګري په مارکېټ ننوتلو - دلته ملائیشئین بوتیک ، دَ ژېړو او سپینو زرو جوړ څیزونه ، دَ کانئیو جوړې خولیانې ، توَري ، په لاس کشیده شوي رختونه او پړوني دَ کتو وړ ؤ - ډېر په کې وګرځېدو – ما څه شیان واخیستو او چې له دوکانه دباندې راوَتم ، نو لیلاوتي هم له مخامخ دوکان څخه راوَته . په لاس کې یې ملائیشئین رومال وو ، وئیل یې راته ...
" دا واخله زما له خوا ستا کور ودانې ته نخښه "
که څه هم ما نه ورڅخه اخیستله ، خو چې دَ ډاکټر کنول دا خبره (په اُردو کې) ، ګوا "وایې خله ... ګنې دَ خوارکۍ زړه به مات شي" تر غوږه شوه ، نو مې ځینې تر لاسه کړه - اوس مخته خدائی خبر ، چې ما هغه ماشوم زړه مات کړو او که جوړ ...
*****
په دې بله ورځ بیا موږ ؤ او هغه زړه لاره ، ګوا بیرته په هغو ښارونو راتېرېدلو – خو دې ځل یَو هم په بس کې چپ نه ؤ - دَ ډاکټر ثریا په کست هر میلمه دَ خپلې علاقې یوه یوه سندره تېره کړه – په عُمر یَو هم هلک نه ؤ ، خو دې وخت هلکوالی ، ګوره چې څله په هر یوه کې سر راپوته کړی ؤ ...؟ چې له دې چې په Kuantan ښار کې موږ دَ غرمې ډوډۍ دَ Merlin Inn په ځای په Hyatt Restaurant کې وَخوړله – کوم چې هم په خپل ځای غټ او ښائیسته رېسټورېنټ ؤ – بیا یو دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایه بسونه دَ تېلو اچوَلو دَ پاره په پمپونو وَ درېدو .... ګنې روان روان به وو - ځکه خو په اول مابښام هوټل ګرېنډکانټېنېنټل کوالالمپور ته راوَرسېدلو - دَ ستړیا وساکولو ورسته زه دَ شپې یولس بجې خواته لاندې لابي ته را کښته شوم - مګر دَ بېخي انتظار کولو پرته هم هغه غنم رنګه ښېره ما وَ نه لیده او نه بالا په خوُنې کې ټېلي فون وګړنجېدو - یَو خوا ته ستړی وم او بل دَ انتظار داسې ستړې او زاوال جن ساعتونه... وایم چې زه یو ځل بیا خړو اوبو دَ مخه کړی وم - اوس به لا دَ مایوسی دَ دریاب مستو څپو دَ غم وَ سمندر ته ور غورځوَلم، چې دَ پخوا دَ یوې شپې په رنګه ، چې دَ لفټ په خوا ور روان شوم، نو دَ کاؤنټرونو دَ شا دروازه خلاسه شوه - زه به اوس بیرته راغبرګېدم، چې هغې انجلۍ په ځان پسې دروازه بیرته پورې کړه... او زه هم غېرت اخیستی په لفټ کې بالا وَ ختم - اوس چې څنګه ورځې شپې مخ په وړاندې لنډېدلې ، ما ته خپله ماته هومره هومره باوري کېدله - او په ځان مې خندلې هم نه شو، ولې چې دَ خپله لاسه او ښه په هوش کې مې ځان په دې جنجال کې اچوَلی ؤ – که مې څه هم ډېرې هلې ځلې وکړې ، خو نه ما هغه دَ لابي ګونګۍ انجلۍ وَژغوَله او نه مې دَ خوارۀ ژغ تر شا پټه ښېره دَ سترګو وړاندې راغله - بیا دَ حیرانتیا خبره دا ، چې ورځخه صبرېدم هم نه - لکه جوړه چې یې جادو راباندې کړی وي - خیر ، وخت تېرېدو .... ښه یا بد ، تېر شو

سبا دَ ورکشاپ ورستۍ ورځ وه - داسې خو زه له دې ځایه په ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۲ع دَ بنکاک په لور تلم، لاکن دَ سبا مابښام نیت مې سنګاپور ته له ډاکټر کنول سره دَ تلو ؤ- ولې چې تر دغې ورځې پورې دَ پاکستانۍ سفارت خانې له خوا راسره کړې قول په سمه دَ مېلمستیا بلنه لا نه وه راغلې - خیال مې دا ؤ، که سبا تر مازیګره هم ګاډۍ راغله،نو دَ سنګاپور پروګرام به کېنسل کړم ، ګنې داسې به ولاړ شم او داسې به بیرته راشم – او بیا به مختنه ګورم، که مې نورې شپې کولې او که په هغه ۲۷مه نېټه دَ جنورۍ به بنکاک ته ځم - غرض دا ، چې دغه شپه چې څنګه لابي له دیدنونو څخه راخلاس شوم ، نو هلته په خوُنې کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټېلي فون په تارو کې ایله ما او آپرېټرې یو بل ته وَ نه ژړَلو - ښه مې په یاد دي ، چې هغې په دې شپه ښېخي ډېرې خبرې را سره کړې وې –

سهار مې په Awaking Call سترګې را خلاسې شوې – درست کال مې دَ آخري ځل دَپاره ډېر په خوند واورېدو - چې څنګه مې رسیور کښېښولو ، نو تر پرونه پورې خلاسې ټولې دروازې راباندې بندې شوې- نور خو نور ، دَ برایه شپې قول هم آپرېټرې په ځای نه کړو .... چې وئیل یې سهار دي په خوشحالۍ رخصتَوم– مګر دَ Awaking Call سره هر څه هرڅه داسې پاته شول ، چې زه یې یوازې خپلو مایوسیانو او غمونو ته پرېښَولم - لا به نور نور په زړه کې ژړېدم، چې دروازه وَټکېده ، ګهړۍ ته مې وَکتو ، دَ سهار ۱۳ منټه بالا اووه بجې وې - یو دم زړه راته وَوئیل ....

" دا هغه ده "

چې څنګه مې دروازه خلاسه کړه ، نو څه ګورم چې دَ آپرېټرې په ځای دَ هوټل دَ لابي انډین انجلۍ مخامخ راته ولاړه ده .... نه هیلو .... نه هائی .... یَو دم مې دَ خلې څخه ورته وَوتو ....

" ته ؟ "

دي دَ ځواب په ځای په کاریډور کې یوې بلې خواته وکتو او په څرَپي خوُنې ته رادننه شوه ... بیا ساه کېدلې ساه کېدلې دَ چوکۍ په خوا وره غله - بس چې څنګه کښېنسته ، نو یې فقط دومره وَوئیل .....

Shut The Door Please

او په ما خوله ځکه را ایله شوه ، چې دا هغه ژغ ؤ ، چې هره شپه به ما په ټېلي فون باندې اورېدو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مونکي ګاډ په جنت کې

تاثراتي لنډيز ---

" دَ انسان عظمت ، دَ قانون احترام او دَ ژوند په اړه دَ پرمختګ ډومره اخلاصمنه جذبه چې دَ سنګاپور په خلګو کې شته ، داسې مثال مې بل هيچرته نه خو وَليدو او نه مې دَ چا څخه واورېدو - نو ځکه دَ دې فائن ستي په باره کې په باور سره وايم، چې دَ مځکې په سر دَ داسې جنت جوړونه يا خو دَ مونکي ګاډ کرشمه کېدلی شي او يا دلته مېشته دَ مونکي وزمه انسانانو دَ پرله پسې زيار نتيجه .... ګنې انسانان خو موږ هم يُو ، چې دَ لاسو خيرې لا هم نه شو صفا کولی "
(شوق)

پټ پُټانی

چې له ګرومو مې دا زړه بډه وکړي
مځکه آسمان راباندې تنګ شي دُوني
چې دَ مرګ ويره ما په تېښت مجبور کړي،
پربېږدم خپلوان او وَ پرېدو ته لاړشم
دَ نړۍ هغو هېوادو ته لاړ شم
چرته، چې غم نه وي تر لرې لرې
چرته ، چې وي دَ خوشحاليانو موسم...
خو ، دربغه دربغه ځان ساتلی نه شم
که هر څو پټ شم او ترې منډه وکړم
غمونه زما په تعاقب وي هر ځای
زه يم دَ مخه او دوئ تول راپسې
بيا چې مې ساه راولي څلې ته څنګه،
په خپلو پلونو شم راغبرګ وَکور ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بس په داسې رنګه پټ پُټانې
ټوکې کوي را باندې ژوند هر کله

(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا / ۱۹۹۲ع)

دَ ملائیشیا ائیرلائن فلائټ نمبر MH 613 ټکټونه په جیب کې زه او ډاکټر کنول دَ ۲۵ مې جنورۍ ۱۹۹۲ع په مازیګر څلورنیمې بجې دَ ګرېنډ کانټینېنټل کوالالمپور په ګاډۍ کې کېښېنستلو ... ګاډۍ چې څنګه روانه شوه، نو ترشا مې وَکتو او دَ مینې وَ دې دنګ او هسک مزار ، چې زما ارمانونه په کې ښخ ؤ ، ته مې آخري ځل لاسونه پورته کړو - بیا چې څنګه څنګه ګاډۍ دَ Subang ائیرپورټ په لور مزل لنډَولو ، نو زړه مې وار په وار بډه کوله - که څه هم زما فاتح پښتون زړه ته پته وه چې بل سبا به بیرته دَ سنګاپور څخه دلته راځم او بیا به یې ترې تنده دَ مُهېش وري په دیدن ماتوم - لاکن ګوره چې په ده څه ټکه رالوېدلې وه ، چې په ځای دَ هوَسېدو یې ژړلو –
هسې خو مې دَ سرکاري پروګرام په سمه له دې ځایه په ۲۷مې جنورۍ VIA بنکاک کراچۍ ته دَ تلو نیت ؤ– لاکن وَ سنګاپور ته په دې لنډه دوره پخپل خرڅ ځکه روان وم، چې ما وئیل ، سهار ته مې دَ سنګاپور ته کتو ارمان په زړه پاته نه شي - پروګرام مې داسې جوړ کړی ؤ، چې نن شپه او دَ سبا درسته ورځ به په سنګاپور کې تېرَوم او سبا ماځُستن لس بجې به په ټرېن کې بیرته کوالالمپور ته را روانېږم - او بل سبا به په سرکاري ټکټ غرمه دولس نیمې بجې دَ بنکاک په لور مخه کوم - هم هغه ورځ به دَ تګ له مخه دَ چائینا ټاؤن سره جوخت سېنټرل مارکېټ په مېن ګېټ کې له مُهېش وري سره دَ ټاکلې وخت په سمه لیدل کتل هم کومه–

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ بجې جهاز پورته شو او دَ سنګاپور په لور يې مخه وکړه - يوه ګنټهه ورسته بيا زه او انډين ملګرى ډاکټر کنول دَ سنګاپور په ائيرپورټ کې دَ انټري کولو دَپاره په لائن کې ولاړ ؤ- که يوې خواته دا ائيرپورټ زما سترګو ته په خپل جوړښت او لوړ ښائيست ښه وَيسېدو ، نو بلې خواته په دې ائيرپورټ کې ما ته خپله پېژندګلوي دَ پاکستاني په حېثيت کولو کې خورا ګرانه هم پرېوته - هغه داسې ، چې دَ ايميګرېشن په کاؤنټر ناستې انجلۍ (کلرکې) ماته ګوته وَنيوله او وئيل يې ...

" ته پاکستانى نه يې "

او زما دَ پاسپورټ تصوير ته يې داسې په ژوَر نظر بيا بيا کتلو ، لکه ما چې دَ بل په پاسپورټ کې خپل تصوير لګولى وي - ډېر مې ورته وَ وئيل ، چې ...

" باور وکړه ، زه پاکستانى يم "

مګر دا وه، چې هر ځل يې سر يوې بلې خواته ښورَولو او په تکرار يې راته وئيل ...

" نو ... نو ... يُو آر ناټ پاکي .... پاکي ، بلېک بلېک "

اوس که په يَو بله موقعه داسې چا راته وئيلى وى ، نو ډېر به خوشحاله شوى وم - چې ځه ياره ! شکل دې سپين پوستو ته شوى دى ...... مګر دلته زه په دې خبره خورا ډېر پښېمانه وم او هڅه مې کوله چې دَ خپل سېل دَ لارې دا خنډ ژر تر ژره لرې کړم - خو هغه کلرکه وه چې زما دَ پاسپورټ پاڼې يې اړوَلو را اړَولو ورسته دَ ځان سره يو خواته کښېښولو او زما تر شا يې ولاړو مسافرانو ته په پاسپورټونو دَ انټري ټاپې لګول شروع کړې – دَ څه انتظار ورسته چې بيرته هغې انجلۍ ځان سره نيږدې ولاړ دَ ائيرپورټ يو بل کارنده ته خدائى خبر چې څه وَوَئيلو او دَ سر په اشاره يې دَ هغه ځوان توجه راواړَوله - هغه خوان هم يَو وار سر تر پايه راته وکتلو او بيا يې پوښتنه وکړه – لاکن زما په ځواب يې داسې سترګې په سترګو کې راته واچوَلې ، لکه جوړه چې ، يو غټه ښکنځا مې ورته کړې وي ..... سر يې يوې بلې خواته وَ ښورَولو او دَ ځان سره وَبُوښېدو - دوئ ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه دوئ ته حريان وم ...، چې يَو دم مې په مزغو کې راغلو، چې شوقه ! بس دی ... ډېره وَشوه .. ځان ورته پښتون کړه ، ګنې بې ګناه به يې تړلی يې - او سرې سترګې مې دَ دوئ په سترګو کې واچوَلې او څه غوندې په کلکه لهجه کې ورته ګډ شوم ...

" زه له اصله Pathan يم Pathan ، خو دَ ډيورېنډ دَ کرښې په لمرختيځې خوا ، ګوا په پاکستان کې مې کور دی "

لا به مې نور څه وئيلو، چې دواړو يو بل ته وکتلو ، څه سره وَ هم بُوښېدو او بيا انجلۍ راته واي...

" يس پتهان... پتهان "

دواړه وَ موسېدو او دَ بخښنې غوښتلو ورسته يې په پاسپورټ ټاپه وَلګوله ، چې پاسپورټ يې راکولو، نو دَ نوم په ځای يې وئيل راته ....

Ok , Take this Pathan

ماخُستن اتهه بجې خواته په ټېکسي کې کښېنستو، ډاکټر کنول وَ ډرائيور ته وئيل ، سرنګون روډ ته مې وَرسوه ، بيا به مې نو خود په کرايه کموَلو کې څه جنجال هم ورسره کړی وي - ولې چې داسې کول خو هندي او پاکستاني کلتوري خاصه ګرځېدلې ده – هم په دې خو شايد چې دې سنګاپورين ډرائيور خوا بده کړې وه - چې په درسته لاره يې دَ ځان سره ګرېز ختو - نور نه پوهېدم ، خو دَ څُلې څخه يې " بارګېنينګ ... بارګېنينګ " او " لټل انډيا .... لټل انډيا " رنګه تورې په تکرار سره وَتو - خو ما او ډاکټر خوند ورباندې اخيستو او ورته خندلو مې هم - بس چې يَو وخت سړي په رښتيا راواړَوله او نورنور توُند شو، نو ما په ملا وَ ټکولو او ورته وَمې وئيل ...

" څه بړ بړ دي خبرې ... پيسې درکوؤ ... مُفت مې نه وړې ، ګاډی وَدرَه ... موږ کښته کېږو "

سړي چې دَ کښته کېدو واورېدو ، نو کرار شو ، خود لکه چې وَوېرېدو. چرته دا خلګ پوليس ته نه وَواي ... بيا دا نوره پاته لاره مې دَ سړک دواړو خواؤ ته ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښائیسته او په رڼاګانو جل بل دنګو دنګو ماڼیانو او ودانیانو ته په کتلو تېره کړه - شپه وه ، مګر زموږ تر ورځې رُوڼه او ډېره زیاته رنګینه هم ـ څه نیمه ګنټهه ورسته ټېکسي وَدرېدو ، ډرائیور وئیل ...
" دا لټل انډیا ، ګوا سرنګون روډ دی "
ډاکټر کنول یَو ځل مخ کې هم سنګاپور ته راغلی وو - چې دَ ټېکسي څخه راکښته کېدو ، نو یې مخامخ غټې مار کېټ ته په لاس اشاره کولو په وخت وئیل ...
" خان بهائي .... یه مصطفی مارکیټ هی "
مارکېټ او ورسره ورته جوړ ښائیسته دوکانونو او رش ګش دومره خوند راکړو ، چې زړه مې غوښتو ... چې ورته په چکر شم - لاکن بیا مې په اوږه راټال درانه بېګ ته پام شو ، نو ډاکټر کنول ته مې ورژغ کړو ...
ډاکټره ! اوس ته دَ مخه او زه درپسې ، هوټل رابښئیه ، چې له دې بېګونو خلاس شو "
بیا دائی دَ مخه او زه ور پسې ، څو هوټلانو باندې وګرځېدو - مګر هر هوټل دومره ګران وو ، چې وَس مو نه په رسېدو – چې ښه ستړي شولو ، نو ډاکټر کنول دَ یَو لارَوي څخه دَ انډین ګیسټ هاؤسونو تپوس وَکړو- دَ لارَوي په ښول شوې لاره روان شولو ... خدائی حق دی ، چې ښه ډېر ستړي هم وو- مګر دَ ستړیا وساکولو حاجت مې ځکه نه محسوسَولو ، ولې چې زموږ له مخه یوه څُورې او چټه غوندې پېغله ، چې ښائیسته خو نه وه ، لاکن په تک تور او تنګ مني سکرټ کې یې ټکې غورځوَلې او زموږ مخ مخ ته روانه وه - یَو دوه ځله خو یې مخ هم راواړَولو - ګوره چې اوس دا موږ ته چُړت وړې وه او که یې څه بل مطلب ؤ ..؟ ډاکټر ته مې څُوکه غوندې وَوئیل ...
" چرته دَ دې انجلۍ وَکور ته خو مې نه وړې ، چې دَ سرنګون روډ څخه دا دَ مخه ده او موږ ورپسې پسې روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وَخندل او اوس به يې لا څه وئيل ، چې هغې انجلۍ بيا شاته وَکتلو او وَ موسېده ... نو ځکه دَ ډاکټر ځواب په خلې کې پاته شو او راته وئيل يې ...
"خان ... خيال رکھنا ... يه لړکي مجھې اچھي نهين لګتي"
ما ورته وئيل ...
"فکر مه کوه ، دومره لا هم کمزوره نه يم ، چې هر چا ته به زړه په لاس کې ږدم"
ما چې څنګه دا خبره کوله ، نو هغې انجلۍ دَ يَو دوکان په تړه باندې پرتې چوکۍ کې ناست ځوان ته لاس پورته کړو ، وئيل يې ...
" هائی "
دَ هغې انجلۍ " هائی " څه وو ، چې دَ پښو دلاندې مې مځکه وَخته – ما او ډاکټر يَو بل ته داسې وَکتو ، لکه دواړه چې ښه مزېداره بې وقوفان جوړ کړل شوې ؤ - او په دې خبره کې څه شک هم نه وو پاته شوی ... ولې چې هغه انجلۍ ، انجلۍ نه بلکه Lady Boy يعني "نرښځئی" ؤ-
*****
دَ دواړو په صلاح دَ يَو تامل کورنۍ دَ بالائي پوړ په يوې خوُنې کې Paying Guest جوړ شولو - خونه څه وه ، بس هسې ساده کوټه وه - نه په کې حاجت ځای او غسل خانه وه او نه بل دَ ضرورت خاص شئی - بس دوه کټونه پراته ؤ ، چې ورباندې نياليانې او څادران پراته ؤ- باک مې ځکه نه کولو ، چې مازې شپه تېرَول ؤ - او بيا ډاکټر دومره خوشحاله ؤ ، لکه جوړه چې خپلو عزيزانو ته راغلی وي - ولې نه ، که يې سکه عزيزان نه هم ؤ ، خو په بھګوانانو خو ورګډ ؤ- له زړه يې منلو که نه، خو زما او دَ هغوئ دَ مخه يې دَ دې کور په تاخچو کې پرتو بھګوانانو ته په وار وار جوړه لاسونه نيولو ضرور - په دې کورنۍ کې دوې سُرتورَې او په رنګ هم تکې توري او لغوَړنې ، دوه ځوانان او دَ هغوئ زړو مور او پلار استوګنه کوله - دې ځوانانو او ښځلو زموږ داسې خدمت کولو ، چې که مې غوښتې وای نو دَ ماما زامن يې جوړېدلی شو – لاکن دَ يوې شپې خبره وه، بس يَو رنګه مې تېرَوله–

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه درې پاوه وخت مې هلته ستړیا وسا کړه او تیاري ورسته دباندې راوَوتو ... په سرنګون روډ کې په یَو انډین هوټل کې مې دال او چاول وَخوړَلو او مصطفی مارکېټ ته په سېل شولو - شه خوش رنګه مارکېټ وو - لاکن دَ کوالالمپور دَ مارکېټونو په سر بیا هم نه ؤ – په دې مارکېټ کې په ګرځېدو راګرځېدو مې یَو ځای نابېره شېرینه پښتو تر غوږه شوه ... وَ دریدم او شاته چې ګورم ، نو دوه کچه ځوانان ، چې پښتنې جامې یې په تن وې ، خپلو کې خبرې په پښتو کولې - دومره خوند یې راکړو ، چې ژغ مې ورباندې وکړو ...

" پښتانه یاست ؟ "

هغوئ وئیل ..... " هو پښتانه یُو "

" دَ کوم ځای ... ؟ "

دوئ وئیل .....

" دَ چمن "

دا "چمن" توری یې داسې په خُله راغلو ، لکه دا چمن ښار چې جوړه ځانته یَو بېل هېواد وي - په خبرو خبرو کې مې بیا ورځخه پُوښتنه وکړه ...

" دا الیکټرانکس سامان خو دلته ډېر ګران دی - که څه هم زموږ هېواد ته له دې ځایه ورځي "

په هغو دوؤ هلکانو کې یوه وئیل ...

" هو ګران دی ، چې یَو یَو شئی اخلې ... مګر موږ خو دَ کنټېنرانو په حساب له دې ځایه سامان وړو .. ځکه راته ارزان پرېوَځي "

اوس که څه هم هغه دواړه هلکان تر موږ په عُمرونو باندې واړه وو ، خو دې غټو خبرو یې موږ ورځخه په حېثیت واړه او نابلده وَ یسَولو ... او مخته ورځخه تېر شولو - په ګرځلاؤ کې چې ښه ستړي شولو ، نو بیرته دَ تامل کورنۍ په لور روان شولو - چې دې وخت له موږ څخه په ډېره فاصله باندې پاته شوی ؤ - نو ځکه تر هغه ځایه رسېدلو پورې موږ ښه ډېر سېل کولی شو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سرنګون یوه اړخ ته سپین ماجت او ورسره ورته دَ چینیانو وړه غوندې اوپن ا ئیر عبادت ګاه وه - ماجت کې مې دَ ماځُستن لمونځ ادا کړو او مخته له ډاکټر کنول سره تېر شوم - چې کله دَ چیني عبادت ګاه سره په څنګ کې تېرېدو ، نو څه ګورو ، چې چینائي نران او ښځې لاس په لاس ، په یوه غټه دائره کې په یَو څیز باندې شاوخوا ګرځېدو راګرځېدو - په مخونو یې سره شنه، تور او ژېړ رنګونه لګولي وو او قسم قسم لفظونه یې په ګډه له خُلو څخه راوتلو - دلته ډاکټر کنول دَ دې چینائي مېلې کتلو سم دستي راته وَوئیل ...

" یار ه ! دې چینائی عبادت کولو انداز ته چې وګورم ، نو ستاسو دَ دین په ریښتونولی مې باور شي "

یَو وار مې لا خبره حلق ته راغله ، چې ورته وَوایم، چې نه یوازې دَ چینایانو څخه ، بلکې .... خو بیا مې زړه ته راغلو، چرته را څخه خفه نه شي - ځکه مې په "هو" کې ورسره "هو" وَ تړلو - او یَو وار بیا دَ سنګاپور دَ رُوڼې شپې په خوش رنګیانو کې رنګېدلو دَده په خوښه او ملګرتیا جوګه شولو-

*****

دا شپه راباندې دېره په زاوال تېره شوه – یَو خواته غوماشې وې ، چې کرار ته یې نه پرېښَولم او بلې خواته دَ زړې پنکهې کړَیی - ډاکټر بختَور لا ښه وو ، ژر ویده شو - لاکن زه وم ، چې سترګې مې نه سره ورَتلې - یَو اړخ بل اړخ اوېښتم او زړه مې غوښتو چې په یَو کتاب یا رساله باندې سترګې کرارې کړم - لاکن داسې مې هم ځکه نه شو کولی ، ولې چې دَ دباندې دَ بلبونو په لړه رڼا ، چې دې وخت دَ کهړکیانو دَ شیشو څخه دننه راتله ، کې لوست نه شو کېدلی او دَ خوُنې بلب مې هم په دې نه بلوَلو ، چې په خوارِه خوب ویده هندو یار مې نه شو راویښَولی – بس دې وخت زه وم او ډؤل ډډل را څرمه شوې سوچونه ، چې یَو وخت یې هغو اژدهاګانو مخامخ وَدروَلم، چې دَ چیني یا منګولي نسل بُدها منونکو خلګو په برخه دَ خوُش بختیې، سوکالیې او نورو ښو علامتونو په څیر ورَغلې دي ... "چرته دا ځناور خو بُدها نه دی ورته په ګوتو کړی ..؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا مې په خپل سوچ او فکر دَ دې خبرې داسې نفي وکړه ... چې دَ تاریخ له رُویه بُدها په درست ژوند کې

چې دَ مارانو له باچا " ناګا " څخه نور داسې رنګه ځناوران نه دي یاد کړل شوي – نو ، خبره بیرته دې ځای ته وَرسېدله ، چې دغه اژدها خود لکه چې دَ افسانوي علامت په توګه دَ دوئ په پخوانئیو افسانو ، نکلونو، کیسو او متلونو کې غوره کړل شوی دی ... او بیا کرار کرار دغې ځناور دَ بُدها منونکو په مذهب کې ځای موندلی دی - ځکه خو نن دَ دې نسل خلګ چې په کومو هېوادونو کې هم په زیات شمېر مېشته دي ، هلته دَ دې اژدها ښودنې نه یوازې په سرکاري مونوګرامونو کې شوې دي بلکې په قامي او مذهبي مېلو کې هم دَ رنګینو رختونو څخه یې جوړَونې او ښودنې په خصوصیت سره کېږي–

خو دَ پورتنئیو ذکر شوؤ خبرو پرته موږ دغه اژدها نه یوازې دَ تهائي لېنډ ، لاؤس، وېتنام، برما ،کمبوډیا ، او نېپال رنګه ملکونو دَ پاره دَ ابېډز په شکل کې دَ تباهۍ علامت ګڼلی شو ، بلکې دَ چین او انډیا دَپاره یې دَ زیاتې آبادۍ هغه بلاهم، چې خلګ به ډېر ژر په وَښو او پاڼو خوړَلو باندې مجبور کړي - او بیا دغه اژدها دَ سنګاپور دَ خلګو دَپاره قانوني ویره، دَ سري لنکا دَپاره دَ خوشحالیانو دُښمن، دَ هانګ کانګ ، کوریا او ملائیشیا دَ پاره دَ صنعتي انقلاب زېری او دَ پاکستان یا برما دَ پاره دَ منشیاتو لعنت او عذاب هم ګڼلی شو - غرض دا ، چې په داسې رنګه ګډ وډ سوچونو کې دَ نیمې شپې خواته خوب په خپله پسته غېږه کې واخیستم -

*****

دَ سهار چائی او ډوډۍ (ناری) مې په ډېرو لږو پیسو په تامل کورنۍ تاوان کړه او دباندې راوَختو - په لومړي نظر دَ دباندې چاپېر دَ لمر په رڼا کې داسې راته ښکاره شو ، لکه موږ چې په انډیا کې ګرځو- سنګاپور او دومره زیات انډین ... ؟ سر مې دَ ټېکسي ډرائیور په هغه خبره یو دم خلاس شو ، چې وئیل یې ..." دا لټل انډیا دی " – خېر، دَ دې لټل انډیا دَ مېڼ روډ ، ګوا سرنګون روډ دَ یَو بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستهاپ دَ ښائيسته ټکټ کېښن څخه مې ټکټونه تر لاسه کړو او دَ سېنټوزا روټ بس ته وَ ختو - په دې بس کې په شمېر يو څو سيټان وو، چې دَ خواپاکۍ يو مثالي ماحول په کې زما په رنګه دَ يو کليوال سړي دَ پاره دَ حېرت خبره نه يوازې سوال کوله بلکې دَ دې بس دننه دَ خلاسې خلاسۍ ماحول دَ روح دَ خوشحاله کولو په څير ځواب لټولو ته مجوره کولم هم - عجبه خو دا وه، چې په دې بس کې هيڅوک هم دَ بل په اوږه نه وو سپور ... هرې سوارلۍ ځان ځانته پراخ سيټونه درلودلو -ګوا سړي دَ سړيانو سره نه او نه ښځې دَ ښځو سره ناستې وې ، بلکې دلته ښځې او سړي يو بل سره څنګ په څنګ په ښائيسته او غټو سيټونو باندې پټه خُله ناست وو- هيڅ قسم شور شرابه نه وه - زه دَ يوې زړې آنټي ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه ، په څنګ کې کښېنستم او ډاکټر زموږ مخته په سيټ له يوې چټې پېغلې سره اوږه په اوږه کښېنستو .... او په وار وار به يې تر شا داسې راته کتلو لکه جوړه چې هغه ټُوره وهلې وي-
دغه بس دَ ښائيسته ، څرکېدونکو او دنګو دنګو ودانيانو په منځ کې په جوړ هوارو سړکونو باندې مخته منډه وهله- شاوخوا غوره شوی چاپېر هغه... دَ چا خبره په ما وَمنله، چې سنګاپور ته Fine City نه يوازې دَ ښائيسته ښار له سوبه وئيل کېږي بلکې دلته که څوک دَ ټرېفک دَ قوانينو خلاف ورزي کوي او يا هر قسم سخن څېزونه غورځوَي. نو سمدستي يې پوليس جرمانه کوي - هم دغه وجه وه ، چې يَو هم داسې ځای مې په سنګاپور کې تر سترګو نه شو، چې زړه پرې خراب شوی وي- هرخواته خواپاکي او ښائيست وو، چې سترګې يې ګټلې - ما دَ سنګاپور په ښائيست خوند اخيستو او زما مخته ناست ډاکټر کنول دَ څنګ انجلۍ سره وړې، سړې او خوږې خبرې کولې - يَو وار مې لا په اوږه هم وَ ټُمبلو، لاکن ظالم ګرسره چُرت را په کې نه وَهلو - نو ځکه بيا نو ما هم دائی خپل عشق ته ابله کړو -
سېنټوزا ، دَ سنګاپور سره جوخت يَو وړوکی ټاپُو (جزيره) وو- دلته ډېر پخوا يوه عسکري چهاونۍ وه - لاکن اوس دَ خلګو دَ سېل دَپاره درست ټاپُو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا دَ سمندر غاړې په کار راوړل شوې وې - دې واړه ټاپُو ته دوې لارې تللې وې – یوه سمندري لاره وه ، چې دَ Ferry ، ګوا وړو ، غټو کشتیانو په ذریعه سړی ورتلی شو او بل، دَ سنګاپور دَ خوا ، له سمندري غاړې دَ هسکې میناري څخه دَ سېنټوزا تر ساحلي میناري پورې په چئیر لفټ کې ـــ په دواړو لارو سړی په لس منټه کې ورته ښه په کراره رسېدلی شو – موږ دَ لفټ چئیر ټکټونه وکړو او میناري ته په ساده لفټ کې وختو- چې کله په چئیرلفټ کې دَ سېنټوزا په خوا روان وو، نو تر لرې لرې پورې دَ سنګاپور غټې ، ښائیسته او ببخي دنګې ماڼیانې ، ودانیانې او ښائیسته کورونه داسې ښکاره کېدو، لکه هغه چې دَ خوبونو یوه ښاریه وي - او دلاندې دَ سمندر په شنو اوبو کې واړه او غټ لانچونه او کشتیانې هم دَ کتلو وړ ننداري وړاندې کولې - موږ دلته له بالا څخه خورا ډېر عکسونه هم واخیستلو او ځانونه مې دَ دې خوبَولې ماحول برخه کړلو-
په سېنټوزا کې ۲۲ واړه سټېشنان یا دَ کتو ځایونه جوړ وو ، چې په ټولو باندې یَو Mini Train ، ګوا وړه رېل ګاډۍ راګرځېدله - ښه خبره دا وه، چې بیا بیا به دَ ټکټ اخیستلو ضرورت نه پېښېدو – په یوه ټکټ هر سټېشن ته تګ کېدلی شو - تر ټولو لومړی موږ دَ Butterfly Park نامې سټېشن په لور وره غلو - چرته چې دَ رنګارنګ ګلونو ، زرغونو بُوټو او چمنیانو دغه ښائیسته پارک هغه وخت لا نور نور هم دَ رُوحاني سکون راکولو پلمه شو، کله زموږ سترګې هغو ښائیسته تمترو ته په کتو شوې ، چې فضا یې ګل ورینه او داسې رنګینه کړې وه ، لکه شمال چې دَ رنګارنګ ګلونو پاڼې یوې بلې خواته الوَځوي - دَ یوې اندازې په سمه ، دلته پنځوست قسمه ... څه کم او زیات دوه نیم زره تمتري خپل مخته آزاد دَ ګلونو شاوخوا الوَځي را الوَځي - داسې خو هر تمتری وَ ځانته په ښائیست کې ځانګړی وو، خوځینې داسې تمترې هم لیدل کېدو، چې دَ یو ماشوم په رنګه مې زړه ورته ټالۍ وهلې او غوښتلو مې چې وَ یې نیسم او بازۍ ورسره وکړم - لاکن داسې مې نه شو کولی ... ولې چې دلته هر څه ته قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحفظ وربخښلی دی – ځکه خو، هر څه او هر کس دَ یَو سیستم دلاندې ژوند ته په خوشحالۍ اوړې ورکوي - خير، له دې ځايه چې څنګه بيرته موږ په وړې رېل ګاډۍ کې کښېنستلو، نو په وړه ډبه کې په مخامخ دوؤ سيټونو باندې دوې جاپانۍ انجونې کښېنستې - ګوره، چې ما او ډاکټر کنول ورته دَ بلې دُنيا مخلوق ښکاره شولو، که بل څه چل وو، چې يَو دم يې کېمرې آن کړې او راته وائي ...

" که تاسو خوا نه بدَوئ، نو موږ له تاسو سره ګډ تصويرونه اخلو"

وړی څه غواړي .... فقط دوې ډوډۍ - ډاکټر ورته په ځواب کې له ژبې سره سم دَ سر په اشاره وَوئيل ...

" ولې نه .... ولې نه .... يقيناً "

او بيا يَو وار يوه انجلۍ زموږ په مابېن کې کښېنسته ... هغې بلې تصوير واخيستو او بيا دويمه راسره کښېنسته ... دغه رنګه مې په ګډه ډېر زيات تصويرونه واخيستو - يَو وخت دَ لاس په اشارو کې ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" يوازې ياست، که څوک نرينه هم درسره دی؟ "

زما په دې سواليه اشارو دواړو په خپله ژبه کې راته ګډې شوې ...

ډاکټر ته مې وئيل ...

ياره ! دا انجونې څه وائي ... سر دې ورباندې خلاسېږي، که څه؟ "

هغه په خندا ځواب راکړو ...

دوئ وائي، چې له موږ سره ملګرې شي او بس "

زه پوهی شوم، چې ډاکټر ټوکه راباندې وکړه، نو ځکه مې دَ خپلې خوا داسې وار ورباندې وکړو ...

" يَه يَه دوئی دا نه وائي ... بلکې دوئی وائي، چې ستا په رنګه پلار او زما په رنګه ورور لري "

او بيا موږ دواړه په خندا سر شولو - دَ خوند خبره دا وه، چې هغو انجونو هم راسره خندلو او په خندا خندا کې يوې زما لاس هم داسې وَنيولو، لکه زما په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره چې يې سر خلاس شوی وي - ډاکټر چې زما لاس دَ جاپانۍ په لاس کې ولیدو ، نو يې وئيل ...

" ما نه وئيل ... چې دَ دوئی څه مطلب دی؟ "

او بیا ګوره ، چې څله نه ما لاس ورڅخه راټول کړو او نه دې په کراره ایله کړم - دَ ډاکټر کنول خبره کېدای شوه ، چې رښتیا شوی هم وی ... بس که موږ دَ Musical Fountain نامي فوارو ، چې تر ورځې دَ شپې خواته په دې خوند کوي چې نه یوازې دَ هرې فوارې دَ اوبو رنګ په بېلو بېلو رڼاګانو ځانګړی وي بلکې خواږه سازونه هم ژغوَي ، څخه مخته په دې بل سټېشن نه وی کوُز شوی - لاکن دا څه دوئی خو هلته پاته شوې او بیا یې لاسونه داسې راته ښورَولو ، لکه دَ دوئی وخت چې زموږ سره ښه تېر شوی وي ... یَو وار لا زړه راته وئيل ... چې بیرته ورشم او ورسره څنګ کې کښېنم ، لاکن چې ډاکټر ته مې پام شو ، نو دَ خواهش په مرۍ مې پښه کښېښوَله –

دلته دَ Under Water Sea World نامي ځای دَ کتو وړ دی - که وَوایم ، چې په دې Sentoza کې تر ټولو زیات زړه خوشحالوَنکی او دَ حېرت وړ ځای دغه یَو دی ، نو غلط به نه یم - ولې چې دِ شیشې جوړ یَو غټ ټیوب دَ سمندر په تله کې داسې لګول شوی ؤ ، چې ورڅخه دَ سمندر دَ مخلوق او رنګین ماحول ننداره په آسانه کېدلی شوه - ټکټونه مې واخیستو او په Moving Belt وَ دربېدو - دا غټ ګرځنده بېلټ کرار کرار مخته روان وو ، دَ سمندر ښائیسته او رنګا رنګ مخلوق ، لکه ماهیان ، کیشوګان ، کومباران او شنه بُوټې (اوبړې) په خپل فطري چاپېر کې ډېر ښائیسته ښکاره کېدو – ځای په ځای دا ټیوب تر خطرناکو پاڼونو دلاندې داسې تېر کړل شوی ؤ ، چې کله به سړی ورڅخه تېرېدو ، له ډېرې ویرې به یې زړه دَ حلق ژبه ښکلوله او سترګې به یې وازې نیولې وې چې چرته هغه غره هومره پاڼ ورباندې را ایله نه شي - غرض دا ، چې دَ ماشومانو سره سره دَ ځوانانو دَ پاره هم ډېرې زړخوښیانې په کې لیدل کېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سینټوزا کې ، يَو بل ځای دَ "مني ټرېن" چې دوئی ورته "مونو ريل" هم وئيلو ، څخه کښته شولو – دا يوه ښائيسته سمندري غاړه وه -- که يوې خواته پېغلې او ځوانان ، واړه او زاړه دَ سمندر په اوبو کې لمبېدلو ، نو بلې خواته ، تر لرې لرې پورې په رېګ باندې پراته هم وو او Sun Bath يې کولو - زه او ډاکټر هم په رېګ باندې وَ غزېدو او ځانونه مې دَ دې رنګين او ښائيسته سمندري غاړې په رنګونو کې وَرنګولو ، ګوا په خپله وَ نه لمبېدو ، خو دَ نورو خلګو لمبېدل مې په هډو واخيستو –

بيا يَو پارک ، بل پارک وګرځېدو او دولس بجو خواته په چئير لفټ کې بيرته دَ سينټوزا دَ وړې لاکن ښائيسته دُنيا څخه دَ سنګاپور دَ ښار وَ مځکې ته راغلو - ما سره دغه يوه ورځ وه ، نو ځکه مې غوښتلو ، چې ډېر ځايونه وَوينم - په بس کې کښېنستو او Tang Dynasty نامې تاريخي ځای ته وره غلو - دا دَ براٍعظم ايشياء تر ټولو لوی تاريخي او ثقافتي پارک ؤ - دلته وړې لوې دَ زړې زمانې چينائي طرز ودانيانې دَ ټانګ زمانه اقتدار يادونه تازه کوي - پارکونه او ودانيانې دومره په ترتيب جوړې وې ، لکه پخوا چې نه ، په نن زمانه کې جوړې کړل شوي وي - محلونه، دَ مشهورو چينائي شاعرانو کورونه او دَ عدليه ودانۍ دَ کتو وَړ ځايونه ؤ -

دلته په پلنو پلنو دېوالونو يې موږ له يوه سره تر بله سره چکر وَ وهلو - يَو ځای دَ بېزوګۍ مجسمه هم جوړه شوې وه ، چې ورته په ډېر احترام يې مونکي ګاډ هم وئيلو - داسې داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ زړې زمانې چينايانو چې دا بېزوګۍ (توبه نعوذُ باالله) خدائی يا دېوي منلې وي – پرته دَ پُوښتنو ، که څه هم چا غوره ځواب رانه نه کړو را ، لاکن دَ دې باوجود هم دَ دې مجسمې په حقله دَ دې ځای دَ اصل چينائی خلګو عقيدت دا ثرګندَولو ، چې دَ دې مونکي ګاډ ځانته يَو تاريخي او مذهبي حېثيت پاته شوی دی او خبره وه هم دغه رنګه ، ولې چې مونکي ګاډ که څه هم په ښکاره ژوندی نه وو ، خو دَ منونکو دَ عقيدې له کبله فېض يې ورته رسېدلو - دا عقيده ، چې ځومره زړه نه منله ... خو سترګو دغومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور وربانديږ په دې وجه کولو ، چې دَ مونکي ګاڼ جنت دَ سنګاپور په نامه ځانته په درسته نړۍ کې په هره اړه ساری نه درلودلو ... لاکن دا بیا بېله خبره ده ، چې Raffless نامي انسان دَ سنګاپور دغه ښکلې سیمه لومړی ځل دُنیا ته په ګوته کړې وه - دَ ډاکټر کنول دَ دې پُوښتنې ، ګوا....

"دا بُت ، خو زموږ دَ بهګوانانو څخه زوړ نه دی"

په ځواب کې ما ورته وَوئیل...

" بخښنه غواړم ، دا دعوه ته هم نه شې کولی"

ډاکټر زما په خوا داسې څه غوندې په تریو تندي را وَکتل - خود زما خبره ، لکه چې بده ورباندې وَلګېدله، ځکه خو مې مخته وَ نه ښېړله .... هو ، په زړه کې مې وئیل چې ، چې آیا ، دائی په دې خبر وو هم ، که نه ، چې دَ بُتانو دَ جوړوَلو تاریخ دَ انسان دَ وجود هومره پخوانی دی - غلط به نه یم، که وَوایم، چې کله حضرت آدم علیه السلام سترګې رُونهوَلو په وخت دَ خدائی پاک دَ کلیمې سره پېوست دَ حضرت محمد صلی اللهُ علیه واله وسلم نوم په حقله پُوښتنه دَ حضرت جبرائیل علیه السلام څخه وکړه، نو دَ حسد او رشک سلسله شروع شوه - او بیا ورپسې هابیل او قابیل دَ شر او امن پېلامه شولو ، نو انسانان څُوکه څُوکه په دوؤ ډلو کې سره وَوېښل شولو - یوه ډله دَ رحمان په لاره او بله دَ شېطان په لاره روانه شوه ... او له دې سره سره دَ ښه ژوند کولو او سر ساتنې تکل او احساس په انسانانو کې دَ دُنیا جوړونکې او ژوند سپارونکې خالق دَ لټولو تجسس پیدا کړو - او هر چا دَ خپل خپل سوچ او فکر په سمه خدائیان ټاکل شروع کړو - ځینو انسانانو ته سجدې لګول شروع کړې او ځینو په عقلي دلیلونو غرونه، لمر، سپوږمۍ، اور، اوبه، هوا او غټ ځناوران خدائیان وَګڼلو او دَ هغوئ عبادت کولو دَ پاره یې دَ هغوئ په بڼه دَ ختو او لرګیانو ، یا بیا دَ کاڼو څخه بُتان جوړوَلو ته چمتو شول - هم دغه رنګه دَ خدائیانو په جوړوَلو دَ مجسمه سازۍ آرټ پېئیل شو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نیمې بجې خواته زه او ډاکټر کنول دَ سنګاپور ښار وَ چائینا ټاؤن ته وره غلو – دلته هم هغه رنګه کیسه وه ، لکه دَ کوالالمپور په چائینا ټاؤن کې - ګوا هغسې رنګین سابه واني دوکانونه او ریړهیانې، چې په کې اکثره خوراکي شیان خرڅېدلو ، دَ کتو وړ ؤ - هر لور چینائي پېغلې ښکاره کېدې - دلته موږ له یوې ریړهۍ سره وَدرېدو او په ولاړو مې دَ وریژو غابونه صفا کړو – موږ خو شوم، خو دَ ډوډۍ بار مې نه شو وربانديې مات ... مجبوري وه، څه مې کولی شو - ولې چې دَ دوئ وَ نورو خوراکونو ته مې زړه نه کېدو - خېر، دَ سترګو تنده مې نو ښه په کې سړه کړه او بیا له دې ځایه مختته روان شولو – مرینه سېنټر ، رېفلس شاپنګ سېنټر او فېسټیول شاپنګ سنټر ، چې درې واړه دَ سنګاپور غټ او نامي مارکېټونه وو ، کتو سره سره مازیګر خواته په آرچرډ روډ کې له یوه سره تر بل سره پورې وګرځېدو راوګرځېدو - دلته دَ کتو وَړ خبره دا وه، چې نرینه وو که ښځې ... زیاتره دَ جامو او ظاهري کړو وړو څخه داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ دې علاقې خلک چې دَ High Gentry سره اړه لري - ولې چې دَ کبر دَلاسه هر یَو په کې په ملا غوټ ماتېدو ... ښائیست هم په کې زیات وو ، خو له بده مرغه دې زړه مې ورڅخه استفاده نه شوه کولی - غرض دا ، چې په دې آرچرډ روډ کې دَ سترګو خوړوَلو پرته ، چې سړی پلازه سنګاپوره او لکي پلازه ، چې په هره اړه ساری نه لري ته وَرشې ، نو زړه په رنګ رنګ ښکلاګانو باندې جارېدو ته په سینه کې په ټوپونو شي ، ولې چې دلته په حُسن غره سنګاپورین څېرې تر نورو ځایونو په شمېر زیاتې لیدل کېږي - ګوا زما او دَ هندو ملګري هم څه دغه رنګه حالت وو ، چې دَ سترګو تنده مې ، په ځای دَ ماتوَلو ... نوره نوره زیاته شوه او آخر پای دباندې را وَوتو - خبره دا چې، ما به سنګاپور نور نور تر پښو ایستلی وای ، که ډاکټر کنول راته جوړه لاسونه نه وای نیولې او وئیل به یې راته ...

" خانه ! تا خو په یوه ورځ کې دَ سنګاپور ټول خوندونه واخیستو "

او خبره وه هم دغه رنګه ، دَ ستړیا احساس راته ځکه نه کېدو ، چې یَو خو هر لور ښکلاګانې وې او بل مې دا اراده کړې وه، چې شپه به درسته په ټرېن کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب تېرَوم - ولې چې هغه دَ چا خبره، چې دَ ټرېن او ځانګو خوب يَو برابر دی ، ښه سترړيا په کې وسا کېږي - خېر، دَ لمر پُټېدو سره سم زه او ډاکټر کنول سرنګون روډ ته بيرته وَرسېدو –

ما خُستن دَ تياري ورسته مې بېګ په اوږه راوَځَښَولو او انډين ملګري په اجازت په ټېکسي کې کښېنستم ... ټېکسي چې ځنګه روان شو، نو دَ کنول غوړېدلي څېره په لومړي ځل رانه مړَغونې غوندې ښکاره شوه – داسې يې لاسونه راته وَښورَول، لکه زما وَ بېلتون ته چې يې زړه نه کېږي - خدائی حق دی ، چې زما زړه هم له هغه ځخه دَ بېلېدو له سوبه ډېر خفه وو - ځکه خو تر ډېره مې تر شا شا ورته کتلو او خپل خوارږه هندو يار څېره مې په ذهن او زړه کې په وروستي ځل ثبت کولو هڅه کوله - درسته لاره مې دَ ډاکټر سره دَ تېر کړل شوي وخت فلم بيا بيا له سره کولو او په نمناکو سترګو مې هغو خوش رنګه لمحو ته زړه پسخولو ، چې ده به په ټوکو ټکالو کې راسره ګډَولې - ځنګه رېلوې سټېشن ته ورسېدم ... په دې نه شوم پوهی او چې لږ په حال کې شوم، نو ځه ګورم ، چې ټکټ او پاسپورټ مې په لاس کې او زه دَ سنګاپور رېلوې سټېش په غټ حال کې دَ کاؤنټرونو خلاسېدو په تمه ولاړ وم - دا رېلوې سټېشن په هره اړه زما دَ هېواد تر غټ او ښائيسته ائيرپورټ ځخه يَو په سله ښه او صفا ؤ –

ټرېن په لس نيمې بجې دَ شپې دَ سنګاپور رېلوې سټېشن ځخه دَ کوالالمپور ملائيشيا په لور مخه وکړه - دَ دې صفا او ښائيسته ټرېن ډبو له يوه سره تر بله سره پورې تر خپلو په مابېن کې لاره درلودله او داسې ښکاره کېدو، لکه درست ټرېن چې په يوه اوږده ډبه باندې اړه لري - ولې سړی په آسانه له اولې ډبې ځخه تر آخېرنۍ ډبې پورې تلی راتلی شو - او بل ، دَ ډبو ترمنځه جوړې دې لارې داسې ځرګندَولو لکه دلته چې مسافران په رېل ګاډيانو کې بې ټکټه سفر نه کوي او نه دَ ټي ټي دَ چېکنګ په وخت له يوې ډبې ځخه بلې ډبې ته ځان پُټولو دَپاره هلې ځلې کوي - لنډه دا ، چې په خپل برت وزمه اوږده سيټ باندې کښېښولو او دَ نيږدې ډائينګ کار په يوه صوفه وزمه چوکۍ کې کښېنستم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شاوخوا ځيني نور خلک هم ناست ؤ – دَ زياتره خلګو سترګې په ما کې کېداى شي په دې وجه ښخې وې ، چې دَ خبرې کړو وړو مې له ناستو ټولو خلګو سره هيڅ سمون نه خوړلو - ولې هغوئ ټول پيټ پوزې وو او زه په کې دَ کاکاشاهې دَ نسل يوازينى کس وم - يَو وخت مخامخ ناسم ځوان ، چې په څنګ کې يې ګرل فرېنډ ناسته وه ، له ما پُوښتنه وکړه ...

Hi Mr. Where do you come from?

او بيا يې زما دَ ځواب انتظار لا نه وکړو او خپله يې مخته وئيل ...

Are you Indian?

ما ورته وئيل ...

" يَه .... زه انډين نه يم "

لا به مې نور ورته وئيل ، چې بيا يې پُوښتنه وکړه ...

" ايرانى يې که عرب ؟ "

ورسره ناستې ګرل فرېنډ يې په خندا کې وئيل ...

" نو ... نو انګلېنډ "

او دَ دوئى په خبرو دَ نورو ناستو خلګو هم راته پام شو .. نو ځکه مې په خندا ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" زه او انګرېز ... دا خبره تا څنګه او په کومه حواله وکړه ؟ هغه خو سره او سپين خلک دي او زه .... زه خو"

انجلۍ چې لا يې هغه رنګه غاښونه سپين کړي وو ، وَوئيل ...

"All looking same same "

دا خبره چې يې کوله نو لاس يې په خپله پوزه باندې ايښى وو- ګوا ټول دَ جګې پوزې خلک يَو رقم ښکاري - دَ پېژندنې په اړه دا مجلس تر ډېره پورې تود وو ... که څه هم ستړى وم او خوب ته مې ټالۍ وهلې ، خو دَ دې مجلس څخه پورته کېدو ته مې زړه په دې نه کېدلو ... چې په داسې رنګه خو ما دَ دې خلګو دَ روئيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خوی او خصلت صحیح اندازه لګولی شوه – ولې چې هوشیاران واي ، چې سړی په سفر کې پېژندل کېږي او ما دَ دوئی اندرون ته ادراکي نظر اچولی ؤ – ټرېن ۳۵ منټه سفر کولو ورسته وَدرېدو ، ما پوُښتنه وکړه چې دا سټېشن دی.. هغه هلک وَموسېدو او راته وئیل یې...

" یَه ... دې وخت ټرېن دَ سنګاپور او ملائیشیا په باډر ولاړ دی او دَ اِن آؤټ تر مرحله تېرېږي"

او بیا چې ټرېن ځنګه مخته روان شو ، نو له دې همسفر یارانو څخه مې اجازه واخیسته او په خپل اوږده سیټ باندې وَغزېدم - دَ درستې ورځې ستړیا داسې دَ کاره ایستلی وم ، چې ځنګه مې سترګې پټې کړې ، نو خوب په خپله غېږ کې واخیستم – او بیا زه وم او چپه راسته خوبونه ... څو ځله مې سترګې هم خلاسې شوې ، خو داسې به مې وَسنجَولو ، لکه زه چې ماشوم وم ... په ځانګو کې پروت یم او څوک مې کرار کرار ځنګوي - نو ځکه به مې سترګې بیرته سره وره غلې -

*****

سهار شپږ بجې خواته مې له خوبه سترګې خلاسې شوې - دې وخت ټرېن له کوالالمپور څخه دَ یوې ګنټهې په واټن باندې ؤ - راپورته شوم ، دَ ډبې وَ واش روم ته وره غلم ، مخ لاس مې پرېمنځلو او ږیره پنر تېر راتېر کړو - په ډائینګ کار کې مې لا چائی سمې نه وې کړې ، چې ټرېن دَ خپل ټاکلي وخت څخه تش لس منټه په ځنډ ، ګوا لس منټه بالا اووه بجې کوالالمپور رېلوې سټېشن ته وَرسېدو - په انټري کولو کې څه نیمه ګنټهه وَلګېده - چې دَ سټېشن څخه دباندې راوَوتم ،نو لمر ښه بالا راغلی ؤ – پیاده مې یوې خواته مخه وکړه – په دې روډ باندې له ما څخه پرته بلا ډېرې انجونې او واړه لوی هلکان دَ بېلابېلو سکولونو او کالجونو یونیفارم اغوستي یوې بلې خواته په غټو ګامونو روان ؤ- نیږدې یَو ریسټورېنټ کې کښېنستم او چائی سره مې څو دانې بسکوټونه وَخوړَلو – بیا چې سګرېټ ته مې تلی بلوله ، نو دې وخت زما په ګهړی کې دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد په سمه پنځه منټه بالا اتهه بجې وې – ګوا دَ ټاکلي پروګرام په سمه زما او دَ مهُبش وري دَ دیدن تر منځه بس فقط ۵۵ منټه پاته ؤ –

نهه بجو ته لا څو منټه پاته ؤ، چې زه دَ سېنټرل مارکېټ کوالالمپور په غټ ګېټ کې یَو اړخ ته ولاړ وم - شاوخوا مې سترګې غوړَولې او سوچ مې کولو ، چې اوس به راځي ... اوس به راځي ... یَه له دې خوا به راځي ... یَه یَه له هغې خوا به راځي ... بس چې څنګه راغله ، نو لاس په لاس به دواړه مارکېټ ته دننه کېږو ... زه به هغې ته تحفه اخلم او هغه به یې ماته .... هو، کېدای شي چې په یَو نیږدې رېسټورېنټ کې هم کښېنو ... بیا به لس نیمې بجې خواته ورڅخه اجازه اخلم او دا به ضد کوي ، چې هغه هم راسره ائیرپورټ ته ځي - هلته به هغه په ژړا ژړا ما خدائی ته سپاري او زه به ډاډګیرنه وَرکوم ، " ته فکر مه کوه ، زه به هر کله لیکونه درته رالېږم او هغه ټول تصویرونه هم ... کوم چې ما او تا په تېرو ورځو کې په هوټل ګرېنډ کانټینېنټل کې دَ وصال په وخت اخیستي ؤ" - بس دغه رنګه یوې خواته دَ شېخ چلي غوندې په سوچونو کې غرک ترک وم او بلې خواته مې دَګهړۍ ستنې په ډېره چټکۍ باندې دَ لس بجو خواته روانې وې - زړه ماتی به شوم ، خو دَ مهُبش وري هغه پخوانی جنون چې به راپه زړه شو، نو راتګ به مې یې باوري وګڼلو – مګر ترڅو پورې ؟آخیر پای دا باور هم کرار کرار په مایوسۍ او محرومۍ کې بدل شو - اوس که څه هم نا اُمیده شوی وم ، له هغه ځای مې ښوربېدو ته زړه نه کېدو – ما وئیل کېدای شي ، چې راشي ... مګر دا نه راتله، نو نه راغله–

لنډه دا، چې په ټېکسي کې کښېنستم ... یَو ځل مې دَ مارکېټ وَ ګېټ او شاوخواته سترګې وَځغلولې او ډرائیور ته مې وئیل ....

" ائیرپورټ ته درځه "

دلته ټېکسي دَ ائیرپورټ په لور منډه وهله او هلته زه دَ مهُبش وري په سوچونو کې غرک ... کله وایم ، چې کېدای شي ، ډیوټي یې بدله شوې وي ... کله وایم چې کېدای شي، چه هغه لومړي ملاقات کې لا راڅخه بېزاره شوې وي - بیا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره وایم ، یَه داسې کیسه که وای ، نو په لومړي ملاقات کې به یې دَ نن دَ ملاقات دَپاره ضد نه کولو - په دغه رنګه ګډو وډو سوچونو کې زه یولس بجې خواته ائیرپورټ ته وَرسېدم - هلته مې هم تر یَو څه وخته پورې هیله وه چې کېدای شي دَ آخیري سلام دَ پاره راشي – ولې چې خبره خو وه چې زه نن دَ فلاني وخت په فلائټ کې دَ دې له هېواده وَځم – قسمتونه مو سره نه وو شوې، نو ځکه دا نه راغله - او ښه مې په یاد دي چې کله دَ تهائي ائیر ویز انټرنېشنل کاؤنټرونه دَ بورډنګ کارډونه وَرکولو دَپاره پرانستل شول ، نو دَ مایوسۍ او محرومۍ داسې څپه راباندې راغله ، چې نه پوهېدمه ، څه وَکړم او بیا مې کولی هم څه شو ؟ ولې چې اوس خو وخت زما له لاسو څخه وتی ؤ –

****

دَ عجیبه غوندي کېفیت سره مخامخ وم .... که مې هر څو ماشوم زړه په ژړا سر ؤ او کرارېدو نه ، خو په ځان پورې خندا هم راتله - ولې چې دَ تعلق په اړه دغه دَ یَو څو ورځو پېښه ، محض یَو اتفاق وو ، نور هیڅ نه ... او داسې پېښې په ژوند کې په هر دویم ګام سړي سره پېښېږي – هرڅه هرڅه ، خو زړه مې په دې ګرَم نه ګڼلو ، چې زړه خو بس زړه دی ... په هرې ښکلا باندې غولېږي او په سینه کې ورته ټوپونه وهي – منم چې وِیرجن کېفیت عارضي ؤ- لاکن دَ یَو شاعر دپاره ... که نور نه ، دَ شاعرۍ کولو سوب په حواله بې معنا نه - نو ځکه مې دَ نه غوښتلو پرته هم خپل دا نظم په زړه باندې بیا بیا راورېدو – که څه هم دغه نظم دوه کاله په خوا په یَو بله موقعه ما په پېښین کې په کال ۱۹۹۰ع کې لیکلی وو- خو دې وخت زما دَ کېفیت ، حالت او خټه شوؤ خیالاتو ترجماني یې کوله – نوځکه زه غواړم، چې هغه نظم دلته نوشته کړم .... داسې نه چې زه خپل لوستونکو ته سهار جواب ده یم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خوبَولی تعبیر "

ستا په لیدو راته زړه وَوئیل
هېر زړیه شوقه !
په فرېبي نظر دَ سترګو
غُولېدلیه شوقه !
دا ملاقات هم دَ خوبونو یوه برخه بوله
ځکه چې دا خبره ... هغه خبره وه ... بله نه وه ،
چا ، چې دا ستا قلم په تورو باندې وَژغوئ
چا ، چې په ځان پسې په روغ ځان لېونی کړلې ته
که یَه ، ته وائې ...
چې دا خوب نه ؤ
تعبیر ؤ دَ خوب ،
نو دا ښائیست دَ جنۍ نه
دَ یَو پرۍ کېدی شي
او په دې ته هم ښه خبر یې لېونیه شوقه !
چې ښاپېریانې خو اکثره
په خوبو کې رائحي

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ تهائیانو په کرانګ تهیپ کې

تاثراتي لنډیز...

"که څوک انسان تر ځناوره هم په بد او لړلې حال کې لیدل غواړي، نو هغه دې په خپل ژوند کې یَو ځل خامخا تهائي لېنډ ته په چکر شي ... خپله به یې په سترګو وَویني ، چې دغه دَ عظمت په جامه کې پټ انسان چې کله خپلې مخې ته ایله کړلی شي ، نو څومره په اخلاقي توګه وَلو بړي.....؟ خبره دا نه ده ، چې ګوندې دَ دې هېواد خلګ په ښو او بدو نه پوهېږي - بلکې زه فکر کوم چې هرڅه دلته له کسته کېږي - څوک یې کوي ؟... څله یې کوي ؟ او دَ چا په ضد یې کوي ؟ دَ دې خبرو ځوابونه به هغه وخت مخې ته راشي ، چې کله دغه تهائي هېواد دَ نیمې نړۍ دَ خلګو دَ پاره دَ مرګ دَ فرښتې پر ته دَ اول یا دویم بادار حېثیت وَمومي"
(شوق)

؟

پتایا او تر بنکاکه
تر آئي لېنډه دَ کورال ما
کومه پېغله
تهائي پېغله
په ښو کې وَ پئیله
خو ، خبر نه یم چې څله ؟
چې یې څُله څُلې له راوړله
ما به شاته ځینې ټوپ کړو
په څلورو به وَځغاستم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به هم وَ روژد ېدله
راپسي به ګرځېدله....
پټ پُټاڼي به شروع شو،
زه دَ مخه، دا تر شا شا
لکه روګې، رُوح مې اخلي
پُټېدمه .... وېرېدمه
کله يَو "بار"
کله بل "بار"
خو، نه زه ترې ورنه پټ شوم
اړونه دا ترېې شوه پاته

(شوق / پټايا بيچ - تهائي لېنډ / ۱۹۹۲ع)

دَ جنورۍ په ۲۷ مه نېټه کال ۱۹۹۲ع کې چې، څنګه په سبانګ ائيرپورټ کوالالمپور کې دَ تهائي ائير وېز انټرنېشنل TG 416 کاؤنټرونه بنکاک ته تلونکو مسافرانو دپاره خلاس شو، زه هم په لائن کې تر ټولو ورسته وَدرېدم - يوې خواته که زه دَ لائن سره سره مخته روان وم، نو بلې خواته دَ سهېلي لمرختيځې ايشياء له زړه څخه کرار کرار وتمه هم، او شاته پرېېښې يادونه وار په وار راباندې غمېدو هم – نو ځکه مې دَ شاوخوا چاپېر په ورستي ځل په مزغو کې ثبت کولو هڅه کوله - هرچا او هر څه ته مې ډېر په ژوَر نظر کتلو او بيا هغه وخت هم راغلو، چې ما خپل پاسپورټ او ټکټ له ملائيشيا څخه دَ وتو دپاره په کاؤنټر ناستې "ملې" پېغلې ته وړاندې کړو - انجلۍ يَو ځل ماته وَکتو او بيا يې په پاسپورټ باندې دَ خروج ټاپه وَلګوله او بورډنګ کارډ يې سره دَ ټکټه زما په پاسپورټ ږدلو په وخت وَ وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته دَ څه د پاره روان يې ؟"
" په چکر باندې ځم"
ما ورته په عاجزۍ ځواب ورکړو ، له دې سره وخت لکه چې ډېر وو او يا زه آخيري مسافر وم ، چې را سره په ټوکو شوه ...
"زړه دې لکه چې دلته نه وَلګېدو ، چې دومره ژر روان يې او هغه هم بنکاک ته ..."
او بيا يې ځان سره نيږدې دې بلې کاؤنټر وَ انجلۍ ته په خندا خندا کې وَوئيل ...
" په بنکاک کې دا سې څه دي ، چې هر ځوان ورته روان دی ؟"
هغې بلې هم وَخندلو او وئيل يې ...
" په بنکاک کې نو... نور څه دي.... بې دَ لېډي ... لېډي"
او بيا دواړو په يوه صلاح کلک وَخندلو ... لازمې خبره ده، چې ما به هم ورسره غاښونه سپين کړي وي او په ځواب کې مې لږ غوندې په اړامه انداز کې ژغ ورباندې وکړو ...
" يَه داسې خبره نه ده ، دا لېډي.... لېډي خو دلته هم شته او ولې ته نه يې لېډي مخامخ ناستې انجلۍ خواته چې مې اشاره کولو په وخت دا سې وَوئيل، نو دَ نېږدې کاؤنټر هغې انجلۍ زما دَ خبرې په ځواب کې دا سې په شرارت وَوئيل ...
" ستا دا لېډي که خوښېږي ، نو پاته شه دلته ... دا به واده درسره وکړي"
او کټ کټ يې وَ خندلو او بيا چې زه مخته تېرېدمه ، نو دا سې څوکه غوندې مې په لغازي موسکا کې ورته وَ وئيل ....
" دَ زامنو پلار يم ... وايه څه دې خوښه ده؟" او په خندا ورڅخه تېر شوم –زما په دې شرارت دواړو وَخندل او تر ډېره يې راپسې نارې وهلې ..
" ايډز .... بنکاک ... ايډز "
*****
اوس بيا زه وم ، چې په جهاز کې ناست ، تهائي هېواد ته روان وم - هرڅو چې به مې سوچونه يوې بلې خواته اړَولو هڅه کوله ، نو بيرته به مې مزغو ته هغه توره بلا راننه وته ، چا ، چې دَ نړۍ زياتره خلګ.. يا خو وَخوړل او يا يې له ډېرې ويرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښخه دَ يو بل له ملاقاته ښخه وګرځولو - زه ملامت نه وم، دَ دې ځاى دَ ابېز په باب مې دومره لوستلې او اورېدلې وو ، چې اوس راته تهائي لېند دَ انسانانو نه ، بلکې دَ اژدهاګانو، لېوانو، مارانو او سړي خورو ځنګل محسوسېدو - نور خو نور ... وايم ، چې دَ تهائي جهاز ائير هوسټسه له ښنګه ښخه تېرېده ، نو ځان به مې ورښخه راټول غوندې کړو .... هو، ما ګڼل ، چې چرته دَ هغې په لمس هغه توره بلا را ښرمه نه شي - ګوره چې دا ويره مې ښنګه يَو دم زړه ته راننوتې وه؟ ګنې له ملائيشيا ښخه چې راتلم ، نو داسې هيڅ خبره نه وه - کېدلى شي ، چې دَ ائيرپورټ دَ هغو مستو انجونو ټوکې مې په رښتيا را اړولې وي - بس په داسې رنګه ګډو وډو وسوسو او واهمونو کې دَ بنکاک په ائيرپورټ باندې له جهازه کښته شوم - ښه مې په ياد دي ، چې دَ ختې شوي طبعيت له سوبه مې داسې وَسنجَوله ، لکه زه چې دې وخت په مځکه نه، بلکې دَ يوَ لوى اژدها په خُله کې راکښته شوى وم –

دَ بنکاک ائيرپورټ په هره معنا غټ، ښائيسته او خوش رنګه وو – حال دا وو ، چې پنځه يا لس منټه ورسته يا خو يَو جهاز الوتو يا کښېښستو - قسم قسم مخلوق دَ خدائى په کې ګرځېدو - دلته مې زړه ښه په ځاى شو او خيال مې کولو ، چې داسې کيسه به نه وي ، لکه چې خلګ په دې هېواد پسې ژغېږي - ګنې په دومره زيات شمېر به دا خلګ دَ لرې لرې ښخه ورته نه راتلو- او په تېره هغه سره سپين خلګ ، چې دَ ښه صحت له سوبه يې اوسطاً عمر هم له ټولې نړۍ ښخه زيات دى او له هر رقم ناروغۍ ښخه نه يوازې خلاس بلکې ځان ژغوري هم - خېر، چې له ائير پورټ ښخه ښنګه دباندې را وَوتم، نو يَو دوه درځنه ټېکسي ډرائيوران داسې راباندې مات شولو، لکه زه چې دې وخت هغه يوازېنى مسافر وم په دې ائيرپورټ کې ... ايله يې جامې راباندې نه کړې شيرې –ولې چې هر چا دَ ځان په لور کښَولم – خو زه له هيڅ يَو چا سره هم نه شوم ست او دَ ائيرپورټ ټېکسي سټېنډ آفس ته مې ځان وَرسَولو- يَو ټېکسي مې کرايه کړو او دَ بنکاک دَ بازار په خوا مې مخه وکړه-

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په سړکونو ډېر زيات ټرېفک وو ... دومره زيات ، چې ګاډی به هر پنځلس يا شل منټه ورسته درېدله – ډرائيورتر ډېره په پټه خُله خپله ګاډی چلوَله ... خو ، يَو وخت يې راباندې ژغ وکړو ...

" سر ! تاسو کوم هوټل ته ځئ ... ګران او که ارزان "

ما ورته وئيل ...

" يَه ډېر ګران نه ... بس داسې برابر غوندې هوټل ته مې بوځه "

ما به لا اوس نور څه ورته وئيلو چې ده يَو البم رامخته کړو ... په البم کې دَ ډؤل ډؤل انجونو تصويرونه لګېدلي وو - بدن مې بڑَې وَنيولو او البم مې بيرته ورکړو - زما په داسې بې رُخی کـه څه هم هغه پوهې شوی وو خو دَ هرڅه پرته يې هم لا بيا بيا لېډي لېډي ، مساج مساج رنګه خبرې راته تکرارَولي – ما ورسره هيڅ نه منلو او نه زه لېوني سپي خوړلی وم چې به مې ورسره منلو - چې کله ډرائيور مايوسه شو ، نو يې په ډېر هنر خبره په بله واړَوله او راته وائي ...

"که ته سبا ستې ټوؤر کول غواړې. نو دَ درستې ورځې په کرايه راسره جوړ شه"

ما وئيل ...

" دا دې نو اوس دَ کار خبره وکړه ... وايه څو به اخلې ؟ "

"دولس سوه بهاته "

ده وئيل ... او بيا دَ څه بارګېننګ کولو ورسته راسره په زر بهاته ست شو - او دوې ګنټې ورسته ، ګوا ماځيګري خواته يې په هوټل ليپرټې کې کښته کړم ، راسره کاؤنټر ته لاړو او په څلور سوه بهاته يې راته خوُنه وَنيوله – او بيا دَ سهار دَ نهو بجو دَ راتګ په قول رُخصت شو –

خوُنه مې دَ هوټل په دريم پوړ باندې وه ... دومره غټه او داسې جوړه وه ، چې يوازې ځان راته په کې بد ښکاره شو - لاکن بيا چې به مې بلا دَ مزغو دروازه راوَټکوله ، نو غوړو ته به مې لاسونه يوړو او کليمې به مې په ځان چُوف کړې - په سرو اوبو وَ لمبېدم او په ټېلي فون مې دَ چائی آرډر ورکړو – دَ تنهائی غم غلطولو دپاره په دې کوټه کې يوې بلې خواته ګرځېدم او چې يَو وخت مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهړکۍ پرده لرې کړه ، نو څه ګورم، لاندې سوئمنګ پول دی او تر نیم درځن زیات نرینه او ښځې یا خو په کې لمبېدلې او یا په اوږدو سپینو پټه دارو چوکیانو پرتې وې - یَو وار مې دې زړه لا راته وَوئیلو، چې ورکښته شم ، څه دَ لمبېدو شوق په ځای کړم - مګر بیا راته خپله ایکړې دَ شوق په لاره کې خنډ شوه - ما لا دَ کهړکۍ له شیشو دباندې کتلو، چې دَ خونې دروازه خلاسه شوه ... یَو تهائې ځوان چائی راخیستې وې ، دَ چائی لوښي یې په مېز کښېښَولو ، شاوخواته یې په خونې کې وکتلو او بیا یې په حېرت راڅخه پوښتنه وکړه ...
"ایکړ یې .... دوست نه لرې ...؟ "
ما وئیل ...
" یَه ... ولې ، خېر خو دی چې پوښتنه دې وکړه ؟ "
اوس ګوره چې زما لهجه سخته وه او که زما ایکړې یې په مزغو بار شوه ، چې هغه ځوان یَو دم له خونې څخه وَوتو –
دَ چائی څیښلو ورسته مې دَ بې ریموټه غټې ټي وي په چېنلانو باندې ګوتې وهلې ، چې دَ چائی لوښي وړلو دپاره خلاف توقع یوه ښکلې او ډېره خوُرې شان تهائې پېغله په کوټې رادننه شوه - یَو ځل مې زړه ته دا خبره راغله چې دَ دې خلګو لکه چې په ما دا ایکړې نه پیرزۇ کېږي - خېر ، هغې انجلۍ یوې خواته دَ چائی لوښی ټولوَلو ، نو بل خوا یې ما ته په وار وار داسې په مینه او معنې خېزه یعنې په موسکنې شرارت راته کتلو لکه زه چې یې له ورکو غوښتم او دغه یم چې پیدا یې کړم - ما ورڅخه اخلاقاً پوُښتنه وکړه ...
"په دې هوټل کې کار کوې ؟ "
هغه یو وار وَموسېده او بیا په ما ته ګوډه انګلسۍ کې راته وَوئیل ...
"هو ، په دې هوټل کې کار کوم، لاکن دَ روم سروس کار نه ... "
دَ دې په داسې خبره مې زړه ته رالوېدلی شک په یقین بدل شو - او پُوهی شوم چې هغه څه غواړي ، خو دَ هغې دَ داسې اشارتي سَت باوجود مې هم خپلو خوائشاتو مخته ماته نه وَمنله ... ولې چې دا انجلۍ که څه هم دَ سترګو وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ډېره ښه او ښائيسته برېښېده ، خو همت مې ځکه نه شو کولې چې خبره بيا تر منځه دَ مرګ او ژوند راغلې وه او ما نه غوښتلو ، چې بې وخته مې دَ اېډز بلا وَ خوُري - ځکه چې ځنګه ځنګه دې تلکې راته درَولې، هغسې زه ورځخه وار په وار ذهني طور ليرې کېدم - آحير پائی چې ويرې راباندې ېبخي زور وَ کړو ، نو لاسونه مې ورته جوړه وَنيولو ... لا به مې اوس ورځخه بخښنه غوښته، چې هغې هم زما په رنګه خپل لاسونه جوړه ونيوَلو او په موسکا دوه قدمه داسې رامخته شوه، لکه ما چې دَ بخښنې په ځای ورته بلنه وَرکړې وي او راته په تهائي ژبه کې وائي ...

" Kop Khum Krap "

چې مطلب يې شايد دَ " مننې وئيلو" وَتو- ولې چې دغسې توري په جوړه نيولو لاسونو باندې ما دَ تهائي ائير وېز په دروازه کې ولاړو ائيرهوستېسانوله خلو ځخه دَ سوارليانو وَ جهاز ته دَ ورختلو او کوُزېدلو په دواړو موقعو کې دَ " Sawatdee " يانې" هيلو" او " ښه راغلې" رنګه تهائي توري سره ګنډلې اورېدلي ؤ - نو ځکه راته دَ خپلې تېروتنې احساس وَشو او ژر مې لاسونه لاندې وَځنوَلو او له خُلې مې دَ "سوري... سوري" تکرار ځه شروع شو ، چې دَ هغې تهائي پېغلې له ځېرې ځخه موسکا يَو دم وَ تښتېده - او په تندي کې يې دَ کرکې دَ تروۊ نرئيو ګوُنځو سره دَ زړه ماتې خاموش اظهار غاړه غړې کولو سم دستي زما له خونې په غتو ګامونو دباندې وَوته - اوس که يوې خواته مې دَ خدائی شکر ادا کولو ، نو بلې خواته مې په خپلې دې نادانسته غلطۍ خندلو هم -

*****

دا لومړۍ شپه مې دَ خوب ځخه پرته په تېلې ويژن کې دَ تهائي ژبو او يو نيم انګلسۍ ژبې چېنلونو کتو يا دَ تهائي ائير وېز دَ يوې معلوماتي کتابچې " اې ګائيډ فار ټوُرسټ" لوستلو او ځه ځه په ګډو وډو خوبونو ليدلو کې تېره کړه - تهائي لېنډ ، دَ سهېلي ايشياء په ۷۲ صوبو باندې اړه لرونکی يَو داسې هېواد دی چې په کې دَ کال ۱۹۹۲ع دَ سرکاري شمېرې له رُويه ۵۰ مليونه خلګ مېشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي - په کوم کې چې ۹۵ فيصده دَ بُدها منونکې، ۳.۹ فيصده مسلمانان ،۵. فيصده کرسچن او ۲. فيصده نور و مذهبونو څخه اړه لري - دلته درجه حرارت سرکال له C˝ ۱۹ څخه C˝ ۳۸ پورې وي - مطلب دا ، چې هلته خو نه دَ جيکب آباد غوندې ګرمي راځي او نه دَ ګلګت او دَ کوئټه غوندې يخ ... دَ براعظم دغه هېواد دَ چيني او هندي ژواکونو تر اثر دلاندې پاته شوی دی - دَ تهائي ژواک ښوؤنه که يوې خواته دَ تهائي طرز کلاسيکل پېنټنګز ، لرغوني آثار، دَ بُدها او ډرېګون په خپل خپل غوره ډؤل جوړو بُتانو کې کېږي ، نو بلې خواته يې رواجونه ، بېل بېل اړخيزه تړون ، کشت کرونده ، خوراک څيښاک ، څُوئيونو او ناسته پاسته هم دَ ژواک ښوؤنه په ښه ډؤل کوي -

تهائي ژبه دَ دُنيا دَ نورو ژبو څخه په دې خبره ځانګړي ګڼلی شي ... چې دَ دې ژبې هر توری يَو سېلابيزه Mono Syllabic دی - او بيا يَو توری که په پنځه آوازونو کې وَ وئيلی شي - نو دَ هر (Tone) سره ادا شوی توری بېلې بېلې معناګانې يا مطالب لري - لکه په غټ يا اوچت ژغ کې ˝Suea˝ وَ وئيلی شي ، نو مطلب يې دَ زمري وَ ګرځي ... خو که دغه توری په کښته يا واړه ژغ کې له خُلې څخه وَ ايستلی شي ، نو معنا يې دَ ټپرۍ يا غالۍ شي او بيا هم دغه پورتنی توری په بېخي څوکه او پُس پُسي کې له خُلې راوَځي، نو معنا يې دَ جامې خبرې -

*****

دَ سهار چائی څيښلو (ناری کولو) او دَ ضروري تياري ورسته مې ښېګ په اوږه راوَځښولو او په پروني نيول شوي ټېکسي کې دَ بنکاک ښا ر ، چې ورته په تهائي ژبه کې Krungthep يعنې ˝دَ فرښتو ښار˝ هم وئيل کېږي ، دَ سېل کولو په نيت روان شوم - ټېکسي په بېلابېلو لارو يَو ګنټهه ورسته ˝ ګولډن بُدها ټېمپل ˝ نامې ځای ته وَ رسېدو - دلته هرې خواته ژېړې ګومبټې ولاړې وې او بې شمېره لوی واړه او دَ پخوانۍ زمانې جوړ دَ بُدها بُتان نه يوازې دَ نمائيش دپاره ، بلکې دَ هغوئ په وړاندې دَ عبادت دپاره هم ايښول شوي ؤ - دَ ډرائيور Noi

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خلې پټه راته ولګېده ،چې ژېړ رنګ دَ هغوئ مذهبي رنګ دی - خاص خبره مې په دې غټ ټېمپل کې دا وَلیدله ، چې تهائیان دَ نورو خاورو یا کاڼو څخه جوړو بُتانو په مقابله کې دَ سرو زرو څخه جوړ بُدها مجسمې ته په دومره ګڼ شمېر او داسې په احترام درېدو، چې زړه ته یَو دم دا خبره راغله ... چې خود لکه ... دَ هغوئ په عبادت کې چې دَ ژېړو زرو دخل وي - دَ غېر ملکیانو پرته ، په ژېړو جامو کې پټ سرخریلي دَ بُدها دَ لارې طالبان یوې بلې خواته ګرځېدو- دَ شرافت او دَ ښه والي یې دا حال ؤ ، چې په هیڅچا یې کار نه درلودلو او هر کس خپل سېل یا عبادت کولو ته آزاد ؤ - دَ ټېمپل دننه دَ تصویر اخیستلو او له څپلئیو یا چوَ ټو سره راتللو باندې پابندي وه - چې دَ بُدها له ټېمپل څخه دباندې راوَوتم، نو راسره مل ډرائیور " نوي " څخه مې پُوښتنه وکړه ، چې ...

" دَ بُدها په حقله دې څه خیال دی ؟ "

ده یَو وار ماته په معنې خېزه نظر وکتلو، نو یې راته وئیل ، چې ...

" بُدها زموږ (نعوذوبالله) خدائی دی ... هغه موږ ته رزق راکوي او دا دَنیا یې جوړه کړې ده "

بیا یې مخته وئیل ، چې ...

" ما هم یولس میاشتې دَ بُدها په یَو ټېمپل کې ملنګي او طالبي کړې ده "

بس دومره وئیلو ورسته داسې چپ پاته شو، لکه له دې پرته ورسره دَ خپل لاسي جوړ خدائی په باب معلومات نه ؤ ، او نه یې ما سره خبره څېړله - ولې چې دَ تهائي لېنډ په قانون کې دا خبره په واضحه ټکو کې نوښته کړل شوې ده ، چې ...

" دَ بُدها، شهنشاه او ملکه تهائي لېنډ په شان کې هر قسم زباني، عملي ګستاخي نه یوازې لوی جُرم دی بلکې تهائي خلګ یې نه برداشتَوي ... "

نو ځکه ما نه غوښتلو، چې دَ بُدها په باب له چا څخه ښه یا بده پُوښتنه وکړم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبر ، ټېکسي يَو ځل بيا دَ بنکاک په روډونو باندې مخته روان ؤ او ډرائيور " نوي" زما دَ دې پوښتنې په ځواب کې ، چې (دا ښځې په روډونو دومره په زيات شمېر څله ګرځي ؟) ... نو ده وئيل چې...

" دَ تهائي لېنډ ښځې تر نرانو زيات کار کوي او ډېرې پيسې ګټي - ګوا دَ ښار درست سپک کارونه لکه دوکانونه چلوَل او په سپل ځائيونو کې خلګو ته تفريح ورکولو کې دوئى ډېر لاس لري"

مطلب دا ، چې که څه هم مستر نوي په ښکاره خبره نه کوله، خو زما مزغو ته دا خبره بيا بيا راتله ، چې دَ ګټې کولو پرته دَ تهائي ښځې دَ سېلانيانو زړونه ټکورَولو دپاره دَ هغوئ سره په هوټلانو کې اوسېده هم په خوښه او په نره کوي- دغه خبره مې په دې په زړه کې رادننه شوه، چې دلته په دې ښار کې مې مسافران بې دَ تهائي چاکلېټي انجونو دَ ملګرتيا چرته هم وَ نه ليدو ... او بيا دَ تهائي هېواد قانون هم وائي ، چې

" تهائي ښځې ته بې دَ هغې دَ خوښې لاس وَر وړل نه يوازې اخلاقي بلکه قانوني جُرم هم دى"

ګوا دَ دې خبرې څخه مراد ، دلته په خوښه هر څه هرڅه جائز دي –

هو، دا او داسې نورې خبرې زما او دَ ډرائيور تر منځه کېدلې لګيا وې او سوچونو وهلو، کې يَو وخت مستر نوي ګاډى دَ Vimanmek Mansion نامي ځاى سره وَدروله - دا ښائيسته ژېړه ماڼۍ چې په چيني طرز جوړه وه او دَ بام نرۍ څوکو يې له آسمان سره خبرې کولې - دَ ډرائيور نوي په قول دا دَ خپل طرز جوړه عالي شانه تاريخي ماڼۍ په کال ۱۹۰۱ع کې باچا Chulatong Korn جوړه کړې وه او په کې له خپلې شاهي کورنۍ سره اوسېدو - اوس دغه ماڼۍ دَ پخوانۍ نخښې په توګه نمائش دپاره خلاصه ساتل شوې ده - دَ دې ماڼۍ عکس په اوبو کې ځکه ښکاره کېدو ، چې مخنۍ اوږده او لويه برانډه يې په شنو ډم اوبو کې ولاړه وه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته ګاډی د Wat Chetuphon نامي ټېمپل سره وَدرېده - زه او مستر نوي دواړه په لوُخو پښو ور دننه ورَغلو – دلته هم هر لور دَ بُدها رقم رقم جوړ بُتان پراته ؤ - حريان په دې خبره شوم چې دَ بُدها دَ څېرې کړه وړه او په خاص توګه سترګې او پوزه يې څه څه تهائي نسل ته مونېدلي ؤ - او داسې برېښېدو لکه بُدها چې په تهائي لېنډه کې پيدا شوی وي ... که څه هم تاريخ وائي چې دَ شهزاده سُدهارتا ، ګوا ماتما بُت (بُدها) زوکړه دَ نېپال په لومبيني نامي ځای کې شوې وه – دلته يَو ځای په تختئ باندې نوشته ؤ، چې بُدها له حضرت عيسی عليه السلام څخه ۵۴۳ کاله دَ مخه تېر شوی ؤ - دائی چې دَ ۳۵ کالو شو، نو دَ ولايت مرتبه يې پيدا کړه او له ځنګل څخه يې دَ انساني آباديانو په لورې مخه وکړه - او بيا يې ۴۵ کاله دَ خپل دين تبليغ وکړو - ګوا په اتيايم کال ده دَ خپل عُمر او ژوند رسئ وَشلوَله -

يَو بل ځای په دې ټېمپل کې دَ بُدها کومه مجسمه پرته وه ... هلته يې دَ بالا وَ شاته دَ مارانو څو سرونه هم جوړ کړي ؤ ... داسې ښکاره کېدو لکه مارانو چې بُدها په قبضه کې اخيستی وي او يا يې دُښمنان وي او دَ چيچلو دَ پاره ورباندې حمله آور وي - لاکن داسې خبره نه وه، بلکې دَ تهائيانو له قوله دا سرونه دَ مارانو دَ باچا " ناګا " سرونه دي ، کوم چې يَو وخت بُدها په پټه چيچلی هم ؤ او بيا داسې هم وئيل کېږي چې دَ ناګا دَ دې ورانې پېښې ورسته په بُدها باندې ايمان راوړی ؤ - نو ځکه خو ناګا خپل پاته ژوندون دَ بُدها دَ سر ساتنې په چوپړ کې تېر کړی ؤ - چې څنګه له دې ټېمبل څخه دباندې راوَوتم، نو په مزغو کې مې دا خبره وه، ګوا دلته دَ بُدها بُتان شته ... نو دَ هغه منونکې هم - څه وجه ده، چې دَ افغانستان په باميان نامي زرغونې درې او يا ورسره ورته هزارَجات کې دَ دې مذهب منونکې څله نه شته ؟ چرته چې ۵۳ ميتره غټ بُدها کم او زيات څه يَو نيم سله کاله وړاندې دَ يَو غره له پاڼ څخه تراشل شوی دی ، وجود لري –

له دې بُدها ټېمپل څخه چې ګاډی مختته تېره شوه ، نو مې له مستر نوي څخه پُوښنته وکړه چې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته اوس مهرباني وکړه، دَ بُدها له بُتانو څخه پرته هم څه راته ښکاره کړه، چې دَ کتو وَړ وي"

که مې څه هم نه ورته نه وئيل غوښتلو ، خو مطلب مې دا وو، چې چرته مې په ايمان کې فرق نه شي را .... خو بيا هم دَ هغه يې کور ودان چې راته وَموسېدو او وئيل يې...

" دې وخت موږ دَ روز ګارډن په خوا روان يُو - دا دَ خپل نوعيت نه يوازې ښائيسته او دَ سېل ځای دی بلکې دې ځای ته له لرې لرې هېوادونو څخه سېلانيان هم ډېر به شوق راځي"

خبر ، څه وخت ورسته موږ دَ روز ګارډن نامي پارک يا ځای ته دَ ننوَتلو دپاره ټکټونه اخيستو ... دا زرغونه او ښائيسته علاقه په ۲۰ ايکړه مځکه باندې جوړه، څو اړخيزه سېل ځای ؤ - دلته دَ تهائي طرز کليوال چاپېر پرته تهائي رواجي رقصونه، لوبې او رقم رقم مېلې او تماشې نه يوازې دَ کتو وَړ دي بلکې سترګې هم ورباندې خوږې کېدلی شي - دَ تهائي پېغلوله خوا دَ تهائي ژواک ښودنې مې تر ډېره پورې وکتلې - دلته به دې لوبو کې دَ ښځو او نرينه آرټستانو دَ رنګينو جامو څخه ها غه دَ برايه دَ لوستلي کتاب خبره نوره پخېدله ، چې دلته ګونډې دَ چيني او انډين ژوند ژواک زيات اثرات دي - دَ واده دَ رواجونو دَ ډرامه ګی (تمثيلي لوبه) ښکاره کولو په وخت په سټېج باندې يَو تهائي ځوان وئيلو ، چې ...

" په تهائي واده کې دَ ۱۰۸ خواړو اهتمام دَ هلک دَ کورنی دَ خوا دَ ناوکی او ورابانو ته دومره ضروري خبره ده ... چې که دَ ټاکل شوي شمېر څخه څه خواړه کم وي ، نو دا خبره ممکن کېدلی شي چې واده سر ته نه ورَسېږي"

نو دې خبرې دا څرګندده کړه، چې په واده کې ولور وي او که جهېز او يا ۱۰۸ خوراکي شيانو غوښتنه .... واده هرې خواته په نړی کې نن سبا دَ کور ودانی / ورانی رواجي لار ليکه وي ... دَ تهائي ژواک ښوؤنې پرته دلته مې دَ فيلانو فُټبال لوبه هم څه وکتله -

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چې مخته تلو ، نو ډرائیور راته وئیلو ، چې ...
" اوس دې کروکوډائل ته بوځم "
ده به لا نوره خبره مخته وړله، چې ما ورته وئیلو ...
" مسټر نوي .. ! ایله کوه یې ، ماشوم خو نه یم ... بل داسې زړه راکښونکې ځایونو ته مې بوځه پلیز "
ده شاته راوکتل او وئیل یې ...
" نو بیا دې (Floating Market) ته یُو سم، هلته هم سېلانیان ډېر ځي "
ورسره مې دا خبره خوښه کړه او ګاډی د سمندر په لور مخه وکړه .... یَو وخت ګاډی د سمندر له غاړې څخه رادې خواته وَدرېده -
نوي وئیلو ....
"هغه د سمندر په مابېن کې د وړو وړو نرئیېو کشتیانو ، چې د یوې غټې کشتۍ په مثال د سبزیانو، غوښو او رقم رقم شیانو مارکېټ ښکاري ... فلوټنګ مارکېټ بلل کېږي... که تاسو وَغواړئ ، نو ورته په چکر تلئ شئ "
او ما هم هغسې وکړه ، څنګه چې ده راته وئیلي ؤ - فلوټنګ مارکېټ (لامبوزن مارکېټ) یوه وړه شان دُنیا وه، چې کشتیانې په سلګونو شمېر د رقم رقم سوداګانو د خرڅوَلو راخرڅوَلو ذریعه د زړ‌خوښیانو تر هانده ګرځېدلې وې او د کشتیانو د چپوګانو وهلو سره سره په زیات شمېر ښځینه دوکاندارانو خپلې خپلې سوداګانې د خوړو موسکاګانو سره تړلې خرڅوَلې - ما هم په کې ځان د هغې چاپېریال برخه کړو او د روحاني تسکین تر هانده مې خوندونه لُوټلو دپاره لستوڼې پورته کړي وه - نو څکه خو یَو ځای راته یوې چتې تهائي پېغلې په ماته ګوډه تهائي وزمه انګلسۍ کې وئیلو ...
" که تا ته د ګائیډ ضرورت وي ، نو زه به درسره ملګري وکړم ؟ ټول بنکاک به درته ښکاره کړم "
لومړۍ خو مې ورته یَه کړو ، لاکن دې چې راته د خواست تر هانده بیا بیا خواست وکړو، نو په پنځه سوه بهات کې مې خبره خلاسه کړه ... انجلۍ ګائیډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وه ، ببخي ژر بیا لاس په لاس راسره روانه وه او دَ سترګو تر ګُونجویې لا جلا ټکې راباندې غورځوَلې ... دا ښه راباندي لګېده او که بده، خبر نه یم، لاکن وېرېدمه نه ورځخه، ګوره، چې څله ؟
اوس په ټېکسي کې زما او دَ ډرائیور څخه پرته Lek (لیک) نامي تهائي پېغله هم ناسته وه - داسې ژغېدله ، لکه مورې چې دَ ډېرې مودې راهسې یَو بل پېژنو ، یَو ځای دغه پېغله وائي ...
" دا سخو وت روږ دی "
" ته سخووت ایله کوه ... بس دا راته وَوایه ، چې تهائي نران څه کوي، چې هر لورې ته ښځې ښکارې او ټول کارونه یې لاس ته کړي دي؟"
ګوره چې په ګائیډ پېغلې لیک باندې دا خبره ولې بده وَلګېده .. که څه هم هر لور انجونې او ښځې پرېښېدې او که څه بل غم ؤ ، چې هغې راته په سترګو کې سترګې په ډېرې سنجیدګۍ را واچوَلې او دَ ځواب راکولو په ځای یې راځخه پوښتنه بیا کړه ...
" ولې ستاسو په هېواد کې ښځې کارونه ده کوي؟"
ما به لا ځواب ورکولو، چې هغې پېغلې لیک دَ خپلو نرانو په باب څُله خلاسه کړه ...
" نشیان ... جواریان ... ظالمان ... ځناوران دي دا زمورِ نران ... نور هیڅ نه "
غرض دا ، چې بیا یې څه په څُلې ورتلو ... نبغ په نبغه یې وئیلو ، مګر زه حریان په دې وم، چې مسټر نوي ډرائیور چې نر ؤ ، دَ هغې خبرې اورېدلې او په څُله یې لاس ایښی ؤ - هو، داسې برېښېدو، لکه هغه انجلۍ چې رښتیا وایي - زه هم نر وم، خو په دې غلی وم، چې دَ هغې انجلۍ په پُرهارونو باندې مې مالګې دوړَولې وې - هغې انجلۍ چې ځان ښه ستړی کړو، نو داسې په ماته څُله باندې پُوښتنه ورځخه وکړو ...
" دې مورِ په کومه روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لکه چې زما په دېغیت پوهی شوه ، چې دَ ځواب راکولو دَ مخه ډرائیور نوي ته په خپله تهائي ژبه کې ګډه شوه ... دَ ښه ډېر (((مین مین مین ... میاؤن میاؤن میاؤن))) کولو ورسته LEK په دروغجنې موسکا کې راته وئیل ...

" هې مېن Weekend Market دَ کتلو ځای دی ... بس په یَو څو منټو کې به ورته وَرسېږو "

*****

رښتیا خبره دا وه ، چې دغه Weekend Market نه یوازې دَ بنکاک په غټو مارکیټونو کې یَو مارکیټ ؤ بلکې له لاندېني پوړ څخه تر آخیري پورتني پوړه پورې دَ ښائیسته دوکانونو او رقم رقم زړخوښیانو په اړه ځانګړی هم ؤ - دَ نورو مارکیټونو په ډؤل دلته هم درست کاروبار تهائي چټو پېغلو په خپلو لاسونو کې اخیستی ؤ- په پوړ تر سلو څه زیات دوکانونه داسې جوړ ؤ ، چې نه یې دېوالونه درلودلو ، نه یې دروازې وې او نه ځان ځانته بېل بامونه ... بس هر پوړ په یوه ستر هال باندې اړه درلوله او په دې غټ هال کې دَ هر یَو دوکان ځای ټاکنه دَ لرګیانو په ښائیستو دړو یا دَ سپینو اوسپنو په سلاخونو ، دَ فائیبر په رنګینو شیشو او دَ ایلومینئیم په ښائیسته شیټونو شوې وه - له یَو لوړ ځای څخه په دغو غټو پوړونو کې په سلګونو جوړ واړه واړه دوکانونه په یوه نظر کې په آسانه ممکن کېدو - دَ هر یوه دوکان ځان ځانته دَ کارکونکو انجونو دپاره ښائسته یونیفارم ؤ - دلته دَ ژوند هر څه هرڅه خرڅېدلو - ګائیډ پېغلې لیک زه دَ ماشوم غوندې تر لاس نیولی وم او دَ دې بې مثاله مارکیټ په هر پوړ کې او کونې کونې کې دَ ګرځولو ورسته زه دَ یَو ګارمینټس په دوکان تم کړم او ځانته یې یو سوئمنګ کاستیوم خوښ کړو او بِل یې رامخته کولو سره سم راته په ډېره بېباکه انداز وائي ...

" ورکړه پیسې "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما څه کولی شو ... بس پیسې مې ادا کړې - ولې چې دَ هغې په داسې سپین سترګی باندې ډېر خشم هم راغلو ... خو په زړه مې کانی کښېښوَلو او ورته وَ مې وئیلو ...

" درځه لیک ... چې ځو "

بیا چې څنګه زه او هغه " لیک " له مارکېټ څخه دباندې راووَتو ، نو قسم قسم وسوسو او ویرو مې په زړه یرغلونه کول شروع کړو - ما وئیل ... " داسې نه چې راباندې تاوان شي " ... او دغسې خبره هم وه – ولې چې زه څنګه یو بل مارکېټ چې دَ اندرا مارکېټ په نوم مشهوره ؤ سره جوخت په کهرانه ګیسټ هاؤس کې دَ خونې نیولو دپاره له ګاډی راکوزېدمه ، نو دا راسره سمه کښته شوله - ګوره چې په زړه کې یې څه ؤ ؟ خونې ته راسره تللو اراده یې کړې وه او یا یې ځان راباندې تللو هڅه کوله چې راسره څنګ کې دَ ماما دَ لور په شان نښتې څه وَ درېده ، چې ورته مې وَ وئیلو ...

" ته درځه په ټېکسي کې کښېنه... زه داسې ولاړم او داسې راغلم "

هغه په مات زړه په ټېکسي کې کښېنسته او څنګه دَ هغه ګیسټ هاؤس دننه لاړم، څنګه مې کوټه نیوله او څنګه بیرته تر ټېکسي پورې راغلم ؟ نه شوم خبر ... بس که خبر وم، نو دَ هغې تورې بلا دَ ناښکاره موسکني وحشته او دَ ښائیت په سیورې کې پټ له غلچکي او قهرناکه دهشته ، چې دَ یوې تهائي سپین چکي پېغلې په بڼه دې وخت دَ یَو ټوؤرسټ ګائیډ په توګه راخرمه شوې وه -

*****

اوس دَ ماخُستن اته نیمې بجې وې او مونږ لا هغسې په شمېر درې ملګري ... ډوډۍ مو سره یَو ځای وَخوړَله - مګر دَ ډوډۍ څخه فاریغېدو سم دستي ډائیور مسټر نوي راته دَ خپل ټېکسي دروازه خلاسَولو په وخت وئیلو ...

" اوس په کار دی چې زه تاسو ستاسې په خوښه چرته کوز کړم او خوشی سم "

بیا یې دَ لږ سوچ ورسته وئیلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" که دَ خپل دې فرېنډ سره "لائيو شو" ته تله غواړې ، نو به مو ورته وَرسَوم .. بيا به زه لاړ شم خپل کور ته"

زما له خوا ورته ځواب ورکولو دَ مخه هغې پېغلې ليک لاسونه زما په اوږو را واچولو ، او په ډېره با مطلبه ناز نخره کې راته وائي ...

" هو ، هو ډئير ... موږ به" لائيو شو" ته ځو"

دَ انجلۍ دې له ورخه اوېښتې سپن سترګې خولې راباندې ايله کړې او ځان مې ورځخه را ټولولو په وخت مستر نوي څخه پُوښتنه وکړه ، چې ...

" دا لائيو شو څه وي ؟"

هغه دَ ځواب راکولو په ځای وَموسېدو او هغې مستې انجلۍ (ګائيډ) ته په خپله ژبه کې ګډه شو .. او بيا څو ساعته ورسته هغې ګائيډ دَ " لائيو شو" په حقله داسې شرمناکې او غېر فطري او تر ځناورتوب لا هم اوېښتې معلومات داسې په خوند خوند راکړو ، چې ايله مې په زړه دوره نه راغله - خدائی حق دی چې دَ دغې شو څخه څه، وايم ... چې دَ دې انجلۍ دَ بې حيائۍ څخه مې کرکه وَشوه ... او يَو دم مې ژبه په خُلې کې ورته په ښوربدو شوه ...

" ليک .. که ته اوس کور ته تله غواړې ، نو مستر نوي به هم دَ دې وَ کور يا چرته دا تله غواړي وَرسوي"

لا به مې نورځه ورته وئيل چې انجلۍ داسې حريانه غوندې شوه ، لکه ما چې دَ هغې تر"لائيو شو" دَ بې شرمۍ تر هانده ورته بد او ناروا وئيلې وي - نو ځکه خو يې په ډېر سواليه انداز تپوس وکړو ...

" ولې ... زه به له تا سره نه اوسېږم ؟"

دا خبره څه وه، لکه ټک چې يې راباندې وکړو او دَ نن نيمې ورځې او دې ماخُستن په بېلا بېلو موقعو دَ هغې له بېباکۍ په ما کې دننه راجمه شوې ټوله غُصه مې له خلې داسې را بهر شوه چې لکه جوړه زه هم دَ تهائي اژدها په جامه کې راڅرګند شوی وم او دَ سره ترکېدونکې اور لمبې او خړوڅکې مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربانديږ ورَولې - نور به مې څه او څه نه وي ورته وئيلې ، خو په آخيره کښې مې ورته وئيل چې...

" مائينډ يُور اون لېنګوېج اوکې ... ته يَوه ګائيډ يې او بس ګائيډ اوسه "

هغې به لا اوس معذرت کولو ، چې ما ورته له بټوې پيسې را ايستلو سم دستي وَوئيل...

" دا واخله خپلې پيسې او خپله لار وهه ښه "

او بيا چې په هوش کې راتلم، نو دې وخت دَ ټېکسي دَ شا په سيټ کې ناستې هغې پېغلې ګائيډ ليک زما په لور داسې په سرو سترګو کتلو، چې څنګه مې سترګې ورسره څلور شوې ، نو په څېره يې دَ مايوسۍ يو رنګ تلو او بل راتلو –

*****

دَ سبل کولو په څلورم سهار ، ګوا په ۳۱ مه نيټه دَ جنورۍ ۱۹۹۲ع دَ " نوري ټربولز کمپنۍ " په " پتايا سائټ ټريپ " کې دَ اوؤ سرو انګرېزانو او يَو پاکستاني ملګري سره په وېګن کې ناست دَ " پتايا بيچ " په لور روان وم - کم او زيات څه ۱۴۵ کلوميټره لرې دا نامتو سمندري څنډه يا غاړه په تهائي لبنډ کې کتل دومره ضروري ده لکه په پاکستان کې لاهور کتل ، چې پنجابيانو ورسره دَ پاکستاني کېدو شرط ايښی دی - دَ پتايا بيچ په لور تلونکې لارې ځای ځای په ورړو او غټو آباديانو باندې په مابېن يا يو څنګ بل څنګ تېرې شوې دي - عجيبه خبره دا وه، چې ښاري سيمې وې او که کليوالې ، دَ سړيانو په مقابله کې ښځې په ببخې زيات شمېر تر سترګو کېدې -

اختر قزلباش چې دَ کراچۍ اوسېدونکی ؤ زما په څنګ کې دَ خپلې تهائي ګرل فرېنډ سره ناست ؤ - ډېر زړخوږی ، دروند او خوشحاله ځوان ؤ .. يو ځای يې راته وئيل ...

" داسې خو زه جرمني ته تلم، لاکن تر هلته ورتګ له مخه مې بنکاک په لمبو کې ځان سوځېدو ته زړه وَشو ، نو ځکه دلته راغلم او دا زما ګرل فرېنډ ګرېنې ده ، چې راخرمه ده "

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څنګه ګرل فرېنډ ؟ دَ مغربي اصطلاح په سمون او که هسې دَ تهائي دَ نننې کلتور دَ يَو يا دوؤ شپو ګرل فرېنډ - ما ورڅخه پوښتنه نه وَکړه ... او خپله مې دا خبره وَسنجوله چې هغه دَ يوې يا دوؤ شپو ناوې وه - اختر او ما په اُردو کې دَ يو بل وَ زړونو ته لارې جوړَولې او نور مې دَ ورورئ احساس ته وده ورکوله - په دې وېګن کې مې دې بل اړخ ته ناست يَو ښکلی او دنګ دَ نيوزي لېنډ ځوان چې نوم يې تهامس ؤ هم په خوُبُ او بوُد او دَ ګپو په اړه بد نه ؤ -يَو وخت دَ اېډز په باب يې خپله رائيې له داسې دليل سره وړاندې کوله ...

" دَ اېډز عالمي شوشه هسې لاسي خبره ده ، چې دُنيا يې دَ تهائي هېواد په زد کوي .. ګني دَ اېډز مريضان چې څومره په مخته وتو مغربي هېوادونو کې شته .. دومره هيچرته نه شته "

په دغه رنګه ګپو او کتو راکتو کې يولس بجو خواته موږ دَ پتايا په واړه لاکن ښائيسته ښار کې په ګولډن بيچ نامي هوټل کې خپلو خپلو خوُنو ته وَ رسَول شولو - هو ، مازې دَ پنځلس يا شل منټه دَ آرام په نيت -

دولس بجې يې موږ ټول ملګري نيږدې سمندري غاړې ته بوتلو - دې وخت دَ سمندر دغه مشهوره غاړه چې دَ لرګيانو او کانيانو جوړ سايه وانونه په کې ځای په ځای ولاړ ښکاره کېږي ډېر خوش رنګه ښکاره کېده -تر لانچ پورې په وړه کشتۍ کې وَ رسول شولو او لانچ دَ کورال آئي لېنډ په خوا روان شو -کورال آئي لېنډ ، چې فقط ۴۵ منټه فاصله باندې يوه ډېره وړه مګر بيخي زرغونه جزيره (ټاپو) وه ... دې وخت دَ سلګونو سرو سپينو او نرانو څخه داسې ډکه وه چې څوک په بل نه ؤ خبر - که څه هم ټول له جامو څخه تر ډېره هانده خلاس ؤ ، خو دلته دَ يوه سړي هم په ځان دَ سړي ګمان ګوره چې ځله نه کېدو - لاکن بلې خواته هره يوه ښځه په يوه نا يوه مستۍ کې بوخت ښکاره کېده ... بلکې زياترې خو په تکو شنو اوبو کې چړَپېدې هم - نور خو نور يو ځای زما سترګو لا درې داسې روسۍ ببغلې هم وَ لېدې چې په ښکاره سينو يې سن بات کولو ... حريان ځکه شوم ورته ، چې زموږ دَ ټريپ دَ ګائيډ له رُويه ... په تهائي لېنډ کې دَ سمندر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غاړو باندې دَ سن بات کولو په وخت دَ بدن خاص برخې پټوَل لازې دي .. او دلته چې مې دا حال وَ لیدو ، نو دَ تهائي لبنډ قانون راته څه غوندې کمزوره ښکاره شو – او چې دلته خال خال دَ حکومت سړي او ژوند ساتونکې هم ګرځېدو –

دَ واړه ټاپو په غاړه باندې دَ نور ژوند پرته موټر بوټونه ، آسماني سایه وانونه (په آسمان کې دَ الوتلونکو چهتریانې) واټرسکوټران او خاې ځاى دَ ګبند لوبې هم دَ کتو وَړ او خوندَورې وې - که یو خواته زما په خیال چې زه یوازې هغه سړی هم وم ... چې جامې مې په تن وې – هم ځکه خو به ځینو ماته داسې پورته کښته کتلو لکه زه چې دَ دُنیا دَ داسې رنګه مغربي چارو څخه بې خبره ورته برېښېدم - که څه هم هغوئ په خپل سوچ کې صحیح ؤ ، خو کمزوری مې بیا هم چاته په لاس شاید چې په دې وجه نه ور کوله چې پښتون وم - مطلب، چې زه یو ځل یوې خواته په ریګ باندې ناست وم، چې دوې تهائي پېغلې راوَرسېدې او په څنګ کې راسره کښېنستې او وائي...

" مساج مساج ؟ "

که مې څه هم ورسره دا خبره نه وَ منله ، خو خبرې مې ډېرې ورسره وکړې - دا دواړې مسلمانې پېغلې وې او وئیل یې ...

" دَ مساج کار په تهائي لبنډ کې زیاتره مسلمانې پېغلې کوي ، ځکه چې دا تر نورو سپکو کارونو دروند او ښه کار دی "

ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ، چې...

" نران مو څه کوي... چرته مې په ستاسو دَ شمېر په سمه نه وَلیدو "

هغوئ وئیلو ...

" زموږ زیاتره نران په ښار کې خواري کوي او یا دې خوا ها خوا لانچونه چلوَي "

له دې ځایه ماځیګر خواته بیرته پټایا ستې ته راوړل شولو –

دَ شپې نهه بجې یې Alcazar show ته بوتلو - په دې غټ نندارتون کې دَ تهائي ژوند ژواک ښوونې په نوې او خوندور ډول وړاندې کېدلې - دَ حیرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره دلته دا وه، چې په لوی ستېج باندې ننداري دَ هرې لوبې او ډرامګۍ او سندرې یا بیا بیا رقصونو ورسته داسې ژر ژر بدلېدلې ، چې دَ سړي به وربانديې دَ جادوئي عمل ګمان وَشو - ګوا دَ ستېج درست ماحول به دَ هرې لوبې دَ موډ په سمون داسې په تادی بدلېدو لکه دا هر څه چې ژوندي نه .. دَ یو فلم برخه وي - له دې خوندورې شو دَ کتلو ورسته موږ ټول ملګري دّ شپې یولس بجې خواته دَ پتایا په فرسټ روډ کښته کړل شؤ ... یو عجیبه غوندې حال ؤ په دې روډ- هر لور رڼاګانې ، بارونه ، سازونه ، دمامې ، مستیانې په بېلابېلو نومونو باندې سرته رسېدلې او دَ دُنیا جهان ټوؤرسټانو زړونه یې غولوَلو - داسې برېښېدو لکه مځکه چې ځنګېږي ، خو عجبه بیا هم دا وه چې ودانیانې او ماڼیانې دَ دې روډ لا هم هغسې ولاړې وې - په هر دویم ګام ښځې او نرښځیان په رنګینو جامو کې نه یوازې ولاړ ؤ بلکې په ښکاره ښکاره یې وَ خلګو یعنې ټوؤرسټانو ته دَ هغوئ دَ خوښې هر اړخیزه خواهشاتو پوره کولو دپاره بلنې هم ورکولې - ګوا انساني ژوند او اخلاقیاتو رسی داسې په آزادی دَ شیطاني وحشت په نیت شلولې ... چې زما په رنګه یو ساده پښتون یې په بیا بیا غوړونو نیولو باندې مجبوره کولو - نه یوازې دا ، بلکې دَ روډ په دواړو څنډو ولاړو بې شمېره پېغلو داسې رقم بلنې هم ورکولو ته چمتو وې - چا وئیل ، لائیو شو ... لائیو شو ، چا وئیل ، دا ډسکو ... ها ډسکو ، اې ګوګو ، داسې بار هاسې بار او تر دې هانده چې ځینو دَ لېډي هوم ... لېډي هوم مشهوریانې او بلنې هم ورکولې –

غرض دا ، چې دلته ایمان ساتل وَ سړي ته ګران پرېوځي - ولې چې دلته ښځې او سړي دَ مختصرې مودې دَ رښتې په نیت جوړه جوړه داسې ګرځي لکه هغوئ چې دَ جنم جنم راهسې ملګري پاته شوي وي - بس یَو زه وم، چې نه تش مې دَ ګلانو دَ ښکولو څخه ځان ژغورَلو بلکې دَ پتایا بیچ دَ دغې شپې دَ مستیانو په نوم لوګی شوؤ ګلورېنو لارو کې خورو ورو ازغیانو څخه مې جامې هم ژغورلې - هو، داسې نه ، چې زما په سینه کې زړه نه ؤ او یا سړی نه وم ، خو خبره هغه دَ هوشیارانو، چې زړه ؤ لاکن همت نه - نو ځکه دَ بېلابېلو ناښکاره ویرو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرې يوې بلې خواته په چکر وم - يعنې شايد چې زه هغه واحد سړى وم، چې چرته هم يوه بار کې نه کښېنستم او نه مې دَ پتايا بيچ په رنګونو کې ځان رنګ کړو –
دَ پتايا بيچ په باب دا خبره مشهوره ده، چې دلته دَ دُنيا جهان خلګ يا ټوؤرستهان (په خاص توګه نرينه) ځکه په زيات شمېر راځي ، چې ورځ په خوب او شپه تر سهاره په ويښه تېرولو عادت دَ رواج ځاى نيولى دى - او بيا دَ ښار دَ سمندر دَ غاړې آمدني په يوه ورځ کې لکه يو لکهه ډالره پورې وي - او په دې کې دَ ګټې زياته برخه دې هېواد ته دَ تهائي پېغلو دَ موسکاګانو او رقم رقم روا کړل شوؤ ناروا اداګانو په بنسټ دَ ټوؤرستهانو دَ زړونو دَ غولوَلو له سوبه لاس ته ورځي - وئيل کېږي ، چې دَ دې هېواد په خوشحاليانو ساتلو کې دَ دغو پېغلو لويه برخه وي - ولې چې هغوئ په خوږو خنداګانو ، ناروا نازونو او اداګانو باندې دَ سېلانيانو جېبونه داسې صفا کوي ، چې دَ يو څو ورځو ورسته دغه سېلانيان خپلو هېوادونو ته ستنېږي ، نو چې دَ جهاز له ټکټه يې بل هيڅ څه هم په جېبونو کې نه وي پاته شوي - داسې ځکه، چې تهائي پېغلې دَ نريناؤ دَ کمزورۍ رګ نيولو په هنر کې خورا غښتلې ګڼل کېږي - هم شايد دغه وجه وه، چې دغو ماربچئيو تهائيانو ته زما ايکړې بده ښکاره کېدله او هڅې يې کولې چې دغه با ايمانه پښتون هم په يوه نا يوه طريقه ورګېر کړي - خو، ما له هيچا سره هيڅ رقم خبره هم نه منله - خو هغوئ هم شکست نه منلو او ما ته يې په رقم رقم نومونو تلکې دروَلې ... خو زه په کې نه شومه ورګېر - هن ، تر دې هانده، چې زه کله دَ خپل هوټل په لابي کې وردننه شوم، نو يَو تهائي ځوان، چې ورسره څنګ کې يوه چټه پېغله هم ولاړه وه دَ ښې ډېري نشې په حالت کې راته وَوئيل ...
" لېډي ... لېډي ؟ " ما که هر څو غوږونو ته لاس وړلو ، خو هغه بې غېرته ځوان يوه نه منله او انجلۍ ، چې خور يې ښکاره کېدله تر لاس نيولې زما تر شا شا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان ؤ - او زه دَ مرګ وام نیولی دَ خپلې خوُنې په لورې په غټو ګامونو روان ....

*****

په دې بل سهار دَ ناری کولو ورسته په وېګن کې Jomthien Beach ، چې دَ پتایا ستې څخه دَ نیمې ګنټهې واټن باندې ؤ ته یوړل شولو - دَ پتایا بیچ په مقابله کې دا بیچ نه یوازې غټ ؤ ، بلکې دَ ځوانیانو، مستیانو او ښائیستونو په اړه ځانګړی هم - دَ ژېړبخون رېګ او تکو شنو اوبو په دغه سمندري غاړه باندې مې په لومړي ځل اوبو ته ځان وَسپارَلو او دولس بجو خواته مې دَ ملګرو سره په وېګن کې دَ بنکاک په لور مخه وکړه ... او په هغو لارو دَ تهائیانو دَ کرانګ تهیپ (یعنې دَ حُورو ښار) ته یو ځل بیا روان ؤ - دا ټریپ دَ سبل دَ اهمیت څخه پرته په دې وجه راته په ګټه تمام شو، چې دَ اختر قزلباش غوندې غښتلی او خواخوږی دوست مې په برخه شوی ؤ –

*****

بیرته هغه زه وم او کهرانه ګیسټ هاؤس ، چې هم ارزانه ؤ، او هم دَ ښائیسته او خوش رنګه اندرا مارکېټ سره ورته ... دا مارکېټ څه ؤ ، دَ کلې دَ ګودر تنده ورباندې ښه ماتېدله - ما او اختر قزلباش، چې زما دَ هوټل څخه په څه فاصله باندې په مېټرو پېلس کې استوګن ؤ ، هر ماځیګر به موږ په سبل وتو - اختر قزلباش به له تهائي پېغلو سره رقم رقم ټوکې او شوخیانې کولې – یَو ماځیګر، چې موږ دواړه په اندرا مارکېت کې ګرځېدو، نو اختر قزلباش دَ یوې تهائی سره په شوخۍ کې څه داسې اخته شو ... چې هغې انجلۍ ورته وئیلو، چې...

" انګرېزي مه وایه... تهائي وایه تهائي وایه"

" زه پښي نه یم چې په میاون میان به درسره ژغېږم"

ده به لا نورې خبرې کولې ، چې هغې تهائي پېغلې دا خبره په ځان څه بده وګڼله او وار یې داسې په تادۍ وَلاس ته کړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زه بیا سپی نه یم ، چې ستاسو په رنګه به باؤ باؤ کوم "
دا باؤ باؤ يې داسې په خوند او په طریقه ادا کړو ، چې ما او اختر دواړه داسې خندا په سر شولو ، چې دَ هغې په شونډو هم موسکا خوره شوه -
*****
دَ سپل اتم سهار ؤ ، چې دَ کهرانه ګیسټ هاؤس څخه دباندې دَ میټرو پېلس هوټل خوا ته دَ اختر قزلباش سره دَ لیدلو په نیت روان وم - بس چې څنګه دَ خپل هوټل له روډه دَ ښي لاس په کوڅه وګرځېدم ، نو يَو تور بانجني کلر موټر کار چې ټولې شیشې يې هم تورې وې ... زما دَ څنګه وَدرېدو ، شیشه کښته شوه او یوه ټین ایجره تهائي پېغله ، چې تور نرم وېښته يې په مخ ځنګېدلو .. په کې ناسته وه ... راباندې ژغ وکړو ...
" مېن ... چرته روان یې ؟ "
ما ورته وئیل ...
" مېټرو پېلس هوټل ته "
دې لاس شاته وَغزَولو او دَ شا دروازه يې څه غوندې خلاسه کړه ...
" راځه ... زه به دې ډراپ کړم "
یَو وار لا زړه راته وَ وئیل ، چې ورسره کښېنم ، خو بیا چې مې دې پټ چارې انجلۍ ته پام شو ، نو انجلۍ راته انجلۍ نه ... بلا ښکاره شوه ... نو ځکه مې لاس ورته دَ شکریه دپاره پورته کړو او وئیل مې ورته ، چې ...
" نو تهېنک یُو "
او مخته روان شوم - هغې بیا راپسې ناره کړه او ګاډۍ يې زما سره سره روانه کړه او پرله پسې راته ګډه وه ...
" Man … Hey Man … No Problem … come come … join me "
لاکن زه وم، چې خپله لاره مې داسې په چسپاندۍ لنډَوله ، لکه جوړه چې تهائي اژدها دَ هغې چاکلېټي انجلۍ په بڼه کې راپسې وي او له ځُلې څخه مې ورته " No..No " وتلو – لاکن هغه تهائي پېغله هم دومره رډه وه، چې زما په خبره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر نه خلاصَولو - زړه مې حلق ته راغلی ؤ - که ورځ نه وی ، نو کېدای شو چې منډه مې کړې وی او بیا غم دا هم ؤ ، چې یو بل خواته په دې کوڅه کې سړي هم کم کم لیدل کېدو او څوک چې ؤ هم ، هغوئ خپله خپله لاره وهله .. نه یې په ما او هغې کې باک کولو اونه یې زموږ په لور په هېره راکتلو - ما په بیا بیا هغې ته سوري وئیل او معافي مې ورڅخه اخیستله ... او لاسونه مې جوړه ورته نیولی ځکه نه شو ، چې دلته چا ته لاسونه جوړول ... هغه ته هرکلی وئیل دي - خو دَ هرڅه پرته مې غوږونه په بیا بیا ورته وَنیولو ... ځکه چې دَ هغې په دې تکراري ضد ماته خپل مرګ یقیني شوی ؤ - خو دا وه چې ما ته به یې په ماته ګوډه انګلسۍ کې بیا بیا وئیل ، چې ...

" Come …. Come Join Me …. My Friend … don’t worry "

یَو وخت چې زه دَ مېټرو پېلس هوټل په کوڅه کې وګرځېدم ، نو ګاډۍ هم څه شاته پاته شوه - ما وئیل ، چې اوس به ورڅخه خلاص شم - ولې چې هوټل اوس بس په یَو څه فاصله باندې ؤ - دغه سوچ مې کولو ، چې ګاډۍ هم راپسې بیا راوَرسېدله - دې ځل خو دومره راسره نیږدې روانه وه ... وایم چې هغې ایله لاس نه راواچولو ... ګنې که یې غوښتې وه ، نو یې اغوا کولی هم شوم - دا هغه وخت ؤ ، چې مې په مزغو کې دا خبره راغله ... هغه هم دَ حېرت سره ګنډلې ، چې دا هم عجیبه هېواد دی ، چې ښځې یې نرانو ته په ګاډیانو کې لفټونه ورکوي ... که څه هم دَ دې خبرې برعکس زما په هېواد کې کېږي - نو ځکه خو زه په نره ځان دومره عاجزه شوی وم ، چې شاپېرۍ راپسې وه او زه لکه چغال په منډه – یَو دوه ځله یې زما توجه دَ ځان په خوا اړَولو دپاره په هارن لاس هم کېښېښولو ... چې به مې ورته وکتلو ، نو دې به په شونډو ژبه تېره کړه او یوه سترګه به یې داسې پټه کړه لکه جوړه چې یې اوږه راپسې تمام شوي وي - او ناپېښه خو هغه وخت وَشوه ، چې زه دَ هوټل په ګېټ ځنګه دننه کېدم ، نو دَ خدائی په اماني دپاره مې لاس څه ورته پورته کړو ، چې هغې شونډې په خشم کې وَ چیچلې او له ځان سره په ترئیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تندي وَبُونېده - خود به يې کلکه شکنځا راپسې کړې وي ... او بيا يې په اېکسلېټر پښه داسې کښېښوله، چې ګاډی ايله وانه لوته -

دا واقعه چې مې اختر قزلباش ته دَ هغه په خونې کې وکړه، نو ده زما په حال او شوق ډېر سر وَښورَولو او وئيل يې ...

" څه ګولډن چانس دې دَلاسه ورکړی دی "

او بيا يې راته وئيل ، چې ...

" داسې پېښې دلته اکثره دَ خوش قسمته غېرملکيانو سره کېږي - يعنې دَ غټو کورنيانو انجونې داسې دَ دوئی دَ راګېرَولو په چکر کې ګرځي راګرځي - ولې چې دغه دَ لوئيو کورنيانو انجونې هرڅه هر څه دلته په خپلو سترګو ويني ، خو دَ خپلو خواهشاتو تسکين دَ عامو انجونو غوندې نه شي کولی – نو ځکه يَو نا يَو غېر ملکي ځوان په تلکه کمې راګېر کړي او ځوځو انجونې ...."

دَ ملګري اختر دا خبرې په ما هم ښې وَلګېدې – مګر دې وخت مې کولی هم څه شو ، چې موقعه مې دَلاسه وتې وه -

دغه ورځ اختر قزلباش په ضد ؤ، چې دَ بنکاک يوه تحفه زما په خوښه راته وړاندې کړي – ولې چې دائی نن ماځيګر جرمنۍ ته روان ؤ - که څه هم ما نه ورسره منله، خو ده راباندې په زوره وَمنله ... هو، دَ يَو ښېخي ښه دوست په حېثيت - په ټېکسي کې يې کښېنولم او هلته يې بوتلم، چرته چې له ځانګو راشلېدلي ګلونه دَ خزانه په امان او په هر موسم کې ژوند کولو ته جوګه برېښېدلو - هو ، هم دغه ګلونه خو دي ، چې خوشبويانې پاشي - هرڅه هرڅه ، خو حريان په دې خبره وم، چې دَ ملګري اختر دَ اخلاس مخې ته زما په خُله کې دَ انکار توري څله اقراري شوي ؤ ؟

*****

دَ فرورۍ څلورمه وه، چې زه دَ بُدها له ښاره په ټېکسي کې دَ ائيرپورټ په خوا داسې مړَغونی روان وم، لکه هرڅه چې مې دلته پاته شوي وي - بس ايله مې وَ نه ژړَلو ، ګنې نور خو مې طبعيت ښه خټه شوی ؤ - او عجيبه خبره دا وه، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ راتګ په وخت چې زه څومره له وسوسو او ويرو سره ملګرى راغلى وم... اوس دَ تلو په وخت دغومره زړَور او دَ خلګو خبرې راته ايله هوائي خبرې محسوسېدلې - ولې چې ، که لاره هر څومره ازغنه وي ، نو دَ ګلونو طلب ګار تر ګلونو پورې نه يوازې ځان رسَولى شي ، بلکې دَ ازغنو څانګو څخه جامې هم په خپل هوش او هوشيارۍ ژغورلى شي - او بيا پام خو، زمونږ په خړې پړې مشرقي نړۍ کې هم په کار دى - داسې ځکه، چې ولاتونه او هېوادونه که هر څومره بدل بدل دي ، خو انسانان او انساني روئيې دَ خپل خوى او بُود او جبلتي جوړښت له سوبه يَو رقم..... که داسې نه واى ، نو هر انسان به ځان ته مکمل واى او دَ بل سره دَ ملاقات حاجت به يې نه درلودلو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته ... چرته چې ستړګې ژغيږي

تاثراتي لنډيز

"په ايران کې اسلام هم شته او اسلامي قانون هم - لاکن ګوره چې خلګ ورڅخه دَ فرار لارې څله غواړي ؟ چرته دَ تاريخي سېکولر ايران دَ منځه تګ خو بې وخته نه ؤ شوی ؟او يا کېدلی شي چې خلګ يې لا تر اوسه په ذهني توګه دې نظام منلو او قبلوَلو ته تيار نه دي.... هرڅه هرڅه ، خو دَ سېلاني دپاره دَ سترګو وړاندې ښکاره ايران ، په هره اړه ساری نه لري ... په ښکاره دَ ژوند کولو طور طريقه په هره معنا کې مغرب وزمه ده ، خو رښتيا خبره دا ده، چې ايراني ژوند لا خو په معنوي توګه دَ مغرب تقاضې نه پوره کوي ... که څه هم په لاره يې روان بريښي" (شوق)

آئيډيل

ما چې کله هم دَ ژوند په ګودر باندې
کومه پېغله ژغولې ستا په باب ده
هغې ماته سر تر پايه دي کتلي
بيا يې دومره دي فقط راته وئيلي
چې "دَ خيال په نيلي سپور
اې لېونيه !
دا جنۍ زموږ په کلي کې نه اوسي
شاپېرۍ زموږ په کلي کې نه اوسي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یورپ پورې دَ وچې لارې دَ مزل کولو په نیت ما او ملګري جمعه خان کاکړ بېګونه په اوږو باندې راوَځښولو او په ۲۸م اکتوبر کال ۱۹۹۳ غرمه درې بجې دَ پاکستان دَ سهېلي لوېديځې څنډې ورستني ښار تفتان څخه وَ ايران ته ورننوَتو - لمر هغه ؤ ، دَ لمر وړانګې هغه ، موسم هغه ... هن چې دَ وختي ژوند کېفیتونه هم هغسې ؤ - خو بس که بدل ؤ ، نو هغه ؤ دَ دې ځای انسانان او دَ دَ هغوئ انساني خصلتونه - ګوا يَو دم دَ علم په رڼا باندې هر يَو کس راته منور غوندې ښکاره کېدو - په مخونو باندې يې کوُنډی ږیرې درلودلو او په پتلونو او شرټونو کې پټ ایراني نرینه په ژبو ډېر پاسته او په اخلاق ډېر زیات خواږه او دَ سپین رنګت او جګ والي له سوبه سترګو ته دَ يَو مهذبه قام غړي بربښېدو - که څه هم دَ دواړو هېوادونو تر منځه راکښل شوې دَ پُولې کرښه دَ ولانګلو دپاره دَ ګامونو په کچ دَ يَو منټ یا نیم منټ لاره وه - خو زموږ او دَ هغوئ تر منځه دَ دومره زیات توپير مخې ته راتلل څه وړه خبره نه وه - او بیا چې څنګه موږ دَ ایران په مځکې باندې قدمونه ږدلو ، نو وخت یوه نیمه ګنټهه شاته ټوپ کړو - ګوا دَ پاکستان درې نیمې بجې يَو دم دَ ایران دَ ماځپښین په دوؤ بجو بدلې شوې -

ایران ، چې دَ پاکستان وَ سهېلي لوېديځ اړخ ته په ۱۲۴۸۰۰۰ مربع کلومیټرانو باندې محیط يَو خور وور آزاد اسلامي هېواد دی ، په ۵۲۰۳۱۰۰۰ مېښته خلګو باندې اړه لري - تاریخ وائي ، چې دَ آریائي نسل وګړي، چې کله دَ روس دَ سهېلي برخو څخه دَ نوي مسکن په لټون وَ وتو ، نو ځینو وګړو دَ پارس یعنې دَ نني ایران دَ سیمې په خوا مخه راوکړه او په هغوئ کې ځینې دلته مېښته شولو او پاته نور وګړې برصغیر ته وَرسېدو - بیا دَ وخت سره سره دغه پخواني آرین وګړي ، چې "ماد" او "پارسي" نومېدلو په بېلو بېلو وړو وګړو یا ټبرَونو کې په لساني بنیادونو وَوېښل شول - دَ نن په دې ایران کې دَ فارسی سره سره چې کومې نورې ژبې وئیل کېږي ، په هغوکې کرُدي، عربي ، بلوڅي او ترُکي ژبې دي - او ښکاره خبره ده، چې هم دغه ټولې ژبې دَ پخواني آریائي نسل څخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رازبړېدلو ټبَرونو یا وګړو ژبې دي، چې خپل خپل ارتقائي عمل یې تر ننه پورې په بېل بېل تشخیصي توپیر رارسَولی دی – او اوس ځان ځانته قامونه لري - پرته له دې، دغه ایران دَ نړۍ په هغې نوموړې سیمې باندې پروت هېواد هم دی ، چې په خاوره باندې یې نه یوازې سلمان فارسي، عمُر خیام، فردوسي، حافظ شیرازي ، سعدي ، امام غزالي او نظیري رنګه ستر او بې ساري انسانان زېږېدلي یا پاته شوي دي ... بلکې دَ رستم غوندې تکړه او زورَورو پالوانانو مسکن هم پاته شوی دی - مطلب مې دَ خبرې دا ، چې دَ پرون په رڼا کې دَ نن ایران هم په درسته نړۍ کې په بېلابېلو میدانونو کې ځانګړې حېثیت لري ... چې دَ روښان سباؤن په لورې نه یوازې تلو ته جوګه دی بلکې دَ دُښمنانو او حاسدانو په سترګو کې کوُټبړي هم –

*****

کله چې موږ په ټېکسي کې دَ زاهدان په لور روان ؤ ، نو تر ډېره پورې خو دَ مخامخ راتلونکې هرې ګاډۍ څخه وېرېدم او ځان به مې ټول ټول کولو ، چې چرته زموږ په دې ټېکسي باندې نه راوَخېږي - ګوا دَ مخالف سمت ګاډۍ چې به څومره څومره رانیږدې کېدله ، نو زړه به مې له وېرې حلق ته راغلو .. خو بیا چې به زموږ کیڼ لاس ته تېره شوه ... نو زړه به مې ایله په ځای شو - خبره ناشُوده نه وه ، موږ نابلده ؤ - ولې، چې دلته ټرېفک په ښي لاس چلېدو - بس به دغه رنګه حال کې چې څنګه څنګه ټېکسي مخته لاره لنډَوله ، نو دَ تک تور پراخ او هوار سړک دواړو خواؤ ته که څه هم هغسې غوُندیانې ، لړ ډېرې سمې مځکې او یا دَ غره لمنې وې ، چې ځای په ځای په کې واړه کلي او کورونه آباد ؤ ، خو سترګو ته یې سکون بخښلو - څه مخته دَ ټېکسي ډرائیور ، چې وړه کوُنډۍ توره ږیره یې په مخ درلودله زما او دَ جمعه خان کاکړ دَ بېلابېلو سوالونو په ځواب کې دومره معلومات راپه ګوته کړو ، چې موږ دَ ایراني ماحول، لږ ډېر رسم و رواج او څه څه دَ هغوئ دَ قانون په دائره کار هم بلد شولو - لاکن دَ هغه ډرائیور دغې خبرې موږ ډېر پرېښانه کړي ؤ ، چې ګني ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پام کوئ پام ... داسې نه ، چې په یوه وړه غونډې ورانۍ مو سرونه قلم شي" موږ هم ملامت نه ؤ ، ولې چې رقم رقم وسوسو سره ګنډلې ویرې مو هغه وخته لا په زړونو او ذهنونو کې ځای نیولی ؤ ، چې دَ ایران په باره ر راننوَ تلو په وخت په لومړي نظر دَ ستر امام خمیني دَ عکسونو سره په دېوالونو نوښته شوې نارې لوستلې وې - ګوا دَ سترو مذهبي هیروګانو دَ زنده باد له سلوګنانو سره (مرګ بر امریکه ، مرګ بر اسرائیل) رنګه دَ نفرت دَ انتها ښودنه ... نه یوازې دا بلکې دَ دغسې نارو پرته دَ اسلام دَ سر لوړۍ، دَ اسلام دوستۍ په حق کې بېلابېل قومي جهادي نظر او دَ کُفر په زد ډېرې نارې په هر دویم دېوال او لګېدلې بېنر باندې لیکل شوې وې - خو بیا چې دَ ټېکسي ډرائیور خبرې لا په کې ورګډې شوې ، نو زه او زما ملګری لا نور هم وارخطا شولو او یَو بل ته مو داسې په بیا ورکتلو لکه موږ چې به ډېر ژر له یَو بله بېلېږو - نو ځکه مې جمعه کاکړ ته وئیل، چې...

" وروره !! ما و تا خو دَ آزادې فضا مارغان یُو ... لاکن خیال به کوؤ ... ډېر په سوچ او پام به دلته په دې هېواد کې قدمونه ږدو"

" هو ... دَ دې خلګو هیڅ پته نه لګي - دوئی تر اوسه لا په حالتٍ جنګ غونډې کېفیت کې دي او له ذهنونو څخه یې دَ ماضي تراخه وختونه نه دي وتي – داسې نه چې سرونه وَ بائیلو"

او دغه وجه وه ، چې موږ دواړه له ډرائیور سره هم په ډېر جیو جار خبرې کولې – هغه مې دا کوله ، چې یَوه داسې کړه یا ترخه خبره مې له څُلې ورته نه راوَخېږي چې لاسونه یې زموږ تر غاړو راوَرسېږي - هو ، که څه هم هغه پخپله ټوله لاره دَ دې هېواد دَ انقلابي او اسلامي نظام په زد راته ګډه ؤ او دَ پاکستان تر ټاک اوینتې خپلواکۍ یې په درنو ټکو کې ستائیله - لکه دا خبره ، چې به یې په مختلفو حوالو بیا بیا کوله ، چې ...

" په پاکستان کې که نور هیڅ هم نه شته ، خو دَ خلګو دغه ځانته په خپله خوښه ژوند کول یې غټه معنا لري او بس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا او داسې نورې خبرې يې لا سرته نه وې رسولَې ، چې يوه ګټهه تېره شوه او موږ زاهدان نامې ايراني ښار ته وَرسېدلو او په نه ساعت کې بيا دَ ګېراج نامي ځای ، چې ورڅخه دَ تهران دپاره بسونه تلو کې له ټېکسي څخه کوز شولو - دا دَ ښار يوه خوش رنګه برخه وه – بلوڅي او فارسي په کې وئيل کېدله - که يوې خواته ته ټول نرينه په انګرېزي جامو کې پټ ؤ، نو بلې خواته يې ښځو تور غټې پړونې په ځان داسې راپېچلې ؤ ، چې بې دَ سپينو او غوُنډو څېرو يې دَ بدن بله يوه برخه هم نه ښکاره کېده - دلته دَ بسانو درې غټې کمپنۍ وې.. لکه T.B.T ، ايران پيما او شرکتِ تعاوني ... او دَ هرې کمپنۍ دفتر مخته ښائيسته او نوي جوړ مرسډيز بسونهٌ ولاړ ؤ - په ايران پيما دفتر کې مې دَ تهران دپاره دوه ټکټونه واخيستو او بيا يې دفتر سره جوخت هوټل ته دَ ډوډۍ خوړلو په نيت ننوَتو –

دَ دې ځای دَ وخت په سمه درې نيمې بجې خواته بس دَ تهران په لور مخه وکړه - بس څه ؤ، تيار جهاز ؤ، پاسته او غټې سيټان يې درلودلو، پراخه پراخي وه په کې او تر ټولو ښه خبره لا دا وه چې دَ ښائيسته ناستو انسانانو همسفري دَ اوږده سفر ټولې ويرې او وسوسې زموږ له زړونو څخه نه يوازې وَ ايستلې ، بلکې په بس کې دَ ناستو ايراني خلګودَ خواپاکۍ او دَ خوش اخلاقۍ مظاهرو موږ ته هم دَ هغوئ په انسانيت وزمه ماحول کې دَ برخه جوړېدلو احساس له تلقين سره ملګرې راپه برخه کړو - نه يوازې په بس کې دا خبره رامخې ته شوه بلکې ما او جمعه خان دَ بس اډې دَ خواپاکې پرته دَ هغه هوټل چې موږ په کې خواړه خوړلې ؤ ، هم په ښو ټکو ستائيلې ؤ - ګوا ما او زما ملګری دَ دې هېواد له باډري ښار زاهدان څخه لا دَ دې خلګو په حقله ښه دروند تاثر غوره کړې وې - هو ، شايد ، چې دا خلګ دَ دې حديثٍ نبوي مبارک (النظافت من الايمان) معنا او مفهوم ته سم په نره رسېدلي ؤ ، چې دَ شاته پاته شوې اډې په هر دفتر، انتظار ګاه او هن چې په دې بس کې هم يَو ځای کې ليکلې شوی ؤ - دا خو ؤ دَ ايران او ايرانيانو دَ صفائي حال ... سړکونه او په سړکونو روان ټرېفک يې داسې تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکولو ، چې دَ ایران خلګ چې زموږ له (دَ بودګانو سره دَ مطابقت لرلو تر هانده ساده) خلګو څخه یوه پېړۍ مخته وتې وي - دلته دَ منظمه انساني ژوند پرته داسې څرګندېږي لکه په دې هېواد باندې چې کله هم جنګونه یا خوني انقلابونه راغلی نه وي - ولې چې نه مې چرته مات پُل تر سترګو شو او نه مات دېوالونه - نو له دې څخه دا څرګندېدله ، چې انقلاب تش دَ شاه او شاهي نظام په زد نه ؤ راغلی ، بلکې دغه انقلاب دَ اسلام او انسانیت په اړه هر اړخیزه انقلاب هم ؤ - ګڼې یَو هېواد هم دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو دَ مرستې بغېر دغه رنګه ژوند ته په همت او مړانه اوږه نه شي ورکولی ... لکه دَ ایران اوسنی اسلامي او جمهوري حکومت چې یې خپلو وطنوالو ته دَ ژوند ساتنې په حقله ورکوي - او بل، دا هر څه داسې ښکاره کوي ، لکه ایراني قام چې یَو وار بیا په خپل سر دَ زغمنې او مړانې ، هغه رنګه ښوؤنه کولو ته جوګه شوی دی ، کومه چې ډېر پخوا زمانې کې دَ پارس یا فارس (دَ نن ایران) وګړو دَ چنګېز خان او هلاکو خان دَ ظلم او بربریت په زد کړی ؤ - نه یوازې دا ، بلکې دَ ایرانیانو دې همت دَ فرهاد دَ جنون یادَونه هم تازه کوي ، چا چې دَ خپلو متو په زور دَ شېرینۍ ، چې دَ باچا خسرو پروېز (۵۹۰- ۶۲۸) رانۍ وه ، دَ مینې په نشه کې دَ بېستون نامې غره څخه دَ شوُدو ویاله دَ هغې تر ماڼۍ پورې وړې وه —

ماخُستن وَ خواته بس ، چې دَ ایران خلګ ورته اوتوبوس وائي ، یوه ښار ته دننه شو ... بازارونه بند ؤ ، خو خال خال هوټل او یَو نیم دوکان ، چې په لویه لاره جوړ ؤ ، دَ مسافرانو دپاره خلاس ؤ - بس دَ یوه هوټل له مخه تم شو او ټولې سوارلیانې دَ ډوډۍ خوړَلو او نور حاجت سر ته رسَولو په نیت ورڅخه کښېته شو - دا کرمان نامې ښار ؤ - دلته مو په هوټل کې جوجا کباب، چې دَ ایران په خاصو خوراکونو کې یَو خوراک دی وَخوړَلو ... او سلېماني چائی مو له نخودو سره وَڅیښلې - او بیا دَ ماخُستن لمونځ کولو ورسته په بس کې کښېښستو - دلته دا خبره لیکل ضروري ګڼم چې که څه هم سفر ډېر خوندَور ؤ ، بدني او ذهني ستړیا یې نه درلودله ، خو دَ پاسبانانِ انقلاب دَ عسکرانو ښځې زیاتې او بیا بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلاشیانو له سوبه مو ساه ځلې ته راغلې وه - دَ لویې لارې هر ورکې او غټ ښار ته ورننوتلو څخه مخ کې یا ورڅخه وتلو په وخت په یوې نا یوې عسکري چوکۍ باندې به خامخا اوتوبوس شل یا پنځویښت منټه دپاره دربدو او سوارلیانې به دَ تلاشۍ او تپوسونو دَ زړه ازاروَنکو تر هانده مرحلو څخه خامخا مخامخ کېدې - بیا یې هم کور ودان، چې مورږ یې نه تنګولو ... بس فقط پوښتنې به یې راڅخه کولې او تش زموږ پاسپورټونه به یې کتل - لاکن خپل هېواد وال ، په تېره بیا ځوانان خو یې دَ سر له ویښتانو بیا دَ پښو تر نُوکانو پورې تلاشي کولو اوچپه راسته پوښتنې به یې ورڅخه ډېر په جابرانه انداز کولې - داسې حال ته اشاره کولو په وخت زما ملګرې وئیل ، چې ...
"دا خو عسکري چوکیانې نه ، بلکې تیار امتحاني سېنټران دي"
او خبره وه هم دغه رنګه - ولې چې دَ مخ او دَ شا دَ تلاشي کولو پسته دَ دغو ځوانانو دَ خشم ، بې زارۍ او کرکې کېفیتونه دَ هغوئ په څېرو له ورایه ښکاره کېدو ، خو هیچا ځُله نه شوه څېرلی او نه یې اظهار په تورو کې کولی شو –بس یَو بل ته به یې ګاهی ګاهی وَ کتلو او سرونه به یې یوې بلې خواته وَښورَولو - هرڅه هرڅه ، خو دَ هغو ځوانانو دَ تندیانو ګونځو به یې دَ زړه حالونه وئیلو - رښتیا خبره دا وه، چې دَ انقلاب دَ ساتنې دا شکي او ازاري انداز یې زما نه شو خوښ... خبر، یَو وخت مې سترګې سره ورَغلې وې –که یې دَ یامان نامي ښار په اوله چوکۍ نه وای بس درَولی، نو ممکنه وه، چې تر سهاره به په خوارږه خوب ویده وم-
سهار شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ لارې په یَو غټ او ښائیسته غوندې هوټل باندې تم شو ... دا دَ لوې لارې هوټل دَ صفائي او ښائیسته والې او انتظام له جوره زموږ دَ غټو ښارونو دَ لوړ ستېبندرډ له ریسټورېنټونو څخه هم یَو په لسه ښه ؤ - دَ خوراک څیښاک دَ اوچت معیار او خواپاکۍ دَ بې ساري کېدو پرته دَ دې هوټل واش رومان دَ ستائینې وړ ؤ – خو دلته هم په یوه واش روم کې په دېوال باندې په څلورو رنګینه قلمونو باندې لیکل شوې فقره ، ګوا " لعنت بر

(c) ketabton.com: The Digital Library

رژیم آخوند " داسې خبره زړه ته راواچوله ، چې ګنې اوسنی انقلاب یې په خطره کې دی - ولې، چې په واش رومونو یا حاجت ځایونو کې دَ خلګو دَ کنځلو تحریري اظهار دَ کرکې او بې زارۍ انتها ګڼل کېږي - دغه رنګه سوچ یوازې ما نه درلودلو ، بلکې زما ملګرې جمعه خان کاکړ هم په دې هوټل کې دَ چائی په مېز راته وئیل، چې...

" دَ دې هېواد دَ خلګو دَ سپینوالې وجه چرته دا خو نه ده، چې دَ بې ځایه حکومتي بندېځونو له سوبه وینې په کې وچې شوې دي ؟"

دائی په خپله خبره کې که صحیح نه ، نو غلط هم ځکه نه ؤ ، ولې چې هر یَو سړی یا کس دَ دې هېواد ساموَلی ښکاره کېدو - هوټل دَ خلګو ځخه ډک ؤ ، لاکن ژغږغه یې دومره نه درلودله ، چې څومره په کار وه - او نه مې په یَوه مېز باندې آزاده ګپه تر غوږه شوه - ګنې دا خلګ دَ جامو او کړو وړو په ظاهري وضحه په معاشي توګه خوشحاله هم ښکاره کېدو –

*****

لمر ښه بالا په سر راغلی ؤ ، چې موږ دَ رفسان جان او بم نامې ښائیسته ښاري علاقو ځخه ښه ډېر مخته تېر شوي ؤ - او بیا څه وخت ورسته خم نامې ښار هم په یَو اړخ شاته پاته شو - اوس موږ دَ اصفهان په لور مخه کړې وه - دَ خوند خبره مې دا ولیدله ، چې رک له باډره تر دې ځایه او بیا مخ مخته هم درست روډ په یوه حالت او روغ رمټ ؤ - له دې خبرې ځخه مطلب دا راوَتو ، چې دلته لر او بر ته په یوه سترګه کتل کېږي - که هغه سمه وي او که غر ، په یوه وټه کې تلل کېږي - ګوا دَ باچا نوشېروان عادل (۵۳۱ - ۵۷۹) دَ عدل و انصاف تاریخي خاصیتونه دَ پلارني میراث په څېرلا څه څه دَ نن په دې ایراني حکمرانانو کې هم منتقل شوي ؤ -

دلته دَ سړک دواړه اړخه مځکې دَ زمینداری دپاره جوړې شوې وې ، خو له بده مرغه مې چرته کشت کرونده تر سترګو نه شوه، شاید چې دا یې موسم دَ کروندې نه ؤ - او نه مې ونې په ګڼ شمېر چرته وَلیدې - که څه هم دَ ټېلې فون

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دَ بجلۍ ټولې تمبې يې له نرئيو او سمو سکو ونو له ډَډونو څخه جوړې ، ولاړې ښکاره کېدې - نو دا خبره مې مزغو ته راغله، که په دې سيمې يا لاره کې ونې نه شته هم، نو ايران به خامخا ځينې ځنګلي سيمې لري ، چې دا ستنئيانې يې ورڅخه جوړې کړې دي - او دا دی اوس اصفهان ښار هم يَو خوا ته پاته ګېږي لګيا دی – دَ خپل نامه په شان ښائيسته او ډېر په ترتيب جوړ دغه خور وور ښار مې دننه ځکه نه وَليدو ، چې موږ په يَو اړخ ګوا بائی پاس باندې ورڅخه تېر شولو - او چې ځنګه څه مخته لاړو ، نو اوتوبوس دَ يَو هوټل مخې ته وَدرېدو او دَ چائيو ځيښلو او دَ غرمې دَ ډوډۍ خوړلو په نيت سوارليان ورڅخه کوُز شولو- دلته دا خبره هم کوم، چې دَ ايران خلګ، دَ جوجا او چلو کباب پرته دَ هندوانې او خټکي يا کدو بيجان هم ډېر په خوند خوُري - او پيسته ځکه دومره زياته نه خوري، چې دَ ښېخي زيات پېداوار له سوبه يې ها غه " دَ کور دَ چرګې او دال برابر " خبره يې لکه چې منځ ته راغلې وه – ما او جمعه خان کاکړ بيا پيسته په دې زياته خوړله، چې يَو خو ارزانه وه او بل تازه او په خوند مزېداره هم -

دَ قم نامې غټ ښار څخه بيا رک تر تهران پورې نه يوازې علاقه دَ کټو وړ وه، بلکې اوتوبوس هم دَ رفتار په اړه وزرونه کړي ؤ – ولې چې ، درې هوار او تک تور سړکونه له يَو بل سره ځنګه په ځنګ داسې جوړ کړل شوي ؤ، چې په يَو سړک له دې خوا ټرېفک تلو، او په بل ، له هغې خوا راتلو ... او دريم سړک دَ غټو او درنو ټرکانو او ټرالرانو دپاره ټاکل شوی ؤ - دَ مځکې په سر هر څه ، که څه هغه انسانان ؤ او که جوړ کورونه ، ودانيانې او يا دَ کشت کروندې دپاره سمې شوې مځکې او پټيان ... يَو دم بدل بدل ؤ او سترګو ته ډېر ښه ښائيسته برېښېدو – ولې چې تهران اوس په څه واټن باندې ؤ - او هغه وخت هم راغلو، چې اوتوبوس دَ ايران زړه ، ګوا تهران ښار، چې ښې ډېرې درختې په کې ولاړې وې ته منډه وهله - هو، ځنګه ځنګه چې بس دَ تهران ښار په منځنۍ برخې ته لاره لنډَوله، نو چاپېريال نور نور ښائيسته کېدو لګيا ؤ - لاکن دَ سړک ښې لاس ته جوړه تکه ژېړه ښېخي غټ ماجت وزمه ودانۍ، چې ميناري يې تر لرې لرې پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کېدې ، دَ سترګو وړاندې ښه ښکاره کېدو - دا دراصل دَ ستر امام خميني زيارت ؤ، چې ورسره جوخته دَ اکېډمۍ دپاره ودانۍ هم زيرِتعمير وه –
دَ ايران دَ وخت په سمه ماښام ګړۍ اووه ګړۍ ساعت پس زمونږ اوتوبوس دَ تهران وَ مشهوره بس ترمينال ته وَرسېدو - دغه بس ترمينال څه ؤ ، يَو غټ پوخ مېدانی ؤ ، چې په منځ کې يې دوه منزله ګېرۍ ودانۍ دَ بسانو دَ دفترونو دپاره جوړه وه ، او دَ هرې کمپنۍ بسان خپل خپل دفترونو مخته په لائنونو کې ولاړ ؤ - که څه هم موږ ډېر ستړي شوي ؤ، خو دَ ستړيا دَ وساکولو دَ مخه مو غوښتلو، چې دَ تُرکي دَ استنبول دپاره دَ سبا ټکټان تر لاسه کړو- دَ پوښتنې کولو ورسته راته پته وَلګېده، چې دَ تُرکي دپاره بسونه دَ آزادۍ ترمينال څخه ځي - نو ځکه بېګونه په اوږو راټال زه او کاکړ صاحب په ټېکسي کې تر ياد شوې بس اډې پورې ځانونه وَ رسَولو او هلته مو دَ سبا نه بلکې دَ بل سبا ، ګوا ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دپاره وَ استنبول ته دَ تلو په نيت دَ شرکت تعاوني شمارې له دفتر څخه دوه ټکټونه تر لاسه کړو او بيا نېغ دَ اسکوائر ائيريا په هوټل وصال ، چې زوړ نوم يې دَ منېجر له قوله کاسا بلانکا ؤ ، کې خوُنه وَ نيوله او دَ ۲۴ ګنټهو دَ ستړيا دَ وساکولو په نيت دواړه ملګري په خپل خپل پلنګ وَغزېدو –
دَ آرام کولو ورسته ماخُستن اتهه بجې له هوټل څخه دباندې راوَوتو .... رښتيا خبره دا وه، چې په لومړي ځغلانده نظر مې په زړه کې دا شک پېدا شو، چې موږ چرته غلط ځي ته خو نه يُو راغلي او يا بيا خود لکه چې خوب مې ليدو- لاکن دا نه خوب ؤ او نه غلط ځاى ... بلکې دا دَ ايران زړه ؤ ، چې تهران نومېدو - هر طرفته په تورو څادرونو کې پټې ښځې په دومره زيات شمېر په روډونو باندې ښکاره کېدلې ، چې په کې نرينه دَ نه برابر ؤ - شاوخوا ته ښائيست او ځواني وه، او دلته په سينه کې دَ شاعر يَو حُسن پرسته زړه ؤ، چې قابو کېدو نه – نو ځکه په سر باندې راټال دَ جلاد دَ ساتول دَ احساس پرته هم، سترګو په مځکه باندې راکښته شوؤ دې شاپېريانو ته کتلو راکتلو ... دَ سترګو په جنګ کې دا ښځې هم څه کمې نه وې – داسې يې سترګې په سترګو کې اچوَلې ، لکه له عُمرو عُمرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ترې وي – لاکن دَ دې هر څه پرته يې کولی ځکه هيڅ نه شو، چې په خواهشاتو باندې يې بند پځونه ورته لګولې ؤ - بس فقط يې په کتلو راکتلو او دَ ښائيسته سترګو دَ بڼو په غښو باندې دَ زړونو په ويښتلو ګزاره کوله–او بله ناشُوده خبره خو دا وه، چې زما او زما دَ ملګري جمعه خان په پرته ، تر لرې لرې پورې بل غېر ملکي هم نه ښکاره کېدو – هم دغه وجه وه، چې موږ دواړه په خپلو حېثيتونو کې لکه دَ لارې کاڼې ... يوې بلې خواته په اوږو وهل کېدو راوهل کېدو ... خو، رغړېدو ځکه نه ، چې پښې مو درلودلې - کله کله به مو دَ پېغلو وَ پښو ته هم پام شو، چې په تورو اوږدو ماسيانو کې پټې وې..دا ښکاره کولو، لکه دَ اوږدو تورو تورو پړونو کې دا پېچل شوې پېغلې چې په سکرټونو کې ملبوسې وي - يوې خواته دا حال ؤ، او بلې خواته په دې ښار دَ ماجتانو کمبوت زما وَ زړه ته دا شک دَ يقين په لور بوتللو، لکه دلته چې لا راج دَ اسلامي مملکت نه وي - دَ دې ټولو خبرو او مشاهدو په رڼا کې دَ ايران دَ نور حال احوال په پرته ، ما دَ ډائرۍ په يوه پاڼه نيمې شپې خواته دا سې وَليکلو ...

" شک نه شته، چې ايران دَ سرو زرو يَو قفس دی ، چې په کې ښائيسته ميناګانې او طوطيان بنديوان کړل شوي دي"

او خبر نه يم، چې دا خبره ما دَ خپل واکه انسان په توګه نوښته کړه او که دَ آزاد فکره شاعر په حېث ؟

*****

سهار نهه بجې دَ آزادۍ پارک په لور دواړه ملګرې پياده روان شولو... دَ روډ دواړو څنډو ته دَ خپل نوعيت جوړ ښائيسته دوکانونو پرته دَ زړه ټکورَونکې خوش رنګۍ له سوبه دَ يوې ګنتهې په مزل ګرسره پوهی نه شولو او دَ آزادۍ پارک وَ ښکلاګانو ته مو ځانونه وَ رسولو – دا پارک دراصله يَو ښېخې غټ راؤنډ اباؤټ ؤ- دَ وړو غټو شنو چمنونو او رقم رقم بُوټو پرته دَ آزادۍ دَ ياد ژوندی ساتلو دپاره په دې پارک کې دَ منځنۍ يادګاري نخښې ، چې دَ سنګ مرمر له خښتو او ټائلونو څخه جوړه وه شاوخوا دَ فوارو څنګ څنګ ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

چمنیانو کې ناست ډله ډله یا په سېل کې بوخت ګرځنده خلګ دَ سپلانیانو سترګو دَ خوږوَلو سوب ګرځېدلې ؤ - په بېلابېلو زاوئیو باندې عکسونه اخیستلو ورسته دَ یَو ښائیسته غټ بُوټې سره په چمني کې کښېنستلو - اوس چې به مې څنګه څوک له څنګه تېرېدو ، نو داسې په عجیبه نظر به یې موږ ته راوَکتلو ، لکه موږ چې په غلط ځاي ناست ؤ - بیا چې به مو نورو ناستو خلګو ته پام شو ، نو زړونه به مو په ځای شو - ګوره چې اصل معامله څه وه؟ موږ خپله په زړونو کې غله ؤ او که هغوئ په هر غېر ملکي باندې دَ شک نظر ساتلو ؟ څه وخت ورسته ما وَ ملګري ته وئیل ... چې ښه به دا وي، چې له دې پارک څخه په بله لاړ شو - داسې نه چې دَ شک په بنیاد وَنیول شو – ده هم راسره خوښه کړه ، خو چې څنګه ولاړ ېدو ، نو نېږدې تېرېدونکې یَو ځوان ، چې تور سوټ یې په تن ؤ راباندې ژغ وکړو ...

" پاکستانیان یاست ؟"

موږ وئیل ...

" هو ، یُو خو ...."

دی راوګرځېدو ، که موسېدلی نه وای ، نو کېدلی شو ، چې بې وخته قیامت راباندې راغلی وای – خو زموږ له ښه بخته هغه ځوان په اخلاق دومره ښائیسته او په خوُیه داسې مهذبه ؤ ، چې هره ویره مې له زړه څخه وَوته ...

"زه پاکستان ته څو کاله دَ مخه تللی وم"

دَ هغه ایراني ځوان دَ دې خبرې په ځواب کې مې ورڅخه دَ پوښتنې همت وکړو ...

" څنګه دې وَ سنجوَلو زموږ هېواد ؟"

ده یَو وار شاوخواته وَکتل ، بیا ووړ غوندې داسې وَ موسېدو ، لکه دَ یَو شي نفي چې کوي ... خو ده چې څو لمحې ورسته ژبې ته حرکت ورکړو ، نو شکر مې وَیستو ... ولې چې ده دَ پاکستان په حقله ډېره ښه رائیې درلودله ... په خاص توګه دَ انتظامیې څخه یې متاثر ښکاره کېدو - زه پوهې شوم ، چې دَ دې ځوان دَ خوا دَ پاکستان ستائینه فقط دَ خپل هېواد یعنې ایران دَ اسلامي انقلابي عسکریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غندل ؤ - که څه هم هغه ځوان یوه هم داسې خبره نه وه کړې ، خو مطلب یې کټ مټ دَ خپل ساه تنګې چاپېریال ښځه ؤ - ده ډېره څه وئیل، لاکن مورِ دَ ده په فارسي سم پوهېدو هم نه - مورِ چې څنګه مخته ګامونه اوچت کړو ، نو هغه هم راسره په دې سوب ملګرې شو، چې دَ هغه له قوله دَ ده کور هم زمورِ دَ هوټل شاوخوا چرته دی - په لاره کې دَ یوې پوښتنې په ځواب کې دې ځوان راته وئیل ، چې...

" دا هر څه چې تاسو دلته په دې هېواد کې وینئ ... دا دَ شاه رضا شاه پهلوي کال ۱۹۲۰ع دَ دولس نکاتي پروګرام ، چې هغه وخت یې وائټ ریوالوشن یعنې سپین انقلاب هم ورته وئیلو... پاته شوې نخښبه ده"

او بیا یې مخته که څه هم هیڅ نه وئیل، خو دَ ده دَ خاموشۍ څخه دا مطلب څرګندېدو ، لکه دَ پخوا په سر چې نن هومره تعمیري کارونه نه وي شوي –

*****

ماځیګر خواته، مورِ پیسې بدلولو په نیت مېدانِ خمیني چې ورسره دَ ټېلي فون ایکسچېنج عمارت ؤ ته لاړو - ۲۰۰ امریکن ډالرونه مې په ایراني تومن کې مات کړو - دَ یوه ډالر په بدل کې ۱۵۵ تومن کېدو ... دلته خلک ډېر زیات ؤ، چې یوې بلې خواته ګرځنده ښکاره کېدو- دَ دې پارک وزمه مېدانِ خمیني په حقله دا خبره مشهوره ده، چې دَ دې مېدان ماځیګرې دومره په بېلابېلو مشغولاګانو کې دَ سېلانیانو دَ دلچسپۍ سوب ګرځي - چې تهران ته راغلی هر کس خامخا ورته یَو ځل راځي - او وئیل کېږي ، چې دا پارک دَ انسانانو دَ رش ګش له سوبه دومره ډک وي ، چې په کې لاره نه کېږي - لاکن خدائی شته ، چې دَ دې پارک په لیدو باندې مې دَ "آخیر ځله ؟" رنګه سوال وَ ځواب ته مازغه راسترې کړو، خو تر پایه مطمئین ځکه نه ... چې دلته داسې هیڅ راته نه شو تر سترګو، چې سترګې پرې خورې شوې وای- او بل ګوره چې دا دَ نن ماځیګرې دَ دې مېدان ځله دَ رش په حواله سورِ غوندې هم ؤ ؟ پوښتنه مې هم له چا څخه نه شوه کولی – ولې چې خبره بیا دَ شک منځ ته راغلې وه ... لاکن زما خو ، په بدن کې هغه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلزله راغله، چې کله مې دَ يَو سړي ، چې زمونږ دَ څنګه تېرېدو ، دَ ځُلې څخه دا خبره تر غوږه شوه ....

" مادام.... مادام "

او يَو يې بل رنګه توری هم له ځُلې په هم دغسې تکرار بيا بيا وتو ، خو دومره ځوکه ګډ ؤ ، چې په ګرانه اوربدل کېدو - خود يې " دارُو... دارُو" يا " پوډر.. پوډر" دَ وئيلو مطلب ؤ - ولې چې داسې مې له ځينو ملګرو څخه اورېدلې ؤ ، چې دلته دارُو هم خرڅول کېږي - بس بيا نه يوه شوه او نه بله ... داسې په تېزو قدمونو له دې پارک څخه هوا شولو ، لکه چا ، چې لرګی راپسې اخيستی وي - حريان وم، چې دا اوس څه چکر دی ؟ يَو خوا ته په خلګو باندې روا کړل شوې داسې ويرې ، چې پخپله خوښه خندلی هم نه شي او بلې خواته دومره زړَورتيا .... او هغه هم دَ اسلامي انقلاب دَ باني ستر امام خميني په نوم منسوب مېدان کې – او بيا دَ جمعه خان کاکړ دا خبره زما زړه هم څه وَمنله ... ګوا " کېدلی شي دَ هغه سړي دَ بُونې بُونې مطلب هم دَ متعه يعنې دَ لنډې مودې له واده څخه وي " مګر بيا مې وئيل، چې که څه هم په ښار کې دَ دې غرض دپاره دفترونه خلاس دی ، نو دلته داسې په پټه او په ويره باندې څله ؟ اوس مخته خدائی خبر، چې اصل حقيقت څه ؤ ؟ هر څومره چې به مې په مزغو زور ورکړو- نو خبره به بيرته په دې فکر تمامه شوه، چې دَ حوا يوه لوُر ، که دَ لنډې مودې په شرعي واده دَ چا سره وَ تړل شي او يا که خپل سر ته آزاده پرېښوَل شي – نو توپير به په کې دَ حق ناحقه څنګه کوؤ ؟ ... ولې چې په دواړو اړخونو کې دَ دغې تور سرې په برخه دَ يوه کور غولی نه ورځي –

ماځُستن چې څنګه له بازار څخه دَ هوټل وَ خوُنې ته راغلو ، نو يَو دوه منټه ورسته دروازه وَ ټکېدله - دروازه چې مې څنګه خلاسه کړه ، نو ګورم، چې يوه اناګو له يوې چټې پېغلې سره ، چې عمر يې له شپاړس کلونو څخه زيات نه ؤ ... دَ دروازې مخې ته ولاړه وه - زړه مې په ټوپو شو او بدن مې مړ غوندې شو –اوس به لا ما ځان .. سره دَ خپل ملګري دَ جلاد دَ ساتوُل په سرپرېکړو شهيدانو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېرَلو، چې هغې اناګو دَ خپلې کوټې دَ خطاکولو دپاره بخښنه وَغوښتله او زموږ دَ خوُنې سره جوُختې دې بلې خوُنې دروازې ته وَدرېده - چې ځنګه يې هغه دروازه وَټکوله... نو زه په خپل حال کې راغلم -

لاکن دا زړه مې ګوره چې ځله تر ډېره پورې بيا هم درزَېدو ؟ چرته چې انسانان استوګنه کوي ، هلته به دغه په غم او خوشحالۍ کې راګېر ژوند تېرَولو دپاره حق نا حق ضرور وي - لاکن په ايران کې دَ نورو هېوادونو په مقابله کې ژوند او ژوندکونکي انسانان دَ حق او رښتيا سره مخامخ محسوسَول کېږي - ګوا دلته قامې کلتور له مذهب سره که يوې خواته ګنډلی برېښي ، نو ځينې داسې رسمونه او روئيې يې هم دي، چې ورسره متصادم دي - دَ هرې خبرې ذکر زما په خيال ، چې وخت ضائع کول دي - دا ځينې رسمونه يې دَ فعاشت په لارې کې خنډ او دَ حق ملګري ګڼم - لکه دلته واده تر هغه وخته پورې نه تر سره کېږي ، چې نر په قرآن او قسم او ښځه دَخپل پېغلتوب Virginity دَ واده په شپه خپل مېړه او خواښې ته نه کړي ثابت - ګوا دَ ښارونو انجونې به دَ خپل واده له مخه دَ پېغلتوب مېډيکل سرټيفيکېټ دَ هلک وَ پلار ته ضرور لېږي ، چې ګوندې هغه په خپل درست ژوند کې بل نر ته نه ده نيږدې شوې - لاکن اکثره پېغلې دَ واده په شپه دَ خپل مېړه وَ پلار ته دَ وينو لړلې ټوُکر ورته لېږي - که داسې وَنه کړي او يا خپل پېغلتوب نه کړي څرګند ، نو واده په دې دويمه ورځ وران شي - له دې سوبه هاغه دَ بوريوالو په اصطلاح .... دلته پېغلې او ځوانان دَ "وَچ مجلس" څخه پرته په مينه کولو کې مختهګامونه نه اخلي - هر څه په خپل ځای او داسې دَ انجلۍ له خوا دَ هغې پېغلتوب يقينې کولو رسم يا خواهش په پښتنو او عربو کې هم لږ ډېر مروج دی ، خو کومه خبره چې مې مزغو ته په ځواب راوُړلو کې هر کله ناکامه کېږي ... هغه دا ، چې دلته دَ پېغلتوب ثبوت دَ هلک وَ پلار ته ځله... دَ هلک وَ مور ته ځله نه ؟ او تر څو پورې چې دَ متعه تعلق دی ، هغه دَ سخت قانون له نيوکو څخه دَ ځان ساتنې دپاره ښه رول ادا کوي - ګوا سړي ته نه دي په کار، چې دَ داسې روا شوؤ يا په قانوني توګه جائز کړل شوؤ رسمونو رواجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دي هم دَ ناروا جنون حدونه وَولانګي - دا ښه خبره ده، چې په مختلفو اسلامي فرقوکې دَ متعه په حقله بېلې آراء مخې ته راځي - څوک يې مني او څوک نه... او يا ښېلابېلې پېمانې ورته دَ رواکېدو دپاره ټاکي -
دا نه، چې ، دلته په ايران کې انسانان نه... ټولې فرښتې اوسېږي - بلکې حقه خبره ده، چې دلته هم له فرښته وزمو انسانانو سره په څنګ څنګ کې شېطانان دَ سړي په مزغو کې دغسې ښرغونه دَ خپل بريتوب درَوي لکه هر چرته چې داسې کېږي - او له دې حقيقت څخه سترګې اړَول زما په خيال چې سترګې پټَول وي - هو، که څه هم، زيات خلګ دلته دَ سر دَ خطرې له سوبه خوائشات سر ته نه شي رسَولی ... دا يوه خبره به ضرور کوم، چې په ايران کې اسلامي چارې په مذهبي جنون نه ، بلکې دَ جمهوري او معاشرتي حقيقتي اسلام له لارې هوارې کول کېږي - او دا دَ ايراني رژيم هغه مثبت سوچ دی ، چې دَ مسلمانانو سره سره دَ هرې سيمې انسانان هم متاثره کولی شي -
*****
دَ سهار ناری کولو په وخت ملګري کاکړ دَ ښې ډېرې خندا ورسته سترګې وَموږَلې او راته وائي ...
" ښه ، نو بيا مخته څه وَشو ؟ "
ما بيرته کيسه شروع کړه ...
" نو لاس ترلی يې يَو مېدان ته راويستم - په مېدان کې ښېخي زيات خلګ په تورو جامو کې ناست ؤ او ټولو ماته کتلو- زړه ته يَو دم دا خبره راغله، چې بس اوس مې پهانسۍ ته خېږَوي "
خبره چې تر دې ځايه ورسېده، نو کاکړ لکه ديغ شوی چې وي ، راته وائي ...
"او بيا يې پهانسۍ ته وَ خېږَولې... هان... دغسې دي که يَه ؟ "
ما وئيل ...
" يهَ ... هلته په ستېج باندې نه خو دَ پهانسۍ انتظام ؤ ، او نه دَ سر قلم کولو دپاره تخته او ساتوُل - بلکې په ستېج باندې درَولو سم دستي يې زما لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راخلاس کړو .... دومره خوشحاله وم، چې پوښتنه مه کوه - مگر دا خوشحالي مې سرته نه وَرسېده، ولې چې....''
ما به خبره مخته کوله ، چې جمعه خان راباندې ژغ وَ کړو ...
'' ښه ښه وایه !''
ما په ځواب کې ورته وئیل...
''مخته به څه خامخا ؤ ... بس که تا نه وای راژغولَی''
او مورږ بیا دواړو په یوه صلاح وَخندلو ، او تر دېره پورې زما په دې نیمگړې خوب وَژغېدو ... ټولې خبرې په خپل خپل ځای ، مگر دَ ملگري کاکړ دا خبره مې نه یوازې خوښه شوه، بلکې تر اوسه مې په یاد هم ده، چې وئیل یې ...
'' دا لا ښه خبره ده، چې په خوبونو باندې بندېځ نه شته ، گني زما او ستا رنگه خلگو خو به لا ډېر پخوا سرونه خوړَلي وای''
ښېشکه، چرته چې دَ سترگو په دید پابندي وي ، ژبه ژغېدلی نه شي ، سوچونه عملي کېږي نه او دَ شپې او ورځې په لانجو او گروم سترې مازغه خپله ستړیا وساکولی نه شي ، هلته ژوند دَ خوړَلو ، څیښلو او سملاستلو پرته نور څه دی ؟ هو ، که دی هم، نو بیا فقط دَ مرگي په لورې ورځې شپې لنډول دي او بس...
*****
دَ پروگرام په سمه دَ ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دَ ورځې په یوه بجه زه او کاکړ صاحب دَ ۴۸ گنټهو په اوږده مزل ، په اوتوبوس کې کښېنستو او مخته روان شولو - په اوتوبوس کې چې زیاتره ایراني نرینه ځوانان او پېغلې انجونې او څه ښځې ،سره له یوې پاکستانۍ جوړې، چې تازه تازه یې واده کړی ؤ هم ناستې وې - بس چې څنگه روان شو ، نو هغو دواړو چې زمورږ مخته سیټ کې ناست ؤ او په هنې مون باندې استنبول ته روان ؤ ، راته کتلو ورسته ژغ وکړو ...
'' آپ دونون بهي پاکستاني هین کیا ؟ یعنې (تاسو دواړه هم پاکستانیان یاست ؟) ''

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مورِ چې ورته سرونه په اثبات کې ځنګه وَښورَولو ، نو څلور واړو دَ اُردو ژبې دَلارې په خبرو کې دومره ژر بیا سره نیږدې شولو ، لکه مورِ چې پخپلو کې له ډېره وخته راهسې پېژنو- ځوان نوید او ښځه پروین نومېده - خېر ، چې ځنګه ځنګه سفر مخ په وړاندې لنډېدو ... په موسم کې سړوالی راتلو - چې اووه بجې یعنې قضائي ماښام خواته رنجان نامي ښار ته وَرسېدو ، نو په شړک باران ورېدو - لاکن عجیبه خبره دا وه ، چې دَ دومره باران پرته هم دَ درست رنجان ښار بجلۍ بلېدله .. ګنې هاغه دَ نوید خبره ، چې ...

" که داسې باران زمورِ په هېواد کې کله اوري ،نو بجلۍ بنده کړلی شي "

ما او جمعه خان هم ورسره " هو " ځکه وکړو ، چې په پاکستان کې که بل ځای داسې کېږي او که نه ... خو په کوئټه او شاوخوا علاقو کې تېز باران او بجلي ، ګوره چې تر خپلو ځله نه سره منې ؟ ... یَو خواته شپه وه او باران او بلې خواته نرې یخ او زړه ټکورَونکی دَ بس دننه ماحول ... زما خو زړه کېدو ، چې ژر مې ډوډۍ خوړَلې وای او کرار په سیټ باندې دَ خوب کولو په نیت غزېدلی وای – لس بجو خواته دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته ، لا بس کې ځینې سوارلیانې دَ یَو بل سره په خبرو کې اخته وې ، چې ډرائیور دَ شا دَ سیټونو ټولې بتۍ مړې کړې او بیا داسې چپه چُپیا شوه ، چې که چا ته خوب ورتلو او که نه ، ټول په خپلو سیټونو باندې وَ غزېدلو – زه هم په هغو کې یَو وم ... کله ویښ ، کله ویده - دغه رنګه دَ سهار تر نهو بجو پورې دَ ګهړۍ ستنې وَرسېدې - دَ سهار دَ چائیو غوړَپلو ورسته بیا بس داسې مخته په تېزۍ روان شو ، چې چرته په وړو ښارونو باندې وَ نه درېدو ... نو ځکه دَ سفر کولو دَ ستړیا سره سم دَ سفر خوند هم کرار کرار په دې وجه زیاتېدو ، چې دَ ایران دَ ورستۍ پُولې ښار چې بازرګان نومېدو رانیږدې کېدو لګیا ؤ - او بل دا سیمه زرغونه هم وه او ځای ځای شینګشتي هم برېښېدله – نه یوازې دا ، بلکې دَ دې علاقې دَ خلګو جامې ، دَ ژوند کړه وړه او کلي کورونه هم یَو دم دَ ایران او پاکستاني اړخ دَ څنډې دَ خلګو څخه ښه بېل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل ... هن چې په نوي طرز کې ورنغاړلي ښکاره کېدو- دوې بجې خواته، نوید ، چې بیا بیا په دې لاره تللی راغلی ؤ .. په موږ ژغ وَکړو ...
" دا مخته ، چې کومه آبادي ښکاري ... دا بازرګان نامي ځای دی - بس به په پنځلس یا شل منټه کې ورته وَرسېږي "
متل دی، چې " هر ځرکېدونکی شئی سره زر نه وي " ... هو، په دې باڼدر باندې چې مې څه تر سترګو شولو او یا مې وَسنجَولو ، نو نه یوازې یې دا پورتنی متل رښتیا کولو ، بلکې په زړه کې مې دا خبره پخه هم شوله ، چې ګوندې انسان ، او په تېره بیا دَ نن انسان ، چې څومره هم په یوه نظریه یا ماحول کې وَ روزَلی شي ، نو هم دائی دَ انسانیت په تول پوره نه وَځي اوهر کله مانده وي - ګوا که هرڅومره اغیارو ته په ظاهري ښه ځان مهذبه (دَ جامو او ګفتار په اړه) ښکاره کړي .... نو ځای په ځای ورڅخه نابېره دَ خپل غوره شوي جبلتي خوُی او بُود او خمیر په سمون داسې کارونه یا روئیه سرزده شي ، چې دَ هغه دَ پېژندګلوی برعکس به وي - دلته زما مطلب دَ ځینو نورو شیانو پرته دَ لالچ او زړه ازارَولو څخه دی - کوم چې په ایران / تُرک بارډر باندې دواړو اړخونو ته ډېر زیات له مسافرانو سره روا کړل کېږي - او ګوره چې دلته څله ښو او بدو ته په یوه سترګه کتل کېږي ؟ که څه هم تُرکیان په ظاهري کړو وړو باندې تر ایرانیانو زیات یورپئین وزمه برېښي ، خو په دې بارډر باندې دَ ایرانیانو مخې ته په هره معنا کې مانده او هیڅ ښکاري –
غرض دا ، چې څه وخت موږ بېګونه په اوږو راوَځَنَولو او دَ تُرکي په مځکه چې موقدمونه څنګه ږدلو ، نو دَ زړه له سوخته مې یوه سړه شان اوږده ساه را ایستلو پس مې له ملګرې نوید څخه پوښتنه وکړه ...
" دَ مخ په باڼدرانو باندې به هم دغسې زړه چاؤدې حال وي ... که څنګه ؟ "
خبره مې لا سمه سرته نه وه رسَولې ، چې نوید وَوَئیل ...
" نه بابا ... چې له دې بارډره بل داسې بارډر نه شته مخته "
او بیا یې مخته وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ خبر نه یم، چې دلته دا خلګ څله مسافران زیات تنګوي ؟ـ
دَ نوید له دې خبرې څخه مې یَو دم زړه کې راغلو او ورته وَمې وئیل ...
ـ زما په خیال چې دلته له کسته دا سې کېږي ـ
ـ نو څله .... ؟ ـ
دَ جمعه خان دَ دې وړې پوښتنې په ځواب کې ورته ګډ شوم ... ما ورته وئیل ، چې ...
ـ هغه ځکه چې کېدلی شي ، چې په تُرکي کې ښځي زیاتې آزادۍ له سوبه ژوند بې لګامه دی .. او بلې خواته ایران ، چې یَو اسلامي مملکت دی ، دا نه غواړي چې انسانیت دې په حېوانیت کې ورګډ شي - په دې وجه خو .... یَو خواته اورونه دي او بلې خواته اوبه ، چې نه سره مني ... او بس په دې Tussle کې مسافران خواران په تکلیف کې ورګېر شي ـ
اوس ګوره چې زه په خپله وینا کې څومره صحیح وم ... په دې نه وم خبر ... مګر دَ تُرکي په مځکه لومړی قدم مې دَ بې باکې آزادۍ په لورې پېښه وګڼلو –

دَ جمال په درشل کې

تاثراتي لنډیز

ـ چې تاریخ او غوره تاریخي آثارو ته وکتلی شي ، نو تُرک دَ یَو مارشل قام په حیثیت په نړۍ باندې ځان منلی ؤ - مګر دَ دې قام دَ نن معاشي بدحالۍ او دَ پیسو سره دَ بې کچه مینه دَ دوئی تاریخي حېثیت ګوره چې څله شکمن غوندې کړي ؟ ولې ، چې دَ تُرکیانو دولت پرستي سړی په دې وئیلو مجبوره کړي چې ـ دَ دې هېواد خلګ دَ اتا تُرک سره مینه په دې وجه زیاته کوي ، چې په کرنسي نوټ (لیرا) باندې یې تصویر چاپ دی ـ دَ پاکستان او مسلمانانو سره یې مینه په خپل ځای لاکن دلته دَ اتا تُرک دَ غوره شوي قانون پابندي کولو پرته بل داسې مثالي اسلامي خا صیتونه مې تر سترګو نه شو ... چې دَ نوښته کولو وَړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ګڼلی وای - هو، که څه هم دَ دُنیا په سر دلته ماجتان بېخي زیات دي ˜
(شوق)

که ته ئَو يې ؟

وایه ! ستا څونې څېرې دي ؟
چې په هر څه کې وَ ماته
محسوسېږې
ښکاره کېږې
ته موسم خو چرته نه يې ؟
چې بدلېږې را بدلېږې
لا خو وخت يې
بل څه نه يې
دَ ورو ورو لمحو ته
که يَه ....
ته وائې ، چې يَو يم
يکې يَو . په يوه بڼه
نو بيا زه يمه پخپله
کړيچې کړيچې يَو هنداره

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي څه ته وائي ؟ دَ دې خبرې ځواب هغه وخت ما وَ موندلو، چې کله مې ايراني همسفره ځوانان دَ هغوئ له خپل هېواد څخه دَ وَتلو سم دستي دَ تُرکي په څنډه وَليدو - که څه هم شين يخ ؤ او واؤره وربېدله ، خو دا ځوانان دَ ډېوټي فري شاپ دَ شرابو په بوتلانو داسې ورمات شولو.. لکه دَ مودو مودو تږي چې دَ اوبو په چينه باندې ورچپ شي - اوس يې نه يوازې بوتلان په غاړو اړَولو، بلکې له تهران څخه دَ ايران تر ورستني بارډر پورې تړلې ژبې يې هم په حرکت کې داسې راغلې وې - چې، چا خپل نظام ښکنځلو او چا خپل باداران... وايم ، چې ورته په کتو مې سترګو باور نه کولو ... او سوچ مې کولو، چې دا هم هغه پټ ځُولي خلګ دي چې تېرې شوې ځليرويښت ګنټهې يې له موږ سره ګډ په يوه بس کې تر دې ځايه سفر کړی ؤ او که يَه ؟ او بيا ګوره چې تر څه ميانه بيا پېغلو څادرونه غورځولي ؤ ، چې هره يوه يا خو په جينز پېنټ کې ښکاره کېدله او يا بيا په اوږده سکرټ کې - دغو انجونو که څه هم نه ځيښلو، خو ځوانې او بدمستې جذبې يې دَ سترګو په ککو کې له ورايه بربېښېدلې – موږ څلور واړه پاکستانيان ، يعنې زه، ملګرى جمعه، نويد او پروين چې دَ تهران څخه تر بازرګان پورې دَ خبرو او خنداګانو په اړه په درسته لاره کې دَ ژوند علامتونه ګڼل کېدو ... اوس زموږ حرکتونو معناؤې ځکه بائيللې وې ، چې لا خو هم هغسې په پخواني حالت کې ؤ – منم ... چې نوي هېواد ته په راتګ موږ هم خوشحاله ؤ - لاکن بدمست او بې حاله بيا هم نه-

*****

بس هغه ؤ، مسافران هغه ... مګر که بدل ؤ ، نو دَ طبعيتونو موسم ... ګوا ، چا سندرې وئيلې ، چا خپړې ټکولې او چا بوتل په لاس کې يو بل اړخ ته غورځېدو کم ، خو له يوه سيټه دَ بل سيټ په لور دَ سرور په ټالونو کې ځنګېدو راځنګېدو زيات - او موږ که څه هم دَ هغوئ سره په مستۍ او بدحالۍ کې نه ؤ ورګډ ، خو دَ هغو ځوانانو تود محفل او دَ ناستو ولاړو پېغلو شوخيانې او خنداګانې مو په هډونو اخيستلې او په تشه توره ورته خوشحاله کېدو هم - دَ کال ۱۹۹۳ع دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړي نومبر دَ میاشتې دا ماښام دَ زړخوښو هنګامو څخه را په دې خوا ، ما ته دَ قدر وړ ځکه ؤ، چې دَ یورپ دَ دروازې په لور روان وم - ولې ، دا زما غټه غوښتنه وه چې دَ استنبول په لاره یورپ ته پېښنه وکړم او ښه له نیږدې څخه دَ دې براعظم سمه او غر او کلي ښارونه وَوینم - دې وخت دباندې هیڅ نه ښکاره کېدو ... هر لور تیاره وه – بس یوازې دَ مخ تور روډ ، چې څه څه واؤره ورباندې پرته وه، دَ اوتوبوس په بتیانو کې ښکاره کېدو –

دَ پاکستان دَ وخت په سمه دَ شپې دولس بجې او دَ ترکې دَ نهو بجو خوا ته بس دَ آګرې نامې ښار په یو هوټل دَ ډوډۍ دپاره وَدرېدو – دې هوټل هم دَ ایران دَ لوې لارې دَ هوټلانو په رنګه په یَو غټ او ښائیسته هال باندې اړه درلوده ، چې مېزونه په کې په ترتیب لګول شوي ؤ - دلته موږ دَ ملګري نوید ، چې څو کاله یې په ترکې کې روزګار هم کړی ؤ ، په خوښه "کرومنولیا" ګوا دَ واړه دال خوندَوره شوروا مو له ډبل روټیانو سره وَخوړله او یَو یَو کپ سلېماني چائی مې دَ نخودو سره نوش کړې - په کاؤنټر ناست بابک چې دَ غالب چاچا غوندې سره خولۍ یې په سر ایښې وه ، بِل را وړاندې کړو- نو دې بِل ته په کتو ایله بې هوشه نه شوم ، ولې چې بِل باندې یَو لکهه پنځه څلوېښت زره لیرا رقم نوښته ؤ – لیرا خو نه وې راسره، نو ځکه مې ورته خواست وکړو، چې...

"دا لیرا دې په امریکن ډالرو کې راته واړَوه... که یَه نو پاکستانی روپۍ هم لرم" دائی راته وائې...

"یولس ډالره راکړه –"

بِل ادا کولو ورسته مې دَ نوید څخه پوښتنه وکړه ، چې...

"په یوه ډالر کې څو لیرا کېږي ؟"

دَ څه سوچ کولو ورسته ده وئیل ...

" زما په خیال چې نن سبا ۱۳۵۰۰۰ لیرا په یوه ډالر کې ماتېږي ، او دائی په خپله اندازه صحیح ؤ –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ترکې له آګرې نامې ښار څخه چې زموږ اوتوبوس يعنې بس مخته روانېدو ، نو يَو ځل بيا نرۍ نرۍ واؤره ورېدله ... او څنګه څنګه چې مخ مخته تلو ، واؤوره نوره نوره تېزېدله لګيا وه - اوس که څه هم په اوتوبوس کې دننه دَ ايرانيانو دَ ځينښلو سلسله ختمه شوې وه ، خو يَو ښائيسته غوندې ځوان دَ ګوګوش سندرې داسې په خوند خوند وئيلې ، چې ټولو سوارليانو خوند ورباندې اخيستو - تر څه وخته پورې ما او جمعه خان کاکړ هم ورته ناست اورېدلو مې - لاکن چې معامله اوږده شوه ، نو دَ سندرو خوند يې هم بې خونده کېدو لګيا ؤ ، نو ځکه موږ هم سيټونه شاته ديکه کړو او په خپلو سيټونو باندې دَ خوب کولو په نيت وَغزېدو - دَ هڅې کولو پرته چې هم خوب نه راتلو ، نو مې په پټو سترګو باندې سوچونه وهلو ته لستونې وَغړل ، او ډېر ژر بيا ما هيلې لوبوَلې ، چې ...

"کشکې چې زه ټول عُمر هم دغه رنګه روان او بس روان وای"

خو بيا چې به مې کور او ماشومان تر سترګو شولو ، نو دَ اولاد مينه او کورنۍ چارې به دَ شوق په لاره کې راته خنډ شولې ... هو ، په داسې رنګه ګډو وډو سوچونو کې مې سترګې ايله سره ورَغلې وې ، چې بس په جټهکه وَدرېدو - يَو دم مې سترګې راخلاسې شوې - څه ګورم ، چې دَ بس مخته څو سړي دَ توپکانو سره ولاړ دي ... زړه مې حلق ته راغلو ... په جمعه خان مې ژغ وکړو ...

" غله دي ... هله کښېنه "

جمعه هم په نه ساعت کې له ويرې په سيټ کې جګ کښېنستو او وائي ...

" کوم دي ؟ "

نه يوازې موږ ، بلکې دَ اوتوبوس ټولو مسافرانو غاړې هسکې هسکې کولې ، دَ هيچا له خُلې څخه ژغ نه وَتو – خود لکه چې هر يَو پرېښانه ؤ - ما په کليمې برسېره کليمه په ځان او په بس باندې چُوف کوله لګيا وم ، چې دَ بس دروازه خلاسه شوه او يَو عسکر چې شنه وردۍ يې په تن وه او په غوږونو يې مفلر پېچلې ؤ بس ته راوَختو او ډرائيور سره په خبرو اخته شو - ما دَ خپل سيټ مخته ناست ، دَ نويد په اوږو لاس کښېښوَلو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" څه کیسه ده نو یده ؟"
هغه وئیل ...
" کیسه خبره ده ، دا عسکر وائي ، چې مخته دَ کُردانو او مامورینو تر منځه جنګ روان دی - تر څو چې دَ لارې دَ کلئیرینس حتمي آرډر دَ مخ له عسکري چوکۍ نه وي راغلی ... بس مخته نه شي مخته تلی "
شکر مې وَ ایستو او بیرته مې زړه ځای ته راغلو ... واؤره په هم هغه شان وربېدله - که څه هم اوتوبوس دننه تود ؤ ، خو لږ ډېر یخ بیا هم محسوسېدو - ډېره هڅه مې وکړه، چې بیرته دَ خوب وَ هغو ټاپوګانو ته ورشم، چې څه وخت وړاندې ورڅخه راستون شوی وم - لاکن ګوره چې خوب څله نه راتلو - راسره څنګ کې ناست ملګری جمعه مې داسې په خوند ویده ؤ ، چې کله به یې خرکی شو ،نو نیت به مې وربانديې بد شو ... دلته اوتوبوس درې ګنټهې سټارټ ولاړ ؤ ... یَو وخت چې دَ کلئیرینس سګنل راکړلی شو ، نو بس دَ روانېدو سم دستي زه بیا په ځان نه یم خبر شوی -
*****
سهار په لمر ختو اوتوبوس دَ ترکي Kotak نامي ځای په هوټل وَدرېدو - دَ مخ لاس پرېمنځلو او چائیو ځیښلو ورسته چې څنګه بس مخته روان شو ، نو دَ ژمي په دې تمک یخ کې دَ شنېزې څادر په مځکه باندې خور وور ډېر عجیبه او ښائیسته ښکاره کېدو - ټوله غرئیزه سیمه وه ، داسې ښکاره کېدو لکه موږ چې په درو او ناؤو کې روان ؤ - دواړو خواؤ ته واړه او غټ غرونه ؤ ، چې شا شا ته پاته کېدو ، ځای ځای دَ غرو په لمنو کې واړه کلي هم ډېر ښائیسته او په ترتیب باندې جوړ شوې برېښېدو - خاص خبره دلته دا وه ، چې دَ دوئی په دې وړو کلو کې فقط یَو یَو ماجت چې سپینه میناره به یې تر لرې لرې پورې ښکاره کېده - او بله خبره دا ، چې دَ ایران په رنګه دلته هم دَ روډ وَ یوې څۍ ته ولاړې بجلۍ او ټیلي فون تمبې دَ لرګیانو له ستنئیو څخه جوړې وې – مګر عجیبه په دې نه ښکاره کېدې ، چې شاوخواته ځنګلي اوږدې او نرۍ درختې هم لیدل کېدې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ دَ بلوجستان او پښتني سيمو په رنګه دلته هم کلي او آباديانې له لوې لارې سره مېښته ښکاري - دَ ښځو دَ مخ دَ پټولو رواج دلته هم نه ؤ- که په پټيانو او ښاري يا کليوالو سيمو کې يې نرانو پتلونان اغوستلو ؤ، نو دَ ښځو يې لانګ سکرټ وز مه قميصونه په تن ؤ او دَ ګونډو دلاندې يې پښې يا خو لُوڅې وې او يا يې په اوږدو تودو ماسيانو پټې - په سرونو يې ګلداره دُسمالونه پېچلي ؤ - دنګې دنګې وې ، خو په سُرت باندې زموږ تر ښځو تندرسې برېښېدې – دَ دې تندرسۍ راز څه ؤ ؟ په دې نه شوم پوهې - خو په رنګ سپينې دغه ترکۍ ښځې يوې بلې خواته ډېرې ښکاره کېدې ، شايد چې دلته هم دغه ښځې له نرانو سره سمې کار روزګار کوي - دَ غرمې ډوډۍ مې په عثمان چېک نامې ځای کې وَخوړله او مخته تېر شولو - اوس ژر ژر واړه کلي شاته پاته کېدو او بس په هوار سړک مخته مزل ډېر په چټکۍ لنډوَلو -
ارضِ روم دَ تُرکي يو مشهوره تاريخي ښار دی ، چې اوس موږ په کې مخ مخته روان ؤ ... لاکن دَ ښار په يوه څنډه ، نو ځکه خو مې سم وَ نه ليدو او دَ کولۍ غوندې ورڅخه تېر شولو - موږ کولی هم څه شو، زموږ دَ کاروان باګې دَ اوتوبوس دَ ډرائيور په لاس کې وې ، چې هغه دَ برايه شپې دَ درو ګنټهو ځنډ اوس په دې ورځ برابرَولو - خېر ، دَ درو بجو وَ خواته بس په يَو غټ هوټل باندې برېک وَلګولو ، ډرائيور وئيل...
" اوتوبوس څه خرابۍ لري ، تاسو چائی وَ څيښئ او لمونځونه وَ کړئ ... زه به بس دې هوټل سره نيږدې مېکنيک ته ښکاره کړم "
دلته دَ اوتوبوس دَ درو ګنټهو ستړاپ په مزغو راته بار ځکه شو، چې دَ استنبول او انقره دَ ټوُرستانو درې ډک بسونه ښه تر ډېره پورې ولاړ ؤ او دَ رش ګش پرته دَ قسم قسم خلګو موجودګي مې دَ شاعر زړه دَ سکون سوب ګرځېدلې وه - بس غم دا ؤ ، چې په ژبه نه ورسره پوهېدو، ګنې ځينو مې دَ زړه دَ رباب تارونه څېړلو هڅه کړې وه - خو نغمه ځکه نه ورباندې څېړل کېده ، چې دَ اظهار ژبه ګونګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه - دا درست ټُرکيانۍ خو تيار انګرېزان، هو ... که په ژبه نه، نو په ښکاره کړو وړو ضرور –

ماښام شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ انقره په خوا مخه وکړه ... خوشحاله وم، ما وئيل ، که مې هلته Botanic Garden ، چې دَ تفريح په اړه زړه ته سکون سپارونکی مشهوره دی ، نه هم وَليدو ، نو دَ خپل تاريخي حېثيت له سوبه يې دَ ښائيسته ښار څه برخې هم وَوينم ، نو ځان به خوش قسمته وَ ګڼم - ولې چې تاريخ وائي ، چې دَ دويم جنګ عظيم ورسته په ترکي کې استنبول او ازمېر په پرته انقره ښار هم دَ تمامې دُنيا دَ توجه مرکز ګرځېدلی دی - او بيا عجيبه خبره دا وه، چې بس دَ انقره سره په څنګ څنګ کې تېرېدو ، دَ دې ښار وړو ، غټو او ښائيسته په ډېر ترتيب جوړو بلډنګانو داسې ښکاره کوله لکه دا ښار چې دَ تاريخي اهميت پرته دَ دې دور تقاضې هم په پوره ډؤل پوره کوي - دَ سپينو دېوالونو او سرو بامونو ښار انقره تر لرې لرې پورې خور وور ښکاره کېدو - خبره دلته بيا هغه وه، چې زړه مې په دې مځکه باندې قدم ږدلو ته کېدو ، خو زما خوښه دَ منلو څکه نه وه، چې دَ بل په بس کې ناست وم - دَ رڼاګانو له دې ښار څخه چې زموږ اوتوبوس دَ استنبول په خوا روان ؤ ، نو روڼ له اول حاله لا نور نور هم آرام ده شوی ؤ او سترګو ته دَ شاوخوا دَ جل بل رڼاګانو له وجې سفر ډېر خونده ور محسوسېدو –

دَ شپې يولس بجې خواته اوتوبوس استنبول ښار ته دننه کېدو له مخه په سمندر باندې جوړ مشهوره پُل Bosphorus Bridge باندې تېر شو – دا پُل دَ خپل جوړښت او ببخې اوږدوالي له سوبه دَ دُنيا په ځينو نوموړو پُلونو کې يَو او ځانګړی دی - او له دې ورسته بيا دَ استنبول جل بل ښار ؤ ، چې موږ ته يې دَ ستړياګانو دَ وساکولو په صله کې دَ خاموشۍ په ژبه هرکلی وئيلو او زموږ اوتوبوس په کې په يَو روڼ بل روڼ مخ مخته روان ؤ - چې څنګه ګهړۍ دَدې هېواد دَ وخت په سمه دولس بجو ته ستنې وَرسَولې ،نو اوتوبوس دَ استنبول په مشهوره برخه Laleli نامي کې تم شو - ورڅخه راکوُز شولو - دې وخت دَ ˜

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلېک سي ˝ او دَ ˝ مېډېټېرېنئين سي ˝ په سنګم باندې جوړ په تاريخي ښار استنبول، چې ورته دَ ˝يورپ دروازهّ هم وئيل کېږي باندې چپه چپيا خوره وه- دَ ټېکسيانو او دَ يَو نيم سړي پرته هيڅ قسم رونق نه ښکاره کېدو ... نرۍ نرۍ باران وريدو او سړه يخه هوا هم ګلېدله... نويد ته مې وئيل ، چې ...

˝ اوس ته پوهې شوې او ستا کار... ته له مخه او موږ درپسې... وايه ! چرته به اوسېږو ؟ ˝

ده وئيل ...

˝ سرکې جي ته به ځو... هلته هوټلان ارزانه دي ˝

او بيا په ټېکسي کې دَ سرکې جي نامي علاقې په لور روان شولو - داسې ښکاره کېدو ، لکه استنبول چې په وړو وړو غونډيانو باندې جوړ ښار دی - په شل پنځلس منټه کې ټېکسي په ˝سرکې جي ˝کې ˝هوټل هالي ډې ˝ مخته وَدريدو - دوې خونې ، چې دَ يوې خونې کرايه دوه نيم لکهه ليرا وه مې وَنيولې - زه او جمعه خان په يوې خونې کې او نويد دَ خپلې ناوکۍ سره په بلې خونې کې دَ ستړيا وساکولو دپاره لاړو –

*****

دَ ترکي دَ وخت په سمه سهار نهه بجې ، څلور واړه ملګري دباندې راوَوتو- چې ځنګه مې شاوخواته لومړی نظر وَځغلوَلو ، نو باور مې نه راتلو ، چې دا ګوندې دَ مسلمانانو ښار استنبول دی - ولې چې يَو اړخ بل اړخ جوړو ودانيانو او مخامخ شنه پارکونو داسې تاثر راکړو ، لکه دا چې دَ جنت له ټوټو يوه ټوټه وي او بيا ترکۍ پېغلې خو هم دَ حُورو څخه کمې نه وې... چې يا خو يې پېنټونو سره جېکټونه په تن ؤ، يا بيا په دې يخ کې لانګ او مني سکرټونه ... په قد جګې، نرۍ سپين مخې او په ژېړېخونو ويښتانو کې دَ مځکې مخلوق نه ښکاره کېدو ... په مينه باندې لکه دلته چې هيڅ بندېځ نه وي، ځکه خو لاس په لاس ځوانې جوړې يوې بلې خواته ليدل کېدې – دا نه، چې موږ وَ ترکۍ پېغلو او نريناؤ ته آسماني مخلوق ښکاره کېدو - مګر زموږ په لور يې زيات راکتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شايد په دې ، چې موږ درې واړه نران څه کم کم ، خو پروين ورته زياته عجوبه ځکه ښکاره کېده - هو ، دَ هغې دَ پنجابي وزمه ښائيست او ځوانۍ په وجه نه ، بلکې هغې چې کومې پنجابي طرز جوړې شوې جامې اغوستې وې ... هغه که زما او دَ جمعه خان رنګه کليوالو په مزاج دَ کتو وړ وې، نو دلته ترکۍ پېغلو ورباندې پسخوند وهلو او تر خپلو يې ورباندې خندلو او شايد چې ريمارکس يې هم ورباندې پاسَولو – ځکه خو چې به يې دَ هغې په لور سترګې ورته واړَولې، نو به يې سرتر پايه ورته کتلو ورسته په شونډو پسخوندي موسکا خوره شوه - بس په پارک کې ايله خلګ راپسې نه شولو رامات – ګنې په سترګو کې هر چا پروين اخيستې وه ... هم دغه وجه وه، چې نويد ورته وئيل ...

" پروين !! ته هوټل ته درځه.. داسې نه چې دَ ترکيانو جلوس راپسې وَلګېږي "

او پروين هم خبره مائينډ ځکه نه کړه، چې نويد ورته په خندا وئيلې ؤ او بيا دا خبره دَ هغې په حق کې بهتره هم وه – ځکه خو يې وئيل ...

" هو، زما هم دغه خوښه ده ... په سر مې دړد دی ... زه به څه آرام وکړم "

او بيا موږ درې سره تر هغه ساعته ورته ولاړ ؤ، چې پروين دَ هوټل په ګېټ ننوته ...

"هان څه شکر دی ، چې اوس خپل چکر ته خلاس شولو "

دَ دې خبرې سره سم نويد چې داسې وئيل، نو سم دستي يې پوښتنه هم ورسره داسې وَتړله ...

" ښه نو اوس به په کومه ځو ؟ "

ما ورته وئيل ...

"ياره نويده ! تا خو هم ناشُوده وکړه ... موږ نو اوس څه خبر يُو "

دائی وَموسېدو او وئيل يې ...

" نو بيا درځئ چې سېل درباندې وکړم او دَ استنبول څه پټ او ښکاره ژوند او شيان درته وَښېړم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا ده موږ دواړه له ځان سره ښي لاس ته روډ باندې سم کړو - دلته دَ روډ په منځ کې دَ رېل ګاډۍ پټړۍ هم تېره شوې وه -

" دلته په یوه وخت باندې رېل ګاډۍ او نورې ګاډیانې په دې روډ باندې چلېږي "

نوید چې دا خبره کوله ، نو یَو عجیبه غوندې هارن مې تر غوږه شو او په دوؤ غټو ډبو باندې اړه لرونکې رېل ګاډۍ دَ چوک له خوا راښکاره شوه ... که څه هم تله څوکه او کرار کرار ، خو په لومړي ځل کتو راته عجیبه غوندې ښکاره شوه –

په دې کې شک ګرسره نه شته، چې استنبول دَ ماجتانو ښار دی – ولې چې هر لور دلته په دې ښار کې تاریخي او غټ غټ ماجتان او دَ هغو هسکې هسکې میناري تر لرې لرې پورې ښکاره کېږي - خو ، په قول دَ نوید ...

" په دې ښار استنبول کې دَ دې دومره زیاتو ماجتانو پرته هم، دَ دې ماجتانو ملایان په لاؤډ سپیکرانو دَ آذان په چپه تقریرونه څه ، چې دَ جمعې خُطبه هم نه شي ورکولی او یا یې نه ورکوي - ولې چې هغوئ او حکومتي قانون پالونکې دواړه په دې صلاح شوي دي ، چې ماجت به تش دَ عبادت کولو دپاره په کارَولی شو ... او جلسه ګاه به ورځخه جوړَوؤ ... لکه زموږ دَ هېواد ملایانو چې دَ خدائی او دَ رسول دَ لارې تر تعلیماتو زیات دَ سیاست مدارانو په حق او یا خلاف کې له ماجتانو جلسه ګاؤې جوړې کړې دي او هر رنګه روا ناروا خبرې په کې کوي"

او بیا یې مخته وئیل ، چې ...

" او بل دلته دَ ماجتونو په شمېر دَ لمانځیانو تعداد بېخي کم هم دی "

نوید دا خبرې داسې په سنجیدګۍ وکړې لکه هغه چې دَ خپل هېواد " مملکتٍ خداداد " دَ حق په لاره مامور شوي وظیفه خواره دَ ناحقۍ په تور نیول شوي په ظاهره مجرمان دراصل دَ حق صحیح پاسداران ګڼلو –

موږ خبرې هم کولې او مخ مخته هم روان ؤ ، په تنګو او خوش رنګو بازارونو کې یوې بلې خواته ګرځېدو ، چې یَو وخت مو دَ استنبول لویه ډاک خانه ، چې له دباندې دَ عدلیه دفتر ښکاره کېدو تر سترګو شوه - درې واړه په یوه صلاح ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دننه شولو... په دې نیت چې خپلو خوارو ته په خبریت دَ رارسېدو لیکونه وَ لېږو- دَ دې ضرورت راته ځکه پېښ شو، چې موږ له کورونو څخه دَ یوه نیمې میاشتې دپاره راوتلې وُ - نو ځکه دَ کور دَ غړو پرته مو خپلو نیږدو یارانو لکه سهېل جعفر او قدوس ترین ته هم خطونه نوښته کړو او هلته مې پوسټ کړو- اوس دا ښېله خبره ده، چې دَ خطونو دَ مخه موږ پخپله کورونو ته وَرسېدو او دَ دې سفرنامې تر چاپَولو پورې خو لا نه دي رسېدلې-

دَ " سرکې جي" او " کراکوي " دَ علاقو تر منځه په سمندر باندې جوړ پُل، که څه هم عجوبه نه ښکاره کېدو، خو دَ ښېخي زیات رش ګش له سوبه دا ځای دَ وخت تېرَولو دپاره ښه او په زړه پورې وُ - له دې خوا دَ " سرکې جي" سمندري غاړه او دَ هغې بلې خوا دَ "کراکوي" سمندری غاړه دَ وړو او غټو کشتیانو څخه دومره ډکه وه، چې دَ چلاؤ لاره یې ګوره چې څنګه پېدا کوله ؟ په دې پُل باندې مخته تېر شولو او دَ "کراکوي " تنګو تنګو بازارونو ته مو ځان وَ رسَولو – دَ استنبول دا برخه ښېخي زړَه او روائتي ترک علاقه ده ... دلته زیاتره زاړه خلګ هم هغسې دَ زړې زمانې دَ ترُکیانو په رنګه پي کېپ په سر او آزاد پردوګ وزمه پتلونونو کې دَ دوکانونو مخته یا په رېستورینټونو کې ناست چُولمان چې دوئ ورته شیشه وائي څکولَو او سلېماني چائیو څېښلو کې بوخت ښکاري–

دَ " سرکې جي " دا زړَه علاقه تر ډېره کتلو ورسته نوید پنجابي په یوې تنګې کوڅې باندې ورسم کړو او وئیل یې ...

" درځئ... چې کارخانه درته ښکاره کړم "

ما ورڅخه وښتنه وکړه...

" دَ چیشې کارخانه او څه په کې جوړېږي ؟ "

دائی وَموسېدو او په خپل شرارتي انداز کې یې وئیل ...

" خبر ... خپله به یې وَوینې ... "

او بیا دَ کارخانې په لوی ګېټ وردننه شو ... موږ هم ورپسې پسې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارخانه څه وه ؟ یَو تود بازار ؤ ، چې دَ تنګ روږ دواړو خواؤ دوکانونو مختـه غټې غټې له شیشو جوړ شوکېسونه لګېدلي ؤ - په اول نظر داسې ښکاره کېدو لکه دَ پېغلو مجسمې چې په کې ولاړې وې –لاکن چې ښه مې ورته وَکتلو، نو څه ګورم ، چې دا خو مجسمې نه بلکې دَ ترکي نسل حُورې وې ، چې په بېلابېلو پوزُونو او اداګانو یې دَ کتونکو توجه نه یوازې ځانته اړَولو هڅې کولې ، بلکې دَ کتونکو هر خوائش یې ور پوره کولو دپاره خپل خدمات هم شاید چې وړاندې کولو - په تندي خوله را ایله شوه او جمعه خان مې له لاسه نیولې بیرته غبرګېدو دپاره دَ شا په لور کش څه کړو، چې نوید هم راسره سم دباندې وَختو او په موسکنې انداز کې راته وائې ...

" خود لکه چې دا کارخانه مو نه شوه خوښه ... ښه ده ، نو درځئ چې بله تر دې هم ښه او غټه کارخانه درته ښکاره کړم "

موږ دلته لا په ځان ټُوکلې ؤ، چې دائی راته لا دَ بلې کارخانې دَ کتلو ست کوي... نو ځکه مې په سنجېدګۍ لاسونه ورته جوړه وَنیولو ، چې ...

" یاره ... یَو بل داسې ځای راښکاره کړه ، چې دَ کتو وړ وي ، مګر داسې هم نه ، لکه دا اوس چې دې دهوکه کړو..... پلیز "

ده وئیل ، ښه دی او بیا دَ ده په راهنمائي کې دوې بجې خواته موږ په Princess Island ، ګوا دَ شهزادګیانو په وړې تاریخي جزیرې (ټاپو) باندې دَ لانچ له واړه سفر ورسته کښته شولو - لومړی قدم مې لا سم دَ دې ټاپو په غاړه ورته ایښی نه ؤ ، چې مې دَ ځُلې څخه نابیره وَوتو ...

" واه نویده ! دا خو نو اوس ځای دی "

ولې چې دَ دې ځای دَ شاوخوا سمندري غاړې خوش رنګیانو پرته ، دَ شهزادګیانو دَ اوسېدلو او دَ سېل ځایونه ، که په تارخي اړَو دَ کتو وړ ؤ ، نو واړه غټې پارکونه او تالابونه هم بد نه ښکاره کېدو - دلته زیاتره غېرملکیان ، چې دَ بلغاریه، رومانیه ، یونان او روسي ریاستونو سره یې اړه درلودله سېل کولو ته راغلې ؤ - وائي ، چې دا ټاپو څه یَو زر یا یولس سوه کاله دَ مخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګيانو او مينځو دَ استوګنې دپاره په کار راوړل شوی ؤ - جمعه خان يَو ځای وائي ...
" کشکې ، چې دا جزيره مې خپله وائی ، نو ..."
ده به لا نور څه وئيلو ، چې ما يې خبره دا سې سرته وَ رسَوله ...
" ..... هو ، نو بې ټکټه به دي بيا څوک ورته نه پرېښوَلو .... که څنګه "
دا خبره څه وه ، چې زما دَ ډېر ضد په پرته يې هم دَ دې ټاپو په حقله خپله خبره پورا نه کړه - موږ به لا نور نور په دې ټاپو باندې ګرځېدلو ، که نويد دَ بيرته ستنېدو خبره نه وای ټينګه کړې ... وئيل يې ...
" درځئ چې ځو ، پروين به ديغه شوې وي او زما لاره به ګوري "
نو ځکه بيرته په لانچ کې کښېنستو او دَ خپل زاړه وتاک په لور ور روان شولو -
*****
ماښام شپږ بجې چې څنګه له خوبه راکښېنستم ، نو دَ دې هوټل په کاؤنټر ناستې پېغلې ته مې زړه وَتخنېدو ، ولې چې ظالمه بې اندازې زياته ښائيسته او نازکه جوړه وه - په قد جګه ، سپينه ګېرډی څېره ، ژېړبخونې سترګې او خلاس ژېړ ويښتانو يې بلا خوند کولو او ښه خبره دا وه ، چې انګرېزي يې هم زده وه- نو ځکه مې ټېلي فون ته لاس کړو – دَ سلام کولو ورسته مې دَ بلغاريه دَ سفارت خانې اته پته ، چې مازې بهانه وه ، ورځخه وَپوښتله ... هغې وئيل ...
" نه يم خبره "
که يې خبره په دې ځای ختمه کړې وای ، نو ما به په ټېلي فون ايښې وای ... لاکن دې چې بلغاريه ته زما دَ تګ دَ اصل وجې تپوس وکړو ، نو په ځواب کې مې مزاقاً ورته وئيل ...
" دلته څه دي ... ځکه خو ورځخه بلې خواته وځم"
" څه غواړې ؟"
دَ دې داسې پوښتنه بې معنا نه وه ، يَو وار لا زړه راته وئيل ، چې نېغ په نېغه ورته وَوايه ... لاکن بده خبره وه ، ځکه مې خبره بلې خواته واړَوله ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ نوم دي څه دی ؟ ـ
ـ ساسيلا ـ دې وئيل
ـ ښه نوم دی... مسلمانه يې ؟ ـ
دې وئيل ...
ـ هو ، الحمدالله ـ
ـ واده دي کړی دی ، که يَه ؟ـ
په ډېره عاجزۍ مې ورڅخه پوښتنه وکړه ... دا يَو وار چپ غوندې شوه او بيا وائي ...
ـ يَه ... مګر زه بوائی فرېنډ لرم ـ
دا خبره يې داسې وکړه، لکه دلته چې په مېړه او په بوائی فرېند کې انجونې توپير نه کوي – ما به اوس اجازه غوښتله، چې دا دَ خپلې خوا راته ګډه شوه ...
ـ په تُرکي کې دَ استنبول دَ تاريخي ځايونو پرته ډېر څه دَ کتلو دي ـ
ـ مثلاً ، لکه .... ؟ـ
زما دَ مثلاً په ځواب کې هغې وئيل...
ـ لکه دَ انقره ميوزيم، چې په کې دَ حضرت عيسی (ع) څخه هم قريباً ۷۰۰۰ کاله دَ مخه دَ Anatolian Civilization شيان پراته دي او بيا دَ دې پخواني طرز تهذيب ببخي زيات او دَ بېلو بېلو زمانو لرغونې آثار لکه Antique City of Perge او داسې نور نور دَ کتلو وړ دي - نه يوازې دا ، بلکې دَ Catholic عقيدې له کبله حضرت مريم چې په کوم کور کې دَ ژوند آخري ورځې شپې تېرې کړې وې، هغه زوړ طرز جوړه شوې ودانۍ دَ Selcuk نامې ځای څخه فقط اووه کلوميټره لرې ده - دا انجلۍ باخبره وه، نو ځکه مې نه غوښتلو ، چې ما نور په امتحان کې واچوي... په دې خومې ورته وَوئيل ...
ـ زه به هڅه کوم، چې ستاسو دَ ټوُرزم دَ څانګې څخه يا خو ټوُر واخلم يا بيا پخپل انتظام دا هر څه وَوينم ـ
دا خبره چې مې ښکاره وکړه، نو انجلۍ دَ خپل اصل مطلب په خوا راواوېښته ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته خپله هيڅ تکليف مه کوه ... که غواړې،نو موږ دَ ټوؤرسټانو دَ ټوؤر دپاره پورا پورا انتظامات لرو"
داسې کښېوتم، چې انکار راته کول ګران شو ... ما څه ګڼلو او دا څه وَوته ؟ او دغه خو وجه وه، چې دَ بیا خبرو کولو په بهانه مې اجازه ورڅخه واخیسته – ما چې دَ ټېلی فون رسیور ږدلو ، نو جمعه خان دغه ؤ ، چې کښېنستو او سترګې موږَلو ورسته یې پوښتنه یې وَکړو ...
" دَ چا ټېلي فون ؤ"
ما ورته وئیل ...
" دَ دې هوټل دَ لابي ساسیلا ټېلي فون"
ده وئیل ...
" ښه ښه په نامه یې بیا خبر هم شوې ؟ "
موږ به لا خبره مخته کښَوله، چې نوید او پروین راورسېدو - نوید هغه نوید ؤ ، خو پروین هغه پروین ځکه نه وه، چې جینز پېنټ یې اغوستی ؤ – زما دَ پوښتنې له مخه بیا نوید راته وائي...
" دا پېنټ مې پروین ته لاندې په دوکان کې واخیستو"
او بیا خپله وائي ...
" زما په خیال چې بد ورسره نه ښکاري"
موږ نو څه وئیلی شوی ، چې ده له خپلې خوا سرټیفیکېټ ورکړو - دَ ښو ډېرو ګپو کولو ورسته محفل په دې خبره برخاست شو، چې سبا سهار به اول دَ بلغاریه سفارت خانې ته دَ ویزې لګولو دپاره ځو ، بیا به په لالېلي نامي علاقې کې هوټل نیسو -
****
په دې بله ورځ غرمه لس بجې موږ څلور واړه ملګري دَ بلغاریه دَ سفارت خانې وَکهړکۍ ته ولاړ ؤ – که مو هرڅو زارۍ ورته کولې ، خو دَ کهړکۍ شاته ناستو دواړو ښځو کې یوې هم زموږ خبره نه منله او وئیل به یې ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تاسو بلغاریه کې له چا سره ملاقات کولو ته ځئ او دعوت نامې کومې دي ؟ "
او مو ږ ورته وئیلو ، چې ...
" هلته ستاسو په هېواد کې نه څوک لرو او نه مو له چا سره دَ ملاوېده مطلب دی .. مو ږ مازې دَ یَو څو ورځو په سېل ورته دَ تلو اراده لرو او بس ... "
غرض دا چې مو ږ ورته په خواست کولو ستړي شولو ، نو نوید ورته دَ سلو ډالرو نوټ له جېبه راویستو ... هغوئ نوټ ته به ډېر حسرت وه خو کتلو ، لاکن سرونه یې هغه رنګه یوې بلې خواته وَښورَولو - چې ورځخه مایوسه شولو ، نو په خپله لاره بیرته را روان شولو - په نورو ملګرو نه یم خبر ... زما خو طبعیت ډېر پرې خراب شو ، نوید ته مې وئیل ...
" درځه چې یَو ټرېول ایجنټ سره خبره خلاسه کړو "
ګوره ، چې یورپ ته ننَوتل مې په قسمت کې نه ؤ شوي ... چې ایجنټانو هم یوه خوا نه کوله - که څه هم مو ږ دا سې لا ورته وَوئیل ، چې ...
" دَ ټوؤر دَ پیسو پرته به مو ږ خپل ټکټونه پخپله وَکړو ، خو دَ بلغاره یا یَو بل یورپي هېواد ټوؤر راته کنفرم کړی بس "
لاکن هیڅ یوه ایجنټ راسره زمو ږ خوښه نه وه منله - له دې ځایه هم دَ ماتې خوړلو ورسته مې جمعه خان کاکړ ته وئیل ...
" درځه وروره ! چې نن نن له دې ځایه وَځو "
ده وئیل ...
" هو ، ټکټان به نن واخلو ، مګر ځو به بل سبا ... سبا به دَ استنبول ستې ټوؤر وکړو - لا خو مې هیڅ نه دي لیدلي "
که څه هم زما نه وه خوښه ، خو دَ ده دپاره مې ورسره هو کړو –
یوه بجه ماښپښین ببګونه په اوږو راټال دَ " سرکې جي " ځخه " لالېلي " نامي پُررونقه علاقې ته په ټېکسي کې وَرسېدو - دَ لالېلي په مېن بازار کې په یَو هوټل کې مې دوې خونې وَنیولې – بېګونه مو په خونو کې وَغورځول او دباندې دَ ډوډۍ خوړلو دپاره راوَوتو - او په نه ساعت کې یَو بلې پُر رونقه علاقې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورگډ شولو - دا علاقه يعنې دَ "لالېلي" سره جوخته دَ "تقسيم" نامي علاقه وه – دومره دَ غېرملکيانو ځخه ډکه وه، چې لار په کې نه کېده - دَ نويد په قول ...

" دَ استنبول دغه سيمه چې غېر ملکيان ورته راځي ، دَ خلګو دَ توجه مرکز ځکه هم ده، چې يَو غټه شاپنګ سېنټر ائيريا ده او بل په دې ائيريا کې دَ بلغاريه ، رومانيه ، يونان او روسي رياستونو په ځُورو باندې نه يوازې دَ سترګو تنده ماتېږي ... بلکې دَ خوائشاتو بار هم پرې ماتېدلی شي"

دَ نويد خبره مې په دې زړه وَ منله ، چې دلته سړي کم او غېرملکي ښځې ، چې زياتره په کې پېغلې وې ... ګرځېدلې - او بيا چې څه وخت موږ دَ ټي – بي – ټي ايراني بسونو دفتر ، چې زموږ له هوټل ځخه په څه واټن باندې ؤ ته دَ ټکټانو دپاره تلو ، نو تر موږ څه شاته پاته شوي ملګري کاکړ صاحب ته يوې پېغلې ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه، سترګه وهلې وه او دَ لاس په اشارو يې دَ لسو ډالرانو غوښتنه هم ورڅخه کړې وه- ده چې بيا راته خنګه دا خبره وکړه ، نو که څه هم کيسه څه شکمنه غوندې وه، خو زړه راته وئيل ، کېدای شي هاغه دَ نويد خبره رښتيا وي دَ دې علاقې په باب - خبر ټکټان خو مې تر لاسه کړو، لاکن دَ دريمې ورځې يعنې دَ ۷م نومبر ۱۹۹۳ع - ولې چې سبا او بل سبا دَ دوئی دَ کمپنۍ دَ بسونو وار وَ ايران ته دَ تللو نه ؤ - نو نن په چپه دوې ورځې له موږ سره نورې هم دَ سېل دپاره وې - که مې څه هم زړه مات ؤ، خو حتمي هڅه مې دا کوله ، چې وخت ښه په خوشحالۍ تېر کړم، چې ملګری مې ديغ نه شي - هم دغه وجه وه، چې دَ ډوډۍ خوړلو ورسته سم دستي موږ دَ Poli Tour له دفتر ځخه دَ ننني شپې دَ " اورينټ هاؤس هوټل کلب" او دَ سبا دَ ورځې دَ استنبول ستي ټوؤر دپاره ټکټونه تر لاسه کړو ... او بيا مې درست ماځيګری دَ لالېلي او تقسيم ائيريا دَ روډونو په فُټ پاتهونو باندې تېر کړو، چرته چې خوش رنګو څېرو له خوش ذائقه طبعيتونو او موسکاګانو او موسمي خوش ګواره رنګونو سره سترګو ته ښکلاګانې او زړونو ته دَ سکون بېلابېل خوندونه سپارَلو - يَو شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور څه غواړي ؟ بس چې ښکلاګانې ورته چاپېرچل کې موجودې وي ... بیا خو یې دَ خېټې غم لا هم هېر وي - خو دا شاعر زړه مې خپله خوښه کله کولی شوه، ولې چې ملګری جمعه خو هم ورځرمه شوی ؤ –نو ځکه دَ نه غوښتلو پرته هم یَو دوه ځله مې سلېماني چائی له هغه سره نوش کړې - دلته یَو کوپ چائی په لس زره لیرا باندې خرڅېدو – دَ دې علاقې رنګین ماځیګری په خپل ځای... خو دلته زه دا خبره کول ضروري ځکه ګڼم ، چې دَ دې مسلمان ملک مغرب وزمه آزادي وَ لوستونکو ته ور په کوته کړم - ګوا دلته په دوکانونو کې که شراب په آزادۍ خرڅېږي ، نو هم دغسې شراب خانې یا بارونه هم لري - هم دغه وجه ده، چې قضائي ماځیګر خواته یَو نیم سړی دَ سړک څنډې ته یَو بل اړخ ځنګېږي هم - لازمي خبره ده، چې زیاتره ښځې به یې هم ځینې، خو تر سترګو مې یوه هم داسې ښځه تر دې ساعته نه شوه، چې ځیښلو یې ، یا دې بې خوده غوندې په فُټ پاتهونو ګرځي - لاکن دلته ښځې سګرېټونه ډېر په شوق او خامخا څکوي - دلته خلګ چې له خپلې ژبې ، دَ بل په ژبه نه پوهېږي او نه چاته بله ژبه ورځي ... یَو څو ماتې ګوډې خبرې لکه "کش برا" یعنې (څومره یا په څو باندې) ، "اوُچ دانه سوخ سُو" یعنې (درې ګلاسه سړې اوبه) ، "آفندم" او "آفندي" او داسې ځینې نورې خبرې یا توري موږ هم وربانديې چسپَولو - ګوا خبره دا ، چې څوک هم تُرکي ته ځي ، نو به دَ لاس په اشارو ژغبږي یا به څه څه خاص خبرې دَ ډوډۍ پېدا کولو او شاپنګ کولو دپاره حتماً زده کوي ... ګنې حال به یې زما او دَ جمعه خان په رنګه وي - دا خو لا دَ نوید پنجابي یې کور ودان، چې څو کاله یې په تُرکي کې تېر کړي ؤ او تُرکي یې په رواني سره وئیله - که دائی نه وای ،نو زه او زما ملګری به په هر دویم ګام له یوه نا یوه غم او ناکړده پېښې سره مخامخ کېدو - دا منم، چې موږ به هم څه نا څه یا ډوډۍ په اشارو پېدا کړي وه، خو غم دا دی ، چې دغه باډي لېنګویج او اشارې خو هم هر ځای معنې او مطلبونه بدلوي -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخُستن اتهه بجې دَ پولي ټوؤر وېګن موږ له خپل هوټل څخه سپاره کړو او اتهه نیمې بجې یې دَ " اورینټ هاؤس کلب" چې دَ استنبول په یَو څو مشهورو نائټ کلبونو کې ځانګړی نوم لري ته وَرسَولو - دلته لومړی او دَ خوند خبره دا کوم، چې دَ دې کلب په لویه درازه کې یوه ټُرکۍ پېغله خپلې ټُرکي روائتي جامې په تن.. سره له اوږدې ترکۍ سرې خولۍ په سر باندې ایښې ولاړه وه او هر راتلونکې سړي او ښځې ته یې ښه راغلی په خپله ژبه کې وئیلو ... زه او زما ملګری چې یې له څنګه تېرېدو ، نو ملګری ورته وَ درېدو او په پښتو کې ورته ګډه څه شو ، چې هغې ورسره ځان جوخت په دې نیت وَدرَولو ، چې دا انجلۍ زما له وور قده ملګري په درخته اوږده وه او بیا یې خندل هم ... ګوره چې دَ هغې دَ خندا تر شا څه ؤ ؟ خو زما ملګري په ټوکو کې راته وئیل، څنګه مې درته پښتنه کړه ؟ او بیا دَ ده دا خبره ما او هغه تر ډېره پورې دَ ځینو نورو پُوچوخبرو سره ګنډلې خورا انجوای کړه او بیا یَو غټ عالي شان هال ، چې په منځ کې یې دَ ډیسکو او ډانس کولو دپاره ګېرډۍ دوکانچه جوړه وه چې له بامه ورندې رنګېنې رڼاګانی له یوه نري او خوارږه ساز سره دَ باران غوندې راورېدې او دَ دې دوکانچې شاوخواته مېزونه او کرسیانې پرتې وې - په دې هال کې په خپلو چوکیانو باندې کښېنستلو ورسته چې څنګه موسترګې وَموږلې ، نو څه ګورو ، چې په هال کې یَو بل ځای ترکۍ انجونې ، مختصرې جامې په تن ... په ببلي ډانس کولو کې اخته وَلیدلې ، چې په هال کې ناست غېرملکیانو دَ سفر ستړیاګانې یې په خوږو موسکاګانو او ډېر په مینه یې په بازاري خلوص وساکولو پوره پوره هڅې کولې -

په دې هال کې هر سړی او ښځه بدمسته وه، او سره شنه لاکن په سائز غټ او اوږده ګلاسونه په لاس کې په ناستو ځنګېدلو او له څنګ ملګرو سره یې خپلې خوشحالیانې ګډوَلې لګیا ؤ، خو ما او جمعه خان دلته هم دَ کوک واړه بوتلان تر نرئیو غاړو نیولې نوش کولو - هم دغه وجه خو وه ، چې دلته رقصېدونکې ببلی ډانسرې هم موږ ته کمې رانیږدې کېدلې – خو دَ خپل بازاري طبعیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودلو له سوبه په مور باندې هم په خپل خپل وار چې به له ستړيجه راکوُزي شوې .. نو به يې مور ته هم دَ خپل عادت په سمه حاضري راکړه ... هغوئ دَ ډانس په چپه څه نور هم وئيلو ، خو مور ورسره هيڅ نه منلو ... البته يَو نيم تصوير مو ورسره په دې واخيستلو ، چې دا موقعه سهار راته دَ ژوندي ياد په توګه بيا بيا دَ استنبول شپه راپه زړه کوي - لاکن مور دَ هغوئ له نور نيزد ېکته ډډه کوله او ورسره داسې تر غاړې وتلو نه ... لکه نور ټوؤرستانو چې به کولو – لنډه دا ، چې ډوډۍ مو هم دلته وَخوړَله او تر دولس بجو پورې مو دَ ترکو ښځلو بېلي او ماډرن ډانسونه داسې په رنګارنګ رېښمينو جاموکې کتلو ، چې په عامه ژبه کې جامې په هيڅ اړه نه شی وئيل کېدای -

دَ شپې دولس بجې چې څنګه له دې کلب څخه دباندې راوَتو ، نو دَ پُولي ټوؤر سړي مور دواړه تر لاس وَنيولو او ژر تر ژره يې په خوش اخلاقۍ دَ هوټل څخه دَ ايستلو هځه کولو سره سره راته وئيلو ...

" دې وخت ګنډ کپان جيبونه وهي او څه نورې نورې پېښې هم کېږي ... خيال کوئ "

*****

دَ پروګرام په سمه سهار اتهه نيمې بجې دَ پولي ټوؤر ګاډۍ مور له خپل هوټل څخه پورته کړو او دَ استنبول ښار او تاريخي ځايونو راښکاره کولو باندې يې پئيل وکړو -   په دې بس کې زمور پرته پنځلس شل نور سړي او ښځې هم وې – ګاډۍ چې څنګه مخته روانه شوه ، نو ګائيډ چې نوم يې آصفه ښئيلو ، خُلې ته مائيک وَنيولو او په انګرېزۍ کې دَ هرکلي وئيلو ورسته وائي ...

" تُرکي ، ګوا دغه سيمه دَ حضر ت عيسی عليه السلام څخه هم دوه زره کاله دَ مخه او بيا دَ ده دَ مرګ ورسته تر پنځلس سوه عيسوي پورې دَ نړئيز ژوند ژواک په اړه مرکز پاته شوې ده - او سره له دې دَ Anatolian Civilization (اناتولوي تهذيب) موجودګي دَ دې سيمې تاريخ په زرهاؤ کلونو لا نور نور شاته وړي - عثمانيه حکمرانان له ۱۴۰۰ع څخه تر ۱۹۱۸ع پورې په دې خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې حکمراني کړې ده - او دلته ښاري ژوند لومړی له رومنو او عثمانیه دورِحکومت څخه پېیل شو او نن چې تاسو په خپل چاپېرچل کې دَ استنبول پخواني جوړ غټې غټې ماجتان ، ماڼیانې ، ودانیانې وینئ ګورئ ... دا دَ ټُرکي تاریخي عظمت څرګندَوي ˝
دَ څه مزل کولو ورسته ، ګاډی یَو ځای تم شوه او ټول ټوؤرستان ورڅخه راکوُز شول - او دَ ګائیډ په راهنمائی کې یوې لوړې اوچتې پخوانۍ ودانۍ، چې دَ مسلمانانو ماجت ښکاره کېدو په خوا روان شولو او چې څنګه په لویه دروازه وردننه کېدو ، نو آصفه (ګائیډ) وئیلو ...
˝ دا کرسچن چرچ دَ سېنټ صوفیه په نامه دَ نړۍ په لوړو تاریخي چرچونو کې ځانته یَو نوموړی چرچ دی ... چې رومن واکمنو ښخي پخوا جوړ کړی ؤ ˝
په دې چرچ کې دَ زړه راکښونکولاسي کار او نقش نګارۍ پرته دَ ښائیسته جوړو شوؤ ګومبتو، دېوالونو او ګیرډۍ تمبو (ستنیانو) ځانته دَ ځانګړې جوړښت په اړه دَ پخوا زمانې کاري ګرو فن لوړتیا څرګنده وله- په دې چرچ کې یوې بلې خواته ګرځېدلو په وخت داسې راته ښکاره کېدو لکه دا چرچ چې کله ماجت هم پاته شوی وي - خو ګائیډ په دې باب سر نه کړو راخلاس چې آیا زما او یا زما دَ ملګري په مزغو کې دَ دې چرچ په اړه راپورته شوی ګمان صحیح هم ؤ او که غلط - خبر ، دَ دې چرچ کتلو ورسته ګاډی مخته روانه شوه او ګائیډ وئیل ، چې ...
˝ اوس موږ دَ ˝بلیو ماسک ˝ په لور روان یُو ، کوم چې په درستې نړۍ کې ساری نه لري ˝
او بیا یې مخته وئیل، چې ...
˝ استنبول ښار ، که څه هم په درو ټاپوګانو باندې آباد ښکاري ، خو په اصل کې دا ټاپوګان نه دي ، بلکې دَ نقشې له رُویه ابشئین استنبول دَ براعظم ابشیاء په خوا کې دَ وچې مځکې په دوؤ غټو څنډو باندې آباد دی - او دلته دَ دوؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندرونو ګوا "بلېک سي" او "مېډېټېرينئين سي" سنګم داسې شوی دی ، چې دَ دواړو سمندرونو دَ غاړو څخه ټوؤرسټان خوندونه اخيستی شي"
که څه هم ګائيډ مخته څه نه وئيلو، خو دا خبره څرګنده وه، چې دَ استنبول ټاپووزمه برخې ، ځای په ځای په پلونو له يَو بل سره تړل شوې وې - دَ څلورو پخو پلونو ، چې دَ غټو تمبو په کومک ولاړ ؤ څخه پرته دَ ابشياء او يورپ تر منځه په سمندر برسېره باسفورس پُل او فتح سلطان پُل دَ کتو او حېرت وړ ځکه ؤ ، چې دې پُلونو دلاندې ستنې نه درلودلې او په هوا کې ولاړ له پورتنئيو اوچتو تمبو سره دَ اوسپنو په غټو غټو رسيانو داسې تړل شوي دي، چې دَ سړي عقل ورته حريان شي - نه يوازې دا ، بلکې له دې پرته هم ځينې داسې تاريخي جوړ ځايونه په دې ښار کې شته، چې سترګو ګټلو سره سره سړی په سوچ کولو هم پارَوي-
دې وخت چې موږ په بليو ماسک کې ګرځېدو، نو داسې محسوسېدو، لکه دا غټ ماجت چې ډېر پخوا يعنې په اولسمه صدۍ کې نه ، بلکې په نننې دور کې جوړ شوی دی - ولې چې دَ ښائيست والې پرته دومره غټ ؤ ، چې په ګرځلاؤ سړی په کې سترې کېږي او دلته سترګې په هر څه باندې وازې پاته کېږي - په دې غټ تاريخي ماجت کې له تکو شنوټائيلونو او بې شمېره ستنيانو او ګومبتو پرته په سر شپږ داسې اوچتې ميناري هم لري چې تر لرې لرې پورې ښکاري - هرڅه هرڅه ، خو په استنبول کې دَ ماجتانو ډېرښت داسې څرګنده وي ، چې بېخي پخوا مسلمانانو دَ اسلام خورَولو پرته بله هيڅ وظيفه نه درلودله - ځکه خو يې اسلام دَ نړۍ تر ګوټ ګوټ پورې رسَولی ؤ –
له دې ځايه موږ دَ تُرکۍ غټ ميوزيم او اسلامک سېنټر ، چې دَ پخواني باچا ابراهيم پاشا په ماڼۍ کې جوړ کړل شوی ؤ ته يُو وړل شولو – دلته ۲۰۰۰ کاله پخواني شيان دَ ښوؤنې دپاره خوندي کړل شوي دي - لکه دَ کور دَ استعمال له خټو او اوسپنو څخه جوړ لوښې ، چړې، تُورې او نېزې او دَ دې سيمې جوړې غاليانې ، خوليانې او دَ رواجي جامو نمونې هم دَ کتو وړ دي –لاکن دلته مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانه کعبه اوله له لرګي څخه جوړه دروازه ، چې دَ لاس کار ورباندې شوی ؤ په
لیدوً مې سترګو او زړه سکون وَموندو – غوښتلو مې چې ښکل یې کړم، لاکن
شیشه داسې ورباندې را جارباسلې شوې وه، چې وَس مې نه په رسېدو - دلته
ګائیډ دَ اناتولوي تهذیب ځینې شیان هم راښکاره کولو په وخت وئیلو ، چې ...
" دَ دې په پرته دَ دغه زاړه او تاریخي ژواک ځینې آثار نورې نخښې په " اناتولیا "
نامي علاقې کې دَ لرغونې آثارو په توګه خوندي کړل شوي دي - لکه دَ
Ekhesus " ایفاسیس " غټه مجسمه ، چې دَ دېوي مور ، یعنې Mother
goddess " مدر ګاډس " په توګه دَ مځکې اوله خدائینه مور ورته وئیل کېږي -
دَ Artinis " اینټینس " په نامه شهرت لري - دَ دې په بدن بېخي زیات لګېدلي
تیان دا څرګنده وي ، چې دا خدائینه مور ژوند سپارونکې وه - دَ اناتولیا ۷۰۰۰
کلنه زوړ ښار دَ هغې دپاره جوړ کړل شوی ؤ - دَ دې " مدر ګاډس " څخه په بېلو
بېلو وختونو کې نقل شوې یولس زره وړې او غټې مجسمې هم دَ دُنیا په ځینو
عجائب ګهرونو کې پرتې دي "
دا خبرې چې یې کولې ، نو بس دَ استنبول په تنګو تنګو بازارونو یا لارو باندې
یوې بلې خواته روان ؤ ، او دلته په بس کې ګائیډ وئیلو ...
" دلته یعنې په تُرکي کې دَ نورو تاریخي آثارو پرته دَ Lymira " لائیمېرا " دَ
کاڼو پخوانۍ ګومبته او دَ Aspendos " اسپنډوس " جوړه ودانۍ چې په بېلو
بېلو زمانو کې جوړه شوې ده – که تاسو غواړئ، نو موږ درته دَ ټوؤر اهتمام
کولی شو "
له دې خبرو سره سم ګائیډ زموږ پام دَ میوزیم سره جوخت آرټ سېنټر ته واړَول
شوه ... دلته دَ تُرکي دَ هرې سیمې دَ خلکو دَ جامو او استعمال شیانو نمونې ... په
خاص توګه دَ ناستې او په دېوال راځړونکې غالیانې نه یوازې دَ نمائش دپاره
ایښول شوې دي ، بلکې خرڅېدې هم... یَو ځای مې جمعه خان ته وئیل ، چې...
" راشه چې یوه دَ غالب چاچا ټوپۍ او دا اوږد کوټ واخلو "
ده راباندې وَخندل او وئیل یې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ولې ځان په درنهوؤ ... اول مو بېګونه لړ درانه دي او بیا داسې ټوپیانې خو په پاکستان کې هم پیدا کېږي"

ګوره چې اوس دَ ده اشاره په پاکستان کې دَ کومې سیمې دَ خلګو او دَ چا په لور وه ؟ خېر، چې له دې ځایه راوتلو، نو تر دې له مخه مې دَ ژېړو جوړه یوه ښائیسته غاړګۍ، چې په ډیوټي ولاړې ښائیسته پېغلې دَ راښکاره کولو دپاره په غاړه باندې راوَځړولـه او بیا یې په وار وار راته وئیل ، چې ...

" دا ګوره ، څومره ښائیسته ښکاري"

اوس که غاړګۍ ښائیسته وه، او که نه ... خو دَ هغې سره یې ببخي خوند کولو - که څه هم زما دَ ملګري په خیال دا سودا ګرانه وه، خو شاعر زړه راته وئیل ، چې دَ هغې ښائیسته انجلۍ موسکاګانې چې ورسره وَ تلې ، نو ارزانه سودا مې کړې وه - ولې چې دَ ښکلیو دَ موسکا قیمت په هر څه هرڅه ارزي او چرته بیا دومره دومره ډېري موسکاګانې، چې په کاڼو یې لا خولې کولې ... زه خو لا یَو انسان وم -

له دې ځایه پیاده موږ دَ تاریخي حمام په لور مخه وکړه - حمام څه ؤ ، یوه غټه خونه وه ، چې په منځ کې یې یوه دوکانچه جوړه وه ، چې دَ ګائیډ له قوله دلاندې یې اور بل وي او په شا وخوا وړو وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو مخته او ورسته په ګده باندې په دې غټې دوکانچې باندې سټیم بات اخیستل کېږي او تر ډېره ورباندې تر درځن زیات غسل کونکې پراته وې او بدنونه ټکور کوي - که څه هم په جلا جلا وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو اهتمام ؤ، خو شروع او اخیره یې له دې تودې دوکانچې کېدله–

ګائیډ مخته وئیلو چې...

" دغه رنګه حمامونه په افغانستان کې تر اوسه لا هم رواج لري"

وئیل ، خو یې صحیح ... خو خوارکۍ لکه لا سمه خبره نه وه، چې نن په افغانستان کې دَ وژللو راوژللو او دَ یو بل دپاره قبرونه خیندلو پرته هیڅ نه دي پاته شوي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

دې وخت دَ پولي ټوؤر ګاډی دَ اتا ترک له تاریخي دفتر او استوګن ځای ، ګوا دَ هغه په استعمال کې پاته شوې رهائشي ماڼۍ په لور روان ؤ، چې ګائیډ وئیلو ...

" دې وخت په ۷،۷۹،۴۵۰ مربع کلو میټرانو خور وور هېواد ټُرکي چې په کې ۵،۸۲،۸۷،۰۰۰ خلګ آباد دي– باني ستر مصطفی کمال اتاترک دَ لومړي جنګ عظیم ورسته لومړی صدر ؤ - دَ ټُرکي په ټولو حکومتي ځانګو کې یې انقلابيٍ بدلون راویستی دی او سېکولر جمهوري نظام یې نور نور ټېنګ کړو ... په خاص توګه ، ښځه یې په لومړي ځل دَ نر سره په څنګه دَ درَوله "

ګائیډ لا خبره سمه سر ته نه وه رسَولې ، چې ګاډی یوې توربخونې او غټې ماڼۍ مخې ته وَدرېدله - دا هغه ماڼۍ وه، چې اتا ترک په کې په سرکاري توګه استوګنه کوله او اوس دَ ده یادونه تازه کولو دپاره دا ماڼۍ دَ تاریخي او قامي نخښې په توګه خوندي کړل شوې وه - په صدر دروازې کې یې دوه عسکران دا سې الرټ ولاړ ؤ لکه هغوئ چې له کاڼو جوړ ؤ - ولې چې په لومړي نظر هغوئ ژوندي کم، مړه بُتان زیات ښکاره کېدو - له دباندې خوا چې دا ماڼۍ څومره سترګو ته ښه ښکاره کېدله ، نو حقه خبره ده، چې دننه به لانور نور دَ کتو وړ شیان په کې وي ، ځکه خو ګائیډ وئیل ...

" بخښنه غواړم ، موږ دې ماڼۍ ته بې له انټري پاس نه خو ور دننه کېدلی شو او نه پاس دومره ژر جوړېدلی شي - یوه دوې ورځې انتظار ورته په کارېږي "

او بیا یې خپله خبره داسې مختته کش کړه ...

" په ټُرکي کې زموږ (توبه نعوذُ بالله) دوه خدائیان دي .. یَو عظیم خدائی او بل اتاترک ... ولې چې نه خو دَ قرآن شریف آیتونه رد کولی شو او نه دَ اتا ترک فرمانونه او جوړ کړل شوی قانون ... "

له دې خبرې څخه دَ هغې ګائیډ دَ خدائی پاک په وړاندې شریک درَول نه ؤ، بلکې دا یې وئییل غوښتلو ، چې دَ جدیدې ټُرکي باني اتا ټُرک بنیادي نظریه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ سبکولرزم په اړه ده په خپل ژوند کې وړاندې کړې وه - هغه نه یوازې خوندي شوه بلکې ژوندۍ یې هم وساتله -
یوې بجې خواته ګاډی دَ تاریخي بازار، چې دوئ اوس ورته " ګرېنډ بازار" وائي په لور دَ استنبول په تنګو هوارو ، خو په لوړو ژورو علاقو کې جوړو روډونو باندې روانه وه او ګائیډ وئیلو ...
" دَ حضرت ایوب انصاري مزار ، انقره او فیشرمېن ویلیج ته که دَ تلو نیت لرئ ، نو خپل نومونه او پتې را وَلیکئ ... ستاسې دَ خوښې په سمه موږ دَ ټوؤر انتظام کولی شو"
او بیا یې ځکه دَ ذکر شوؤ ځایونو پرته ، تر یَو درځن زیات نورو ځایونو دپاره دَ ټوؤر کولو وختونه او دَ خرڅې خبرې په ډالرانو کې داسې په خوند خوند کولې ، چې خپل دې ملګري جمعه خان راته وئیل ، چې ...
" غوږ ورته وَنیسه خیالوَرې ته ... څنګه په خوند خوند دَ پیسو خبرې کوي ؟ "
ما هم آسره تاوان وګڼله او ورته مې په ځواب کې وئیل، چې...
" دلته اتا تُرک ترکیان په دې وجه نه مني، چې تُرکۍ ته یې نوی ژوند ورکړو ، بلکې هغه کاغذونه دَ دې خلګو کمزوري ګرځېدلې دي، چې دَ اتا تُرک تصویر ورباندې جوړ دی "
زما په دې خبره چې ملګري جمعه خان غاښونه څنګه سپین کړو ، نو هغې ګائیډ هم زموږ په خوا په ډېره مینه وکتو، او وَموسېدله .. اوس به لا موږ بل څه سنجَولو ، چې دا څه رامخته شوه، او وائي...
" تاسو لکه چې له موږ سره په بل ټوؤر باندې هم دَ تلو اراده لرئ"
غرض... غرض او تش غرض.. یَو وار لا په زړه کې راغلو ، چې په سخته او غوټ ورته یَه کړم... لاکن بیا ګوره چې څله مې په کراره ورته وئیل، چې...
" موږ به صلاح وکړو "
او بیا مې په معنې خېزه موسکا کې دَ جمعه په خوا مخ ور واړَولو ...
" زه خو ورسره ځم، وایه ! ستا څه خوښه ده ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دائی چې لا يې هغه رنګه غاښونه سپين نيولې ؤ، راته واي ...
" حريان يم، چې ستا اوس کومه يوه خوښه ده او کومه نه ... چې يَو ځای هسې نامې مخ يا څېره وَوينې.. زړه ورته په لاس کې ږدې "
او ما هم ورسره ګپه خوږه ځکه کړه ، چې خبر وم ، چې يار مو ټوکې کوي -
او بيا چې په خپل حېثيت ځانګړي او تاريخي ګرېنډ بازار ته ورننه کېدو، نو ګائيډ وئيل ...
" په دې بند غوندې تاريخي بازار کې ۴۵۰۰ واړه او غټ دوکانونه دي "
دَ دې بازار دَ دوکانونو دَ ښائيست او جوړښت څخه پرته، په دې مارکېټ کې دَ دوکانونو تر منځه دومره پراخه لاره تېره شوې وه، چې اوس که داسې مارکېټ زمونږ په هېواد کې جوړ وای، نو تاريخي حېثيت به يې داسې نه وای پاته –ولې چې که رکشې او دَ خرو رېړهيانې په کې نه چلېدې ، نو سائکلونه او دَ لاس رېړهيانې خو به حتماً په کې يوې بلې خواته لېدل کېدې - دلته زياتر غېرملکيان ؤ ، چې سوداګانې يې په کې کولې - دَ سرو زرو دَ کاروبار ډېر زيات دوکانونه په کې موجود ؤ- دَ دې مارکېټ په سېل کولو کې دا خبرې مې زړه ته بيا بيا راتلې، چې ګنې ...
" تُرکيانو، چې زرهاؤ کلونو دَ مخه کوم کاروبار کړی ؤو هغه دا دی ښکاره دی.. خو يَو مونږ يُو، چې من حېث القوم دَ تېر شوؤ تاريخي مشرانو په قبرونو دَ کاټو دَ ځلو پرته که نور څه لرو، نو هغه دي .... خبرې او تشې خبرې ، چې په کتابونو کې يې دَ تاريخي پېښو په توګه خوندي لرو او بس ... "
په ګرېنډ بازار کې دَ ګرځېدو راګرځېدو او يَو نيم شئی اخيستلو ورسته په ګاډی کې ماځيګر خواته خپلو خپلو هوټلانو ته ټوؤرستهان وَرسَول شولو - او يَو ځل بيا زه وم او ملګری جمعه خان او دَ لالېلي دَ بازارونو خوش رنګيانې، چې دَ شپې تر لسو بجو پورې په کې دَ نويد او پروين سره ګرځېدو –
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ شپږم نومبر درسته ورځ یا خو موږ دَ هوټل په خوني کې تېره کړه او یا بیا یو دوکان او بل دوکان دَ شیانو په اخیستو را اخیستو کې ستړي ؤ - نن موږ دواړو دا خبره وَ سنجَوله چې ترکیان دَ پاکستان دَ خلګو سره مینه لري او قدر یې کوي – ګوره چې په څه وجه ؟ بس چې به چا هم پوښتنه دَ سودا په وخت کوله، نو زموږ دَ ځواب ورسته به یې فقط دومره وئیلو ، چې...
" ټُرک پاکستاني آګردش" ګوا ټُرک او پاکستانیان وروڼه وروڼه یا دوستان دوستان-
او بله خبره مې دا هم نوټ کړه ، چې دلته په سودا کې بارګېننګ ډېر زیات کېږي –که څه هم دَ ټُرک دَ مشرانو دا خبره ډېره مشهوره ده ، چې ....
" Don't Buy house , Buy a neighbour "
لاکن له بده مرغه دا خبره ما دَ دوئی په روئیو کې وَنه سنجَوله ... خو په خوُی او بُود بد او رَدِ خلګ نه ؤ .. بس په پیسو څه زیات مئین راته وَ برېښېدو –
سبا ته زما او دَ جمعه خان خپلو کورونو ته دَ تلو نیت ؤ - نو ځکه مې غوښتلو ، چې نن شپه تر ډېره په استنبول کې پیاده وګرځو او دغه رنګه مې وَ هم کړو - نوید او پروین چې دلته یې څو ورځې نورې هم تېرولو اراده درلودله .. هم له موږ سره پوره پوره ملګرتیا وکړه - او بیا چرته چرته نه وګرځېدو - که څه هم کله کله نري څاڅکي دَ باران او یا نرۍ نرۍ واوره ورېدله – خو موږ دَ لیونیانو غوندې یوې بلې خواته آواره ګردي کوله او دَ استنبول دَ ساړه موسم خوندونه مو دَ رڼاګانو سره ګنډلي دَ زړونو او رُوحونو دَ سکون سوب ګرځولو – لاکن تر کومه پورې؟ .. کله چې دَ استنبول دَ شپې رڼاګانې دَ یخو هواګانو سره تورو خاموشو تیارو ته ستنېده شروع شوې ، نو موږ هم کرار کرار ستړیا ته غړې هم اچولو ... نو ځکه خو ، په بېلا بېلو تنګو او پراخو لارو باندې پیاده دَ لالېلي په لور قدمونه تېز کړي ؤ او غوښتلو مو ، چې ژر تر ژره خپل هوټل ته وَرسېږو ، ولې چې اوس خو په روډونو هم خال خال کسان ښکاره کېدو - هوټل ته لا نه ؤ رسېدلي ، چې په لالېلي کې دَ یَو خلاص دوکان مخې ته یوې ولاړې انجلۍ ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخته يې څه سامان هم پروت ؤ، په ما او جمعه خان باندې ژغ وکړو – مور ورته وَدرېدو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...
" خير خو دی... ولې دې راپسې ژغ وکړو ؟ "
دا خبره څه وه ، چې هغه انجلۍ په خپله ژبه کې ګډه شوه – نه زما سر دَ هغې په خبرو خلاسېدو او نه زما دَ ملګري - بس هېش هېش ورته ولاړ ؤ ، چې دا اوس څه وائي او يا څه غواړي ؟ څه وخت ورسته شاته پاته شوي پروين او نويد هم راوَرسېدو، او تپوس يې راڅخه وکړو ...
" څه کيسه ده ؟ "
ما ورته وئيل...
" په دې خبره خو مور هم حريان يُو، چې دا انجلۍ څه راته وئيل غواړي ... ته پوښتنه ورڅخه وکړه "
مګر ناشُوده خبره خو دا وَشوه، چې اوس دَ هغې انجلۍ بله خوندکۍ چې له دوکان څخه ورته راوَ تلې وه هم ورسره ولاړه وه ... دَ نويد په خبرو هم نه پوهېدله ... چې څنګه هغه انجلۍ له خپلې خوندکۍ سره زمور په باب په خپله ژبه کې ګډه شوه، نو نويد په موسکا کې راته وئيلو ...
" مور ځو هوټل ته... تاسو ورسره جوړ شئ "
او خپله ناوکۍ پروين يې تر لاس وَ نيوله او مخته تېرېدلو په وخت مور ته وائي ...
" دا بلغارين پېغلې دي "
"نو زمور يې څه... درځه جمعه چې ځو "
دومره وئيلو سم دستي چې ما ګام دَ نويد په لور اوچت کړو، نو ملګري تر لاس وَ نيولم او راته وائي...
" څه کوې چې ځغلې... څُوري خو دي نه... ورسره په ګپه کولو به ټکه نه درباندې لوېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ، ده صحیح وئیل ... وَ یې نه خوړم .. خو دَ سترګو په خمار یې داسې په مزه مزه لاهو کړم ، چې که هر څو مې ورته سر په انکار کې یوې بلې خواته ښورَولو ، لاکن زړه مې ماته ورته منلې وه - هم ځکه خو زما دَ ژبې انکار ... انکار تر ډېره نه شو پاته - او نه مې ملګری جمعه خان ورڅه خلاص کړو - ولې چې په هغو دواړو پېغلو کې یوې زما او بلې زما دَ ملګري شاوخوا داسې په هنر تلکې ودرَولې، چې دَ تېښتې لاره راڅخه ورکه شوه او تر ډېره هانده مو دَ موسم په رحم وکرم ځانوه پرېښَولو –

*****

داسې پېښه په ژوند کې په لومړي ځل راسره شوې وه ، چې زه منزل ته دَ رسېدو دَ مخه .. ګوا له نیمې لارې څخه بیرته دَ پاته شوؤ پلونو په نخښو راغبرګ شوی وم - دې وخت زه او جمعه خان کاکړ دَ ټي – بي – ټي کمپنۍ په اوتو بوس کې ناست دَ تهران په لور روان دَ اتهه څلویښت ګنټهو په اوږده سفر روان ؤ - اوتوبوس بیا له ایراني ځوانانو او ښځو څخه ډک مختته روان ؤ - ګوره چې څله په اوتوبوس کې له دې خوا نه چا خبرې کولې او نه چا هغسې دَ خوشحالۍ سندرې وئیلې او نه هغسې دَ مستۍ اظهار چا کولو - هم ځکه دَ دیغیت له لاسه دَ ګهړۍ ستنې مختته نه تلې - زیاتره وخت په پټو سترګو او خوب کولو په ناکامه هڅو راباندې تېر شو- دې بله ورځ دَ ښې ډېرې بدنې او ذهني ستړیا ورسته دَ ایران څنډې ته وَرسېدو ... اوس یَوځل بیا په اوتوبوس کې ناستې ایرانۍ ښځې ، چې له استنبول څخه دَ ترکي تر ورستي بارډره پورې په جینز کې برېښېدې بیرته بدلې او په غټو تورو څادرونو کې سر تر پایه پټې ښکاره کېدې –

له کوره چې راتلو، نو دَ هر هېواد په څنډه باندې به مې دَ ګهړۍ ستنې یوه نیمه ګهنټهه شاته کولې ... خو اوس چې مې بیرته په هر بارډر باندې مخ مختته دَ ګهړۍ ستنې څنګه پېچلې لګیا ؤ .. نو ګوره چې زړه مې څله ډُوبېدو ؟ په خپله نه هېرېدونکې ماتې باندې او که دَ تُرکي څخه دَ رابېلېدو له سوبه ؟ داسې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه يوازې له داسې کېفيتونو سره مخامخ وم ، بلکې دَ جمعه خان کاکړ بڼه مړَغونې وه ... خبرې يې راسره کولې، خو تندی به يې ګونځې ګونځې ؤ او څُله يې خندا يا موسېدو ته نه جوړېدله - بس يَو علي نامې ايراني ځوان ؤ، چې دَ استنبول څخه يې زموږ مازغه خوړلو چې خوړلو او ظالم سترِی کېدو نه - او خبرې يې هم داسې بې لګامه کولې، چې دَ خپل آخوندي نظام په زد کرکه ځرګندولو سره سره يې سيکس هم سر ته ختلی ؤ ... موږ به په بڼه خوند ويده ؤ، نو دې لېوني او مست علي به را وَژغولو او بيا بيا به يې وئيل...

" انډيا ... مادام مادم .... بيوټي فل ... لټل مني ... نائټ نائټ .... اوووف ډيليشئيس"

دغه يَو څو دَ انګرېزی تورې يې زده کړي ؤ، چې په موږ يې راچسپَولو او غوړونه يې راته خوړلو - يو څو ځله چې به يې داسې ګردان راته تېر کړو .. نو ما او زما ملګرې به هم له ډېره خشمه ورته دَ هغه په انداز کې داسې خبره بيا کړه ....

"آون ... ايران ... يُو ... آخوند ... هېډ کټ کټ ... اف نو سټاپ "

دائی به له خندا شين شو ، خو دا خبره به څهً بده هم ورباندې وَلګېده ... نو ځکه به يې له جمعه خان سره ياري جوړه کړه او دَ ده هغه يوه ماته ګوډه انګرېزي فقره به بيا هغسې تکرارېدله – په ما دَ هغه تېز ژغ ځکه بد لګېدو، چې زه دَ ده او دَ جمعه په مابېن کې ناست وم - غال مې ورسرنه شو کولی... بس کله کله به مې په لغازي موسکا بڼه په خپل خشم پوهی کړو - او هغه ساده او بې وقوف به له خندا بيا شين شو او کله کله خو به يې دَ "هېډ کټ کټ اينډ فنش " رنګه تورې هم له څُلې وتلو -

*****

په تهران کې مو دَ نهم نومبر کال ۱۹۹۳ع شپه خو تېره کړه – مګر دَ بېخي زياتې سترِيا له سوبه له هوټل څخه فقط دوه ځله او هغه هم دَ ډوډۍ خوړلو او چائيو څېښلو په نيت دَ ملګرې سره وَوتم او بيا دريم ځل په دې ، چې اوتوبوس دَ اډې په خوا مې مخه کړې وه – له تهران څخه تر زاهدان پورې دَ ۲۴ ګنټهو سفر دَ ۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلونو څخه کم ځکه نه ؤ، چې خوب نه راتلو او تش دَ میلانو ډېرې مې نه یوازې کتلې ، بلکې شمېرلې مې هم - بیا چې څنګه دَ قفس دروازه خلاسه شوه او ما چې څنګه دَ خپل هېواد په خاوره قدمونه ږدلو ، نوزړه مې غوښتو ، چې په چیغو چیغو وَژاړم ، مګر ژړلی مې نه شولو ، ګوره، چې څله ؟ او په تېره بیا زما شاعر زړه .. نو ځکه دَ دې پېښې اظهار په نظم کې کول راته ضروري شو ... هو، داسې نه ... چې ...
داسې نه.... چې

له ما مه کوه پوښتنه
ته دَ ځان په پاب هیڅکله
داسې نه چې تر خلې راشي
دَ ځواب دپاره خپله
زما زړګی درته پخپله

(شوق / تفتان / کال ۱۹۹۳ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ جنت څخه لرې جنت

تاثراتي لنډيز---
"دا خو به وَ منم ، چې سري لنکا دَ سيمې دَ ښائيست په توګه په نړۍ کې ساری نه لري - هم ځکه خو خدائی پاک حضرت آدم عليه السلام له جنت څخه په دې جنت وزمه مځکې باندې راکوُز کړو - دَ دې ثبوت ، دَ ده جوړ پښځه فټه ، څلور انچه اوږد او دوه نيم فټه پلن پَل دی ، چې تر اوسه دلته دآدم پيک نامې غره په څوکه باندې وجود لري - مګر دَ سري لنکنو وَ بُت پرستۍ او تر ټاک اوېښتې غرضې ژوند ته چې پام وکړم، نو دا سوال په مزغو کې را اوچت شي ، چې دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو خلګ دَ دوئی په رنګ او خوُی څله نه دي ؟ که څه هم په دې خاورې باندې زموږ ورَ نيکه ګونو او لومړنئيو انسانانو ژوند کړی دی "
(شوق)

دَ پرونی ځېرې په لټون

هغه هنداره
زما دَ سوچ هنداره
هغه هنداره
زما دَ خوب هنداره
چې يو ځېره يې په ما تل ليدله
دا سې ځېره
دا سې ژوند وزمه ځېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم مې خپله وه ،
هم خپله نه وه
ځکه خو ما به په هنداره باندې
دَ تجسس او دَ حسرت منګولې
په مینه مینه لګولې مُدام
په دغه نیت
چې زه یې وَ پېژنم
لا یې دَ خان په باب څه وَ زغوم
خو ، دَ نصیب لکه چې نه وه خوښه
چې یوه ورځ
هغه وره هنداره
زما له لاسو ناڅاپه وَلوېدله
او دَ طلب هغه ماشومه څېره
په سل توکرو ځله وَ وېښل شوه ،
بس له هغې ورځې تر ننه پورې
زه په لټون دَ هغې ښکلې څېرې
هرې جنۍ ته زړه په لاس کې ږدمه
او لا ، دَ سترګو په کچکول کې ځینې
په ماته څُله خېرات دَ مینې غواړم
ځکه چې څوک په رنګ مُونږې ورته
دَ چا په سترګو کې هغه سترګې دي
څوک په تندي
او څوک په زَنه هغه
څوک په شُونډانو
څوک په پوزه هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(شوق)

دَ بابا آدم علیه السلام دَ پَل دَ نخښې ښکلولو دَ پاره زه، سره دَ درو ملګرو په ۲۳مه جنوری ۱۹۹۴ع پاؤ کم دولس بجې دَ کراچۍ په هوائي ډګر، په ائیر لنکا (الوتکه) کې کښېښستم او الوتکه په لس منټه بالا دولس بجې والوته - ګوره چې زما دَ ملګرو، ګوا نصیب ترین، رضا ترین او جمعه خان کاکړ په مزغو کې څه ؤ، لاکن زما ټول سوچونه په سري لنکا کې بند ؤ ... ما فکر کولو، چې ګوره دا هېواد به څومره شائیسته وي ؟ چې خدائی پاک بابا آدم علیه السلام دَ جنت څخه وربا ندې کښته کړی ؤ - او دَ لومړي قدم پَل یې په دې خوش بخته مځکه باندې (دَخلګو له قوله) تر اوسه لا وجود لري - او بیا دَ دې هېواد دَ علاقائي ښائیست سره سره به یې خلګ څومره ښکلي وي ؟ خو، بیا چې به مې دَ ائیرلنکا په دې الوتکه کې دې تکو تورو او بې خونده ائیرهوسټسانو ته پام شو، نو به زړه ماتې غوندې شومه - ولې، دَ دې هوائي کوربنو پېغلو په څېرو کې راته هیڅ قسم کشش نه ښکاره کېدو ... وایم، چې دَ تناره دَ لړونې غوندې لغوَړنې څېرې یې که څه هم انساني څېرې وې، خو انساني سترګې نه پرې خوږېدې .. چرته بیا شاعرانه نظر؟ خو دَ دې هرڅه پرته به مې هم وَ خپل زړه ته په دې خبره تسلي ورکوله، چې کېدلی شي، هلته مېښته خلګ دغه رنګه بې ډؤله نه وي — بس په دا سې رنګه سوچونو کې جهاز دَ درو ګنټهو مزل کولو ورسته، ګوا دَ سري لنکا دَ وخت په سمه څلورنیمې بجې کولمبو ته وَ رسېدو —

دَ کولمبو دَ ائیرپورټ په ودانۍ کې چې څنګه وردننه شولو، نو څه ګورو، چې دَ کسټم سړي په پاکستاني مسافرانو باندی دا سې شاوخوا راوګرځېدو، لکه جوړه چې مسافران نه، بلکې خطرناکو سمګلرانو یې وطن ته پېښه راکړې وي - دَ یوه یوه مسافر سامان یې دا سې پلټلو، چې که یَو شئی نه هم ؤ په کې .. نو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دَ ډالرانو ترلاسه کولو پورې به یې مخته نه اېله کولو – دغه رنګه یې موږ یعني څلور ملګرو ... سره دَ نورو پاکستانیانو کم او زیات پنځه ګنټهې دلته وَځنډَولو او دَ سهار نهو بجو خواته یې له خپل غیر قانوني او غېر انساني حصاره چې خوشي کړلو ... نو دَ هر یوه مسافر په تندي دا یَو سوال له ورایه ځلېدو ، چې دي لغوَړنو دا موږ په کومه ګناه کې په ائیرپورټ کې ټوله شپه راګېر کړي ؤ - او هغه هم داسې، چې نه یې په ائیرپورټ کې دَ اوبو څیښلو دپاره څه بندوبست ؤ او نه دَ چائیو - ظلم خو لا دا ، چې که به هر څو موږ ورته دَ یوه ګلاس اوبو دپاره خواست کولو ، نو یوې خواته به یې داسې دیکه کړو ، لکه ښکنځا چې مې ورته کړې وي - خېر ، دَ دي خیرن ائیرپورټ دباندې مې په وَچ حلق دَ یَو ټېکسي ډرائیور سره خبره وکړه، چې ...
"وروره جانه ! موږ نابلده یُو ، دَ یَو ګزارې هوټل ته مې بوځه"
دّ وئیل...
" په کولمبو ښار، چې له دي ځایه ورته دَ یوې ګنټهې لاره ده، کې هوټلان ډېر ګران دي – که زما منئ ، نو دلته نیږدې دَ نیګامبو ساحل په یَو ریسټ هاؤس کې استوګنه وکړئ- زیاتره ټوؤرسټان دَ نیګامبو دَ سمندري غاړې سره جوړ ریسټ هاؤسونو کې اوسېده خوښَوي – ولې چې دَ خواپاکې علاقې او ځایونو پرته ، له سهاره تر ماښامه پورې بسونه له هغه ځایه کولمبو ته ځي داځي"
موږ څلور واړه ملګرو دَ صلاح کولو ورسته خبره له هغه ډرائیور سره جوړه کړه او په نیمه ګنټهه کې یې الپائن نامي وړوکې ریسټ هاؤس ته وَرسَولو - د شنه سمندر له غاړې سره جوخت دغه ریسټ هاؤس ، دَ یَو بنګالي ځوان مسټر مامون ، چې له بجیانو سره خپله هم په کې اوسېدو ملکیت ؤ – سترې دومره زیات ؤ ، چې دَ چائی غورَړلو سم دستي په پلنګونو وَغزېدو -
*****
دلته ګرمي دومره زیاته وه، چې ماځیګر خواته دَ لمبېدو ورسته ، چې څنګه له ریسټ هاؤس څخه دباندې راوَوتو ، نو سم دستي مې بیا بدن خولې خولې شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا لا هيڅ خبره نه وه، خو طبعيت مې هغه وخت لا نور خپه شو، چې خپل شاوخوا مې دَ سري لنکا ځاي خلګو ته پام شو - که ښځه وه، او که نر، ځوان ؤ او که زوړ او يا ماشومان، چې په رنګ خو تور ؤ ... چې ؤ، خو دَ جامو په اړه هم ډېر شاته پاتې او سترګو ته سخن سخن ښکاره کېدو - بله خبره دا، چې زياتره خلګ دلته په لوُڅو پښو ګرځېدو - يَو ځاى دَ رضا ترين وار نه وَشو او په لغازې خندا کې يې وئيل ...

" تر دې خلګو، خو هاغه زموږ دَ سيمې لچيان لا ښائيسته او خواپاکې دي " نصيب ترين هم خبره ورسره خوږه کړه، وئيل يې ...

"هو .. په لوُڅو پښو خو نه ګرځي"

او دا خبره ما او جمعه خان رَد کولی ځکه نه شوه، چې دَ دې خلګو کړه وړه جامې او دَ ژوند کولو طريقه يا لارليکه يې ببخي زموږ دَ پښتونخوا دَ خواستګرو تورو لچيانو ته شوې وه، دا څه بده خبره نه وه، خو چې موږ او نورو غېر ملکيانو ته به يې په حېرانتيا کتلو، نو په زړه کې به شکمن غوندې شوم - ما وئيل.. چې چرته دَ سري لنکنو دا دعوه، چې ګنې ... " په دې هېواد کې دَ تعليم شرح ۸۹ فيصده ده " ... مازې دَ خبرو تر حده خو نه ده ؟ ولې چې تعليم سړي ته دَ ژوند طور طريقې ښئيلو سره سره دَ اناپرستۍ، خودارۍ او شخصي تشخص غوره کولو درس هم ورکوي - دا خبره مې مزغو ته نه يوازې دَ دې ښځو او نريناؤ ناديده سترګو له سوبه ... بلکې په دې هم راغله، چې که څه هم واړه لاکن پاخه خپل يا دَ کرايې کورنه يې درلودلو، خو کوُړۍ کوُړۍ امبارونه يې دَ کورونو مخته پراته ؤ - او افسوس په دې خبره هم راتلو، چې خدائى داسې زرغون او ښائيسته وطن ورکړى ؤ، چې سترګې يې په کتو نه مړېدې – هرلور ته دَ شنو شنو، وړو، غټو بُوټو، چمنيانو او نورو ونو پرته دَ ناريل او رقم رقم ځنګلي ونې دَ کتو وَړ وې - دَ سمندر په غاړه باندې يې بيا بل رنګه خوندونه ؤ - سره سپين ټوؤرستان چې په کې نران او ښځې او ماشومان هم ؤ تر لرې لرې پورې لمبېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا ګرځېدو - دَ څه ګرځېدلو ورسته زمونږ هم صبر نه وَشو او دَ سمندر ترڅ اوبو ته ورګډ شولو –

*****

نيګامبو يَو وړوکی ځای ؤ، ځای په ځای په کې ريسټ هاؤسونه جوړ ؤ، چې په کې دَ بېلا بېلو هېوادونو څخه راغلي ټوؤرسټان اوسېدو - دلته دَ سبزي مارکېټ پرته دوه درې کتاره دوکانونه هم ؤ – چې په کې دَ ضرورت هر شئی، چپ دَ اوړو له پستې ډودۍ پېدا کېدلو - ولې چې دې خلګو له ډېل روټيانو او ساده پخو وريږو سره بوږ خوړلو عادت ؤ - په زياترو چوکونو باندې دلته دَ حضرت مريم بي بي او حضرت عيسی عليه السلام دَ مجسمو پرته، دَ هندوانو ببل ببل بهګوانان، چې رضا ترين ورته پالوانان وئيلو دَ عبادت دپاره ږدل شوې ؤ - دَ اسلام په نظريه تړلې خلګ که څه دلته لږ ډېر شته خو دَ مسلمانانو دَ يوه ماجت پرته مې نور تر سترګو نه شو - مسلمانان، چې سپينې خولۍ به يې په سر باندې ايښې وې هم خال خال په دې بيچ ستې نيګامبو کې ښکاره کېدو ... لاکن په رنګ او لباس يا په لنګونو دَ هغو نورو توريکانو ورېه ښکاره کېدو - دلته چې کومې دوې ژبې وئيل کېږې، هغه "تامل" او "سنهاله" دي، چې په کې دَ "ډ"، "ړ" او "ګ" تورې ډېر زيات استعمالېدو - که څه هم په سري لنکا کې دَ "ګوتم بدها" يا "ماتما بت" منونکو "بُدهمتو" شرح ۶۹ فيصده ده، خو ګوره چې دلته په نيګامبو کې ؤ نه او که دَ بدها بُتان يې په چوکونو کې لګول دَ خپل مذهبی پېشوا توعين ګڼلو ؟ وائي .. چې دَ بُدهمتو په چپه په سري لنکا کې ۱۵ فيصده هندومت، ۸ فيصده مسلمانان او ۸ فيصده عيسايان مېښته دي -

*****

دَ ماځيګر دَ سېل پرته دَ نيګامبو لومړۍ شپه په دې اړه ډېره په خوند راباندې تېره شو، چې دَ ريسټ هاؤس څخه په څه واټن باندې په يَو پراخ مېدان کې " اوپن ائير تهېټر" شو وه - ځکه مونږ هم ورته پېښه وکړه - مېدان له خلګو ډک ؤ - دَ څه هلې ځلې ورسته مونږ څلور واړو هم ځايونه پېدا کړو او کښېنستو - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتني دوکانچي غوندي جوړ ستېج باندې دَ خاکو ، سندرو پرته دَ پېغلو ډانسونه هم په هره اړه دَ کتو او دَ زړونو دَ خوشحاله ولو وَړ ؤ - دَ دې دمامې ځخه موږ دَ سري لنکنو په حقله دا تاثر واخيستو ، چې دا خلګ چې څومره په ښکاره مړَغوني برېښي ، دغه هومره دننه دننه مستي هم لري -او بيا دَ خوند خبره دا هم وه ، چې دا شو دَ نرانو پرته ښځو هم ورسره په ګډه کتله - او کله کله به يې دَ يَو مستۍ سندرې سره ژغونه هم راپورته کړو -دولس بجو خواته چې دا مېله سرته وَرسېدله ، نو دَ زيات رش له سوبه مې دومره ديکې وَخوړلې ، چې دَ کوټلو بدنونو سره دَ ريسټ هاؤس په وړو خوُنو کې دَ غوماشو او زړو پنکهو دَ کړَپي په پرته هم تر سهاره پورې ښه کرار ويده ؤ -

*****

سهار دَ چائيو په غټ مېز زموږ ليدل کتل دَ جان هوګر نامي انګرېز ، چې له لندن ځخه راغلی ؤ او په دې ريسټ هاؤس کې اوسېدو سره وَشو - په يو ازې ځان دومره ديغ شوی ؤ ، چې مازې يې دَ هېلو هائی بهانه غوښتله او بيا که ده دَ خپلو ملګرو پېغلو ، دَ ده له قوله نن مانښام دَ " آدمز پيک " ځخه بيرته راستنېدې ذکر نه وائی کړی .... نو رضا ترين به ضرور ورته جوړه لاسونه نيولي وای - ولې چې دا سړی دومره ژغېدو او داسې کړې وړې او ورانې خبرې يې کولې ... لکه جوړه چې دائی په دريمې نړۍ کې نه بلکې تر اولې نړۍ هم څه مخته جوړې نړۍ دَ خپل مخته آزادو ځوانانو په محفل کې ناست وي - بله دا ، چې ده بل چا ته دَ خبرې وار نه ورکولو ... يو ازې جان هوګر نه ، بلکې دَ ريسټ هاؤس په پټه او غلا راغلې بنګاليان ، چې دَ ريسټ هاؤس وَ شاته جوړو شوؤ وړو خونو کې استوګن ؤ ، هم داسې راباندې بُوښېدلو ، لکه موږ چې انسانان نه... عجوبې ؤ -اوس ګوره ، چې ځله دې خلګو نه يو ازې په درنو سترګو راته کتلو ، بلکې نزدېکت ته يې هم زړونه تخنېدلو - که څه هم موږ دَ هغوئ په رنګه دَ ختو ځخه جوړ انسانان ؤ -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ورځ لس بجې خواته په بس کې کښېنستو او دَ کولمبو په لور مو مخه وکړه - دَ بس دا سفر زما دَ ملګرو ، په خاص توګه رضا ترين او جمعه خان د پاره دَ سکون وړ ځکه ؤ ، چې تر نرانو په کې ښځې زياتې وې او هغه هم دومره زياتې چې په يَو بل کې سره چيخلې چيخلې ناستې يا ولاړې وې ... که څه هم هاغه دَ جمعه خان خبره " ټولې تکې تورې دي " ، خو دَ ملګري رضا په قول " دي خو ښځې " ... نو ځکه مو دا سفر له نيګامبو څخه تر کولمبو پورې په خندا او خوشحالۍ تېر شو او نصيب ترين چې دَ جمعه او رضا په خبرو او ټوکو يې خوند اخيستو بيا بيا وئيلو ، چې ...

" دَ پرون درسته ستړيا او دَ ائيرپورټ دَ لغوَړنو هغه تنګول يوې خواته ... دا دَ نن دَ زړه له اخلاصه خندا بلې خواته ..."

دَ خندا اصل سوب دا ؤ ، چې يَو خو سره ګرمي وه او بل په دې بس کې راسره څنګ په څنګ په يوه يوه سيټ کې دوې دوې يا درې تورې لڅې وزمه پېغلې ناستې وې ، چې دَ بدنونو تودښت يې لا نوره سا راتنګه کړې وه او خولې يې راباندې ماتې کړې وې - له دې علاوه موږ په درست بس کې دَ هغوئ په نسبت سپين پوسته ؤ ، او څه څه دَ هغوئ په معيار پوره غوندې هم - نو ځکه به يې موږ ته بيا بيا او په نېغه کتلو - زما ملګرو خو به له يوې نيمې په سترګو کې سترګې داسې هم ورکرارې کړې ، چې شاوخواته ولاړو به پرې خندلو او ګوره چې هغو پېغلو ته به يې مبارکي ورکوله او پسخوندونه به يې ورباندې وهلو ؟ حال زما هم بد ؤ ... خولې راباندې ښې ډېرې را ايله وې ، خو ګوره ، چې دې زړه مې څله نه غوښتلو ، چې له چا سره خبرې وکړم ؟ خېر ، دَ يوې ګنټهې دَ مزل کولو ورسته دَ کولمبو ، چې دَ پاکستان دَ يَو ښار په رنګه ؤ په سخنې خيرنې بس اډې کې کښته شولو-

" دا خو پاکستان دی"

" هو ، هيڅ فرق يې نه شته "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ نصیب ترین له دغه خبرې سره مورږ درې واړه ملګرې ځکه متفق شولو ، چې دَ دې ځای په دوکانونو ، په فُټ پاتهونو او ماتو ماتو روډونو کې هیڅ توپیر راته نه شو ښکاره ... بس که بیا هم زمورږ او دَ دې خلګو تر منځه څه توپیر ؤ ، نو هغه دَ رنګت پرته دا... چې دَ جامو په اړه دَ دې ځای ښځې او نران تر ډېره هانده انګرېز وزمه هم ؤ - تر یَو څه وخته پورې په کولمبو کې یَو روډ بل روډ پیاده وګرځېدو ، خو داسې بله عجوبه چې مورږ ورته حریان شوي وای مو تر سترګو نه شوه چې دَ ذکر وَړ مې بللی وای - چپ له دې خبرې ، چې مورږ یې په سوچ وهلو پارَولي ؤ ... ګوا ، دَ اډې شاوخو او بیا تر لرې لرې پورې دَ روډونو یوې بلې خواته په تړو باندې دَ لاټرۍ ټکټونو دَ خرڅلاؤ کاروبار دومره ګرم ؤ ، چې په کتو ورڅخه دَ دې ځای دَ خلګو دَ معاشي بدحالۍ او لالچ اندازه ښه لګېدلی شوه - ولې چې زما په خیال ...

"څوک چې په لاټریانو یا جوارۍ باندې خپل قسمت ګوري ، نو پوهی شه ، چې یا خو یې کار دَ لاسه نه کېږي او یا بیا صلاحتونه نه لري او له ځانه یې هیله ختلې ده"

دَ کولمبو په ګال نامي روډ باندې چې له ټېکسی څخه کښته شولو ، نو نصیب ترین چې ښه ډېر په روسي ریاستونو کې ګرځېدلی ؤ ... یَو دم داسې وَوئیلو ...

"دا روډ او دَ روډ دواړو خواؤ ته جوړ دوکانونه او نورې ودانیانې ارومرو په روسي ډړل جوړې دي"

هو ، دَ ده خبره صحیح وه ، یَو روډ بېخي پراخ او ښائیسته ؤ او بل دَ پنډو دېوالونو او غټو غټو دروازو دا دنګ دنګ او په جدید طرز جوړ دوکانونه او کمرشل پلازې او دفترونه سترګو ته ډېر ښائیسته ښکاره کېدو .... رضا ترین ، چې تر ډېره یې په حېرت ورته کتلو ، یَو ځای وَوئیل ، چې ...

"کشکې دا خلګ یې هم هغه رنګه ښائیسته وای

دَ جمعه خان کاکړ هم وار نه وَشو ، او خپله خبره یې داسې منځ ته راوَغورځوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بس دغه خو بدبختي ده .... چې چرته علاقه ښائیسته ده ، هلته خلګ بد رنګه ..
اوس ګوره ، چې په دې کې دَ خدائی پاک څه مصلحت دی ؟ "
او زه چپ په دې وم، چې وږی وم او شاوخوا مې ریسټورینټ لټولو - یَو وخت
چې موږ په دې روډ کې ، چې ورسره ورته تک شین سمندر او صفا سمندري
غاړه وه ... په خوا روان ؤ –نو دَ مسلمانانو یَو ریسټورینټ مې تر سترګو شو -
دَ "حلال "لیکلی توری مې په بورډ باندې لیدلو په وخت ایله له خلې دَ
خوشحالۍ چیغه نه وَوته –او بیا په یو بل پسې څلور واړه ملګرې وردننه شولو
- په دې ریسټورینټ کې دَ سري لنکا دَ ځای خواړو څخه مو لا سم لاسونه نهٔ
راټول کړي، چې موږ ټوله په خولو کې لانده خیښته شولو –دَ هر یوه ملګري له
څلې څخه شپېلکیان په دې وتو ، چې ترخو مرچو یې خپل اثر ښکاره کړی ؤ -
دومره ترخه خواړه؟... وایم چې کله ما په ژوند کې نهٔ خوړلې –لکه دلته چې دَ
خېټې لوږې په ما او زما په ملګرو باندې وَخوړلو - زړه مې غوښتو ، چې منډه
کړم او وَدې نیږدې سمندر ته ورټوپ کړم - لاکن داسې مې کولی ځکه نه شو ،
چې پښتو نیولی وم– خیر، چې کله له دې ریسټورینټ څخه ولاړېدو ، نو رضا
ترین چې له خلې فوُفوُفوُ غوندې توري وتلو .... په لغازي خندا کې وایي...
"اوس پوهی شوم، چې دَ دې ځای خلګ دومره تک تور څله دي ؟"
او بیا په تېزو قدمونو څلور واړه ملګرې دَ سمندر دَ غاړې په لور روان شولو –
دَ کولمبو دَ سمندر دا غاړه، چې څومره ښائیسته وه، دغه هومره خلګ ورباندې
کم کم ښکاره کېدو ... او چې خال خال لیدل کېدو ، نو په هغو کې هم زیات دَ
بېلابېلو هېوادونو ټوؤرسټان ؤ - دلته دَ سمندر له غاړې سره ورته جوړه ګېږدۍ
ودانۍ دَ نورو ماډرن طرز جوړو ودانیانو په منځ کې ډېره ښائیسته او په زړه
پورې بریښېدله- دَ تصویرونو اخیستلو او دَ څه نور ګرځلاؤ ورسته یَو ځای
کنښېنستو ... دَ نورو ګپو پرته رضا ترین چې دَ اوله یې لا په زړه کې جوړه کړې
وه .. خبره داسې منځ ته واچوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" یَه ملګرو ! موږ دلته پیسې دَ څه د پاره ګارَؤ ؟ نه خو دلته دَ کتو د پاره څه شته او نه بل څه ... ولې بنکاک ته دَ یو څو شپو د پاره نه ځو"
ده لا خبره سمه سرته رسَولې نه وه، چې نصیب ترین لکه جوړه چې له هغه سره په صلاح وي... یَو دم دَ ده خبره دا سې په تائیدي انداز کې مخته کش کړه ...
" هو، دائی رښتیا وائي... دَ بلې میاشتې تر ۲ تاریخه خو به دلته چمچي وکړو – درځئ چې څو شپې هلته په تهائي لبنډ کې وکړو - بیا که جېبونو اجازه راکوله، نو به دلته یوه نیمه شپه دَ راغبرګېدو په وخت وکړو"
جمعه خان چپ ؤ، نه یې دَ هغوئ سره " هو "کولو او نه یې زما خبرې ته غوږ نیولو - که څه هم ما ډېر ډېر وَ یارانو ته وَوئیل ، چې...
"دَ آدمز پیک دَ کتو بغېر دا زموږ راتګ وَ سري لنکا ته بې معنا دی او بیا که تاسو ځئ.. نو لاړ شئ... زه به دلته پاته شم، ولې چې زه اول هم ورَغلی وم"
لاکن بیا چې کله جمعه خان هم له هغوئ سره په "هو" کې"هو" ورګډوَل شروع کړو، نو زه هم چپ پاته شوم او له ملګرو سره مې خوښه کړه - دَ دې سمندر له غاړې سره نیږدې دَ ائیرلنکا مېن آفس ته وره غلو ... بیا څه وخت ورسته دَ ائیرلنکا کنفرم ټکټونه دَ بنکاک د پاره ، چې دَ بل سبا یعنې دَ ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع سهار اتهه بجې ورته تګ یقینۍ شوی ؤ ... چرته څخه چې به موږ په ۳ مې فرورۍ بیرته راغبرګېدو ... په لاس کې دَ ائیرلنکا دفتر مخې ته دَ ټېکسي په انتظار ولاړ ؤ –
قضا ماڅېښېین دَ کولمبو په بس اډې کې دَ نیګامبو وَ بس ته وختو ... دا بس که څه هم دَ رش له سهارنۍ دلچسپیانو څخه خلاس ؤ ، خو دَ ملګرو ګپه په خپلو کې دومره سره خوږه وه، چې دَ یوې ګنټهې سفر راباندې دا سې تېر شو، چې ګرسره ورباندې پوهی نه شوم - په خولو کې لانده خیښتته دَ نیګامبو په بس اډې کې کښته شولو او نیږدې سبزي مارکېټ ته ورچپ شوؤ –هلته مې دَ خپلې خوښې دَ سبزۍ رانیولو پرته څو بندې کوپرې هم واخیستې او دَ ریسټ هاؤس په خوا مخه وکړه - دَ ریسټ هاؤس څخه ښه رالرې په یوه کوڅه کې چې څنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوګرځېدو ، نو دَ یوه واړه کور مخته مو یوه تکه توره پېغله چې ښېخې نرۍ جامې یې اغوستې وې .. په لمبېدو تر سترګو شوه .. دَ پلاستیک بالټۍ یې څنګ ته پرته وه او ډکې ډکې لوټې یې په ځان داسې ژر ژر اچولې ، لکه په وجود کې چې یې اور بل شوی وي – دا منظر په مونږ کې دَ یوه خوښ شو ، خو دَ جمعه خان دَ زړه خبره داسې په خُله باندې راغله ...

" واه ... خو دَ پښتو دَ فلمونو دَ باراني سینونو بارِ مي پرې مات شو "

خبره وه هم دغه رنګه ، ګوا دَ هغې توري انجلۍ دَ بدن هر اندام دَ لمدې او نرۍ جامۍ څخه ښکاره کېدو او بیا یې حیاء دومره غورځولې وه ، چې مونږ ته یې کله پام شو ، نو په واز َکې انداز یې خندلو لا راته ښېل – بیا یَو وخت چې مونږ ښه ډېر مخته ورڅخه تېر شولو ، او په بله کوڅه کې ښي لاس ته ګرځېدو له مخه چې مو په ورستي ځل شاته وَکتلو ، نو هغې خپلې خلاسې زُلفې دَ وچولو په نیت یوې بلې خوا ته څنډلې لګیا وه او زمونږ په لور یې لا هم هغسې دَ خوړلو په انداز راکتلو – ګوره ، چې اوس دا سپین سترګې وه او که مونږ نادیده ؤ ... یا بیا دلته داسې غوندې حرکتونه کول څه عېب نه ګڼل کېږي -

په ریسټ هاؤس کې جان هوګر ، لکه زمونږ په انتظار کې چې ناست ؤ .. زمونږ په لیدو دَ چمني څخه را ولاړ شو او مونږ ته یې هرکلی په ډېره مینه وَوئیلو - دَ هېلو هائی کولو ورسته زما واړه ملګرې خپلو خپلو کوټو ته مخه وکړه او زه دَ سره یار هوګر سره دَ مېن هال په صوفه باندې کښېمستم -

" ولې ... هغه ستا دوې ملګرې لا نه دي راغلې ؟"

زما دَ پوښتنې په ځواب کې ده وئیل ...

" یَه ... لا خو نه دي راغلي ... ځکه خو دیغ یم او دا ټوله ورځ مې دلته یوازې تېره کړې ده "

او بیا یې له خپلې خوا راته وئیل ، چې ...

" هغه دواړې زما ډېرې خوږې ملګرې دي – مګر دَ یوې سره مې هم جنسي تړون نه شته .. ولې چې ما ته تش دَ انډین انجلۍ سره سیکس کولو کې خوند راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې یې چې کولې نو په خپل شوخ انداز کې راته دَ ټوکو کولو په موډ کې برېښېدو ، نو ځکه مې ورځخه پوښتنه وکړه ...
" انډین انجلۍ څله؟"
ده چې بیا په خندا خندا کومه خبره وکړه ... هغه دلته دَ لیکلو وړ نه ګڼم .. ولې چې زه نه غواړم، چې خپل لوستونکې جنون ته وَرسَوم – خبر، ما بیرته دَ ده فکر دَ دې خبرې په خوا ور واړَولو ، چې ...
" دَ ده څله دَ انګرېزي انجلۍ سره نه لګېږي - که څه هم موږ او رېدلي دي چې هغوئ ملګري په ډېر اخلاص کوي"
خو ده وئیل...
"هو، اخلاص یې په خپل ځای، لاکن جیبونه خو هم خالي کوي"
نو دَ جان هوګر مطلب دا شو ، چې انډین انجونې له سرو سپینو انګرېزانو او یورپئینو سره بې غرضه دوستیانې کوي - دا سې یې نورې خبرې هم وکړې او یَو وخت یې په خبرو خبرو کې دَ خپل مور او پلار
چې تر خپلو دَ بېل شوې ؤ په اړه وئیلو، چې ...
" مسټر شوق ! زموږ په مغربي ژوند کې دَ سړي ساه تنګېږي - غرض غرض فقط غرض ، نفسانفسي او شپه او ورځ کار کار ... زما خو له انګلېنډ څخه بد کېږي .. ځکه اکثره انډیا ته ځم راځم"
او دغه رنګه ما او ده په خبرو کې دَ ماځُستن نهه بجاؤ کړې ، چې دَ ډوډۍ دَ مېز په خوا تلو، نو یې راته وئیل...
"چې زما ملګرې څنګه راشی ، نو له تا سره یې ضرور لیدل کتل کوم"
او بیا موږ دَ خپلو نورو درو ملګرو سره په دوډۍ باندې ورمات شولو -
*****
سري لنکا ، چې ډېر پخوا دَ برِصغیر سره تښتې برخه وه ، یَو وخت دَ مست سمندر او بو له وَچې مځکې څخه بېله کړه او اوس دَ بحرِهند او دَ Bay of Bangal په منځ کې ځانته په یَو بېل ټاپو باندې جوړ هېواد دی- رقبه یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۵،۶۰۶ مربع کلو میټرانو باندې اړه لري- او ۱۷،۲۰ ملیونه ژوندي سرې انسانان په کې اوسېږي- دَ نرانو اوسطاً متوقع دَ ژوندي پاته کېدو عمر ۷۲ کاله او دَ ښځو ۲۸ کاله دی – که څه هم کولمبو دَ سري لنکا تر ټولو غټ کمرشل ښار دی ، خو دارالحکومت یې Javewardenepur نامې ځای دی- دَ کولمبو آبادي ۲۴۳۰۰۰ خلګو باندی اړه لري .. په سري لنکا کې سرکال دَ کښتې درجه حرارت C *16 او دَ لوړې درجه حرارت 27*C ده-
اوس به لا ما " دي مېګزین آف ائیرلنکا " دَ Serendih نامې رسالې څخه نور معلومات تر لاسه کولو ، چې دَ شپې یولس بجې خواته دباندې په مېن هال کې دَ ښځو ژغ راپورته کېده شروع شو - زړه مې غوښتلو چې ورپورته شم او وګورم، چې څه پېښه ده ؟ اوس به مې لا دَ ولاړېدو هڅه کوله، چې دروازه وَټکېدله ... ور پورته شوم او دروازه مې خلاسه کړه ... څه ګورم ، جان هوګر ولاړ دی او وائي راته ...
" بخښنه غواړم ... ستا دَ خونې بتۍ مې بله تر سترګو شوه ، نو ځکه مې زحمت درکړو ... راځه ، چې له خپلو ملګرو سره دې پېژند ګلوي وکړم "
او بیا لږ ساعت ورسته زه له هغوئ سره ولاړ وم او هوګر وئیلو ...
" دا زما ښې لاس ته اوله پېغله " لنډا " نومېږي او هغه دویمه چې په سُرت ښه چاغه ده .." نکي " ..... ده "
نکي، چې دَ جان هوګر په ټوکه یې نري نري خندلو راته وائي ...
" هائي "
او دې بلې هم دغه رنګه توری تکرار کړو او بیا ما هم خپل نوم ورته وَښئیلو – خبرې دَ پېژند ګلوۍ څخه یَو دم دَ " آدمز پیک " پورې وَرسېدې- دوئی وئیلو ...
" مورږ وَ دې ساده خلګو ته حریان یُو ، چې دا خبره یې څنګه وَمنله چې دا دَ آدم پَل دی ؟"
ما پوښتنه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ځله... دا خبره تاسو په کومه حواله وکړه ؟"
لنډا ، چې په سترګو کې دَ خبرو کولو خورا غښتلې وه ، زما دَ پوښتنې په ځواب کې وئيلو ...
" زما په خيال دغه رنګه نخښې اکثره په غرونو کې ليدل کيږي او بيا دومره غټې پَل ... اوو مائي ګاډ .. چې اوږدوالی يې پنځه فُټه او څلور انچه او دوه نيم فُټه پلن ؤ ... زړه مې نه مني .. چې دَ انسان دَ پښې پَل دی "
دَ لنډا دَ خبرو مطلب هم دا ؤ ، چې دَ سري لنکا مسلمانان او عيسايان په دې باب چا غولولي دي - ما سر خو ورته پورته کښته وَښورَولو ، لاکن په سوچ کې ورک ځکه شوم ، چې زما دَ معلوماتو په سمون د پښې دَ دې پَل په باب که څه هم دَ سري لنکا او ځينې نورو هېوادونو مسلمانان په دې يقين سره وائي ، چې کله خدائی پاک بابا آدم عليه السلام دَ جنت څخه دَ غره په دغې څُوکه ، چې قريباً ۷۰۰۰ فُټه هسکه ده ، راکښته کړو ، نو ده دَ خپلي غلطۍ دَ بخښنې دَ پاره زرهاؤ کلونه په يوه پښه وَدريدو ، او په ژړا ژړا يې خدائی ته فريادونه وکړو -
خو خبره شکمنه په دې شي ، چې دِ آدم بابا دا پَل چې Sri Pada هم ورته وئيل کيږي ، دَ بُدهمت مذهب منونکې يې دَ بُدها دَ پښې پَل ګڼي او وائي چې ... کله ماتما بُدها له دې غټې جزيرې څخه وتو ، نو په يوه پښه ولاړ يې دلته رياضت کړی ؤ - نه يوازې دا ، بلکې هندوان بيا دا يقين لري چې دا دَ رام چندر دَ پښې پَل دی - ګوا دَ يَو روايت په سمون ، چې کله رام چندر دَ خپلي اغوا شوې ښځې سيتا ديوي دَ بري کولو په نيت دَ هندوستان څخه سېلون خواته پېښه وکړه ، نو دَ خپل فوځ دَ راهنمائي کولو په نيت يې دا پَل جوړ کړو - نو ځکه درې واړه دَ مختلفو مذهبونو منونکې ، هر کال په جنوري او فروري مياشتو کې آدمز پيک نامې دَ غره څو ُکې ته خيږي او زيارت يې کوي -
څوک په حق او څوک ناحقه ؟ خو دَ مسلمانانو دَ دې اسلامي تاريخي روايت څخه هم انکار نه شي کېدلی ... چې ګڼې دَحضرت آدم عليه السلام وجود دَ مکه مکرمه او طائف له منځنۍ علاقې (چې تاکنه يې نه ده شوې) له خاورې څخه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یوازې جوړ کړل شوی ؤ – بلکې تر ځلو ښېنت کالو پورې دلته بې روح او بې ژوندہ پروت ؤ ... او بیا دَ جنت څخه په مځکه راکښته کولو په حقله وئیل کېږي... چې دائی په سري لنکا کې هم په دغه غره باندې راکښته کړلی شو - او دَ روایت په سمه دَ آدم بابا قد ۶۰ فُټه ؤ ، نو لازمې خبره ده، چې دَ پښې پَل به یې هم دَ نن دَ عام سړی دَ پَل څخه ښېخې غټ ؤ - مګر دا خبره ښېله وه، چې دې لنډا نامې انګرېزي انجلۍ زړه دَ دې حقیقت دَ منلو څخه ځله منکره ؤ- یَو وار لا زړه ته راغلو، چې ورته وَوایم ، چې که دَ پخوا زمانې هغه ډائناسور ، دَ یوه وخت خوراک یې دَ یوې اندازې په سمه دَلس څخه تر پنځلس ټنو پورې ؤ ... که دَ ماهرینو په اندازه په ارتقائي عمل کې راتېرېدو ورسته دَ نن دَ وړې چرمشکۍ په جُوثه بدلېدلی شي ، نو بیا دَ دُنیا دَ لومړي انسان دَ پښې پَل به دَ نن دَ انسان په مقابله کې غټ ځله نه وي- دا خبره ورته دَ کولو وه، خو وَمې ځکه نه کړه ... چې مباحثه ورڅخه جوړېدلو امکان ؤ او ما نه غوښتلو ، چې دَ شپې په دې نا موذونه وخت باندې ریسټ هاؤس په سر واخلم -

خبر، لنډه دا ، چې دا ټاپک ځنګه ختم شو ، نو دَ ځینې نورو خبرو ورسته هوګر راته وائي...

" زما اراده ده، چې دَ دې ټوؤر ورسته دَ ټوررسټانو ګروپ جوړ کړم او په بس کې په نیمې نړۍ باندې راوګرځم "

په دې خبره کې چې ما هم ځنګه دَ خپلې خوښې اظهار وکړو، نو لنډا وائي...

" هو ... که ته زموږ سره په دې ټوؤر کې ملګري وکړې، نو ښه خبره به وي "

نیکي هم زما په ګډون کې دلچسپۍ څرګنده کړه، ما ورته وئیل ...

"کېدلی شي ... مګر چرته به سره غواړو او بیا زه به په تاسو کې بد نه ښکاره کېږم که ځنګه ؟ "

هوګر زما دَدې خبرې سم دستي تر برېتونو دلاندې وَموسېدو او وائي...

" ستا پته راسره ده، کله چې هم داسې پروګرام جوړ شي، نو خط به درته وَلیکم او ټول پروګرام به په کې نوښته کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما به لا ورسره خوښَوله، چې هوګر بیرته په پسخوندي او شرارتي خندني انداز خبرو ته چمتو شو ...

" لنډا یا نیکي به درسره ملګري وکړي "

ما دَ موسېدلو ورسته په طائرانه نظر یَو ځل لنډا او بیا نیکې ته په دې نیت وکتلو ، چې ګوره دوئی څه ردعمل ښکاره کوي ؟ لاکن دَ دواړو له خوا هیڅ قسم ریسپانس نه راغلو مخې ته - بلکې دَ هوګر دا خبره دواړو لکه چې په ځانونو بده هم ګڼلې وه ، ځکه خو چپ غوندې وې .. ما هوګر ته په شرارتي موسکا کې وئیل ...

" خبر دی .. زه به بې دَ ملګرې درسره ملګری شم ، هغسې هم یوازې یم "

دا خبره چې مې کوله، نو لنډا یَو وار په برګو راته کتلو ورسته په موسکا کې وائي...

" No problem , I will join you "

که څه هم هغې ټوکې کولې، او زه هم په غلط فهمۍ کې نه وم مبتلا شوی دَ هغې په داسې خبرې ... خو خبر نه یم، چې بیا تر څو پورې په دې محفل کې ناست وم، نو دَ ځینو ټوکو او شوخیانو سره ګنډلې خبرو پرته شین سترګې لنډا په سترګو سترګو کې ګوره چې څله خبرې راسره شروع کړې وې ؟ هرڅه هرڅه ، خو زه په دې خبر وم، چې په انګرېزانو کې دوستي او ملګرتیا دَ مشرقي معاشرې په رنګه په یوه معنا کې نه اخیستل کېږې .. نو ځکه دې وخت زما او دَ لنډا سترګو ، ګوره چې په یَو بل کې کوم تړون موندلو ... مینه او که دوستي .. یا هسې ټائم پاسي؟

*****

"شوقه !لاړې زمونږ له کاره وَوتې"

دا خبره سهار دَ نهو بجو خواته چې مونږ دَ چائیو په مېز راغونډ شوي ؤ ، جمعه خان کاکړ په خندا ځکه وکړه ، چې زه دې وخت دَ جان هوګر، لنډا او نیکي سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو اخته وم - خبره يې ډېره غټه او بامعنا کړې وه، نو ځکه مې دَ ملګري جمعه په خوا مخ واړَولو ...
"یاره ! داسې خبره هم نه ده... مسافران دي او بیا یې زړه راسره غواړي هم "
ما چې څنګه خبره کوله، نو په سُرت چاغې نیکي پوښتنه وکړه...
" دا روسی ژبه ده چې تاسو یې وایاست ؟"
یَو وار مې لا زړه ته راغلو، چې ورته وَوایم، چې " هو " لاکن دَ دننه پښتون مې سر راپورته کړو او ورته وئیل مې ...
" یَه.... دا پښتو او افغاني ژبه ده "
زما په دې ځواب لنډا وائی...
" یس یس افغانستان... ډز ډز .. سیول وار "
که څه هم دې دا خبره په خندا کې وکړه ، خو داسې راباندې وَلګېده لکه ټک چې یې راباندې کړی وي ... خو وَ مې زغمله - ځکه چې ښځه وه او راباندې اوس لړه لړه ګرانه هم ... ولې چې خپل ښائیست یې دَ شنو سترګو په اشارو کې راباندې لوګی کولو له نیت سره سره فرېنډ فرېنډ هم راته وئیل شروع کړې ؤ ..
رضا محمد ترین چې له ډېره وخته چپ ناست ؤ او سترګې یې په دغو انګلسی پېغلو کې داسې کرارې کړې وې ، چې یوې بلې خواته یې نه کتلو ... هم اوس یو بل سګرېټ ته تیلی پورې کولو ورسته دَ خپلې سینې څخه دَ یو ګڼ لوګي خړُوسکه را یستله او په موسېدلې انداز کې وائي ...
" درځئ چې دَ سمندر غاړې ته ځو ... اوس خو خپله پښتو را څخه هېرېږي "
او بیا له مونږ سره دغه انګرېزان ملګرې هم دَ ریسټ هاؤس څخه دباندې وَوتو ...
مګر زمونږ مخه دَ سمندر دَ غاړې په لور وه او دَ هغوئ قدمونه دَ نیګامبو دَ ګڼې آبادی په خوا ...
که څه هم دَ بلې میاشتې په درې تاریخه به دلته دَ دوؤ درو شپو دپاره له بنکاک څخه بیرته راتلو ، خو له دې خوا ، دا زمونږ آخیري ورځ وه - نو ځکه مونږ غوښتلو چې دَ دې بیچ پرته دَ نیګامبو ټولې کوڅې هم کچ کړو او نور نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړخوشیانې دَ خپلو دیغ شوؤ زړونو دَ سکون دپاره لوګی کړو - یوې بلې خواته آواره ګردي کولو په وخت چې کله مې یَو داسې تور ځوان ته پام شو، چې دَ ناریل دَ بېخې نرۍ او دنګې غوندې ونې وَ رک سر ته ورختلی ؤ .. نو مې نابېره له خُلې څخه وَوته ، چې ګنې...

" وئ خوائیه !دَ ناریل په داسې نرۍ وَنو ، چې دا خلګ خېږي.. نو ماتېږي څله نه ؟"

رضا چې زما وَ څنګ ته روان ؤ، زما په دې خبرې اول وَ خندلو او بیا یې وئیل ...
" دا نو اوس کله خلګ ؤ... خو ، ټول دَ ونو مړې دي او دَ مړو یا چرُمشکیانو په زور ونې کله هم نه ماتېږي "

دا خبره څه وه، چې موږ ټولو ترډېره پورې پرې خندلو او په خندا خندا مو له دې ټوکې سره تړلې نورې نورې خبرې دَ سري لنکنو په باب تر خپلو زیرِبحث راویستې -

دلته چې زموږله چا سره هم خبره شوې وه، هر یَو په انګرېزۍ یا خو پوهېدو او یا یې ښه په خوند وئیلی شوی- او بله دَ خوند خبره دا هم، چې موږ هم دَ هغوئ په رنګه ترډېره په لوُڅو پښو وګرځېدو - هم ځکه چې چا به هم راته کتلو، نو نه یوازې به یې ترډېره راته کتلو ، بلکې دَ څېرې له تاثره به یې له ورایه راته داسې وَبرېښېده... لکه هغه چې زموږ په دغه حرکت باندې ډېر خوشحاله وي - او دَ خپلوئ په نظر به یې راته کتلو- دَ ماښام ډوډۍ که څه هم موږ دَ شپې دَ لس نیمو بجو خواته وَخوړله ، خو خاص خبره په دې ډوډۍ کې دا وه –چې یَو خو، خواږه جمعه خان او رضا ترین دَ نصیب ترین په کومک تیار کړي ؤ .. او بل جان هوګر ، نیکي او لنډا زموږ خصوصي مېلمانه هم ؤ - رضا او نیکي چې څنګ په څنګ ناست ؤ ، دَ ګپو پرته یې غُوڅې په خپلو کې بیا بیا داسې سره لګولو هم ،،، لکه جوړه چې له پخوا راهسې پاخه او خواږه دوستان یا مائینه او مېړه وي سره - خو غم دا ؤ، چې له دې پرته یې هم په خبرو باندې یَو بل سم نه شو پوهی کولی - ولې چې نیکې په خپل حلق کې په ګرانې انګلسۍ کې ږغېدله او رضا ترین دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلابي انګرېزۍ سره په پښتو هم ورته ګډ ؤ - دلته يَو وخت چې مورږ ټولو دَ رضا په ګپو خندلو ، نو رضا په خپله مخصوصه خندا کې وَ وئيل ...
" يَه ملګرو ! تاسو ولې زما او دَ دې په تعلق او مينه سوځئ ؟"
نصيب ترين ، چې له ډېري خندا يې لاس په خېټه نيولی ؤ .. ورته واي ...
" دا دې خدائی ستا نصيب کړي ... انډيا ته به ورسره ولاړ نه شې "
رضا چې دَ خلې څخه يې څنګه ..." هو ، ځم ورسره ... ځم ورسره " غوندې توري وَ وتو ، نو ګوره چې لاس يې دَ نيکې په غلط ځای وَ لګېدو او که په اوږه يې دَ رضا لاس اچول خوښ نه شو ، چې يَو دم سنجيده شوه او دَ رضا ښَنګ يې پرېښولو ..
ولاړه شوه او دَ جان هوګر سره کيڼ لاس ته په خلاسې چوکۍ باندې کښېښنسته - بيا رضا که هر څومره دَ هغې توجه خپل ځان په خوا اړَولو هڅه کوله ، خو نيکې هيڅ ريسپانس نه ورکولو ...
" آخر مې سره ياره را څخه خفه کړه "
رضا که څه هم دا خبره په خندا وکړه ، خو نصيب ترين په سنحيدګۍ کې ورته وَوئيلو ...
" رضا بس يې کړه ..داسې نه چې دا خلګ زمورږ په حقله بد تاثر واخلي "
له دې واقعې پسته محفل سنجيده غوندې شو – دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته دَ جان هوګر په خوښه دباندې لان ته وَوتو .. او بيا دَ شپې دولس بجې څنګه بجاؤ شوې ؟... په دې ګرسره نه شولو پوهی -
دَ ۲۷ مې جنورۍ سهار څلور نيمې بجې مامون وَژغوَلو .. دَ چائی څيښلو او ضروري تياري کولو ورسته بيا څلور واړه ملګرې پاؤکم شپږ بجې په ټېکسي کې دَ ائيرپورټ په خوا روان ؤ - دلته دوې ګنټهې انتظار کولو ورسته چې جهاز ته وَختو ... دَ جهاز په دروازه کې دوؤ ولاړو ائيرهوستهسانو دَ مسافرانو هرکلی په خپله ژبه کې داسې کولو ...
" Ayubowan ….. Ayubowan "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ډېر ژر بیا موږ تر اوریځو هم ښه بالا دَ تهائي هېوا دَ ځُورو دَ ښار په لور مخه کړې وه ... دا سفر په هره اړه خوندَور ؤ - هو، سفر به ولې ښه او خوندَور نه وای، چې یَو ځل بیا دَ " دَ ځُورو دَ ښار " په لور روان وم - نو ځکه مې دَ ګډو وډو خیالاتو په رڼا کې دا نظم ، یَو وخت په ډائرۍ کې نوښته کړو ...
"ستا په لورې در روان یم"

زه هم ستا غوندې انسان یم
ژمی ، دوبی
سپرلی ، منی
په وجود محسوسَومه
اوبه ځیښمه
ډوډۍ خورمه
او ساه ګانې لوبَومه،
خو ، که فرق شته ما او تا کې
نو ، هم دومره
فقط دومره
چې، ته اوسې په خپل ځان کې
دَ شیشې غوندې مکان کې
او ما ستا دَ غم درونډ پېټی
په اوږو باندې اخیستی
ستا په لورې در روان یم
(شوق / کولمبو څخه دَبنکاک په لور په فضائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته لمر دَ شپې راخېژي

تاثراتي لنډيز...

"چرته چې لمر دَ شپې راخېژي ... نو حقه خبره ده ، چې هلته به خلګ دَ ورځې دَ رڼاګانو څخه نه يوازې بې خبره وي .. بلکې دَ کار او زيار څخه به هم تنګ وي - هو، دا دَ هغې پټايا بيچ خبرې دي ، چې ځان ته دَ شپې دَ ژوند کولو په اړه په درستې نړۍ کې سارى نه لري ... دلته دَ ښځو راج دى ... نران شته په کې ، مګر دَ ښځو تر واک دلاندې - دا بېله خبره ده، چې ظلم بيرته هم نران وربانديږ روا کوي او هغه هم دَ دغو ښځو په خپله خوښه – هم ځکه خو دَ نړۍ دَ هر هېواد څخه ډک ډک جهازونه ، که څه هم خالي کېږي په بنکاک کې ... خو مخه يې دَ سوارليانو دَ پټايا بيچ په لور وي" (شوق)

"دَ سلو يار"
څوک چې ګوري راته
وايم ... دا به ته يې
څوک چې خاندي راته
وايم... دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
بس په دغه رنګه
زه په "دا" او "دا" کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پەلټون ستا دَ ځېرې
دَ سلو یار شوم
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ بنکاک پەلور پە هوائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

ها غه څه وائی ... " یار دَ یار دَ پاره خوري دَ غوا یه غوښې " که څه هم زما خوښه نه وه، خو دَ یارانو دَ ضد مخې ته مې وسله اچولې وه - او په ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع ماځپښین یوه بجه په ائیرلنکا کې دَ " دَ ځورو ښار " یعنې بنکاک په ائیرپورټ باندې له ملګرو سره ګنډلی کښته شوم .. انټري ویزا لګولو ورسته چې دَ ائیرپورت څخه دباندې وتو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ او هر یوه په خپل خپل طرز دَ ائیرپورټ دَ ښائیست پرته دَ دې ځای دَ خلګو او ښائیسته ځُوئیونو ستائینې کولې ... او جمعه خان خو لا داسې هم وَ وئیلو ، چې ...
" چرته دَ کولمبو او نیګامبو غوماشې او چرته دا خواپاکي او ښائیست "
ده لا نور وئیلو ، چې نصیب ترین ورته وئیلو ...
" زور خو دا خبره راکوي ، چې بیرته به هم ورځو "
مګر رضا ترین چې دې وخت یې حریان حریان شاوخواته کتلو ، خپله خبره داسې وَکړه ...
" غم مه کوئ دا یَو څو شپې او ورځې خو به ښې تېرې کړو "
او بیا چې په ټېکسي کې کښېښستو ، نو مې یارانو ته وئیلو ...
" دَ پیسو سره به خیال کوؤ .. دلته پیسې ډېرې ګاربږي "
دا خبره چې مې کوله، نو ټېکسي دَ ائیرپورټ څخه مېن روډ ته را وتی ؤ – دَ جي- پي – او ائیریا کېنډي ریسټ هاؤس داسې خو دَ اوسېدو وَړ نه ؤ، خو شبه مې په کې تېره شوه - دَ شپې په ښار کې ډېر زیات ګرځېدلو او راګرځېدلو ... یو نیم ځای خوراک او څیښاک کولو ورسته چې ریسټ هاؤس ته راغلو ، نو په ځای دَ آرام کولو ... ښه تر ډېره ناست ؤ او دَ نورو ګپو پرته مو دَ سهار دپاره دَ تهائي هېواد دَ تاریخي او زوړ ښار چیانګ مائي ته دَ تلو پروګرام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څنګه حتمي کړو .. نو خپلو خپلو بسترو باندې دَ خوب کولو په نيت وَغزېدو-

سهار ته چې مې سترګې خلاسې شوې ، نو اتهه بجې وې – دَ تياري کولو او پياله پياله چائې څښلو ورسته دَ بنکاک په ښار کې دَ سېل کولو په نيت ورګډ شولو - که څه هم ماته دَ دې ځاى چاپېر نابلده نه ؤ، خو بيا مې هم ښه ډېر خوند ورباندې اخيستلو - له يوه مارکېټه څخه بل مارکېټ ته چکر څه ... چې دغه رنګه مو ږ په بلا مارکېټونو باندې راوګرځېدو ...

˝ډېر ښائيسته او پاسته خلګ دي دا تهائيان˝

نصيب ترين چې دا خبره څنګه وکړه ، نو رضا دَ سګرېټ په کش کې واي ...

˝ هو ... په خاص توګه دغه تهائي پېغلې دوکاندارانې ... چې هر کاروبار په ډېره خندا خوشحالۍ کوي˝

دَ هغه په ˝هر کاروبار˝ باندې ټولو دَ هغه په لور ور وَکتلو ، خو بيا هم يوه دَ هغه دَ دې خبرې نفي نه وکړه - ولې چې دلته که نر دى او که ښځه په ظاهره ډېر خوشحاله برېښي ... ګوا له غمه خلاس خلګ او ټوؤرستانو ته احترام لري - نور داسې هيڅ بد نه شته په دې خلګو کې ... بس که يَو ټورسټ يا مشاهده کونکى دغو خلګو ته ګوته نيسي .. نو هغه ده، دَ دوئى بې لګامه او ناروا عياشي –

ستړى شوى هم ډېر وم په دې سېل کې - خو دَ ټولو ملګرو په خوښه مو دا فېصله وکړو ، چې په ستړيا وسا کولو کې دَ وخت ضائع کولو ځاى به دا خبره بهتره وي ، چې دَ ماځيګر په ټرېن کې دَ چيانګ مائي په خوا روان شو او درسته شپه په خوب کې تېره کړو... او دغه رنګه مو وکړو - ګوا قضا ماځيګر خواته په ټرېن کې کښېنستو او دَ خپل منزل په لور مې پېښه وکړه - داسې خو دا ټرېن څه خاص نه ؤ، خو دَ صفائي او پراخه پراخې له سوبه يې سړى متاثره کولى شو - او بل دَ ټرېن دا ډبه، چې موږ څلور ملګري په کې ناست ؤ ... دَ تهائى ښځو څخه دومره ډکه وه ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم په درو بې خونده تهائي پېغلو سره په ګپو کولو کې کښېنو تو –او خبرې مې په خپلو کې سره ايله شوې - دا څه نوې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص خبره نه وه - زه ښه خبر وم، چې دلته زیاتره پېغلې دَ سړیانو سره ملګرتیا دپاره مازې بهانې غواړي –

" تر بنکاک خو دا دَ ټرېن سفر یَو په لسه ښه دی

ګوره چې نصیب ترین دا خبره په کومه حواله وکړه و خو رضا ترین چې دَ یَو بې ډؤله غوندې جوړې تهائي پېغلې سره جوخت ناست ؤ ، دَ نصیب ترین خبره داسې مخته تائید کړه ...

" هو، داسې ماحول خو خوش بختو ته نصیب کېږي ... څنګه کاکړ صاحب .. صحیح وایم که غلط ؟"

او کاکړ صاحب هم ورته وئیل ...

" په خوند کې یې هیڅ شک نه شته ، مګر دې شوق ته ګوره چې په کومه یې روان کړي یُو "

چې خبره تر ما پورې وَرسېده، نو ورته وئیل ،،،

" چیانګ مائي ښار مې لیدلی نه دی ، خو له خلکو مې اورېدلي دي چې دا ۷۰۰ کلن پخوانی جوړ شوی ښار دی (چې دَ ۱۱۰۰ کاله پخواني جوړ دَ بُدها ټېمپلز پرته یې شنې درې دَ کتو وَړ دي) بله دا ، چې دا ښار دَ تهائي لبنډ دویم غټ ښار دی "

ټرېن چې به کله په یَو ستېشن وَ درېدو ، نو موږ به هم ورڅخه دَ څو منټو دپاره کښته شولو – دلته مې دا وَ سنجَولو ، چې ستېشن غټ ؤو که ووړ ... هر ځای خوش رنګي دَ بنکاک په حال وه - بس که تر منځه یې توپېر ؤ ، نو په لباس کې ... ګوا دَ بنکاک په چپه دَ تهائي لبنډ په منځنئیو برخو کې پېنټونه او سکرټونه کم لیدل کېږي - دَ لارې دَ ستېشنانو نومونه مې ځکه په ډائرۍ کې نوښته نه کړو ، چې دَ اشارو په ژبه هغو درو پېغلو ، چې درې واړه دَ چیانګ مائي اوسېدونکې وې سره سم نه پوهېدلو ... بس یَو مې دَ صوبه "لامپانګ" ، څه غټ غوندې رېلوې ستېشن ؤ ، چې لامپانګ نومېدو دَ " لامپانګ" نامې ښار کې یَو خواته جوړ ؤ .. او بل ، یَو وخت موږ په " لامفون " نامي ستېشن باندې دَ لس منټه دپاره کوُز

(c) ketabton.com: The Digital Library

شولو- او بیا چې څنګه څنګه تړښن دَ چیانګ مائي په لور مزل لنډَولو ، نو هغه درې واړه انجونې، چې دَ یوې نوم Nid ؤ ... نورې نورې رانیږدې کېدې –که څه هم زما سر دَ هغوئ په مطلب خلاس ؤ، چې دا انجونې په موږ باندې څانونه راناوان کول غواړي –خو ، یارانو دَ خلې دَ بازۍ پرته دَ لاسو بازۍ هم پیئیل کړې وې او ناشُوده دا ، چې په دې ډبه کې ناست نورو مسافرانو په هیچا باندې هیڅ باک نه درلودلو- هر یَو خپلې مخې ته آزاد ؤ، زه لا ښه وم، یَو دوې ګنټهې خوب مې هم وکړو –خو یارانو دَ دوؤ لمحې دپاره هم سترګې نه کړې پټې –ولې چې هاغه دَ جمعه خان خبره ، چې ...

" بیا چې کله کورو ته وَ رسېږو، نو ښه ډېر خوبونه به وکړو - دلته په خوب او خوراک باندې وخت نه دی ضائع کول په کار "

نه یوازې دا دَ جمعه خان نظر ؤ، بلکې ورسره نورو دوؤ ملګرو هم دغه رنګه وئیلو - لنډه دا ، چې دا یادګار سفر ،چې په ۷۵۱ کلومیټرانو باندې یې اړه لرله په څورلس ګنټهو کې سرته وَرسَېدو او اتهه بجې سهار مو دَ چیانګ مائي په غټ ښار کې قدمونه کښېښنولو –

*****

په هوټل کې دَ څلور ګنټهو دَ خوب او آرام ورسته ، ماخپښین دوؤ بجو خواته په ستهې ټوؤر باندې وَوتو - لومړی موږ Wat Chiang Man ته ورَغلو –چرته چې په کال ۱۲۹۲ کې جوړه شوې دَ بُدها مجسمه نه یوازې دَ نمائش ، بلکې دَ تهائیانو دَ عبادت دپاره ږدل شوې وه - دا ځای ببخې پخوا دَ چیانګ مائي باچا Mengrat دَ استوګنې دپاره په استعمال کې راغلی ؤ - دلته دَ بُدها له یَو بُت سره په تختیۍ باندې دَ هغه دَ بنیادي نظرئیې اصول په انګلسۍ کې داسې لیک ؤ ...

(ترجمعه) ....." په دُنیا کې (توبه نعوذوبالله) یَو خدائی هم نه شته - بس دَ ښو او بدو کارونو صله انسان ته په خپل ژوند کې دَ سزا او جزا په صورتونو کې ورپه برخه کېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دې ورسته موږ درې واړه ملګرې Wat Phra Sing او Wat.U. Mong ...
چې دراصل يَو نغم ؤ ، ته ورَغلو – دلته هر ځاى دَ بُدها پخوانۍ مجسمې پرتې
وې... يوه نيمه مجسمه ، چې عمر يې تر زرو کالو هم څه زيات ؤ .. دَکتو وَړ ځکه
وې ، چې دغو بُتونو په کړو وړو کې بُدها ته څه څه تهائې وزمه بڼه ورکړل شوې
وه او داسې يې ښکاره کړې ؤ ، لکه هغه چې دَ نيپال په لومبېنې نامې ځاى کې نه
بلکې هم په دغه تهائي سيمه کې پېدا شوى وي - او دَ دې ځاى دَ تهائيانو خيال
هم څه دغه رنګه ؤ - هو ، لکه دَ ځينو ماهرينو دَ رائيو له مخه دَ باميان له جوړ
شوې غټ بُت سره دَ بُدها استوګنه تړي - ګوا دا خبره مې مزغو ته بيا بيا سوال
کېده ، چې دَ بُدها منونکې دَ بُدها په اړه صحيح معلونات نه لري او که له خپلو
يې خپلې سيمې سره يې منسوب کول دَ هغه سره دَ زيات عقيدت ښوؤنه کوي ؟
په Wat Suan Dok نامې ټېمپل وزمه ځاى کې جمعه خان کاکړ دَ ۵۰۰ کلنې
پخوانۍ له Bronze څخه جوړې مجسمې سره په څنګ کې ولاړ وئيل يې ...
" خدائى ته وَګورئى... درځئ چې ځو ، داسې نه ... چې دَ بُدها په مذهب ته ور وا
نه وړو "
نصيب ترين هم ورسره خبره خوږه کړه ...
" موږ خو څه دَ بُدها زيارت ته نه يُو راغلي ، چې له يوه بُت څخه يې
بل بُت ته دربږو "
آخر دَ صلاح مشورې ورسته مې ټکټونه وکړو او دَ Doi Suthep Tour په
وېګن کې کښېنستو... هلته يې هم لومړى دَ بُدها زيارت راباندې وکړو او بيا يې
سم دستي قامي لرغوني آثار دَ نمائش وَ ځاى ته يُوړو - دلته دَ تهائي خلګو
تاريخي او ډېر پخواني رقم رقم دَ استعمال شيان دَ ښوؤلو دپاره ايښې ؤ - له
دې پرته دلته دَ لاسې جوړو شيانو پرته دَ " لانا " lanna تهائي آرټ نادرې
نمونې په دې وجه دَ کتو وَړ وې ، چې په هرڅه کې يې دَ مذهب رنګ له ورايه
برېښېدو – دَ چيانګ مائي په يونيورستۍ ائيريا کې Trible Resaerch
Centre دَکتو وَړ او په زړه پورې ځاى ځکه ؤ ، چې دلته دَ تهائي قبائلي علاقو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینې رواجي او په استعمال کې راتلونکې څېزونه دَ نمائش دپاره ږدل شوې ؤ - غرض دا ، چې تهائي لېنډه که څه هم دَ چیني او انډین ژواکونو تر اثر دلاندې روزل شوی ښکاري ، خو بیا یې هم دَ لباس، استوګنې او دَ ژوند کولو طور طریقې په هره علاقه کې څه څه بدلې بڼې لري - او بله مې دا خبره هم وَسنجَوله چې تهائي خلګ دَ خپل مذهبي جنون پرته دَ کلتور او ژواک ساتلو په اړه هم ساری نه لري - او هیچا ته اجازه نه ورکوي ، چې هغه دي دَ دوئی په جامو ، دَ ژوند کولو په طریقو او یا دَ بُدها په شان کې ګستاخي وکړي... دلته دَ ښځې او نر تر منځه دَ ملګرتیا په حقله دَ دواړو خوښې ته اهمیت ورکول کېږي -
The Rose of North یعني دَ چیانګ مائي زاړه طرز جوړ بازارونه دَ ماښام خواته دَ سېل او خوند وَړ ځکه دي ، چې هر لور هر اړخیزه رنګینیانې خورې ورې وي - دَ زړه هر رقم ارمان که څوک وَغواړي دلته په آسانه پوره کولی شي - خو څه څه حیاء او شرم هم شته ... داسې حال هم نه وي لکه په بنکاک یا پتایا بیچ کې دَ سپین سترګې تر هانده وي - کېدلی شي چې دا خبره له دې سوبه وي ، چې چیانګ مائي دَ تاریخي ښار پرته په مذهبي اړه مقدس هم ګڼل کېږي - خو بیا هم ځای په ځای په کې ترتاک اوېښتې ځایونه هم څه کم نه دي ، چې ټوؤرستان په کې له ځانونو څخه دَ یو څو لمحو دپاره داسې وځي، چې راستنېده یې که څه هم ژر وي ، خو دَ یادونو په اړه ورسره ټول عمر تړلي وي - دَ تودو ماښامونه او دَ تهائی پېغلو دَ سوداګانو کاروبار شاید چې دَ تهائی هېواد په معاشي سوکالۍ کې دَ یوې لوې انډسټرۍ مثال لري - او دغه انډسټري تهائي هېواد دَ مختنه وتو هېوادونو سره په څنګ کې که نه هم درَوي ، خو ورپسې روان یې ضرور ساتي - ولې چې دلته دَ ټوؤرستانو جېبونه که لږ ډېر دَ تاریخی ځایونو په کتو سپکېږي ، نو دَ ښځو دَ لاسه پوره پوره خالي کېږي هم - څنګه څنګه چې ماښام دَ ماځُستن په لور ور روان ؤ، نو دَ بازارونو رش کمېدو او دَ ډیسکوګانو، بارونو او کلبونو په لور دَ خلګو سېلاب ورماتېدو لګیا ؤ - هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرڅه ... خو زه چې په دې هېواد کې له کوم شي څخه زيات متاثره کېدم ، نو هغه ؤ دَ تهائيانو خوږه ژبه او بل ته دَ احترام په نظر کتل -

*****

په دې بله ورځ ماځيګر ۵ بجې چې دَ ۱۱۰۰ کلنې دَ بُدها دَ زړې مجسمې په نوم ورجار شوي ښار څخه وتلو دپاره بس ته ختو ، نو زړه مې نه غوښتو ، چې دومره ژر ورڅخه لاړ شم - لاکن يَو خو دَ موږ سره ورځې کمې وې او بل ياران هم په ضد ؤ ... بس په هائی وې نمبر ۱۰۲ يعنې دَ لومړي غټ ستاپ "لامفون" په خوا روان شو - دَ لمر تر پُټېدو پورې سترګې دَ روډ دواړو خواؤ په قدرتي جوړ غر او سمه او وړو غټو کلو ته په کتو بوخت وې ... خو بيا چې مو ځنګه سترګې پُټولې، نو بس دَ "لامفون" په يوه هوټل باندې وَدرېدو - دلته زموږ دَ بس سوارليان چې په کې زياتره ټوؤرستان ؤ ، په دې هوټل کې چې څه پاخه ؤ ورباندې مات شولو ... خو، موږ دلته په ورېږو او سبزيانو خوړلو باندې دَ خپټو لوږه مړه کړه –له دې ځايه بنکاک ۵۲۰ کلوميټره په واټن باندې ؤ –

مخته له "لامپانګ" نامي ځای څخه بس په هائی وې نمبر۱ باندې دَ بنکاک په لور مخه وکړه –خوب په بس کې دَ دې هوار روډ له سوبه ښه کېدو - لاکن ځنګه چې په کار ؤ، هغسې نه شو کېدلی –ګوا حال دا ؤ ، چې نه ويښ وم او نه ويده - آخر چې سهار شو ، نو ۲ بجې خواته موږ دَ بنکاک په يوې بس اډې چې Ekmai Bus Stop نومېدو باندې له بس څخه کوُز شولو .. نو له خوبه تيار ځنګېدلو او سترګې مو نه خلاسېدې، خو دَ پروګرام په سمه مو دَ پتايا بس سټېنډ ته ځان وَرسَولو او ټکټ کولو ورسته بس ته چې ځنګه وختو، نو بيا دومره هم نه شولو خبرو چې بس څه وخت له اډې څخه مخته روان شوی ؤ ؟ موږ ټول ملګري په خپلو سيټونو داسې په خوند ويده شوي ؤ، چې يَو وخت چا وَښورَولم، چې ...

" مسټر مسټر ... کښته شه .... پتايا بيچ سټې راغله"

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې چې مې څنګه خلاسې کړې، نو دَ سهار نهه بجې وې - ټېکسي مې کرایه کړو او په نیمه ګنټهه کې J.P Inn نامې هوټل ته ورسېدو ، چې دَ سېکنډ بیچ روډ او Soi – 7 په کونج کې جوړ ؤ ته ورَغلو –

*****

دَ ښه ډېر خوب کولو ورسته څلور واړه ملګرو دَ نیږدې سمندر غاړې ، چې ورته پټایا بیچ وئیل کېږي .. په لور مخه وکړو - دا دَ شنه سمندر صفا غاړه له یوه سره تر بله سره پورې دَ بېلابېلو هېوادونو دَ ټوؤرسټانو څخه ډکه وه ... هر لور سرې ، شنې ، ژېړې او دَ لرګیانو څخه جوړ سایه وانونه ولاړ برېښې – موږ دَ یوه سایه وان دلاندې کښېنستو او دَ شاوخوا دَ ښائیسته مخلوق په ننداره شولو –

" اوس مې نو زړه ایله ځای ته راغلو ... ګنې دَ بنکاک څخه چې په دې خوا راروان ؤ ، نو ډېر خفه وم .. ما وئیل ، چې ګوره دا شوق مې بیا کوم ځنګل ته بوځي ؟ "

دَ رضا ترین ، چې دې وخت په اوږده چوکې کې غزېدلی ؤ ، دَ دې خبرې په ځواب کې ما ورته وئیل ، چې...

" بې غمه شه .. پټایا بیچ څه معمولي ځای نه دی - دَ دې ځای رونړه شپه په دُنیا کې مشهوره ده "

ما بهلا مخته خبره وړله، چې نصیب ترین منځ ته راولوېدو او وائي ...

" هون ... ځه ښه وَشو ، چې خوبونه مې په ایډوانس کې ورته کړي دي "

او دې وخت زموږ دَ مخه یوه دَ پاخه عمر ښځه ګوره چې دَ فرانس وه او که روسۍ تېره شوه – زموږ توجه یې خکه دَ ځان په لور واړَوله ، ولې چې تیان یې ښکاره او په خېټه راځنېدلو - جمعه خان دَ هغې په لور کتلو ورسته وائي...

" توبه توبه ... څه لوُڅ لغړ خلګ دي... دَ حیاء دَ نوم شئی لا نه شته په کې "

او بیا په دې ټاپک ښې ډېرې خبرې منځ ته راغلې - بیا چې موږ دَ ماځیګري تک ژېر لمر دَ سمندر اوبوته وَ سپارَلو، نو پورته شولو او دَ علي بابا رېسټورینټ پو لور مې دَ ډوډې خوړَلو دپاره مخه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ "جي - پي اِن هوټل" سره ورته په غټ مېدان کې جوړ ستهال وزمه "بارونه" چې تش انجونو په کې کار او روزګار کولو ، که دَ کتو وړ ؤ ، نو دَ بيچ رود چې ورته فرسته روډ هم وائي خوش رنګيانې او تود ژوند په خپل خپل ځای ممعناؤې درلودلې – له يوه بار ښخه تر بله باره پورې ... دَ " Go Go " ښخه تر " ډيسکو" پورې ... غرض دا چې ښه ډېر په کې وګرځېدو راوګرځېدو -

" دلته خو بې دَ غټې دهندې لکه چې بل هيڅ کار نه کېږي "

دَ جمعه خان دا خبره بې معنا نه وه ، ځکه خو نصيب ترين ورته وئيل ...

" دَ تهائيانو دا بې غېرته او دَ بې حيائۍ انداز مې نه شو خوښ .. او بيا حريان په دې يم ، چې باشعوره ځوانان لا هم په کې اخته دي "

ما په طنزيه موسکا کې وئيل ، چې ...

" دغه خو وجه ده ، چې په دې ملک کې امن دی "

او مخته رضا ترين هم زما خبره داسې په پسخوندي انداز مخته کش کړه ...

" هو ، ولې چې خلګ يې په عياشۍ کې بوخت ساتلي دي ... ځوانان دَ سوچ او فکر کولو موقع لا نه لري "

دغه رنګه موږ دَ ليدو کتو پرته په تهائي خلګو کې دَ خپل خپل نقطه نظر په سمه شپې خواته ستړي او خوبَولي غوندې دَ خپل هوټل په لور روان شولو –

*****

په دې بله ورځ ، ګوا دَ فروري په دويمه نېټه کال ۱۹۹۴ع چې په لانچ کې کورال آئي لېنډ ته وَرسېدو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ ، چې په جامو کې نه ځائيدو او هر يوه دَ دې واړه او دې ښائيسته ټاپو په باب دَ خپلو رائيو اظهار په ډېرو درنو ټکو کولو – يوه وئيل ...

" دَ دې جزيرې شين ګشتي په هر څه ارزي - کشکې داسې ټاپو زموږ په هېواد کې هم وای "

دويم وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" دومره زيات انګرېزان ...؟ ماته خو داسې ښکاري ، لکه مور چې دې وخت په ته تهائي لېږلې کې نه .. بلکې دَ انګرېزانو په يَو هېواد کې يُو "
او سم دستي دريم ملګرې دَ خپلې خوښې اظهار څه داسې وکړو ...
" واه ... دومره رنګينې خو ما په ژوند کې چرته نه وه ليدلې ، لکه دا دلته چې يې وينم "
او زه چپ ځکه وم ، چې دلته زه په کال ۱۹۹۲ع کې هم راغلی وم او بل دا ، تر لومړي ځل په دې ورځ خلګ يَو په لسه زيات هم ؤ .. ځکه ورته حيرت ورِی وم او ورته په کتو باندې بوخت وم - زما درې سره ملګرې په خپل خپل ځای صحيح ؤ –ولې چې سرو او سپينو ښځو ، چې Bikini او Bra يعنې دوې ګوتې نيکرانو او بېخې مختصرو سينه پوشونو کې اورونه وره ولو او دَ بدنونو نمائش يې ډېر په هنري انداز کولو او دَ دې شنه ټاپو په ښائيست کې يې له خپلې خوا ښکلاګانې ورګډَولې - دلته په دې ورځ دَ لمبېدو او سن بات کولو پرته دَ بيچ مساج معاملې هم څه زياتې ښکاره کېدې - دَ واټر سکوټر چلولو او دَ واټر بوټ سره په رسۍ تړلو پېراشوټ کې دَ سمندر بالا الوتلو ورسته مور هم لمبېدو ته ملاؤې وَتړلې او بيا رک تر ماځيګره پورې دَ دې ټاپو دَ غاړې په ژېړبخون رېګ باندې غزېدلې پراته ؤ –بيرته چې دَ پټايا ستې په لور په کوم لانچ کې راتلو ، نو لانچ بې اندازې زيات دَ ټوؤرستانو څخه ډک هم ؤ –
بيا هغه رنګه شپه وه او مور ، چې تر نيمې شپې پورې دَ ښار په روډونو او کوڅو کې ګرځېدو –
" قيامت که راتلو ، نو پټيل به يې له دې ځايه کېږي "
دَ نصيب ترين دا خبره مې په زړه ځکه وَلګېده ، چې دلته په هر محفل ، هر سټېج او هره شو کې دَ ښځو کردار که په ظاهره خونده ور ښکاره کېدو – خو دَ ښځې توب څخه دَ ستر او حياء څادر پورته کولو سوب هم ؤ - داسې ولې کېږي او دلته ښځې ته دَ ښځې په نظر څله نه کتل کېږي ؟ دَ دې پوښتنې په ځواب کې دغه لوُڅې او دَ شرم تر وپالې ټوپ شوې ښځې وائي .. چې هغوئ دَ نرانو ، که څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه پلار وي، که مېړه يا ورور ... په خوښه خو دا هر څه کوي او ټوؤرستانو ته سکون ورپه ګوته کولو کې هغوئ نه دَ هغوئ دَ نرانو خوائش مخې ته ږدل شوی دی - ولې چې دَ دې ښځو په سپکاوي کې دَ هغوئ وَ نرانو ته ښې ډېرې پيسې په لاس ورځي - که داسې نه وکړي، نو نران يې له کورونو باسي او يا په هغوئ باندې ظلمونه روا کوي - ښځې په کورونو کې تر هغه وخته پورې احترام لري چې ځواني يې نه يوازې ملګرې ، بلکې دهنده يې ښه روانه وي - په داسې کورنئيو کې چې څه وخت يوه ښځه زَړه شي ، نو هغه يا له کوره وَشړلی شي او يا په کور کې دَ مينځو په رنګه کارونه ورڅخه اخيستل کېږي - هو ، دا هغه خبرې دي چې حقيقت بلل کېږي .. ولې چې دلته اکثره خبرات ټولونکې ښځې په عمر زړې وي - دلته مې ځان سره وئيلو ، چې جار شم تر اسلام چې ښځې يې په نرانو باندې دَ ستر او حياء له لارې درنې کړې دي - زما دَ زړه دغې وينا زما سترګې په دې باندې وَ پارَولې چې هر نر تهائي ته دَ کرکې په نظر وګورم - وايم، چې ايله به مې وس نه ورباندې رسېدو ، ګنې ښه به ورسره جوړ شوی وم - په دې باب زما دَ ملګرو هم دغه رنګه احساسات او جذبات ؤ – ځکه خو موږ هرې مېلې يا دمامې ته په کتو نه يوازې دَ حېرت ګوته په غاښ ؤ، بلکې دَ زړونو تاؤ مو ورباندې په پسخوندي خبرو او غندلو سړَولو هم -

*****

نن زموږ دلته ورستۍ ورځ وه، سبا ته به دَ خېره کولمبو په لور بيرته ورتګ ؤ – که څه هم طبعيتونه مې خراب ؤ، خو اراده مې دا کړې وه، چې ښه ډېر به ګرځو او داسې يَو ځای به نه پرېږدو ، چې دَ کتو وَړ وي - داسې نه، چې ورسته ارمانونه پسې کوؤ - نو ځکه اول سهار بيا په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لورې روان ؤ - په دې ښار کې چې مخته روان ؤ، نو دَ دې ځای دَ خواپاکۍ سوال مې له ډېرو ورځو په مزغو کې بيا بيا سر پورته کولو ... خو ځواب مې هغه وخت لاس ته کړو ، چې دَ هر هوټل ، دوکان او کور مخته مې له کچرو څخه ډک تور تور پلاسټکان تر سترګو شولو ، چې دَ ميونسپلټۍ په يَو ټرک کې ناستو ورکرانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولولَو او ټرک ته يې ور اچولَو - خو عجبه خبره دا وه، چې دَ ځينو پلاسټک کڅوړو چې سرونه يې خلاس ؤ، کې زياتره دَ شرابو خالي بوتلان او کنډوم رنګه ګډ وډ څېزونه له لرې ښکاره کېدو - نو ځکه خو ډَ داسې کڅوړو په ليدو رضا ترين په مخصوصه خندا کې وَ وئيل ...

" لا ګوره چې څومره کنډومز به په ګټرانو کې بهول شوي ؤ ؟"

دَ هغه دَ دې سوال په ځواب کې به لا موږ نورې نورې خبرې ځواب کولې ، چې پټايا پارک ته وَرسېدو .. په دې پارک کې په شنو شنو غټو سوئمنګ پولونو کې دَ بې شمېره سرو او سپينو خلګو بې باکه لمبېدو له موږ څخه هم هر څه داسې هېر کړو - چې په نه ساعت کې يې موږ هم دَ خپل خپل وَس په سمه برخې وَګرځېدو او لمبېدو ته مو ملاوُې وَتړلې -

" څه مې وګټو او څه مې وَبائيلو ؟"

احساس يې راته هغه وخت وَشو، چې ورڅخه وَتو - لنډا دا ، چې په دغه ورځ موږ دَ پټايا ستې او ورسره منسوب زياتره مشهوره ځايونه له يو سره تر بله ... داسې وَکچلو، چې په بدنونو کې مې سېک نه شو پاته – ګوا دَ Jamthien Beach له خوش رنګه ځايونو څخه واخلې بيا رک تر Nong Nooch Tropical Garden پورې پياده وګرځېدو - څه وخت چې دَ هوټل په لور روان ؤ، نو لمر هم پټ شوی ؤ – او مخته ، دَ څه آرام کولو ورسته دَ دې ځای دَ شپې په رڼاګانو کې دَ تېرې شپې په شان يَو ځل بيا برخه ګرځېدلو هڅې کولو ته چمتو شوي ؤ –

*****

دَ فروري ۱۹۹۴ع په دريمه نېټه ، په ائيرلنکا کې ناست يَو وار موږ بيا وَ کولمبو ته مخه کړې ده - ولې چې کراچۍ ته زموږ دَ بيرته غبرګېدو ټکټان په شپږ تاريخه له کولمبو ائيرپورټ څخه ؤ -

" اُووف خدائيه !درې شپې به دَ غوماشو سره په جنګ څنګه تېروَمه ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم له ځان سره وَبُونېږمه ، خو دې فکر مې په سر کې درد را په برخه کړو -
داسې حال تش زما نه ؤ، بلکې هر ملګری په خپل سیټ کې په پټه خله ناست
ګوره چې څه څه سوچونه یې وهلو –او بل زما وَ "آدمز پیک" ته دَ تلو نیمګړی
ارمان هم نه شو پوراکېدلی - ولې چې دَ تلو پاره ښې ډېرې شپې ورته په
کارېدلې – تر کولمبو پورې دَ جهاز دا سفر په داسې ګډو وډو فکرونو کې
راباندې تېر شو - او یَوځل بیا موږ څلور واړه ملګري دَ مامون بنګالي په الپائن
نامي ریسټ هاؤس کې په ماتو زړونو استوګنه کوله – که دَ رضا ترین ټوکې نه
وای ، نو که نور نه ... دَ غوماشو په خوړلو به مې پاکستان ته ملېریا تبې خامخا
راوړې وای – او بل ریسټ هاؤس ته مخامخ دَ جوړو وړو کورونو ځینې تورې
پېغلې زموږ په بیرته راتګ څه په ځانو باندې هم غلطې شوې وې – ځکه خو
یې دَ کتلو او خندلو راخندلو پرته دَ مستیانو ښې ډېرې ښودنې هم کولې - لاکن
زموږ له خوا دا حال ؤ، چې نه مو دَ هغوئ وَ ښورېدلو زړونو ته دَ عمرونو ګروم
اچولی شو او نه موږ سره دومره وخت - بس وخت ته مو دیکه ورکوله -
ګواورځ په کولمبو ښار کې او ماځیګریان دَ نیګامبو په سمندري غاړو تېرَول
اوس زموږ معمول جوړ شوی ؤ –

داسې وړې پېښې خو ډېرې راسره وَشوې ، خو دا یوه پېښه دَ بیانولو وړ ځکه
ګڼم ، چې په زړه کې مې نوښته شوی ده – یوه ورځ قضا ماځېښین خواته، چې دَ
کولمبو څخه په بس کې دَ نیګامبو او بیا پېدل خپل ریسټ هاؤس ته ورسېدو ،
نو څه ګورو چې دَ ریسټ هاؤس مخې ته دُنیا راجمه شوې وه – خدائی حق دی
چې په لیدو یې وینه راوچه کړه او قسم قسم ویرې او وسوسې په زړه کې راماتې
شوې –او بیا چې ریسټ هاؤس ته ننوتو، نو پولیس چې په کېټ کې ولاړ ؤ دننه
تلو څخه وګرځولو – مخته موږ هم هیڅ خبره نه وکړه او په جمه خلګو کې
وَدرېدو او تماشه مې کوله - یَو رنګ مې په څېره تلو او بل راتلو ... ما وئیل ،
کېدای شي ، چې پولیسان په موږ پسې راغلې وي - او بیا مې زړه ته تسلي په
دې خبره ورکوله ، چې موږ دا یُو دباندې ولاړ یُو ... که داسې څه خبره وای، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ سره به يې سپينه کړې وه - دَ تپوس کولو ورسته پته ولګېده، چې دَ پوليس سړي دَ هغو بنګاليانو پسې راغلي دي ، چې دلته دَ خپل هېواد څخه په غلا باندې په سمندري لاره راغلی ؤ - زړه مې لا سم په ځای شوی نه ؤ ، چې پنځه دَ پوليس سړي دَ ريسټ هاؤس دباندې په خندنئيو څېرو را وَختو - او بل ورسره هيڅوک هم نه ؤ ... نو دَ دې مطلب دا ؤ، چې دَ دې هېواد دغو محافظان هم لکه دَ پاکستاني پوليس عسکروله هغوئ سره خبره خلاسولو دپاره ورته راغلي ؤ - که دا سې خبره نه وه، نو هغه بنګاليان به کله هم دَ ريسټ هاؤس دباندې په آزاده نه ګرځېدلو –

په شپږمه فروری کال ۱۹۹۴ع چې سهار اتهه بجې په جهاز کې کښېنستو... جهاز لا الوتی نه ؤ، چې ما دا وړوکی غوندې نظم چې برايه شپه مې لا دَ زړه په تختۍ نوښته کړی ؤ ... په خپلې ډائرۍ باندې دا سې واړَولو ....

"دَ آدم پَل"

ما غوښتل ، چې ښکلوم به
دَ آدم دَ قدم پَل زه
او يَو دوې سلائي خاوره
به په سترګو لګومه
چې په ژوند مې دَجنت بار
څه پرې مات شي
او زړه ښاد شي
خو، چې څنګه ور روان شوم
نو ، دَخپل ړومپي قدمه
رګ تر پَله دَ آدمه
ځای په ځای باندې لېوانو
په جُوثه دَ انسانانو
دومره دومره وَداړلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په ځای دَ سجدې ما
پَل ته پورته کړو لاسونه
او په خپلو پلو راستون شوم
(شوق / نیګامبو ... کولمبو /۱۹۹۴ع)

" څه وجه ده ، چې له کوره وَځمه ، نو په خوشحالیانو او بیا چې دَ کور په لور راځمه نو هم خفه نه یم ؟"
دا هغه سوال ؤ ، چې ما په ډائرۍ کې دَ نظم ورسته نوښته کړو او دائرۍ مې بنده ځکه کړه ، چې دَ ډېر سوچ کولو پرته مې هم ځواب په ګوتو نه راغلو .... خو بیا چې کور ته وَرسېدم ، نو نور نور دَ دې خبرې دَ ځواب پسې پرېښانه شوم - ولې چې دَ دباندې وتو او دَ بیا وزَر کولو تمې او خواهش مې په زړه کې سر راپورته کړی ؤ - بس نه یم خبر ... چې څله او داسې به تر کومه راسره کېږي او تر څو به کړېږم ... ګوا کله دَ غم په سرو سکروټو او کله دَ خوشحالۍ په ښېښاکو کېفیتونو کې ؟

خوب مې لیدو --- خو ، ویده نه وم
تاثراتي لنډیز ---

" منم --- چې چرته ښځې خپل مختته آزادې پرېښول شي . هلته په نریناؤ باندې ژوند بار (په معاشي توګه) کم شوی دی ... خو دغې آزادۍ دَ کور تقدس او دَ خوشحالې کورنۍ تصور دَ مخه وړی هم دی - ګوا ، نر نه دی نر پاته شوی او ښځه ښځه نه ... ولې چې دواړه په خپلو کې اول خو دَ ربښتې ساتلو ته تیار نه دي او که تیار دي هم ... نو تړون یې په داسې نازک سپېنسي شوی دی ، چې شلېده یې ګرسره وخت نه غواړي - او چې چرته دَ ښځې دَ ژوند اختیار دَ سړیانو په لاس کې دی - هلته نه یوازې ښځې ته په درنه سترګه کتل شوې دي ، بلکې سړیانو هم قدر موندلی دی .... دلته زما دَ خبرې څخه مراد دا ، چې نن که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو دَ ژوند په لوبه کې (دَ تعمیر او ترقۍ په اړه) ماته خوړلی ده – خو کورونه یې دَ جنت څخه کم نه دي ... او هیڅ شک نه شته ، چې په دې اړه کریډټ اسلام ته ځي " (شوق)

" وسوسه "

ما یې زړه ته لاره وکړه
هم یې سترګو کې مېښته شوم
خو ، چې څنګ ته یې ورتلمه
لا به نور نور ورڅکېدمه
چې ناڅاپه مې ورپام شو ،
نو خولې شولې راماتې ...
ښپې مې ځای په ځای شوې شلې
په وجود کې مات رامات شوم
او له ډاره دَ مرګي زه
په هیڅ هم نه پُوهېدمه
چې ، په کومه وَ تېښتمه
شاته بند دَ خوُنې ورؤ
دواړه اړخ مې دېوالونه
او همت مې کوی نه شو
دَ "یُوپا" په لورې ځکه
چې یې خُلې کې کوکېدلې
دَ غاښو په ځای سکروټې
او له پوزي یې اورونه
غورځول اژدها غوندې
(شوق / تهیم :- پتایا بیچ - تهائي لېنډ ...۱۹۹۴ع / نظم :- پښین ۱۹۹۵ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ته ما دوست جوړوې"
راسره نيږدې ناستې تورسرې ، چې دَ ډېره وخته يې سوچ را په کې بند ؤ ... او په وار وار يې دَ وړو سترګو تر کونجونو راته کتلو ، په بلنه خولې راباندې ځکه نه شوې را ايله ، چې دلته دوستانې جوړَول دَ انجونو مشغله نه ، بلکې کاروبار هم ګڼل کېږي - ما دَ هغې انجلۍ دَ خواست په ځواب کې څه وئيلو دَ مخه سر تر پايه ورته وکتلو – انجلۍ چې جينز پېنټ او سره شرټ کې بده نه ښکاره کېده – ورته په پسخوندي انداز وَموسېدم او په لغازي ډؤل مې ورته وئيل ...
" تهائي او دوستي ؟ناممکن ناممکن ..."
لا به مې نور څه ورته وئيل ، چې هغې زما په سترګو کې سترګې داسې را واچولې، لکه زما په پسخوند چې خشم ورَغلی وي – که څه هم ماته دَ خپلې غلطۍ احساس شوی ؤ ، او اوس به مې بخښنه ورڅخه غوښتله، چې هغې لاس راوَغزَولو او په نره يې راته وئيل ...
"No Money , only friendship "
زه چې دَ دې په لومړۍ غوښتنه باندې لا ست شوی وم ، لاس په لاس کې ورکړو او بې واره مې دَ خلې څخه وَتو ...
" واه ... دا نو اوس خبره شوه "
داسې مې ځکه ورته وئيل، چې زما په ذهن کې دَ هغې دَ جسم په اړه هيڅ داسې طلب نه ؤ ... ځکه خو مې دَ هسې يَو دوست په نيت دوستۍ ته اوږه کښېښوله - او بيا په دې "لکي بار" کې دَ څه ناستې ورسته ورسره دَ ډيسکو په خوا دَ پتايا ستې په فرسټ روډ ، چې بيچ روډ هم ورته وئيل کېږي باندې روان وم – دې وخت دَ ګهړۍ ستنې دَ شپې دولس بجو څخه اوښتې وې -
ما خوب نه ليدو ، بلکې دا هر څه دَ سترګو وړاندې ؤ – دَ کرسمس دَ رنګارنګ پروګرامونو ليدو او دَ زاړه کال دَ نوې کولو په شوق کې زه نن سهار دَ تهائي ائېر وېز انټرنېشنل په جهاز 58 – TG کې دَ کراچۍ څخه دَ تهائی هېواد دَ "حوُرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار" ته رسېدلی وم ... اوبیا دَ یَو څو ورځو تېرَولو دپاره نبغ له ائیرپورټ څخه دلته پتایا ستې ته - ولې چې زما اصل منزل مقصود سنګاپور او له سنګاپور څخه دَ انډونیشیا یوه نیمه نوموړې جزیره (ټاپو) لیدل هم ؤ - لاکن سنګاپور ته دَ ډائریکټ فلائټ سروس نه درلودلو له سوبه VIA بنګاک ورته تګ ممکن ؤ - نو ځکه له دواړو خواؤ څخه زما ټکټان .. په هم دغه تهائي هېواد باندې تېرېدو راتېرېدو دپاره کنفرم شوي ؤ- نن ګوا په ۲۴م دسمبر ۱۹۹۴ع شپه دَ نه غوښتلو پرته هم زه دَ "ابن" ، چې کرسچن وه او له برما څخه یې تعلق درلودلو او ډېر پخوا له خپلې مور او پنځه کلنې لوُر سره دلته راغلې وه ... په انسانیت وزمه دوستی کښېوتم - هغه انجلۍ څه، دَ باد مسته شپه وه ، چې زه او زما هرڅه یې دَ مخه کړي ؤ - دَ ګرېس ډیسکو څخه دَ راوتلو په وخت موږ دا عهد کړی ؤ، چې زموږ تر منځه به دوستي له هر رقم غلط سوچ او غرض څخه خلاسه وي - ګوا هغه به ما سره نه ګنهی او نه به زه دا ښځه ... په هم دې خو مې ورسره په نره دَ ساتلو هڅه کوله -

" سبا سهار به نهه بجې راځم او تا به له ځان سره کور ته بوځم –ولې ، زه غواړم، چې زموږ دَ کرسمس په خوشحالیانو کې ته ګډون وکړې –زما مور او وړه لوُر به ستا په لیدو ډېره خوشحاله شي"

او بیا "ابن" دَ خپلې Yah نامې خوندکی ، چې دَ چیانګ مائی اوسېدونکې وه سره دَ هغې په موټر سائکل یَو خواته مخه وکړه - زه هم خوبَولی غوندې دَ K. Inn .K په خوا روان شوم – په لاره کې مې سوچ کولو ، چې چرته مېړه خو یې مړ نه دی ، چې په کور کې یې دَ موجودګی ذکر په خله نه راځي – او بیا ګوره، چې ځله کرسمس په خوشحالیانو کې زما ګډون ضروري ګڼي ؟ چرته دَ مېړه دَ لیدو باړ خو راباندې نه ماتوَي ؟ هر څه هرڅه ، خو زه له دې سره په بې غرضه دوستی کولو شرمنده ځکه نه وم ،چې زموږ تر منځه داسې هاسې غرضونه نه ؤ – ولې چې زه خپلې پښتو نیولی وم او دا خپل کست... مګر وېرېدم بیا هم ورڅخه -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کرسمس په ورځ دَ سهار تر نهه بجو پورې دَ کې - کې – ان په وړه لابي کې دَ ″ اېن″ چې اصل نوم يې ″ يوپا کيوسري کران″ ؤ ، دَ تريخ انتظاًر ورسته راولاړ شوم او دې هوټل ته مخامخ .. دَ روډ بلې غاړې ته جوړ الفردوس ريستوړنټ ته وره غلم – بار والا ته مې دَ چائيو آرډر ورکړو او سترګې مې دباندې په ښکاره روډ دَ اېن لاره څارَلو کې بوختې کړې – يو وخت اشرف الدين لالا چې پښتون ؤ او دَ دې هوټل مالک هم ... دَ چائيو ټرې خپله را اخيستې وه – چې ټرې يې په مېز ايښوله ، نو يې په پښتو کې راته وئيلو ...

″ پښتون راته برېښې ... پښتون يې ؟″

ما وئيل ...

″هو ، پښتون يم″

دومره ورته وئيلو ورسته مې دَ هغه له خوا راغزَولی لاس کې لاس ورکولو په وخت به مې لا دا پوښتنه ورځخه کوله چې ... څنګه يې دا اندازه وَلګوله چې زه پښتون يم ؟ خو زما له پوښتنې يې دَ مخه خبره داسې خلاسه کړه ، چې ...

″ ستا دَ مخ کاسې ، سترګو او په خاص توګه چې مې دا ستا برېتونو ته پام شو ، نو ما وئيل ... چې دا ځوان پښتون دی″

بيا يې دَ نامه پوښتنه وکړه ... او ما چې څنګه خپل نوم ورته وَ ښائيلو ، نو ده څه سوچ کولو ورسته وئيلو ، چې ...

″ دا نوم راته څه اورېدلې شانتې ښکاري ... ته چرته هغه افضل شوق خو نه يې چې ، شلېلی امېل نامي کتاب يې ليکلی دی ؟ ″

ډېر حريان شوم او ورته وئيل مې ...

″ هو .. هو ، زه هغه افضل شوق يم ... لاکن ...″

زما دَ ″لاکن″ تورې ورسته اشرف الدين خبرې ته نه پرېښولم او راته وئيل يې ... چې″ ستا کتاب″ ... دا تورې له خلې رايستلو ورسته يې وئيل ″يَو منټ″ او بيا ولاړ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به لا ما دَ چائیو کوپ خلې ته وړلو ، چې څه ګورم ..." اېن" دَ روډ په هغه بله څۍ باندې ولاړه ... ماته ګوري او خاندې ... ما ورته په لاس اشاره وَ راتلو وکړه او دا را روانه شوه – په تور شرټ او جینز سکرټ کې په خلاسو ویښتو ډېر ښکلې ښکاره کېده ، چې څنګه را وَرسېده ، نو وائي...

" سوري سوري وَ ځنډ ېدم "

او لاس راکولو ورسته په مخامخ چوکۍ کې کښېنسته – موږ خبرې کولې ، چې اشرف الدین لالا بیرته راغلو او راته وائي...

" دا ګوره ستا کتاب ، چې څه موده مخکې زما ملګرې نسیم الرحمان له پاکستان څخه رالېږلی ؤ"

داسې وئیلو ورسته یې اېن ته وَکتلو او موسکنی غوندې شو ...

" دا څوک ده ؟"

ما وئیل ...

" هسې دوست"

دومره خبره چې مې کوله، نو دائی له اېن سره په تهائي ژبه کې اخته شو – ګوره چې څه یې وئیلو او هغې څه؟ خو بیا چې یې زما کتاب ورته ورکولو ، نو دائی ماته وائي...

" دا ماته تهائي انجلۍ نه ښکاري ، ولې چې ژبه یې سمه نه ده "

اوس اېن دَ کتاب پاڼې اړَولې را اړَولې او اشرف الدین لالا ، چې زما په څنګ کې په چوکۍ کښېنستو راته خپله کیسه پئیل کړه او واي ...

" بېخي پخوا زما پلار دلته راغلی ؤ - اوس موږ دَ دې هېواد ځاي خلګ یُو .. دا ګوره زما شناختي کارډ ... او موږ دلته ډېر غټ کاروبار لرو – زما کشر ورور چې زما دَ تهائي مور څخه دی امیر سید نومېږي ... دې وخت دَ پتایا ستې مئیر دی – زما پښتو سوچه ځکه پاتې ده، چې ما په پاکستان کې دَ خپل پلار دَ ورونو (اکاګانو) سره ډېر وخت تېر کړی دی – دَ امیر سید هم لږه لږه پښتو زده ده – مګر زما زوئی کریم او لوُر ... هغه ګوره چې په کاؤنټر باندې ولاړ دي ... او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ډېره پښتو يې په دې زده ده، چې زه يې په کال کې يَو يا دوه ځله پاکستان ته ځان سره حتماً وړم"
ده بهلا نور څه وئيل، چې اېن وَ منځ ته راولويده او وئيل يې ...
" ناوخته شو .... درځه چې ځو"
ما ورته وئيل...
" لږ صبر وکړه ... لاړ به شو"
او اشرف الدين لالا ته مې وَوئيل...
" ښه ، نو خبره دې کوله"
دائی وَموسېدو او دَ اېن په لور يې ورکتلو ورسته وَوئيل ...
" دَ دې تازيله ده ... ورسره لاړ شه .. ما او تا به بيا خبرې کوؤ او بيا زه غواړم ، چې نن دَ ماځېګري دَ چائيو بندوبست درته په کور کې وَکړم.... امير سيد سره به دی هم ليدل کتل وَشي"
دَ هغه دَ تکراري ضد دَ مخې مې وعده ورسره کولو ورسته له اشرف الدينه څخه اجازه اخيستله–او بيا زه او اېن دَ ريستورينټ څخه دباندې وَوتو –
يَو وخت ټېکسي دَ يَو وړوکې هټ وزمه کور مخې ته تم شو او موږ دواړه راکښته شولو - يوه وړوکې ماشومه انجلۍ، چې دَ دې کور مخته ولاړه وه ...
زموږ په ليدو په منډه منډه راغله ... اېن په ډېره مينه په غوزۍ کې واخيسته او ښکل کولو ورسته يې راته وئيل ...
" دا زما لوُر ده"
ما يې په سر لاس تېر کړو او بيا هټ وزمه واړه کور ته روسره دننه شولم ... يَو وړې خونې ، چې مخته يې وړه شان برانډه په لرکيانو جوړه وه ته وره غلو - دلته خورا ډېرې ښځې هم وې ، څوک ناستې ، څوک ولاړې ... خو زموږ په ورتګ يوې بلې خواته وَ وېښل شوې او موږ څو قدمه مخته تېر شولو - يوه زړه ښځه ، چې اېن ورته ماما يعنې مور وئيله راولاړه شوه ... څه مخته راغله او زما په سر يې لاس داسې تېر کړو .. لکه زه چې دَ هغې زوئی يا زوم وم او راته په خپله ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ګډه شوه – په ژبه یې نه پوهېدم، خو په سترګو کې یې ځرکېدونکو اوښکو ټول حالونه راته تېر کړو ... او بیا اېن په خپلې مورکې باندې غوزې واچوله او په اوږه یې دَماشومې غوندې سر په اوږه ورته کښېښولو او څه وخت ورسته چې یې سر پورته کړو او خواره واره ویښتان یې دَ څېرې څخه په یوه جټهکه چې لرې کړو .. نو څه ګورم سترګې یې دَ اوښکو څخه ډکې وې – مګر زما دَ زړه ساتلو دپاره یې په شونډو مصنوعي خندا راویستله او راته وائي ...

" ته کښېنه ... ولې ولاړ یې ؟"

زه کښېنستم ، خو ټولو ښځو داسې راته کتلو ، لکه زه چې دَ اېن دَ کورنۍ غړی وم - غرض دا چې دَ کرسمس کېک ، چې په تهائي ژبه کې ورباندې خود لکه چې " هېپي کرسمس " لیک ؤ ، زما مخې ته په واړه مېز باندې کښېښول شو .. او اېن راته وائي ...

" پلیز کاټ یې کړه "

ما چې په خپل ژوند کې په داسې موقعو باندې کېک نه ؤ کاټ کړی ، دَ اېن دَ زړه ساتلو دپاره مې چاړه راپورته کړه او چې کېک ته مې ور وړله ، ، ،نو دَ اېن لاس هم راوَرسېدو او دواړو په ګډه کاټ کړو - ښځو دې وخت په ګډه ، ګوره چې کومې سندرې وئیلې او دلته اېن دَ کېک اول پیس په غاب کې کښېښولو ورسته ماته وړاندې کړو - او زه دغه رنګه تر ډېره وخته پورې په ښځو کې ناست تماشه جوړ شوی وم – یَو وخت چې له دې محفله راولاړېدم ، نو دَ اېن لوُر ته مې څو نوټونه په لاس کښېښولو او دَ اېن سره دباندې راوَوتم – مور یې هم تر دروازې پورې راغله - اېن تر نیږدې سړک پورې راسره راغله – ماته یې ټېکسي وَنیولو او خپله دَ کرسمس خوشحالیانې لمانځلو دپاره دَ کور په خوا روانه شوه - اوس چې زه په ټېکسي کې دَ ښار په لور راروان وم ، نو زړه راته وئیل، چې .. چرته اېن (یوپا) دَ زړه ساتنې په ثواب کې خو مې دَ دغه وړه کورنۍ په زاوال کې نه واچوله ؟ چې زما په ورتګ یې دَ کرسمس دَ خوشحالیانو په ځای دَ خندلو ... وَ ژړلو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هغه سواليه خبره وه ، چې زه يې دَ ځواب په لټون کې په لومړي ځل دَ انسانيت په اړه له يَو داسې امتحاني کشمکش سره مخامخ کړی وم، چې ما داسې سنجوَلو لکه دا زموږ يعنې دَ انسانانو ترمنځه چې دَ بېلابېلو اصنافو په نامه دَ کرکو وېش چې نه يوازې ناروا کار بلکې غېر انساني الميه هم وي - ولې ، چرته يَو غرئيز پښتون او هغه هم نر ... او چرته دَ تهائي يا برما دَ سيمې بازاري کس ... او هغه هم ښځه ؟ چې تر منځه يې دَ انسانيت په نوم ملګرتيا تر دې هانده دوام مومي ، چې يَو بل ته دَ کور دَ مقدسه غړې وئيلو په وخت عار نه محسوسوي ..... هو، زه له يَو داسې ريښتونې حقيقت سره په روحاني توګه مخامخ شوی وم، چې په ژوند کې په اول ځل ... ما ځان ته انسان په نره وئيلی ؤ -

*****

ما ځيګر دَ خپل قول په سمه زه دَ اشرف الدين لالا سره دَ ده وَغت کور ته وره غلم - په دې بنګله غوندې جوړ غټ او ښائيسته کور ، چې ورسره جوخت يې يَو غټ دَ بوُزو او پُسونو فارم هم درلودلو ، کې يوې خواته دَ چادرو دَ بام دلاندې کټونه داسې برېښېدلو ، لکه جوړه چې پښتني حجره وي ... دلته کښېنستلو په وخت مې ورځخه وکړه ...

" پښتانه لکه چې درته راځي ؟"

لالا وئيل ...

"هو، زما دَ کلي خلګ ېېخې زيات ماته راځي"

دومره وئيلو ورسته خپله مخته وائي ...

" موږ که هر څو اوس تهائيان يُو، خو خپله پښتو او پښتانه مې نه دي هېر کړي او هڅه داکوم ، چې زما په کور کې دي پښتو هرکله ژوندۍ وي"

"بېشکه ... پښتون ، خو پېژندلی کېږي په پښتو باندې"

ما هم ورسره دَ خپلې شېريني ژبې په حق کې داسې وَ وئيلو او بيا موږ تر دې موضوع دلاندې خورا ډېرې خبرې وکړې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا ، چې دَ چائیو ځیښلو په وخت مو تر خپلو دَ ځینو نورو ګپو شپو وهلو ورسته ، چې را ولاړېدم ، نو اشرف الدین لالا راته وائي ...
" لږ صبر وکړه ، چې په یک تاره باندې درته پښتنې لاره واؤروم"
او بیا یې نوکر ته ژغ وکړو ...
" هلکه .. هغه زما یک تاره را واخله"
اوس دَ یک تارې په تار چې ده ګوتې وهلې ، نو سترګې یې پټې وې ... لکه جوړه چې چا په زړه باندې ویښتلې وي .. او بیا څه وخت ورسته چې په ګاډۍ کې کښېښمستو ، نو دائی وائي ...
" درځه چې دَ امیر سید سره دې پېژند ګلوۍ وکړم "
او ګاډۍ یې په کوڅو کې یوې بلې خواته سمه کړه ... چې کله په یَو ګېټ ننوتو ، نو یې وئیل ...
" دا دَ امیر سید بنګله ده ... او ورسره ګېراج ، چې په کې تر دوه درځنه زیاتې ګاډیانې ولاړې وې ، دَ عالي شانې بنګلې مخې ته ولاړ نوکر ته یې ژغ کړو ... او په تهائي ژبه کې یې دَ امیر سید پوښتنه ورځخه وکړه، بیا ده بیرته ګاډۍ راوګرځوله او وائي ...
" امیر سید دباندې وتی دی ... خېر بله ورځ به ورته راشو "
او بیا یې لاره کې راته وئیلو ، چې ...
" امیر سید دَ دې ښار په مړَو خلګو کې یَو دی ، ، ، تېرو ورځو کې یې په ۲۰ ملیون باتهو باندې یوه مځکه خرڅه کړې وه "
چې دَ کې – کې – اِن هوټل مخته یې کښته کولم ، نو راته وائي ...
" هر کار یا لانجه چې وي ... نو حکم کوه .. دلته زموږ هولډ دی "
او بیا مختته تېر شو -
شپه دَ پخوا په شانې په ګرځېدو راګرځېدو راباندې تېره شوه او ډیسکو ټیک ته هم وره غلم - لاکن په ډیسکو مئینه اېن هلته هم نه وه راغلې ...
" خېر ... سبا نهو بجو ته خو راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مې په دې خبره تسلي ورکړه او دَ خپل هوټل په خوا روان شوم – دَ هوټل په کاؤنټر باندې چې مې دَ خونې چابۍ اخيستله، نو په کاږنټر ولاړ ځوان راته وئيل...

" ماښام خواته يوه انجلۍ ستا پوښتنې ته راغلې وه "

ما ورځخه پوښتنه وکړه، چې څنګه انجلۍ وه.. مګر زړه ته يې دَ څېرې کړه وړه نه راتلو او ملامت هم نه ؤ .. ولې دلته خو په درځنو انجونې ځې راځي - دا خوښه راته پته وه، چې دَ اېن سېوا بله څوک کېداى شي ؟ او بيا په خپله خونې کې په پلنګ باندې وَغزېدم – سترګې مې پټې کړې – مګر خوب نه راتلو – که به مې هر څو کوشش وکړو او يَو اړخ بل اړخ به اويښتم ... خو خوب لکه راڅخه مرَور شوى چې وي ... ګرسره نيږدې نه راتلو - کله يَو سوچ او کله بل سوچ او بيا چې يَو وخت مې په بُدها کې سوچ بند شو - نو دا سوال به مې مزغو ته راغلو – ګوا يَو خواته دَ دې تهائيانو دَ بُدها سره دَ عقيدې درلودلو دا حال ؤ ، چې په شان کې يې ګستاخي نه يوازې اخلاقي ، بلکې قانوني جرم ګڼل کېږي – او بل خوا ته دَ ده وړې او غټې مجسمې په بارونو، کلبونو او پبونو کې څه ... وايم، چې په هغه هالونو کې هم پرتې دي ، چې چرته دَ ښځو له سرونو څخه دَ حياء پړونې اخيستل کېږي... داسې څله کېږي ؟

دَ دې سوال په ځواب کې به مې کله ذهن او زړه وئيلو ، چې کېدلى شي ، دا خلګ وَ بُدها ته دَ هغه دَ دې نظرئيې ثبوت ورکول غواړي ، چې ګوندي " بس دغه ژوند دى او دلته چې څه کوې ،،، نو هغه به ربېې " ولې چې دلته دغه يَو کاروبار خوښَول کېږي – شرافت، غېرت ، همت او انسانيت دلته خپلې معناوې بائيللې او تقاضې بدلې کړې دي – نر په هر حال کې په دلالې حېثيت خوښ دى او ښځه په هرقيمت دَ خپل مخالف سيکس دَ خواهشاتو تنده ماتولو په کار کې سکون محسوسوي –

که داسې خبره هم نه ده، نو بيا څله له بُدها سره دَ عقيدت پرته، دَ بُدها دَ مجسمو په وړاندې بې حيائۍ ته جوګه شوي دي ؟ او بيا دَ حېرت خبره لا دا هم ده ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهائي قانون او انتظاميه چې ټوؤرستانو څخه دَ بُډها دَ احترام توقع کوي ، مګر په داسې لړلي حال چپ دي ... هو ، شايد په دې چې ... که دوئی پابندي لګوي، نو خو معيشت يې متاثره کېږي - غرض دا ، چې په دا رنګه ګډ وډ سوچونو کې يَو وخت خوب په خپله غېږه کې اخيستی وم – بيا مخته نه وم خبر ... چې زه خپل جنت وزمه کور کې پروت وم او که دَ اژدها په خلې کې ؟

*****

سهار نهه بجې خواته زه او اين په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لور روان ؤ - دَ اين سترګې داسې سرې غوندې راته برېښېدې لکه جوړه چې يې ډېر ژړلي وي – مګر مانه غوښتلو ، چې په پرهارونو يې مالګې وَدُوړَوم - بيا څه وخت ورسته دَ ليدلي کتلي پارک غټ سوئمنګ پولونه ؤ او موږ – چې نه يوازې لمبېدو ، بلکې ورسره ورته سمندري غاړې باندې ښه تر ډېره په ژېړ او صفا رېګ باندې کښېنستو هم - بس يوه خبره چې ماته به يې زور راکولو .. او يا له پېښتو څخه اړَولو باندې بيا بيا مجبوره کولم ... نو هغه ؤ، دَ اين بدني کړه وړه، چې په سوئمنګ کاسټيوم کې يې دَ کتونکې ايمان خطا کولو .. چې به مې څنګه سترګې ورباندې کرارې کړې ... نو دې به وَخندلو .. هم ځکه به يې زه نور نور په غلط فهمۍ کې مبتلا کړم - لاکن همت مې بيا هم دَ وئيلو ورته نه شو کولی – ولې ، چې پېښتو راته دَلارې خنډ وه - بس دننه دننه به سوځېدمه – که څه هم له خپلې خواهغې په خپله مخوصه لهجه کې دَ انګرېزي دا تورې زما تر غوږو بيا بيا تېرَولو ... يعني وئيل به يې ...

"مي لائي يُو ... يُو لائي مي آر اټ ؟"

غرض دا ، چې ماځيګر خواته موږ له دې پارک څخه بيرته دَ پتايا سټي په لور راغلو.او دلته دَ څه ګرځېدو ورسته چې کله دَ لانچونو پلېټ فارم په لور روان ؤ ، نو دَ دې پلېټ فارم سره ورته .. ګوا دَ روډ خواته جوړ دَ بُډها دَ واړه مندر ، چې په کې بُډها په ښکاره پروت ؤ او مخته يې څوقسمه نرينه شرمناک نوسونو په ليدو وَچ وَ درېدم ... حريان شوم، چې دا نرينه بلاګيان له بُډها سره څه اړه لري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه مې له اېن څخه ځکه نه شوه کولی ، چې دې خپله زما توجه په هغې خوا اړَولولې وه ... شوق یې په خلې سم نه ورتلو ، وئیل یې ...
" سو سو ... لوګ لوګ "
او بیا هغه وخت زما دَ حیرت انتها نه وه، چې یَو وخت دَ بُدها وَ مجسمې ته ولاړې دوې پېغلې له سلام کولو ورسته شاته ورڅخه څو قدمه راغلې او دَ بېل بېل ډوَل جوړو (نوسونو) مخې ته وَدرېدې ... لاسونه یې ورته جوړه وَنیولو او په ډېر احترام ورته تر ډېره سرونه ځَنَولې وُ -

لنډه دا ، چې زه په دې هر څه لیدو په سوچونو کې ورک، چې کله پلېټ فارم باندې مخته روان وم. نو مې همت وکړو او له اېن څخه مې پوښتنه وکړه ...
" دا ما څه وَلیدو او هغه هم دَ بُدها مخته پراته ؟
دې یَو ځل وَ خندلو او بیا یې له شرمه مخ په لاسونو کې پټ کړو او څو لمحې ورسته چې په خپل حال کې راغله ، نو راته وائي ...
" دلته ځینې تهائیان دا یقین لري چې دَ بُدها له دې نوس څخه انسان او انسانیت زېږېدنه کړې ده – ځکه خو یې دَ بُدها مخته ږدي او پوجا یې کوي "
په عقلي دلیل خو یې خبره بده نه وه کړې ، لاکن دَ بُدها په اړه څله ؟ ولې چې دَ بُدها تر زېږېدو دَ مخه خو هم انسانان وُ ... هو، دا کېدلی شي چې دا خلګ دَ دې عضو احسان من ځکه وي ، چې دَ دې له برکته خو یې معاشي سوکالۍ موندلې ده–
*****
وخت مخ په وړاندې روان وُ .. او آخیر ۳۰م دسبر ۱۹۹۴ع هم راغلو - دا ورځ زما او دَ اېن دپاره دَ خفګان ځکه وه ، چې زه سبا یعنې په ۳۱م دسبر ۱۹۹۴ع سنګاپور ته روان وم - او دغه وجه وه، چې دَ اول سهاره بیا دَ اشرف الدین لالا په ریستورینت کې ناست وُ او ګپې مې لګولې – یَو وخت چې په بله تلو دپاره راولاړ شولو ، نو دَ جیب څخه مې دَ ۵۰۰ باتهه نوټ راویستلو او اېن ته مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړو ... داسې خو اېن دا نوټ واخیستو .. مګر په لاسو کې یې دَ مرووړلو پسته راباندې په ډېره غصه وَغورځولو او Finish Finish چې دې Finith Finith وئیلو ورسته په تېزو قدمونو له ریستورینټ څخه وَوته – یَو څو قدمه خو لا زه هم ورپسې وره غلم او نارې مې ورپسې وکړې ... خو هغه وه، چې تر شا یې نه راته کتلو -

دَ اېن په تلو دَ نن ټول پروګرامونه سره ګډ وډ شولو – نه پوهېدم چې څه وکړم ... دَ دې خفګان راباندې دومره وَ غمېدو ، چې ځان راته ظالم او دَ هغې دَ پاکې رښتې مجرم ښکاره کېدو – ولې چې ما یې په مینه باندې ټوکه کړې وه او قیمت مې ورته ټاکلی ؤ - او بیا مې دا هم یقین شو ، چې راځي به خامخا .. مګر دَ درستې ورځې دَ انتظار کولو پرته هم نه راغله - مطلب دا ، چې دَ شپې هم ... او په داسې رنګه تریخ انتظار کې مې سترګې سره وره غلې وې ، چې یَو وخت دَ خونې دروازه په زوره زوره چا په لغتو وَویښتله .. سپک راپورته شوم او یَو دم مې له خلې وَوتو " یا الله خېر" په سامولې انداز مې ګهړۍ ته وکتلو - دَ شپې څلور بجې وې - زړه مې له ویرې او وسوسې دَ حلق ژبه ښکلول شروع کړو.. خو آخیر پښتون وم ،،، همت او غېرت مې سره یَو ځای کړو او دروازه مې خلاسه کړه - دا څه ؟ حق حریان پاته شوم ... ولې چې اېن مختته ولاړه وه او وړه غوندې په پلاسټک کې بنده ګلدسته یې لاس کې وه او .... سوري سوري وئیلو کې یې ګلدسته راوړاندې کړه - ما ځان ورباندې تللو دپاره تندی تریو کړو او بیرته غبرګ شو او په خپل پلنګ پرېوتم .... هو، شاید دا مې غوښتلو چې پخلا مې کړي - لاکن هغه په دروازه کې ولاړه وه ... آخر تر کومه ؟ سر مې راپورته کړو او ورباندې ژغ مې وکړو ورباندې ... او بیا دا لومړی ځل ؤ ، چې هغې زما په خونې کې قدم ایښی ؤ - او هغه هم په داسې پاک نیت ... چې نه زه دَ ځان په رنګه وم او نه هغه دَ ځان .... بس دغه یوه خبره به یې بیا بیا په ماته ګوډه انګلسۍ کې کوله چې..

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ما له تا سره دوستي ځکه وکړه، چې ستا ښه زما وَ هغه مېړه ته شوې ده، چې له تېرو درو کلونو څخه يې هيڅ درک نه شته .. خبره نه يم چې مړ شوی دی او که ورک ؟"
او بيا زما ګڼ تصويرونه يې په پرس کې اچولو په وخت په وار وار دا خواست راته کولو ... چې زه دې هغې ته هر کله دَ يَو ښه دوست په حېثيت خطونه ليکم -
او بيا چې يو دوې ګنټهې ورسته زه په ټېکسي کې کښېنستم، نو دَ هغې سترګې له اوښکو څخه ډکې وې - وخت تېرېده لري ... خو يادونه په زړه پاتې شي او په خاص توګه دَ داسې بې غرضه دوستانو، لکه اېن (يوپا) چې په تهائي لېنډ غوندې ځای کې هم دَ پاکې او صفا دوستی په تقاضو پوره پوره وَوتله – نو ځکه خو مې دا نظم دَ هغې دَ ياد دَ تاثر دلاندې په بنکاک کې خپلې ډائرۍ ته وَسپارلو ...

"اورونه"

دا چې
ستا په نامه ګُله !
زه ساړه اسوېلي باسم،
نو خو، پوهی شه
چې په ما کې
ستا دَ مينې بل اورونه
لا هغه رنګه بلېږي
لا هغه رنګه تاؤېږي

(شوق / بنکاک.. تهائي لېنډ / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښکلا څخه تر ښکلا پورې
تاثراتي لنډیز ...

" اسلام او کُفر .. دَ ښکاره تقاضو په اړه تر اوسه لا په انډونیشیا کې دَ یوه بل په ضد .. که ښکاره نه پټ په پټه خپل خپل منونکې روزي – ګوا دَ زرګونو ټاپوګانو په دې هېواد کې ، چې چرته مسلمانان په زیات شمېر مېشته دي ، هلته دَ ژوند کاروبار نه یوازې سوړ ، بلکې پټ هم تر سره کېږي - بیا چې چرته دَ هندوانو ، عیسایانو یا سېکولر خلګو اکثریت دی .. هلته ژوند نه یوازې دَ ژوند په رنګه دی بلکې دَ سېلانیانو دَ تفریح دپاره زړه خوښونې هم لري – مخته به ګورو ، چې کوم تهذیب او مذهبي نظریه دَ انډونیشیا ټاپوګان په خپل اثر کې اخلي ؟ هو ، که څه هم ښکاري داسې لکه اسلام چې څومره په تېزۍ دا ټاپوګان په خپل اثر کې اخیستې ؤ .. هم هغسې په تېزۍ ورځخه خدائي په امانۍ هم وائي ... لګیا دي " (شوق)

" أوف کولی نه شم "
څه دي وَ خوړم په سترګو
څه دي چُور کړمه په حُسن
څه دي خپل کړم په نازونو
څه دي یُوړم په خبرو ...
بس که پاته دي نور څه لا ،
زما په دې خالي وجود کې
نو هغه دي ستا غمونه
او یا هغه حسرتونه
ارمانونه او یادونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم ستا په ذکر فکر
ما په ځان ځان کې دننه
په مزه چيچي او خوري ، خو
زه خوار اُوف کولی نه شم
داسې نه ، چې ستر خالق دي
زما په آه باندې وَنيسي
(شوق)

په پتايا ستي کې دَ زړه بائيللو ورسته ، زه دَ بنکاک ائيرپورټ څخه په تهائي ائير ويز انټرنېشنل کې دولس بجې غرمه ناست سنګاپور ته ژر تر ژره رسېدو په تمه ځکه وم ، چې دَ خپل جوړ کړل شوې پروګرام په سمه ما دَ نورو خلګو سره په ګډه زوړ کال نوی کول غوښتو – ګوانن ۳۱م دسبر ؤ - دَ راتلونکې شپې په يَو منټ بالا دولس بجې به کال ۱۹۹۵ع نوی کېدو - څنګه چې جهاز آسمان خواته پورته شو ، نو ګوره چې زه څله بې غمه غوندې شوم ؟ که څه هم دَ تقدير په حواله زما دَ رسېدو امکان په سل کې سل نه ؤ او بيا څه وخت چې جهاز دَ سنګاپور په ائيرپورټ کښته شو او انټري کولو ورسته زه يَو وار بيا دَ نوؤ ولولو سره ملګرى دَ ائيرپورټ دَ رنګينې دُنيا څخه دباندې راوَوتم – په ټېکسي کې کښېنستم او ډرائيور ته مې وَوئيل، چې دَ آرچرډ روډ په شاوخوا کې مې يَو ښه او ارزانه هوټل ته بوځه – ټېکسي مخته روان شو - تر ډېره پورې په ټېکسي کې چپه چبيا وه- يَو وخت چې خوب وَځنګولم ، نو ځان بېدار ساتلو دپاره مې په ټېکسي ډرائيور باندې ژغ وکړو ...

" په سنګاپور کې ډېره ګراني ده "
ده وئيل...
" هو ، دَ سړي وَس نه په رسېږي "
او بيا يې مخته خپله وئيلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زما په خیال چې ته دَ مخه هم راغلی یې، چې په آرچرډ روډ خبر یې ؟ "
" ته درست پوهی شوی یې .. دا زما دویم ځل دی چې سنګاپور ته راځم "
بیا مې خبره مخته داسې کش کړه ...
" تا ته پته ده ، چې دَ نیو ائیر خوشحالیانې دَ آرچرډ روډ په کومه علاقه یا ځای کې ښه لمانځل کېږي ؟ "
ده وئیل ...
" نیو ائیر ... ته لکه چې نیو ائیر لمانځلو ته راغلی یې ؟ "
ما به لا اوس ورته " هو " کولو ، چې ده زما دَ اولې خبرې په ځواب کې خبرو ته داسې اوږه ورکړه ...
" داسې خو دَ دې آرچرډ روډ په پراخو فُټ پاتهونو باندې زیات رش وي ، خو دَ غټو هوټلانو په لانونو او هالونو کې یې دَ لمانځلو خوند بیا جلا وي - لکه آرچرډ هوټل ، ډائناسټي هوټل ، ماندرین هوټل او دغه رنګه نور نور "
او بیا یې ګاډی بل روډ ته کرځولو په وخت وئیلو ...
" هوټلان دلته ډېر ګران دي ... ولې تاسو ګیسټ هاؤس کې نه اوسېږئ ؟ چې پُرسکونه هم وي او ارزانه هم "
ده به خبره مخته وړله ، چې ما ورسره خوښه کړه او ورته وئیل مې ...
" مګر دَ آرچرډ روډ شاوخوا کې دې وي او بس... "
" اوکې .... اوکې "
دَ ده له خلې څخه دومره راته وَوتلو ...
پوهی شوم ، چې دا ډرائیور زیاتې خبرې نه خوښَوي .. نو ځکه ما هم بله خبره ورسره نه وکړه ...
" انسان هم بلا شئی دی، چې دَ لاسه یې کېږي.. نو دَ سر په مځکې جنتونه جوَوي او چې سستي یې وَ نیسي، نو دَ لاس خیرې لا هم نه شي صفا کولی "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې مې ايله مزغو ته نه راغلې ،، بلکې دې وخت دَ روډ دواړو اړخونو ته ولاړ دنګو دنګو بلډنګانو ، چې شيشه او دَ قيمتي کاڼو ټائيلونه په کې بېخي زيات په کار راوړل شوي ؤ ته په کتو زړه دَ سنګاپور په ستائينې مجبوره کړم – يَو وخت ټېکسي دَ لکي ګيسټ هاؤس، چې په يوه پراخه کوڅه کې جوړ ؤ مخته وَدرېدو- په ګېټ کې ولاړ يَو ځوان ترګاډۍ پورې راغلو او دَ ګاډۍ دروازه خلاسولو سم دستي ورسته وائي...

" خونه دي په کار ده ؟ "

ما به لا اوس "هو" ورته کولو ، چې ډرائيور په خپله ژبه کې ورسره ګډ شو .. خود لکه چې دَ کرايې پوښتنه يې ورڅخه کوله .. هم ځکه خو دَ هغه ځوان دَ ځواب ورسته ډرائيور راته وائي...

" دا ګيسټ هاؤس ښه دی او کرايه يې هم زياته نه ده ،،، بس فقط ۳۰ ډالره سنګاپورين "

که څه هم دا رقم پاکستاني شپږ سوه روپۍ جوړېدې ، خو ورسره وَ مې منلو ځکه چې دَ برايه شپې بې خوبۍ زه دې وخت سر لګولو ته په هر قيمت مجبوره کړې وم -

دَ ګيسټ هاؤس دا وړه خونه څه خاص نه وه، لاکن دې وخت مې خپله وه .. نو ځکه ښه بې غمه په پلنګ وَغزېدم او بيا دومره دَ ځان جهانه بې خبره وېده شوی وم، چې کله مې سترګې بيرته راخلاسې شوې ، نو دَ ماځُستن پاؤ کم لس بجې وې – که مې خېټه خالي نه وای، نو دا هم کېدلی شو ، چې کال په خوب کې راباندې نوی شوی وای - ژر مې غُسل وکړو .. جامې مې بدلې کړې او دباندې راوَوتم .. خو دَ ګيسټ هاؤس څخه دَ وتو له مخه مې په لابي کې دَ واړه کاؤنټر شاته ناستې زَړې ښځې څخه دَ آرچر روډ پوښتنه وکړه ، نو دَ مور په شان يې په ډېره مينه راته وئيل ...

" داسې وَکړه ، چې دباندې وَ وتې ، نو راسته لاس ته به روان شې – بيا چې په چپه لاس په اوله کوڅه وګرځې ، نو نېغ به آرچر روډ ته وَرسېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هم دغه رنګه وکړو- په کوڅه کې دَ راسته لاس په خوا ورسم شوم – که څه هم دا پراخه کوڅه ویجاړه نه وه .. ښه ډېر سړي او ښځې په کې ګرځېدلې – خو ما ته دَ خپلې ایکړۍ احساس په سر کې نرۍ دړد را اچولی ؤ - ما وئیل..

"کشکې په دې موقعه یَو ملګری راسره وای .. که په خوړو یارانو کې یو هم نه.. بس خو "یوپا" یعني "اپن" راسره وای ، نو نن به مې په نیو ائیر خوندونه اخیستی وای - په داسې ارمان زه دَ چپه لاس په کوڅه وګرځېدم – دا کوڅه دَ خلګو دَ رش په اړه کوڅه نه... بلکې سم بازار ؤ ، چې نېغه دَ رڼاګانو په لور وتلې وه - څنګه څنګه چې مخته تلم، ګڼې وډې رڼاګانې واضح کېدې – بیا ښه مخته چې دا کوڅه دَ جل بل او بېخي خوش رنګه آرچرډ روډ ته ورګډه شوه، نو لومړی نظر مې دَ روډ په هغه بل اړخ جوړ عالي شان هوټل ماندرین باندې وَلګېدو ... هوټل څه ، یَو محل ؤ ، چې په سرو او شو، او ژېړو رڼاګانو کې کوکېدو او ورسره جوخت یَو بلډنګ، ګوره چې دا دَ دې هوټل برخه ؤ او که ځانته بېل ، چې ورباندې لیک ؤ... "هېپي نیو ائیر سېریموني پروګرام" - نه یوازې دا، بلکې روډ له یوه سره تر بل سره پورې کوکېدو لګیا ؤ - دلته آرچرډ هوټل ؤ، که ډائناستې هوټل ، لکي پلازه وه ،که پلازه سنګاپوره، یا بیا دنګ آرچرډ ټاؤرز، هر یَو ځان ځانته دَ کتو او حېرت وَړ ؤ - هر څه هرڅه، مګر دَ سنګاپور پېغلو، چې زیاتره په لانګ سکرټونو کې لیدل کېدې، دَ دې روډ ښائیست لا نور نور زیات کړی ؤ- خېر، یَو ځای مې دَ خېټې لوږه په برګر خوړَلو باندې ماته کړه او بیا مخته تېر شوم–

دَ شپې یولس بجې خواته مې تر ډیسکو هال پورې ځان وَرسَولو - په دې ښائیسته او غټ هال کې دَ مابېن ګرډي ډیسکو سټېج شاوخوا واړه مېزونه او چوکیانې لګېدلې وې او ښځې نران، چې جوړه جوړه ؤ وربانديې ناست ؤ - دَ خوند خبره دا وه، چې دَ هر چا په سر باندې دَ کاغدانو جوړه رنګینه خولۍ چې اوږده څوُ که یې دراودله پرته وه – زه چې څنګه په یوې چوکۍ باندې کښېنستم، نو زما په سر باندې هم خولۍ کښېښوله - دَ هوا او ګېس څخه ډکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوګنې، چې نه یوازې دَ بالا چهت څخه راځنېدلې ، بلکې په هر مېز باندې هم دوه درې درځنه په سپنسیانو تړل شوې وې - پُوکنې په هوا کې ولاړې وې – او مخامخ په سټېج باندې په درځنو انجونې، چې پخوانۍ چیني او سنګاپورین رواجي رنګینې جامې یې په تن وې .. دَ شاپېریانو غوندې په خوږو رقصونو وړاندې کولو کې اخته وې - دَ ډیسکو زیاتره سپیکران چپ ؤ - بس یَو نیم ژغېدو- نه خو زه یوازې دَ خپلې ایکړۍ احساس تنګولم ، بلکې په وار وار دَ ډیسکو دَ روایاتو په سمون انجونو هم زما دَ ایکړوالې غم خوړلو پوره پوره هڅې کولې – مګر زه وم، چې دَ دې پرته هم دَ چا په تندي خال نه شوم – خو ترکومه؟ آخر یوه جګه نرۍ سنګاپورین پېغله ، چې دَ جامو او ښکاره کړو وړو په اړه ښه هم لګېده ، داسې راخرمه شوه، چې که به مې هرڅو ورته دَ ولاړېدلو ورته وئیلو .. خو دغومره رانېږدې کېدله – خود ، لکه چې دې هم ملګرې نه درلودلو –اوس که یې زړه ما ته تخنېدو او که نه، خو دَ هال دَ نورو خلګو مخته یې خپله ایکړي، (چې دلته په داسې موقعو دَ یَو انجلۍ دپاره دَ بې عزتۍ سوب وي) پُتهولو دپاره له ماسره ناسته وه – پرله پسې یې هڅه کوله چې زما توجه دَ ځان په خوا واړَوي–

خیر، دولس بجو ته لا یَو منټ پاته ؤ ، چې سټېج دَ ډانسرو څخه خالي شو او بیا څو لمحې ورسته دَ بام له خوا یوه ځانګو کرار کرار په کوزُېدو شوه - ځانګو څه وه، تیاره ګلدسته وه- دا غټه او اوږده ګلدسته چې کله دَ سټېج تر فرشه پورې راوَرسېده – نو دَ سپکنډو ستنې هم دولس بجو څخه اوښتې وې – ګلدسته وَښوربېده او دَ اسرافیل تر شپېلۍ په زوره، مګر په اورېدو خوږه نغمه دَ هال په غټو سپیکرانوکې داسې خوره شوه، چې ایله مې دَ غوږونو پړدې وَ نه شلېدلې –او ګلدسته هم په سټېج باندې پاڼې پاڼې شوه –اوس په ګلونو کې پټه ځوره، چې په سر باندې یې تاج پروت ؤ او ګڼې جامې یې په تن وې - په سټېج ولاړه موسېدله او بیا چې څنګه دې انجلۍ دَ شېمپېن بوتل خلاس کړو، نو دَ "هېپي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیو ائیر " تکراري آوازونه راپورته کېدل پیل شول - او دلته په مېزونو به خلکو ډکې پیُوکنې ، چې له رنګینو کاغدانو څخه ډکې وې په ستنو چاؤدلې او هلته دَ ډیسکو غټې سپیکران هم داسې خلاس شو ، لکه جوړه چې قیامت راغلی وي – اوس درست هال دَ خلکو په غورځېدلو راغورځېدلو ځنګېدو- نه یوازې دا ، بلکې په درست هال کې جوړه جوړه ښځې او نران دَ مستۍ څخه په ګډا اخته ؤ - زما مخته ناسته انجلۍ هم څه کمه نه وه مسته، چې اوس یې دَ سترګو دَ غال او دَ خلې دَ خبرو سره سره لاسونه هم زما په لور په وار وار راغزېدلو- مګر زه وم، چې دَ دننه مستۍ مې تر پایه دباندې نه راوَیسته.. بس دَ مستانو په مستۍ مې خوند اخیستلو – او دا مې ګڼلو، چې دَ مغرب په رنګ لړلي سنګاپورین دَ خوشحالۍ اظهار څنګه کوي ؟ او ما دا وَ سنجولو ، چې دا خلګ هم په هیڅ یوه معنا دَ اروپایانو او امریکنو څخه کم په دې نه دي، چې درسته شپه یې په سر اخیستې وه -

*****

دَ نوي کال **۱۹۹۵**ع په لومړۍ ورځ ماځیګر خواته دَ ګیسټ هاؤس څخه دباندې وَ وتم او په ټېکسي کې نېغ میلر سټریټ ته وره غلم – هلته مې دَ " ګرې لاین ټوؤرز " دفتر څخه دَ " توُري بیچ " دَ سېل دپاره دَسبا سهار دَ نهه بجو په " فېري ټریپ " کې نوم نوښته کړو او په **۳۲۵** سنګاپورین ډالرانو مې ټکټ تر لاسه کړو - توُري بیچ، چې په انډونیشیا کې دَ " باتام " په وړو جزیرو کې دَ یوه واړه زرغونه ټاپو ساحلي برخه ده، په دې سېل چې په دوؤ ورځو شپو یې اړه لرله کې دَ هوټل پرته ، خوراک څیښاک او دَ سېل ټول خرڅونه په پورته ذکر شوې کمپنۍ باندې په یوه ټکټ کې تاوان ؤ – ټکټ جېب ته اچولو ورسته مې دَ سنګا پور دَ بې ساري پلازو، بازارونو او روډونو په خوا مخه وکړه - ځای ځای پیاده او یا چرته په بسونو او ټېکسیانو کې - غرض دا، چې ایمرالډ هل روډ ، پېراډائز شاپنګ سېنټر هم په ښائیست څه کم نه ؤ - دلته دَ الیکټرانکس سامان پرته بیوټې تهراپي او مېک اپ سېنټرانو زیاتوب دا خبره مزغو ته را واچوله، دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واړه او ښائیسته هېواد دَ ښځو دَ ښائیست رازونه په دې ذکر شوي سېنټرانو کې مستوره دي - او بیا دَ بیچ روډ ګولډن مائل ټاؤر او پلازه هوټل نامي ودانیانو که دَ حېرت ګوته په غاښ کړې وم، نو هینډرسن روډ ، تهامس روډ او ساؤت برج روډ هم ځان ځان ته ښکلاګانې او ځانګړې خوش رنګیانې درلودلې - مګر دَ اینسن روډ دغه ماښام زما ځکه نه هېرېږي، چې دَ انټرنېشنل پلازه دننه او شاوخوا راغونډ عالم ته په کتو او خوندونو په زړه اخیستلو دَ سوبه ځان له حاله وتی وم او څه چې مې دَ سنګاپور دَ شپې ژوند په حقله اورېدلې ؤ، نو تر هغه هم څو واره زیات په بوګس سټریټ کې ما په خپلو سترګو ولیدو - دلته په هر دویم قدم مستي وه ، خواني او دَ زړونو راکېرَولو دپاره خوش رنګه او خوش ذائقه تلکې دَ ډیسکوګانو، بارونو، کلبونو او ځینو نورو نومونو سره ګنډلې درَول شوې دي - دلته څه وخت تېرَولو ورسته په ټېکسی کې دَ ګیسټ هاؤس په خوا روان شوم – په لاره کې زما دَ یوې پوښتنې په ځواب کې تعلیم یافته ټېکسي ډرائیور وئیلو ...

" سنګاپور، چې تش په ۶۱۲ مربع کلومیټرانو باندې قریباً په ۳۳ لکهو مېښته خلګو پورې اړه لرونکی ووړ ملک او ښار دی ، ته دَ رڼاګانو او دَ رنګونو ښار وئیلو پرته دَ ګڼو ثقافتونو ښار ځکه وئیل کېږي، چې دلته دَ چینیانو پرته، مسلمانانو، چې سلطان ماجت سره په عرب نامي سټریټ کې مېښته دي ، هم دَ دې ښار پخواني ځاي خلګ دي - او انډین، چې دلته په برطانیه دورِحکومت کې دَ برصغیر څخه دَ مزدورۍ په غرض راوړل شوي ؤ، هم په ګڼ شمېر په سرنګون روډ ، ګوا لټل انډیا کې اوسېږي – او بیا رېفلس نامي ځایونه او ودانیانې ځکه ډېرې دي، چې " سر سټېمفورډ ریفلس " هغه لومړی انسان ؤ، چې دا خطه یې دُنیا ته په ګوته کړې وه - او دَ سنګاپور دریاب له خوا یې پېښنه راکړې وه ... چرته چې دَ " ټانګ کانګ " ودانۍ پرته ، دَ دُنیا لومړی دنګ او هسک هوټل "ویسټین سټېمفورډ" هم دَ کتو وړ دی–

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار نهه بجې دَ ټوؤرستانو فېري (کشتۍ یا لانچ) دَ سنګاپور " فنګر پئير " نامي ساحلي پلېټ فارم څخه یَو خواته په سمندر کې مخه وکړه – دې وخت په کشتۍ کې له ما څخه سېوا ۱۳ ښځې او سړي، چې دَ بېلابېلو هېوادونو سره یې اړه لرله هم ناست ؤ - لکه څنګه چې دَ دوئی په ما کار نه درلودلو، نو دغه رنګه ما هم دَ سمندر دَ څپو ننداريې کولو سره سره دَ ډائرۍ په پاڼو څه داسې هم نوښته کولو ...

" دا منم چې دَ نړۍ ځینې هېوادونو خلګو له موږ څخه دَ ژوند لوبه په هره معنا او هر ډګر کې ګټلې ده، خو ناشُوده دا ، چې سمندرونه یې هم زموږ تر یوازینې سمندر او سمندري ساحل له اوبو صفا ، شنه او مست دي – بد بوی هم نه ورڅخه ولاړېږي لکه زموږ دَ کراچې سره په څنډه موجود سمندر څخه چې راځي... چرته زموږ او دَ دوئی دَ سمندري مخلوقاتو تر منځه خو هم ..."

دا فقره مې ګوره چې څله مخته پوره نه کړه - ډائرۍ مې بنده کړه او دَ مایوسۍ دَ دې احساس غم غلطولو دپاره مې سګرېټ ته تیلۍ بله کړه .. بیا مې تر ډېره پورې دَ خلې څخه دَ لوګیانو سبینې لوخړکې وتلې .. زما خیال دا ؤ، چې دا سمندري مزل به تر ډېره پورې وي - خو هغه وخت زه ډېر حریان شوم، چې فېري په پاؤ بالا لس بجې خواته دَ یَو تګې شنې جزیرې (ټاپو) " توُري بیچ "په صفا او غرئیزه غړه باندې وَدرېدو او ژغ وَشو ...

" موږ خپل منزل ته وَرسېدو "

چې دَ کشتۍ څخه وَ بلې وړې کشتۍ ته ورکښته شولو، نو زړه ته مې دا خبره راغله، چې چرته دا ساحلي برخه چې دَ " توُري بیچ " په نامه پېژندل کېږي - دَ سنګاپور دَ ښار سره نښتې جزیره خو نه ده؟ بیا مې خپله وئیل، چې یَه که داسې خبره واي، نو په فېري کې به یې څله دلته راوړلو –

دَ " ګري لائن " سور سپین ستګر دَ قمیص په جېب برسېره رانښتی دَ انډونیشیا دَ ایمیګرېشن بُوت څخه دَ ګائیډ په مرسته مخته تېرېدو سم دستي دَ نورو ملګرو سره په سپین " بیمو " ګوامني بس کې کښېنستم او دا بیمو مخته روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو – موږ لا خو په سیټونو کې سم کېنېنستي نه ؤ، چې مني بس څه نیم درځن هټونو، چې شاوخوا ورباندې وړوکې دېوالونه راجاروتې ؤ څخه مخ ته وَدرېدو - دې هټونو دَ شنو ګڼو ونو او چمنیانو په منځ کې کټ مټ دَ زیارت، چوتېر یا مري دَ یَوکلې ننداره وړاندې کوله -که مخامخ یې روډ په هغه بله ځی باندې دَ لرګي له دړو او بانسونو څخه جوړ واړه واړه هټونه نه ښکاره کېدلی ...نو ما به یقیناً دا ګڼلې وی، چې په دې زرغون ټاپو باندې دې وخت له موږ څخه پرته، که نور ژوندي سرې شته، نو هغه به ځناورن وي – هو، که څه هم داسې خبره نه وه، ولې چې موږ دَ اسلامي نړۍ تر ټولو غټ هېواد انډونیشیا په ۱۷۵۸ ټاپوګانو کې دې وخت دَ "تورُي بیچ" په نامه پېژندل شوې زرغون ټاپو په مځکه باندې دَ زرګونو ټوۀرستانو او ښو ډېرو ځاي خلګو، سره دَ سېل په غرض مېښته ؤ – خبر، خپلو خپلو خونو ته تلو دَ مخه ګائیډ موږ ته وئیل..

"په پنځلس منټو کې به دننه دننه تاسو ټول په دې پراخ چمني، ګوا غولې کې راغونډ برئ ... ولې چې بیا به دباندې په سېل وَځو"

دَ ټوۀرستانو څخه ډک "بیموّ"، چې څنګه مخته روان شو، نو ګائیډ چې دَ ډرائیور سره په سیټ کې ناست ؤ، مخ را اړَولو ورسته وئیلو ...

"هېواد انډونیشیا چې په زرګونو ټاپوګانو باندې اړه لري، کې کم او زیات ۱۹ کروړه انسانان مېښته دي – په کوم کې چې ۲۵ فیصده په بالي او جاوا کې اوسېږي... مطلب، دلته داسې واړه ټاپوګان هم شته، چې انسانان یا خو نه شته ورباندې او یا بیا ببخي لږ دي - دغه ټاپو چې دې وخت یې موږ دَ "تورُي" نامي سمندري غاړې ته روان یُو کې تر ځاي خلګو دَ نورو هېوادونو څخه راغلې سېلانیان زیات لیدل کېږي – چې یَو خو دلته لکه تاسو چې یې خپله خپل چاپېریال کې هم وینئ.. دَ قدرتي ننداړو سره سره شنېزه زیاته ده او بل دې ټاپو ته دَ سنګاپور له خوا دَ ببلو ببلو هېوادونو دَ ټوۀرستانو راتګ آسانه او وړیا هم پرېوځي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبره سرته رسَولو ورسته گائیډ زمونږ پام دَ روډ دواړو څنډو ته اړَولو په وخت وئیل ...

" تاسو ته به هم کېدی شي ، چې په لومړی کتنه کې دا ښکاره هڅونه او وړې دَ لرګیانو او بانسونو جوړې ودانیانې دَ کلو کوُډلې ښکاره شوې وي ... مګر رښتیا خبره دا ده ، چې دا هر څه حکومت دَ ټوؤرستانو دَ استوګنې دپاره په داسې ډېزائن ځکه جوړې کړې دي، چې دلته ټوؤرستان دَ آرام سره سره ځانونه دَ ځنګل او دې ځنګلي کلې وال چاپېر برخه وګڼي - هم دغه وجه ده، چې دَ نورو ټاپوګانو په سر دا ټاپو ورځ په ورځ دَ نړی دَ توؤرستانو پام دَ خپلو ښائیستونو او زړخوښیانو په لور اړَوي -

بیمو، چې یَو ځای دَ ښې لاس په خوا راګرځېدلو، نو په دې ګاډی کې ناستو ملګرو کې یَو ځوان دَ ګائیډ څخه دَ دې ټاپو دَ شپې دَ ژوند په حقله چې پوښتنه وکړه، نو ګائیډ دَ هغه په داسې پوښتنه یو وار وَموسېدو او بیا یې داسې وئیلو ته ملا وَتړله ..

"منم چې دلته دَ "بالي" په ډؤل دَ شپې ژوند تود نه دی ، خو بیا هم دَ ټوؤرستانو دَ سېل او خوند اخیستلو دپاره لږډېر "بارونه" ، "اوپن ائیر ریسټورنټس ، سره دَ خوارږه ژوند له احساسه پرته یوه ژواکې شو هم اهتمام کړې ده - دلته تر نیمې شپې پورې دَ ټوؤرستانو دپاره خوارږه وېښي - خو هر څه په یوه دائره کې –ولې چې دلته کلیوال ماحول دی..."

او بیا یې خبره مخته داسې کش کړه ..

" او دَ "بالي " په ټاپو کې مسلمانان دَ نه برابر دي ... ولې چې هلته ۹۲ فیصده هندوان اوسېږي – دا به هم وَ وایم، چې دَ بالي څخه پرته سماټرا ، جاوا ، کالي مانټین، سلواسي او ایریان جایا نامي مشهوره ټاپوګان ، نه یوازې دَ زیاتې آبادی په سوب غټ دي.. بلکې کمرشل ښارونه او غټ بازارونه هم لري "

دَ ایریان جایا ټاپو په ذکر لا یَو وار زړه راته وئیل ... چې دَ ګائیډ څخه پوښتنه وکړم - ګوا چرته دا هغه ټاپو خو نه دی، چې تر اوسه وربادې په ځینې ځنګلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو کې زیاتره خلک ځناور وزمه دي او په غارو کې اوسېږي او جامې هم نه اغوندي او دَ دې ځای خلک ، که څه هغه ښځې دي او که نران په خپل خپل سر څو څو ودونه کوي – پرته له انساني غوښو خوړلو ، دا خلک دَ دُښمن سر په دې پرېکوي او ځان سره يې ټول عمر خوندي ساتي ، چې دَ هغوئ دَ عقيدې له کبله دَ دُښمن روح بيا دَ دوئي په واک کې دَ همېش دپاره ورځي - خو دَ دې معلوماتو کنفرمېشن مې دَ ګائيډ څخه ځکه نه وکړو ، چې ما وئيل.. چې چرته دَ ده دا خبره شکمنه نه شي ، چې وئيلي يې ؤ ، چې...

"ګوندې دَ سهېلي لمرختيځې ابشيا په دې هېواد کې اسلام ببخي په لږه موده کې خور شوی دی"

لنډه دا ، چې څنګه مې دا سوچونه سرته رسَولو ، نو بيمو يعنې وېګن يا مني بس دَ توُري بيچ هغه ريسارټ ته وَرسېدو ، چې خلک ورباندې سترِيا وساکولو سره سم دَ قدرتي ننداړو څخه خوندونه هم اخلي – او دَ لرې لرې ځايونو څخه ورته راځي -

دَ سمندر دا زرغونه او غرئيزه غاړه ، چې په معنوي او فکري توګه اروِمرو دَ پښتني ګودر په رنګه وه - دَ نورو سمندرونو دَ پراخو او هوارو غاړو څخه يَو دم سترګو ته بدله او خوندَوره ځکه ايسېدله، ولې چې دلته دَ سمندر له اوبو سره جوختې ۱۵۲ چيني او انډونيشين طرز وړې وړې ودانيانو چې دروازې او برانډې يې دَ سمندر په خوا راخلاسېږي .. نه يوازې دَ ستائينې وَړ وې ، بلکې دَ ساحل ښائيست يې هم سېوا کړی ؤ - دَ ګائيډ له قوله ، دلته يوازې دَ NTUC کلب ممبران اوسېدو ته راځي او يا بيا دَ مينې په رښتو کې تړلي Couples ... هو، خبره وه هم دغه رنګه، ولې چې دَ هرې ودانۍ په برانډه کې يا دَ دغو ودانيانو مخته جوړ غټو سوئمنګ پولونو شاوخواته جوړه جوړه خلک ليدل کېدو - او بل .. که يوې خواته دَ غرو زرغونې څوکې په اوبو کې دننه او دباندې ډېرې ښائيسته ښکاره کېدې - نو په ژېړېخون او خواپاکې رېګ برسېره دَ شنو اوبو ښائيست ، هغو خلکو لا نور نور زيات کړی ؤ ، چې يَو بل خواته ګرځېدو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په رنګینو ټوکرانو باندې پراته ؤ - ځای په ځای دَ لرګیانو او خاشو جوړ ګېډې سایه وانونه او دَ ځینو درختو لاندې په رسیانو هوډل شوې ځانګوګانو لا بېلې سترګو ته ښې ښکاره کېدې - هرڅه هرڅه ، خو ما دا خبره هم وَسنجَوله، چې دَ نورو سمندري غاړو په ډؤل دلته نه چا په چا پسې منډې وهلې او نه څوک په مستیانو کې بوخت ؤ - دَ دې مطلب دا ؤ ، چې دلته خلګ ستړیا وساکولو ته راځي او بس - او بیا رښتیا خبره دا وه، چې زما یوازېنی حېثیت تش ماته بد ایسېدو ، نه چې هاغه دَ تهائی لېنډ په رنګه نورو خلګو .. په تېره انجونو ته ... ځکه خو مې جوړه جوړه خلګو ته دَ حسرت په نظر کتلو او دَ یکړی احساس راباندې غمېدلو - لاکن ها څه وائي ، چې (بنده حریانه .. خدائی مهربانه) ګوا ، کله چې دَ اوبو څخه دَ یوه سایه وان په خوا را روان شوم ، نو زما له اړخه تېرېدونکې فېرنګۍ ژغ راباندې وکړو ...

" هېلو مسټر "

او ما چې ځواب وربیا کړو ، نو هغې ځان رانېږدې کړو او وئیل یې ...

" بخښنه غواړم ... هغسې هم دواړه دَ یوه سایه وان په لور روان یُو .. نو غواړم چې ستا سره څه خبرې وکړم "

"هو ، ولې نه ... ولې نه ... یقیناً "

او بیا مې سر تر پایه ورته وکتلو – دا سره سپینه ښځه ، چې دَ سر په ژېړو وېښتو کې یې څه څه سپین وېښته هم راشنه شوي ؤ .. او په عمر تر ما غټه ښکاره کېدله ... خو بیا هم په ښکاره کړو وړو زړه خوشحالونکې او خوُی خصلت درنه مونېدله - ګوره چې څه یې په زړه وره غلو ، چې په اوږو راټال دَ کڅوړې غوندې خړېخون پرس څخه یې یَو کتاب وزمه شئی راوَیستو او راته وائي ...

" البم دی ... یَو نظر یې وَګوره "

په تګ تګ کې چې مې څنګه هغه البم پرانستلو ، نو دا وائي ...

" په دې کې چې دَ کومو ماشومانو تصویرونه دي ... دا هغه څوک دي ، چې خپل مخه او شا ته هیڅوک نه لريّ

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه لاکن ...
ما به لا خبره مخته کشوله چې هغې بیا وار لاس ته کړو ...
"دا ماشومان زموږ په فلائي ځانګه کې روزل کېږي"
" چرته او څنګه ؟"
ما پوښتنه وکړه ...
دې فرنګۍ په مخ را ایله وېښتان په لاس شاته واړول او سترګې یې په سترګو کې داسې راته واچولې ، لکه ما چې په خپل اصل مطلب پوهی کوي او بیا وائي ...
" دا ګوره ... ډېرو خلګو دَ خپل وَس په سمه ډونېشنز (عطیې) را کړي دي"
او بیا یې دَ چندې کاپۍ رامخته کړه ... خو ما بیا ورڅخه پوښتنه وکړه ...
" تا زما دَ دې خبرې ځواب نه کړو را ، چې ته دَ کوم ځای څخه راغلې یې ؟"
دا چې اوس له ما سره په څنګ څنګ دَ بې سته ګرل فرېنډ غوندې را روانه وه ... دَ موسېدو ورسته وائي ...
" دَ هرې خبرې ځواب به درکوم .. راځه چې دلته دَ دې سایه وان دلاندې په چوکیانو کښېنو"
موږ دواړه دَ سایه وان دلاندې پرتو چوکیانو باندې کښېمستو – زه څه غوندې جګ کښېنستم، خو دا څه په خپلې اوږدې ساحلي چوکۍ باندې وَ غزېدله او راته وائي...
" زه دَ انګلېنډ څخه راغلې یم"
"انګلېنډ ... ؟"
داسې مې انګلېنډ په مزغو کې ځکه سوال شو، چې ما خو دا اورېدلي ؤ ، چې انګلېنډ خو، یَو فلائي مملکت دی او هلته دَ ملک هر غړی په حکمت تاوان وي - ګوا که څوک روزګار نه شي کولی یا یَو څوک دَ معزورۍ له سوبه بله سهارا نه لري .. نو حکومت وظیفه ورکوي - ځکه خو مې بیا په ډېر لغازي انداز ورته وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پوهی نه شوم ... مطلب راته ښائیه "

" چنده ..."

دي به لا مخته څه وئیل، چې وار مې دَ مخه کړو ...

" مطلب دي دَ ډالرانو څخه دی هان ؟"

" هو... هو ، یقیناً "

دي چې څنګه دا توري له خلې په نره را وَیستلو ، نو زما له خلې ورته وَتو ...

" مګر "

دَ مګر مخته مې خبره ځکه له خلې څخه نه راوَوتله، چې دَ ډالرانو هیلې یې په خوږې موسکا کې زما زړه ته منګولې راواچَولې ... ګوره ، چې هپناټائز یې کړم که څه غم ؤ ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم زما لاس خپل جیب په خوا راټول شو ...

او بیا مې ښه په یاد دي، چې کله یې ډالرونه زما دَ لاسه اخیستلو ، نو په سترګو کې یې نورې نورې ناښکاره خبرې هم داسې په ښخینه هنر وکړې ، چې دَ یَو څو لمحو دپاره زه له ځان ورک شانتې شوم - لنډه دا ، چې اوس زه یوازې نه وم-ځکه خو مې پښې په یَو ځای نه تم کېدې .... کله یَو خوا او کله بل خوا .. رک تر ماښامه پورې په دې سمندري غاړه ورسره ګنډلی ګرځېدم -

که یوازې وای نو دَ شپې دَ دې ځای ثقافتې شو به ما تر پنځه یا لس منټه زیاته نه وای کتلی – بس خو خبره دا وه، چې یوازې نه وم .. ځکه تر پایه مې وکتله - دَ انډونیشیا دَ خلګو دَ ژوند ژواک او په کلیوالو جامو کې دَ انجونو او ځوانانو رواجې رقصونه .. که څه هم ساړه ساړه غوندې ؤ، خو دَ سترګو وړاندې ښه ایسېدو ... او بیا چې دَ دې شو کتلو ورسته په بیمو (مني بس) کې ناست دَ هټونو په خوا راتلو ، په لاره کې دا خبره مزغو ته راغله، چې دا سوشل ورکره چې نوم یې سارا ؤ .. چې نن سهار له سنګاپوره راتله ، نو یوازې نه وه .. ولې چې په فېرې کې چپ له ما ټول جوړه جوړه ؤ – اوس څله راڅرمه شوې ده؟ چرته ... هو ، یَو دم ډؤل وسوسو په سر واخیستم – که به مې زړه ته هر څو تسلیانې ورکړې، خو دَ مزغو څخه مې یوه نابلده ویره نه وتله - ما نو څه کولی شو .. بله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاره هم نه وه، ګوا زړه مې هغه وخت بیرته په ځای شو، دَ ربنتیا په مېدان مې خپلو ټولو وا همونو ته ماته ورکړه –

*****

دَ سهار ناری کولو ورسته دَ بیمو (مني بس) په ځای، ګائیډ دَ درو بګیانو ، چې دلته ورته ډوکرز وائي سره راغله- زموږ دَ پوښتنو په ځواب که ده وَوئیل ...

" دَ دې ټاپو سبل نور نور خوندَور کولو دپاره ټوؤرنګ کمپنۍ دَ دې بګیانو انتظام کړی دی"

دا ډوکرز نامي بګیانې زموږ دَ بګیانو په ډؤل ځکه نه وې، چې یَو خو یې اربې دَ ربړو وې او بل وړې هم – خو په اربو برسېره یې دَ لرګیانو جوړه باډۍ تیاره خونه ښکاره کېده .. چې یَو آس یې مخته تړلی ؤ – ګوا څلور کسان په کې په کراره کښېنستی شو – دا بګیانې چې په بېلو لارو دَ دې زرغون ټاپو وَ یوه واړه کلي ته وَرسېدې، نو دَ دې کلي چاپېر راته عجیبه ځکه نه ایسېدو ، چې زیاتره کورونه دَ لرګیانو او بانسونو څخه داسې جوړ شوې ؤ ، لکه زموږ دَ کلو کوُډلې – او هرې کوُدلې مخته چرګان ، هېلیانې، بُوزې او مېږې ګرځېدلې – بس که زموږ او دَ دوئی په منځ کې څه توپیر ؤ ، نو هغه دَ جامو ؤ.. او بس - ولې چې نزان او ښځې یې زیاتره په لنډ غوندې لنګونو کې ښکاره کېدو – دَ نرانو قمیصونه سپین یا ژېړ ؤاو دَ ښځو زیاتره شنه او ګلداره ... بل که دَ نرانو خولیانې په سر وې ، نو ښځو یې دُسمالونه په سرونو پېچلې ؤ - سارا ، چې دې وخت زما له څنګه ناسته وه .. تر ډېره پورې پټه خله دَ خپل چاپېر نندارې کوله – او ما هم کار ځکه نه پرې لرلو ، ولې چې په ډائرۍ کې مې دَ دې کلي خاص خاص خبرې نوښته کولې – زه لا په ډائرۍ لیکلو اخته وم، چې دَ سارا په زړه کې دَ ډالرو لالچ سر راپورته کړو او مخامخ ناست سپین سرې فېرنګې ته ګډه شوه – ګوا هغه پرونۍ برغزو یې ورته کوله – خو عجبه دا ، چې دَ قابو کولو دامونه یې هم هغسې ؤ.. په کومو چې یې زه تر دې دمه اسیر کړی وم – یَو وخت داسې هم راغلو ، چې دَ دې په دام کښېوتې سپین سرې فېرنګې دَ ما څخه دَ چوکۍ بدلولو خواست وکړو او بیا دغه بابک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زما په خالي چوکې باندې له سارا سره اوږه په اوږه کښېنستو، نو که څه هم دواړه پلار او لوُر ښکاره کېدو – خو دَ ساراحرکتونو او دَ سارا دلچسپيانو داسې څرګندَولو، لکه جوړه چې دَ مودو مودو ترې سره يَو ځاى شوي وي – او بيا چې بابک له خپلې بټوې څخه ډالران ورته وايستلو، نو دَ سارا څېره او سترګې دَ کتو وَړ وې – ولې چې دَ تازه ګل غوندې غوړېدله– زما دغه شک آخير په يقين هغه وخت بدل شو، چې دَ ماځپښين خواته يې موږ دَ سمندر په هغه غاړه، له چرته څخه چې به په فېري کې سنګاپور ته تلو .. بيرته کښته کولو ... نو زما دَ مخه هغه تازه جوړ Couple لاس په لاس کښته شو – ما لا دَ سارا توجه دَ ځان په خوا را اړَولو دَ پاره تر لاسه وَنيوله، خو دې لاس کش کړو او په موسکا يې آخر هم راته وَوئيل ...

" ما اوتا ښه وخت تېر کړو .. خوشحاله اوسه "

دلته دَ غرمې دودى خوړَلو ورسته، چې په فېري کې دَ سنګاپور په خوا روان شولو، نو دَ خپل پخواني يار جان هوګر .. هغه وينا ، چې ده تېر کال په نيګامبو کې راته کړې وه .. زما زړه وَمنله ، ګوا ...

" انګرېزه ښځه وفا نه کوي .. تش دوستي کوي او هغه هم دَ ډالرانو دَ ورښوَلو دپاره "

دَ ۳مې جنورى ۱۹۹۵ع شپه مې په هغه پخواني لکي ګيسټ هاؤس سنګاپور کې په خواږه خوب تېره کړه او په دې دويمه ورځ بيا زه وم او دَ مونکي ګاډ جنت روډونه او دنګې دنګې شاپنګ پلازې .. چې په کې په ګرځېدو او ليدو کتو مې دَ ستړيا احساس لا هم مزغو ته نه راغلو - دَ لوي سکاټس روډ ، فار ايسټ پلازه او سکاټس شاپنګ سېنټر ، چې څو اړخېزه دلچسپياني يې درلودلې .. تر پښو ايستلو ورسته ماځپښين خواته دَ دې ښار دَ سمندر وَ هغې ښائيسته غاړې ته وره غلم ، له کومه ځايه چې لانچونه او کېبل کارونه تر سېنټوزا سېل ځاى ته ځي راځي - هلته دننه دې سېنټوزا ته ځکه نه وره غلم، چې درې کاله پخوا لا ورته وره غلى وم – دَ ګرځېدو او کتو راکتو جنون مې دې ځاى ته رسېدلى وم. چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخُستن زه دَ چائینا ټاؤن دَ ښکلاګانو او رنګارنګ رڼاګانو څخه په ټېکسي کې دَ خپل ګیسټ هاؤس سره جوخت آرچرډ روډ کې تېرېدم، نو دَ فېشن شو بورډ په لیدو دَ تیکسي څخه کوُز شوم او نېغ دَ ماندرین هوټل په دې فېشن شو هال کې ورننوتم – ټکټ په لاس کې دَ انګریزي U په طرز جوړ ښائیسته او جل بل سټېج په خوا مې مخه وکړه – دَ دوکانچې شاوخوا په کرسیانو کې خورا ډېر نران او سړي ناست ؤ او هغو ښائیسته سنګاپورین حُورو ته یې کتلو، چې په عجیبه او سترګې خوشحالونکو جامو کې یې دَ خپل ښائیست او دَ بدن ښودنې کولې - دا مېله زما دپاره نوې په دې وه ، چې مخکې مې داسې شو نه وه لیدلې – چې څنګه له ماډل له پړدې څخه راښکاره شوه ، نو شاوخوا ناستو خلګو به ورباندې دَ کېمرو سپینې رڼاګانې دَ برېښنا غوندې غورځولې – او ما خپله کېمره ځکه نه را ایستله، چې زما کېمره دَ خلګو دَ غټو او قیمتي کېمرو دَ مخه هیڅ وه – تر ډېره پورې په ښکلو څېرو سترګې خوږولو ورسته خوبَولی خوبَولی دَ ګیسټ هاؤس په خو روان شوم –

*****

دوې ورځې او شپې نورې دلته تېرَولو ورسته، په شپږمه جنوری ۱۹۹۵ع دَ ماښپښین دوې بجې په جهاز کې کښېنستم او بیرته په هغه پخواني لور ورغبرګ شوم - خوشحاله ځکه وم، چې دَ تهائیانو دَ "کرانګ تهیپ" یعنې دَ حوُرو ښار ته روان وم - او تر لسم تاریخه پورې دَ هغه هېواد دَ ساحلونو څخه دَ خوند او مزې اخیستلو دپاره خورا ډېرې ورځې شپې راسره وې - او داسې مې سنجولو لکه زه چې به ډېر زیات وخت دَ ساحلونو په ژېړ رېګ باندې په سن باتهونو کولو کې تېرَوم او هغه ملګری ، چې په هره معنا یې ماسره صفا او پاکه دوستي کړې وه سره بلا ډېرې خبرې هم کوم او دې ځل به ور څخه دَ هغې دَ ژوند څه ناپېښې هم اورم، چې ماته نور نور دَ دې خلګو دَ روئیو او فطري خاصو او خامیانو اندازه وَلګېږي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو، دَ خدائی لکه چې نه وه خوښه - له بنګاک څخه یَو، ځل بیا چې څنګه پټایا ته وَرسېدم، نو په خپلو هغو زړو لارو ور چپ شوم، چې ما وربانديې دَ خپل ښه بخت له رُویه فرښته موندلې وه ... هو، دَ یَو داسې دوست په حېث ، چې ما یې په حقله په ډائرۍ کې خورا صفتونه کړی دی او دا مې ځرګندَولو هڅه هم کړې ده... چې په مردارو او سخنو ډم اوبو کې هم دَ نرګس دَ ګل په شان ښائیسته ګلونه دَ ژوند دَ زلفو زینت جوړېدلی شي– هم ځکه خو مې یَو بار .. بل بار او دغه رنګه هر هغه ځای وَ لټولو، چې دا دَ نرګس ګل په کې خپل رنګونه وېښلي ؤ – خو هیچرته چې مې هم نه کړه پېدا ، نو مې دَ هغې تر خوندَکۍ Yah پورې ځان وَ رسَولو- او په ساهکېدلې انداز کې مې ورڅخه پوښتنه وکړه ...

˝ یوپا چرته ده ... ؟زه یې نن شپه په لټون پسې ستړی شوم ˝

دَ یوپا دې خوندکۍ په موسکا او په ډېر ویاړ ځواب راکړو، چې ستا دَ تک په دویمه شپه هغې دَ یَو جرمن چې دې ورته ایلامني وئیلو ... ځوان سره دوستي وکړه – مخته بیا ما له Yah څخه پوښتنه په دې نه وکړه، چې آخر پښتون وم ... خپله لاره مې په مات زړه مخ مخته له دې سوچ سره وهل شروع کړه ...

˝څه چې خدائی کوي ... ښه کوي˝

او بیا دا پاته نورې ورځې شپې څنګه تېرې شوې ؟ دا دَ یَو داسې سوال ؤ، چې هر شپه به یې دَ محرمیانو په غېږ کې ساتلم او هر سهار به یې زه دَ نوؤ هیلو سره ملګری دَ یو نامعلومه سمت په لور ګامونه اوچتَولو ته پارَولم - او هم دغسې له ما سره اکثره کېږي او زه نه یم خبر، چې دا زه څه لټوم؟ .. دا خبره کېدی شي، چې زما تر مرګه پورې سر ته وَنه رسېږي ... خو تر خپل وَسه پورې لګیا یم، چې دَ روح تنده څه نا څه ماته کړم ... هو، که څه هم رښتیا خبره دا ده، چې سرابونو غولولی مسافر یم ... او مسلسل غولېږم .... لکه زما دا نظم

˝سرابونو غولوَلی مسافر˝

څوک چې ستا تپوس له ما وَکړي لالیه !

زه دَ سوچ په توُنده اسپه باندې کښېنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ګودر ګودر دَ ژوند وَلټومه
خو هيچرته چې تا نه وَوينم ، راشم
او خولې دَ تندي وچې په دُسمال کړم
بيا څوکه غوندې په ماتو ګوډو تورو
وَ هغه سړي ته زه داسې ګويان شم
" ما په سترګو دَ څېرې نه ده ليدلې
ها جنۍ چې زه يې تل خبرې اورم
دَ دفتر دَ ټېلي فون په رسيور کې "
نو زما په دې ځواب هغه مُوسکی شي
ځُله کږه کړي او پسخوند کې راته وائي ....
" شوقه ياره ! واقعي چې ته شاعر يې
سرابونو غولوَلی مسافر يې "
(شوق/ بنکاک څخه دَ کراچۍ په لور په هوائي سفر کې / ۱۹۹۵ع)

دَ سبلانی په څير --- خپل ځاني سفري تاثر---

"يَو داسې سوال ، چې زه يې ځواب ته رسول غواړم... هغه شايد چې ما دَ ژوند تر ورستۍ لمحې پورې وَکړوي راوکړوي ، ځکه چې زه خوبونه ربنتيا کول غواړم... هغه خوبونه چې زه يې په ويښو سترګو وينم ... هو ، دَ يَو داسې انسان... ښکلې انسان خوبونه ، چې زه يې دَ رحمان دَ اشرفيت او افضليت په دعوې کې اغيزل شوې هغه هنداره کې دَ ليدلو متمني يم ، چې ابليس ته ځکه په وياړ ښودل شوی وه ، چې هغه يانې دغه لعين ابليس په کې خپل ځان دَ شېطان په بڼه نه يوازې وَ ويني بلکې خپل ځان دَ دغه اشرف المخلوقات په مقابله کې وړوکی هم وَ سنجوي - هو .. دَ دې غښتلي انسان په زد ، چې نن دَ خپلو ځناوري روئيو په سوب په هر ميدان کې دَ شېطان وَ لمسيانو ته نه يوازې ماته ورکوي ، بلکې په غېر ارادي توګه غواړي هم ، چې اوس ابليس ورته دَ خپل شېطاني فطرت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون جوړه هغه هنداره ښکاره کړي ... چې په کې هره ښکاره کېدونکې څېره ښکرَوره برېښي " ـــــــــ (افضل شوق)

*****

" ما چې کله او چرته هم دَ ځان پېژندګلوي دَ خپل هېواد په نامه کړې ده ،نو ماته دَ کرکې په نظر کتل شوې دي ... بیا که مې هر څو ځان ورته سپینولو دباره دَ پستو او ښائیستو خبرو څخه کار اخیستی دی – لاکن دَ انسان په څیر منل شوی نه یم – ولې چې تر ما دَ مخه زما اکثره هېوادوالو په دباندې نړۍ کې دع خپل کردار څنګه څنګه ښودنې کړې دي .. هغه ، که څه هم دَ هغوئی په وختې ګټه ، خو دَ قام او هېواد په تاوان تمامې شوې دي - نو ځکه چې اوس له ما څخه هم څوکم پوښتنه کوي .. نو زه بیرته په هاغه کس باندې خبره پربږدم ، " ګوا وایه ! ستا په خیال زه څوک او دَ کوم هېواد غړی کېدلی شم؟ " مخته بیا دَ ده خوښه ، ما څوک او څه ګڼي ؟ " ـــــــــ (افضل شوق)

*****

" هر څو که زه له خپلې پښتني سیمې څخه زړه ماتی وتی یا تښتېدلی یم ... نو زه بې پښتو شوی ځکه نه یم ، چې دَ پښتني خمیر درلودلو له سوبه مې نه یوازې دَ یَو سیال پښتون په حېث دَ هر مثبت نړئیز او آفاقي ژوند څخه ساهګانې مستعار کولو له هڅې سره سره دَ مینې ، سوکالۍ انساني روئیې او سوچونه خپلولو هلې ځلې هم کړي دی او بیا مې په خپل ذات کې رانغاړل شوې دې هر اړخیزه کلیوال او غرئیز پښتون ته په فکري توګه نه یوازې سوال کړي دي ، بلکې دغه سوال مې دَ هغوئ دَ سترګو دَ خلاسَولو له یوازینې ځواب سره په دې منطقي دلیل ځواب کړي هم ځکه دي ، چې زما دَ دغې بې سواده او ساده ... لاکن همتګري پښتون قام دَ بقاء ژوند تش او تش دَ نړۍ په سر له آفاقي ادراکي شعور خپلولو سره سم دَ وخت له ستنو سره په عقلي ځغل کې دی ... نه چې دَ هغوئ دَ متهو په زور کې " ـــــــــ (افضل شوق)

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ژوند"

بند کړه کتاب... که معنا غواړې دَ ژوند
په توکل سفر ته ملا وَتړه
شه مخامخ دَ موسمونو سره
کائینات وَڅېړه په خپلو سترګو
او په رنګونو کې ځان وَرنګوه
بیا مې یقین دی ، چې دَ غرو لمنې
ساحل ، ګودر او دَ اوبو شنې چینې
غټې ، وړې او زرغونې جزیرې
سوئمنګ پوُلونه ، او پارکونه به ستا
دا مضطربه رُوح کړي ترِی دومره
چې دي دَ وَچ حلق تر دُرشله زړګی
داسې په منډه ، په ټوپونو راشي
لکه ژوندون چې وي فقط یو تنده
او ته دَ ترِو آرزوګانو کاروان
چې مزلونه لنډَوې همېشه
خو ، تر مرامه نه رسېږې کله
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ کوئټې په لور په سفر کې / ۱۹۹۴ع)

اختتام

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library